

**OPETUS- JA
KOULUTUSSANASTO (OKSA)
(OTE)**

**Undervisnings- och utbildningsordlista
Vocabulary of Education**

**Luonnos 4/2022
Varhaiskasvatuskäsitteiden päivitys**

Sisällysluettelo

Käsittekaavioluettelo.....	3
Käsiteltävät käsitteet.....	4
1 Yleisiä käsitteitä.....	6
1.1 Oppiminen.....	15
2 Koulutustoiminta ja koulutusjärjestelmä.....	20
3 Toimijat.....	31
3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat.....	31
3.2 Koulutustoimijat.....	38
3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä.....	50
3.3 Koulutusorganisaatiot.....	55
3.4 Koulutuksen toimielimiä.....	65
3.5 Henkilöstö.....	66
3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa.....	97
3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.....	119
4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit.....	125
4.1 Normatiivinen ohjaus.....	125
4.1.1 Säädökset.....	125
4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat.....	129
4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	132
4.2 Oppiaine.....	136
4.3 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta.....	139
4.3.1 Opetussuunnitelma.....	139
4.4 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	149
5 Haku ja valinta.....	156
5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.....	156
6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit.....	160
6.1 Varhaiskasvatus.....	160
6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja.....	160
6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.....	167
6.2 Opetus (1).....	174
6.3 Koulutus (1).....	186
6.3.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan.....	186
6.3.2 Perusopetuksen lajeja.....	197
6.4 Ilmoittautuminen.....	199
6.5 Opiskelun tuki.....	203
6.5.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus.....	204
6.5.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	205
6.5.3 Lapsen, oppilaan ja opiskelijan tukeminen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.....	209
6.6 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.....	226
6.7 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä.....	233
7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi.....	237
7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä.....	237
7.2 Laatu.....	257
8 Muutoksenhaku.....	262
9 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä.....	264
Englanninkielinen hakemisto.....	275
Ruotsinkielinen hakemisto.....	282
Suomenkielinen hakemisto.....	288

Käsitekaavioluettelo

Käsitekaavio 1. Kasvatus, opetus ja koulutus.....	14
Käsitekaavio 2. Oppiminen.....	19
Käsitekaavio 3. Koulutustoiminta.....	27
Käsitekaavio 4. Koulutusjärjestelmä.....	30
Käsitekaavio 5. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.....	37
Käsitekaavio 6. Koulutustoimijat.....	44
Käsitekaavio 7. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.....	49
Käsitekaavio 8. Koulutusorganisaatiot.....	64
Käsitekaavio 9. Koulutuksen henkilöstö.....	73
Käsitekaavio 10. Muu koulutuksen henkilöstö.....	79
Käsitekaavio 11. Varhaiskasvatuksen henkilöstö.....	88
Käsitekaavio 12. Opettaja.....	96
Käsitekaavio 13. Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa.....	117
Käsitekaavio 14. Opiskelijan rooleja.....	118
Käsitekaavio 15. Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan.....	119
Käsitekaavio 16. Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä.....	124
Käsitekaavio 17. Varhaiskasvatussuunnitelmat.....	131
Käsitekaavio 18. Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet.....	135
Käsitekaavio 19. Oppiaine.....	139
Käsitekaavio 20. Opetussuunnitelma.....	148
Käsitekaavio 21. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.....	154
Käsitekaavio 22. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.....	159
Käsitekaavio 23. Varhaiskasvatuksen toimintamuodot.....	166
Käsitekaavio 24. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.....	173
Käsitekaavio 25. Opetus (1).....	185
Käsitekaavio 26. Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan.....	196
Käsitekaavio 27. Perusopetuksen lajeja.....	198
Käsitekaavio 28. Ilmoittautumiskäsitteitä.....	202
Käsitekaavio 29. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.....	208
Käsitekaavio 30. Varhaiskasvatuksessa annettava tuki.....	224
Käsitekaavio 31. Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa.....	225
Käsitekaavio 32. Varhaiskasvatuksen maksut.....	227
Käsitekaavio 33. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.....	232
Käsitekaavio 34. Arviointi.....	252
Käsitekaavio 35. Arviointeihin liittyviä käsitteitä.....	256
Käsitekaavio 36. Laatuksikäsitteitä.....	261

Käsiteltävät käsitteet

HUOM! Sanasto on ote koko OKSA-sanastosta. Siitä on poistettu osuuksia, joilla ei ole vaikutusta VAKA-käsitteiden käsittelyyn.

Käsitteiden kohdalla on kommentteja ja kysymyksiä liittyen määritelmän käsittelyyn.

Käsite	Vaihe	Huom!
Varhaiskasvatuksen lupaviranomainen		Lupiin liittyvät käsittelyyn vasta syksyllä?
Lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi /lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa		Lupiin liittyvät käsittelyyn vasta syksyllä?
Ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta		Lupiin liittyvät käsittelyyn vasta syksyllä?
Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö		Lupiin liittyvät käsittelyyn vasta syksyllä?
Määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta		Lupiin liittyvät käsittelyyn vasta syksyllä?
Varhaiskasvatuksen inklusioperiaate	Käsitelty	
varhaiskasvatuksessa annettava tuki	Käsitelty, palattava	Lisäys liittyen kolmitasoisuuteen Palataan elokuussa j amietitään saako taso-sana olla huomautuksessa.
Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	Käsitelty	Lisättiin huomautukseen tuen vaikuttavuuden arviointi.
kolmitasoinen tuki varhaiskasvatuksessa	POIS	Poistettu kokous 3/2022
yleinen tuki	Käsitelty	muokattu
tehostettu tuki	Käsitelty	muokattu
erityinen tuki	Käsitelty	muokattu
vaativa tuki varhaiskasvatuksessa	Palataan myöhemmin	Tukityöryhmän päätösten jälkeen → ei ole vielä. Tullee elokuussa. Ei ehkä olekaan erityisen tuen alakäsite, vaan on kaikilla tasoilla. Kirsi mukaan!
sairaalavarhaiskasvatus	Palataan myöhemmin	Tukityöryhmän päätösten jälkeen → ei ole vielä Tullee elokuussa. Pohdintaa jääkö pois
tukimuoto -> varhaiskasvatuksen tukimuoto / tuen muoto?	Palataan myöhemmin	Tukityöryhmän päätösten jälkeen → ei ole vielä Tullee elokuussa
tukipalvelut -> varhaiskasvatuksen tukipalvelut	Käsitelty, tarkistus syksyllä	OK 2/2022, ehkä palattava elokuussa?
tukitoimenpiteet -> varhaiskasvatuksen tukitoimenpiteet	POIS	Karsittu.
pedagogiset toimenpiteet vai pedagogiset järjestelyt vai pedagogiset ratkaisut ?		Ok, tarkistetaan syksyllä
rakenteelliset toimenpiteet vai rakenteelliset järjestelyt vai rakenteelliset ratkaisut?		Ok, tarkistetaan syksyllä
hoidolliset toimenpiteet vai hoidolliset järjestelyt vai hoidolliset ratkaisut?		Ok, tarkistetaan syksyllä. Huomautus tarkistettu

lapsen kehityksen ja oppimisen tuen suunnitelma osana lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa	POIS	Jätetään pois
tuen tarpeen arviointi	Käsitlety	Kysymys päätöksestä. Vrt. päätös annettavasta tuesta.
tuen vaikuttavuuden arviointi	Kesken	Tähän jäätiin kokouksessa 3/2022. Palattava vielä.
päätös annettavasta tuesta		
erityisryhmä?		
integroitu erityisryhmä?		
erityisvarhaiskasvatus/ varhaiserityiskasvatus/erityisopetus varhaiskasvatuksessa		
Lähipäiväkoti/varhaiskasvatuksen lähipalvelu	Karsintaehdotus	Näkykö kaikki sanottava jo termistä?
Tuen päätöksen muutoksenhaku	Karsintaehdotus	Sanastossa on jo muutoksenhaku, jonka huomautukseen voisi lisätä VAKA-huomautuksen.
Monialainen / moniammatillinen yhteistyö	Karsintaehdotus	Tämä on karsittu jo muutaman kerran. Ei ole ollut oikein selkeä käsite.
varhaiskasvatuspäätös	Tehty jo?	Muutoksen lähteenä on pää-OKSAn kokous nro 111
haku aika	Mahdollinen VAKA-huomautuksen poisto?	
pedagoginen dokumentointi	Karsintaehdotus	

1 Yleisiä käsitteitä

1

kasvatus

sv fostran

en < education (1); upbringing

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on kehittää yksilöstä eettisesti vastuukykyinen yhteiskunnan jäsen

huomautus

Kasvatuksen myötä kulttuuriset arvot, tavat ja normit välittyvät ja muovautuvat. Osaltaan kasvatuksen tavoite on siirtää kulttuuriperintöä sekä tärkeinä pidettyjä arvoja ja traditioita seuraavalle sukupolvelle, mutta kasvatuksen avulla halutaan myös uudistaa ajattelu- ja toimintatapoja. Kasvatuksen sivistystehtävänä on tietoisesti ohjata yksilöllisen identiteetin muotoutumista ja huolehtia, että muotoutuminen tapahtuu sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan *lapsen* suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, *opetuksen (1)* ja *hoidon* muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka.

Perusopetuksella on opetustavoitteiden lisäksi kasvatustavoitteita. Perusopetuslain (628/1998) mukaan perusopetuksella pyritään kasvattamaan oppilaita ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antamaan heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopistojen* tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä *opetusta (1)* sekä kasvattaa *opiskelijoita* palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen kasvatus, niin että termillä education viitataan kasvatuksen lisäksi muun muassa *opetukseen (1)*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c116

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

2

opetus (1)

sv undervisning (1)

en teaching (1); instruction (1); < education (2)

määritelmä

vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jonka tavoitteena on *oppiminen*

huomautus

Opetuksella (1) ja *kasvatuksella* on osin yhteneväisiä tavoitteita.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen opetus (1), niin että termillä education viitataan opetuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *koulutukseen (1)* ja sivistykseen.

Käsitteen tunnus: c117

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: *Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä*, *Kasvatus, opetus ja koulutus*, *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opetus (1)*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiolaki>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys korkeakoulujen (tai muun koulutusasteen) ruotsin työryhmälle lokakuu 2016: "Handledning" voisi olla opetus (1) -käsitteen (toinen) vastine ruotsiksi? --

Terminologin kysymys 30.12.2021: Vai tarvitaanko enää, kun OKSAan on lisätty käsite *ohjaus*, jonka sv-vastineeksi tulee varmaankin handledning?

OKSA-jaos 30.8.2019 (mm. Erja V.): Nyt kun OKSA-sanastossa ollaan määrittelemässä *ohjaus*-käsitettä, opetus (1) -käsitteen määritelmä pistää silmään, vaikka sitä aikanaan paljon viilattiinkin. Opetus (1) -käsitteen määritelmää olisi syytä sopivassa kohtaa tarkastella uudelleen ja tarkentaa.

OKSA-jaos 30.8.2019 (mm. Erja V.): Perusopetuksessa opetus liittyisi tavoitteiden saavuttamiseen.

Perusopetuslaki 628/1998, 2 §: Opetuksen tavoitteet: Tässä laissa tarkoitetun opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 10.9.2019: Millä tavalla määritelmä on puutteellinen, mihin suuntaan sitä kannattaisi kehittää jne.? Erittely auttaa määritelmän korjaamisessa.

3

<varhaiskasvatus>

hoito

sv vård

en care

määritelmä

toiminta, jonka tavoitteena on huolenpito *lapsesta* sekä lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen edistäminen

huomautus

Hoito kuuluu osana *varhaiskasvatukseen*. Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista *kasvatuksen, opetuksen (1)* ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuksen hoitotilanteet ovat aina samanaikaisesti kasvatus- ja opetustilanteita, joissa opitaan laaja-alaisesti erilaisia tietoja ja taitoja.

Käsitteen tunnus: c399

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: *Kasvatus, opetus ja koulutus*

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

4

opettaminen; opetus (2)

sv undervisning (2); ~ lära ut *verb*

en teaching (2); instruction (2); tuition (1); ~ facilitation

määritelmä

opetuksen (1) osa, jossa henkilö auttaa tai ohjaa toista henkilöä oppimaan (ks. [oppiminen](#))

huomautus

Englannin sanalla facilitation viitataan esimerkiksi erityistarpeisen (kuten vammaisen) oppilaan tai opiskelijan avustajan toimintaan, jonka tavoitteena on auttaa [oppilasta](#) tai [opiskelijaa](#) osallistumaan opetukseen (1). Lisäksi sanalla facilitation viitataan esimerkiksi vertaisopetukseen, jossa edistyneemmät opiskelijat auttavat varhaisemmassa vaiheessa olevia opiskelijoita [opiskelussa](#).

Ks. [ohjaus](#), [opettaja](#).

Käsitteen tunnus: c119

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ruotsin kielityöryhmän kysymys korkeakoulujen (tai muun koulutusasteen) ruotsin työryhmälle lokakuu 2016: "Handledning" voisi olla opetus (1) -käsitteen tai opettaminen -käsitteen (toinen) vastine ruotsiksi? -- **Terminologin kysymys 30.12.2021:** Vai tarvitaanko enää, kun OKSAan on lisätty käsite [ohjaus](#), jonka sv-vastineeksi tulee varmaankin handledning?

5

<varhaiskasvatus, opetus ja koulutus>

ohjaus; > opintojen ohjaus <lukiokoulutus>

hakusana: vertaisohjaus

sv handledning

en guidance <varhaiskasvatus, lukiokoulutus>; guidance for studies (2) <lukiokoulutuksen opintojen ohjaus>

määritelmä

varhaiskasvatuksen ja *koulutuksen (1)* yhteydessä tapahtuva, vuorovaikutukseen perustuva toiminta, jossa *oppijan* lähtökohdat huomioon ottaen annetaan oppijalle ohjeita, neuvoja, palautetta ja tukea tavoitteiden saavuttamiseksi

huomautus

Ohjausta voidaan antaa eri *oppimisympäristöissä*. Ohjaus voi olla toteutettu ajasta ja paikasta riippumatta.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan *lasten* tulee saada *oppimiseensa varhaiskasvatushenkilöstön* ohjausta ja tukea.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan jokaisen *opettajan* tehtävänä on ohjata tukea tarvitsevaa *oppilasta* koulunkäynnissä ja eri *oppiaineiden opiskelussa*.

Perusopetuksessa ohjaus liittyy kaikkiin opetustilanteisiin, oppiaineisiin ja oppilaalle annettavaan arviointipalautteeseen. Ohjauksen tavoitteena on, että tukea tarvitsevan oppilaan itseluottamus, itsearviointi- ja oppimaan oppimisen taidot sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat.

opintojen ohjaus: *Lukiokoulutuksessa* käytetään termiä opintojen ohjaus. Sillä tarkoitetaan lukiokoulutuksen *oppimäärää* suorittavalle *opiskelijalle opinto-ohjauksen (1)* lisäksi annettavaa henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Opintojen ohjausta (samoin kuin opinto-ohjausta (1)) voivat antaa *opinto-ohjaajan* lisäksi muun muassa *aineenopettajat* ja *ryhmänohjaaja*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *opiskelijalla* on oikeus saada *opetusta (1)* ja ohjausta.

Ohjausta voidaan toteuttaa myös vertaisoppijoiden eli keskenään samassa tilanteessa olevien oppijoiden toimesta (nk. vertaisohjaus).

Vrt. *oppilaanohjaus, opinto-ohjaus*.

Ks. myös työpaikalla järjestettävä ohjaus.

Käsitteen tunnus: c1637

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: *Kasvatus, opetus ja koulutus*

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

6

opiskelu

sv < studier *pl*

en study (4)

määritelmä

toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen

huomautus

Ruotsin termi studier viittaa myös suomen opinnot-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c120

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (studying)

7

osaamisen hankkiminen

hakusana: puuttuva osaaminen; puuttuvan osaamisen hankkiminen

sv förvärvande *n* av kunskande

en acquisition of competence; acquiring competence

määritelmä

ammattillisen koulutuksen opiskelijan toiminta, jossa opiskelija pyrkii saavuttamaan *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelmansa* mukaista osaamista

huomautus

Osaamisen kertyminen on osaamisen hankkimistavasta riippumatonta.

Yleiskielessä käytetään usein ilmaisuja puuttuva osaaminen ja puuttuvan osaamisen hankkiminen, mutta on suositettavaa käyttää niiden sijaan ilmaisuja hankittava osaaminen ja osaamisen hankkiminen.

Käsitteen tunnus: c1691

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

8

koulutus (1)

sv utbildning (1)

inte: skolning

en < education (3); training

määritelmä

organisoitu toiminta, jonka ensisijaisena tavoitteena on tuottaa osaamista

huomautus

Määritelmän sana "ensisijaisena" viittaa siihen, että voidaan ajatella, että on myös muuta organisoitua toimintaa, jonka yhtenä tavoitteena on tuottaa osaamista – esimerkiksi sosiaalipolitiikka –, mutta koulutuksessa (1) osaamisen tuottaminen on ensisijainen tavoite.

Koulutuksen (1) tavoitteena oleva osaaminen voidaan tuottaa *opetuksen (1)* tai muun *oppimiseen* tähtäävän toiminnan avulla.

Koulutus (1) on laaja ja varsin abstrakti käsite.

Tutkintotavoitteisuuden mukaan koulutus (1) voidaan jakaa tutkintoon johtavaan koulutukseen, tutkintoon valmistavaan koulutukseen ja koulutukseen, joka ei johda eikä valmista tutkintoon.

Englannin käsite education on laajempi kuin suomen koulutus (1), niin että termillä education viitataan koulutuksen (1) lisäksi muun muassa *kasvatukseen*, *opetukseen (1)* ja sivistykseen.

Vrt. *koulutus (2)*.

Ks. myös *opettaminen*, *oppiminen*, *opiskelu*.

Käsitteen tunnus: c121

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutustoiminta](#), [Varhaiskasvatuksessa](#), [opetuksessa \(1\)](#), [koulutuksessa \(1\)](#), [opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OKSA-jaos 2.10.2020: tarvitaanko erikseen lakisääteinen koulutus ja ei-lakisääteinen koulutus?

OKSA-jaos 2.10.2020: tällä hetkellä koulutus (1):n alla on kyllä myös ei-lakisääteisiä, kuten henkilöstökoulutus

OKSA-jaos 2.10.2020: OKSA on ajateltu koulutusjärjestelmän kuvaukseksi, jolloin OKSAn koulutukset olisivat lähinnä lakisääteisiä koulutuksia

OKSA-jaos 2.10.2020: Jatkuvan oppimisen sanastossa myös koulutukset jotka on OKSAssa määritelty koulutus (1):nä, voisi mahdollisesti määritellä koulutus (2):na (täydennyskoulutus, muuntokoulutus, erikoistumiskoulutus...)

9

koulutus (2)

sv utbildning (2)

en studies (1); learning opportunity (1); > study programme (1); > degree programme (1); > education programme (1) <ammattillinen koulutus>; ~ learning opportunity specification <koulutuksen (2) kuvauksesta; SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>
search term: LOS

määritelmä

suunniteltu opintojen ja järjestelyjen kokonaisuus, jonka tavoitteena on lisätä johonkin aihepiiriin tai alaan liittyvää osaamista tai tarjota valmiudet tutkinnon tai muun kokonaisuuden suorittamiseen

huomautus

Koulutukset (2) ovat tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa *koulutusta* (1).

Koulutukset (2) voivat olla tutkintoon (esimerkiksi filosofian maisterin tutkinto) johtavia tai tutkintoon johtamattomia. Esimerkkejä tutkintoon johtamattomista koulutuksista ovat *korkeakoulun* (1) opintokokonaisuus (2), *ammattillisen koulutuksen* tutkinnon osa, *avoimena yliopisto-opetuksena* tarjottava opintojakso, korkeakoulun (1) erikoistumiskoulutus ja tutkintokoulutukseen valmentava koulutus.

learning opportunity specification: Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) käytetään termiä learning opportunity specification (lyhenne LOS), jolla tarkoitetaan *opetussuunnitelmassa* (2) määritellyn koulutuksen (2) rakenteen, sisällön ja tavoitteiden kuvausta.

learning opportunity specification: Standardissa European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) käsite learning opportunity specification on määritelty lähes samoin kuin em. standardissa.

Käsitteen tunnus: c122

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#) ja [Koulutustoiminta](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

CSC:n koulutustarjonta-arkkitehtuurin valmistelijan kysymykset syyskuu 2019: Voiko opintojakso olla koulutus (2)? Tai jos ei, niin voiko koulutus (2) koostua vain yhdestä opintojaksosta? ("[Tätä] kautta päätetään, että onko tässä koulutustarjonta-arkkitehtuurissa tarvetta mennä opetussuunnitelmatasolle vai riittääkö koulutustarjontatiedot.")

OKSA-jaos 20.9.2019: Em. kysymykset käytännössä: Tuleeko esim. avoimen yliopiston koulutustarjonnassa näkyä koulutuksina yksittäiset tarjotut opintojaksot?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 21.9.2020: Tämän alakäsitteitä olivat aiemmin seuraavat:

OKSA-jaos 2.10.2020: Tomi K.: "Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutus (TELMA-koulutus) antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta. Koulutuksen tavoitteena on pääsääntöisesti muu opiskelijan jatkosuunnitelma kuin ammatillisen tutkinnon suorittaminen. Tavoitteena on, että opiskelija löytää työn ja toimeentulon, asumisen, vapaa-ajan ja kuntoutumisen osalta ratkaisun hyvään ja toimintakyvyn mukaiseen itsenäiseen elämään."

OKSA-jaos 2.10.2020: Totti: voisiko jaotteluperusteena (koulutus (1) ja koulutus (2)) olla ollut se, onko opiskelijalla vapautta valita sisältöjä (koulutus (1)) vai onko suunniteltu kiinteä kokonaisuus (koulutus (2))?

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021 / Keha-keskus: "suunniteltu kokonaisuus"?

Ensimmäisessä huomautuksessa mainitaan kuitenkin, että termillä tarkoitetaan "tapa käytännössä organisoida ja toteuttaa koulutusta (1). Eikö määritelmä voisi olla siis "koulutus 1:n toteutus", jos tämä on käytännössä se koulutus, johon haetaan ja tulee valituksi? Vai onko tälle jokin toinen termi? --

Terminologin kommentti 18.3.2021: Hyvä kysymys/kommentti, tämänsuuntaista on pohdittu myös OKSA-jaoksessa, eli että pitäisikö koulutus (2):n määritelmässä olla mainittuna koulutus (1) (esim. "koulutuksen (1) toteuttamistapa, joka muodostuu suunnitellusta --"). Voin viedä tämän kommentin OKSA-jaoksen käsiteltäväksi.

10

koulutuksen toteutus; koulutus (3)

sv utbildning (3); > utbildningstillfälle

en organisation of studies; studies (2); learning opportunity (2); > study programme (2); > degree programme (2); > education programme (2) <ammattillinen koulutus>; learning opportunity instance <SFS-EN 15982:en ja SFS-EN 15981/AC>
search term: LOI

määritelmä

koulutustoimijan organisoima, tiettyyn aikaan ja paikkaan sijoittuva **koulutus (2)**

huomautus

Määritelmässä mainitulla ”paikalla” voidaan tarkoittaa myös esimerkiksi tietoverkkoa. Koulutuksen toteutus voi myös sijoittua kahteen tai useampaan eri paikkaan (esimerkiksi jos suomalaiseseen **oppilaitokseen** sijoittuvaan koulutustoteutukseen sisältyy ulkomailla suoritettava harjoittelu).

Varsinaisen **opiskelun** ja **opettamisen** voidaan katsoa tapahtuvan koulutuksen toteutuksessa. Koulutuksen toteutuksessa syntyvät myös opintosuoritukset.

Koulutuksen toteutus voi olla esimerkiksi Aalto-yliopistossa toteutettava tuotantotalouden diplomi-insinöörin koulutus, jonka laajuus on 120 opintopistettä (2) ja joka alkaa syksyllä 2015.

learning opportunity instance: Standardeissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) ja European Learner Mobility Achievement Information (SFS-EN 15981/AC) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity instance (lyhenne LOI).

utbildningstillfälle: Ruotsin termi utbildningstillfälle viittaa tässä määriteltyä koulutuksen toteutus -käsitettä suppeampaan käsitteeseen; esimerkiksi yhteen luentokertaan tai seminaarin yksittäiseen päivään.

Käsitteen tunnus: c123

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

11

<standardi ”Metadata for Learning Opportunities, Advertising”>

koulutusmahdollisuus; koulutus (4)

sv utbildningsmöjlighet

en learning opportunity (3)

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu **koulutuksesta (2)** ja siihen liittyvästä tarjolla olevasta mahdollisuudesta osallistua **koulutuksen toteutukseen**

huomautus

Koulutusmahdollisuudet kuvataan koulutustarjonnassa.

Yleiskielessä sana koulutusmahdollisuus on merkitykseltään tässä määriteltyä laajempi ja liittyy usein koulutuspolitiikkaan (esim. ”eri maiden tarjoamat koulutusmahdollisuudet”).

Tässä määritelty käsite esiintyy lähinnä standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en). Ko. standardissa tätä käsitettä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity.

Käsitteen tunnus: c124

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitteekaavio: [Kasvatus, opetus ja koulutus](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

1.1 Oppiminen

12

oppiminen

hakusana: oppimaan oppiminen

sv lärande; inläring; ~ lära sig *verb*

en learning

määritelmä

prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä

huomautus

Erityisesti [varhaiskasvatuksessa](#) ja [perusopetuksessa](#) painottuu oppimaan oppiminen, joka voidaan määritellä prosessiksi, joka edistää yksilön kykyä omaksua uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä.

Käsitteen tunnus: c118

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#) ja [Oppiminen](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

13

elinikäinen oppiminen; ~ elämänlevyinen oppiminen (?)

sv livslångt lärande *n*

en lifelong learning; lifewide learning

määritelmä

oppiminen, joka jatkuu ihmisen koko eliniän

huomautus

Elinikäisen oppimisen käsitteellä halutaan korostaa, että oppimista tapahtuu myös muulloin kuin esimerkiksi **perusopetuksen** aikana tai henkilön ensimmäiseen tutkintoon tähtäävässä **koulutuksessa (1)**. Elinikäinen oppiminen alkaa jo ennen **oppivelvollisuutta** ja jatkuu termin mukaisesti elämänkaaren loppuun saakka.

Elinikäistä oppimista tapahtuu paitsi erilaisissa **koulutuksissa (2)**, myös kaikissa arjen ja työn tilanteissa.

Vertaa käsite jatkuva oppiminen, jonka määrittely tapahtuu työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisessä sanastohankkeessa (2020–2021).

Käsitteen tunnus: c753

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsitteekaavio: **Oppiminen**

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus englanti tarkistettava> <lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.4.2019: Hyvin usein puhutaan myös jatkuvasta oppimisesta (engl. continuous learning). Onko tämä sama vai eri käsite kuin elinikäinen oppiminen?

Lukion englannin kielityöryhmä 1.4.2019: Myöhemmin, kun OKSA-jaokselta saadaan tieto, pitääkö suomeksi olla myös käsite (jatkuva oppiminen tm.), niin voidaan pohtia, pitäisikö elinikäisen oppimisen / jatkuvan oppimisen vastine englanniksi olla (myös) continuous learning.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, kun sanastoon lisätään käsite **jatkuva oppiminen**?

Totti Tuhkanen, TY, 8/2020: Vrt. <https://www.utu.fi/fi/ajankohtaista/vaitos/elinikaisen-oppimisen-politiikassa-maaritellaan-kasitys-vaadittavasta>

OKSA-jaos 2.10.2020: keskustelua: Onko niin, että elinikäinen oppiminen on optio, jatkuvaan oppimiseen on velvollisuus tai sitä edellytetään?

OKSA-jaos 2.10.2020: Jätetään sanaston 2. laitoksesta pois käsite jatkuva oppiminen, palautetaan se sanastoon, kun käsite on määritelty Jatkuvan oppimisen sanastossa (2020-2021). Lisätään tästä maininta huomautukseen (tehty, RK 20.10.2020).

OKSA-jaoksen kommentti englannin kielityöryhmälle 15.10.2021: Otetaan tällä käsitteelle englannin synonyymiksi Aalto-yliopiston esiintuoma termi lifewide learning. Siihen liitetään Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän syksyllä 2021 laatima huomautus: "Englannin termi lifelong learning kuvaa erityisesti käsitteen sitä puolta, että elinikäistä oppimista tapahtuu kaikissa elämänkaaren vaiheissa alusta loppuun. Termi lifewide learning puolestaan kuvaa erityisesti käsitteen sitä puolta, että elinikäistä oppimista tapahtuu kaikilla elämän osa-alueilla ja niin muodollisessa koulutuksessa kuin myös epämuodollisena ja informaalina oppimisena."

Terminologin kommentti 12.1.2022: Jyri Mannisen blogissa esiintyi termi elämänlevyinen oppiminen, olisiko se sopiva/tarpeellinen vastaavaan merkitykseen kuin englannin lifewide learning?

14

elinikäisen oppimisen avaintaidot

sv nyckelkompetenser *pl* för livslångt lärande

en key competences for lifelong learning

määritelmä

niiden tietojen, taitojen, asenteiden ja arvojen kokonaisuus, jollaisia yksilöt tarvitsevat [elinikäisessä oppimisessa](#)

huomautus

Tämän käsitte kuvauksen lähde on Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista (2018/C 189/01). Suosituksen mukaiset kahdeksan avaintaitoa ovat 1) lukutaito, 2) monikielitaito, 3) matematiikan taidot sekä luonnontieteiden, teknologian ja insinööritieteiden alan taidot, 4) digitaalitaidot, 5) henkilökohtaiset, sosiaaliset ja oppimistaidot, 6) kansalaistaidot, 7) yrittäjyystaidot ja 8) kulttuuritietoisuuteen ja kulttuurin ilmaisumuotoihin liittyvät taidot.

Ks. myös [elinikäinen oppiminen](#).

Käsitteen tunnus: c622

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulutus> <korkeakoulutus ruotsi kesken> <korkeakoulutus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (nyckelkompetenser för livslångt lärande)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (key competences for lifelong learning)

15

jatkuva oppiminen

sv kontinuerligt lärande *n*; livslångt lärande *n*; livslång inläring
en continuous learning

määritelmä

oppiminen, jossa yksilö omaksuu tietoja ja taitoja, jotka ovat hyödyllisiä tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa

huomautus

Jatkuvaa oppimista voi tapahtua esimerkiksi jatkuvan opiskelun kautta. Jatkuvalle opiskelulle tarkoitetaan opiskelua, jonka tarkoituksena on hankkia tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa.

Jatkuva oppiminen -käsite on lähes synonyyminen käsitteen **elinikäinen oppiminen** kanssa. Käsite ja termi jatkuva oppiminen on otettu käyttöön muutoksenhallinnan tueksi.

Käsitteen tunnus: c1639

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: **Oppiminen**

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 30.8.2019: Onko yläkäsite **oppiminen** (prosessi, jossa yksilö omaksuu uusia tai muuttaa olemassa olevia tietoja, taitoja, käyttäytymistä, arvoja tai mieltymyksiä) vai **opiskelu** (toiminta, jossa henkilö käyttää aikaa ja tietoista huomiota uusien tietojen tai taitojen omaksumiseen tai osaamisen kartuttamiseen)?

OKSA-jaos 30.8.2019: elinikäinen oppiminen vs. jatkuva oppiminen, eroja:

- subjektin aktiivisuus

- yksilön kyky hankkia osaamista

- työelämässä tarvittava osaaminen vs. (myös) yleissivistävyys?

OKM:n määritelmä (verkkosivuilta): Jatkuvalle oppimisella tarkoitetaan osaamisen kehittämistä ja uudistamista elämän ja työuran eri vaiheissa. Sillä vastataan mm. uudelleen- ja täydennyskoulutustarpeisiin, joita teknologian kehitys ja työn murros tuo.

Sitra: <https://media.sitra.fi/2019/05/27150539/jatkuvan-oppimisen-rakenteita-maailmalla.pdf>

Seija Rasku 9.9.2019: Alla on tämänhetkisen luonnosversion määritelmää [EU-kontekstista]. Mitään lopullista ja hyväksyttyä ei vielä ole: "*Continuous learning complements and updates the concept of life-long learning by emphasizing continuity, permeability, accumulation, multiple and seamless transitions in education and training as with an aim to ensure continuous learning paths throughout the lifespan. Concept of continuous learning urges more proactive roles from individual learners, society and employers, with an aim to empower, guide and motivate people to reach their potentials both in employment and as citizens throughout their lives. Systemic and strategic policymaking is required to ensure that education and training systems are open, future-oriented and consistent with the aims of continuous learning. Continuous learning approaches should cover all levels and forms of education from early childhood to post-retirement age, support individual choices, skills anticipation, aim to empower and generate motivation to learn. Coordination with other relevant policy sectors is imperative for successful continuous learning systems.*"

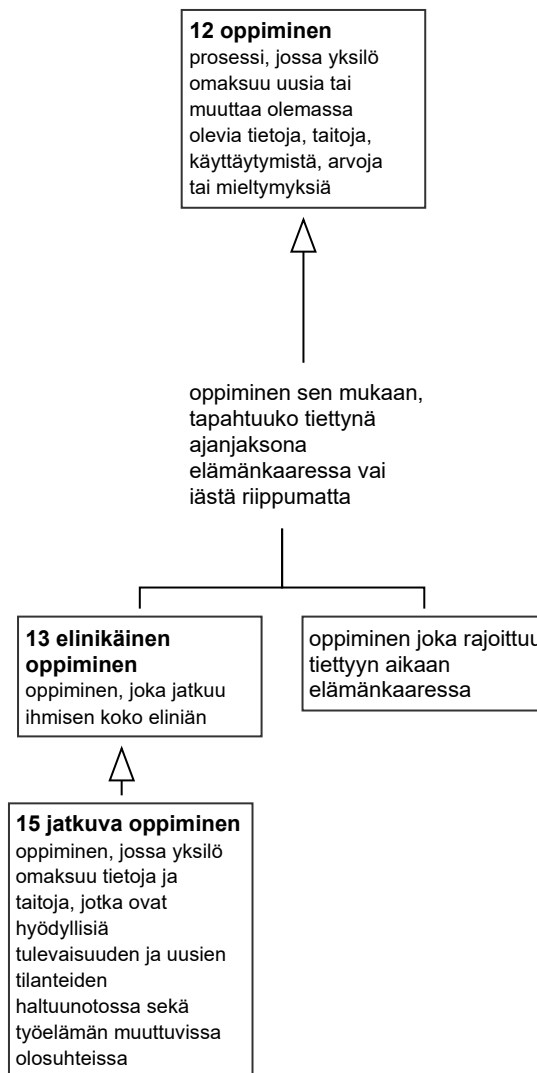
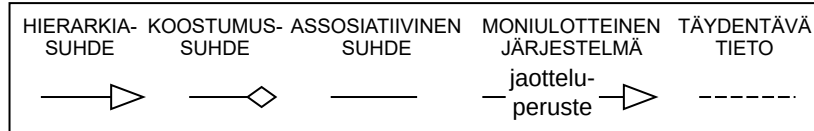
Kirsi-Marja Putkonen 12.9.2019: Jos elinikäinen oppiminen on yksilön prosessi, niin millä vastaavalla käsitteellä kuvataan yksilöiden muodostamien yhteisöjen oppimista? Oppivasta organisaatiosta puhuttiin viime vuosikymmeninä, ennen globaalia käsitystä yhteisestä maapallosta. Kun "noustaan tarpeeksi ylös" ja havainnoidaan koululuokkia, työyhteisöjä, kuntia ja kaupunkeja, valtioneuvostoa, Suomea ja maapalloa niin voisiko yhteisöjen oppimista kuvata käsitteellä jatkuva oppiminen? Se olisi siis oppivien yksilöiden yhdessä yhteisön tasolla tuottamaa. Ja kun tähän yhtälöön lisätään vielä tekoäly, niin saadaan kuvattua jotain sellaista, jota ei ole vielä määritetty. Ja tarpeeksi kokonaisvaltaisesti.

Terminologin kysymys 12.9.2019: Onko tarpeen muokata tämän käsitteen tietoja, jotta saadaan tehtyä riittävä ero käsitteeseen elinikäinen oppiminen (jos ero on tarpeen tehdä)?

OKSA-jaos 28.8.2020: Tämän käsitteen määritelmälle olisi tarvetta, mutta aikataulusyistä jätetään pois OKSAn 2. laitoksesta; kerrotaan julkaisua koskevassa viestinnässä. Palataan käsitteen määrittelyyn jatkuvan oppimisen sanastotyössä ja sen jälkeen tarpeen mukaan OKSAssa.

Aalto-yliopisto 5.3.2021: Aalto on ottanut käyttöön termin "lifewide learning" kuvaamaan jatkuvaa oppimista (organisaation näkökulmasta). Tätä termiä ei ole OKSA-sanastossa, ja kysymmekin nyt, olisiko se mahdollista ottaa sinne?

OKSA-jaoksen kommentti englannin kielityöryhmälle 19.3.2021 (Aalto-yliopiston kommenttiin liittyen): lifelong learning ja lifewide learning ovat pari, joista toinen korostaa muodollista koulutusta elämän eri vaiheissa ja toinen nonformaalin ja informaalin oppimisen tunnistamista ja tunnustamista

Käsitekaavio 2. Oppiminen.

2 Koulutustoiminta ja koulutusjärjestelmä

16

<Suomi>

koulutusjärjestelmä

hakusana: koulujärjestelmä

sv utbildningssystem *n*

en education system

määritelmä

kokonaisuus, joka kattaa Suomessa lakisääteisesti tarjottavan *varhaiskasvatuksen* ja *koulutuksen (1)* sekä tiedot lakisääteisesti tarjottavan koulutuksen (1) eri vaiheiden suorittamisjärjestyksestä ja mahdollisesta ikäsidonaisuudesta sekä koulutuksen (1) vaiheiden kestosta

huomautus

Suomen koulutusjärjestelmä muodostuu varhaiskasvatuksesta, *esiopetuksesta*, yhdeksänvuotisesta yleissivistävästä *perusopetuksesta* ja perusopetuksen jälkeisestä *koulutuksesta (1)*, johon kuuluvat *ammattillinen koulutus*, *lukiokoulutus* sekä *ammattikorkeakouluissa* ja *yliopistoissa* annettava *korkeakoulutus*. Suomen koulutusjärjestelmään kuuluvat myös *vapaan sivistystyön koulutus* ja *taiteen perusopetus*.

Ks. myös *oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c126

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Koulutustoiminta](#) ja [Koulutusjärjestelmä](#)

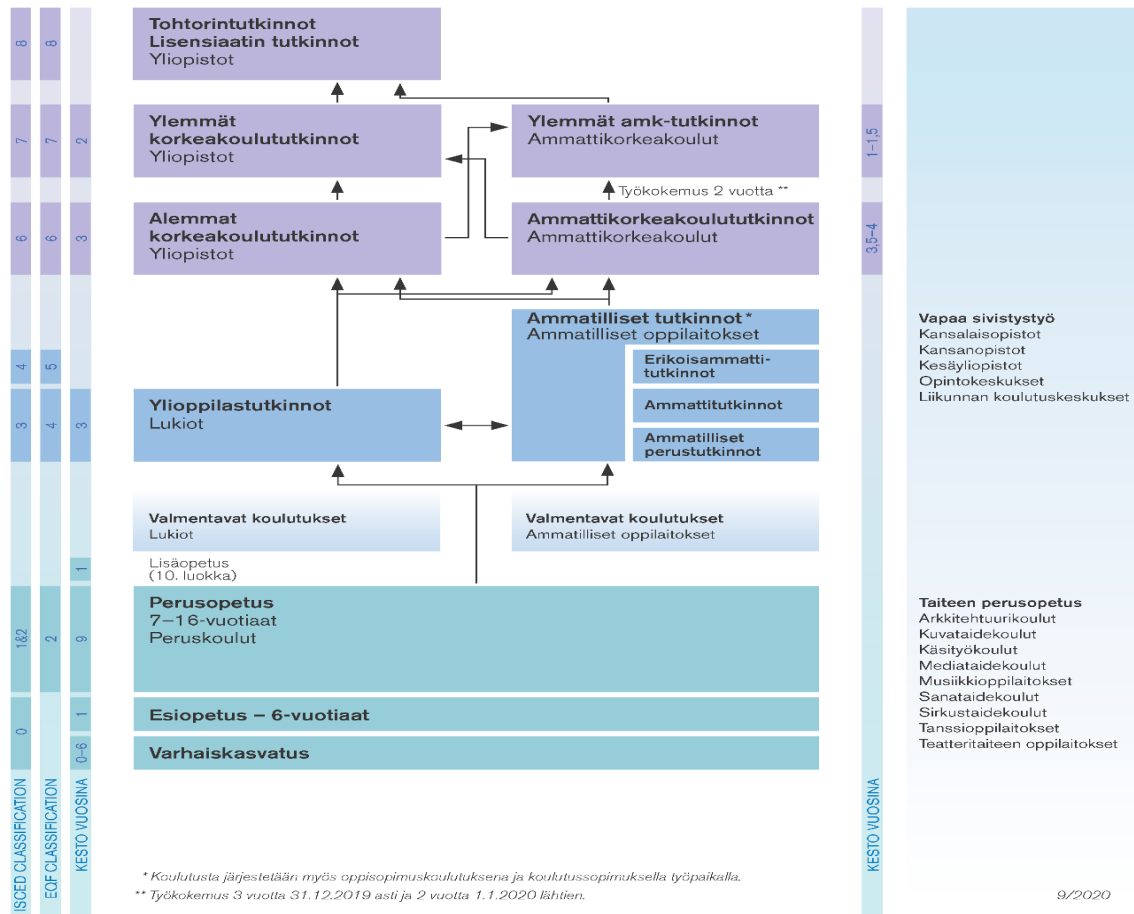
<kieliversiointiin korkeakoulut>

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: Jatkuvan oppimisen sanastotyössä todettu, että on tarpeen määritellä "koulutusjärjestelmä" laajempaan kuin OKSAssa toistaiseksi on tehty.

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmä 4.3.2021: Esim. OKM:n verkkosivuilta löytyvä kaavio "Suomen koulutusjärjestelmä" kuvaa vain osan kaikesta Suomessa mahdollisesta formaalista oppimisesta/koulutuksesta.

OKSA-jaos 11.6.2021: koulutusjärjestelmä-käsitteen rajat pidettävä selvinä

SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Kuva 1. Suomen koulutusjärjestelmä.

Kuvan lähde: opetus- ja kulttuuriministeriön viestintä, tammikuu 2021

17

koulutustoiminta

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on järjestää *koulutusta (1)*, *koulutuksia (2)* tai *opetusta (1)*

huomautus

Koulutuksen alalla "järjestämällä" viitataan toimintaan, jossa toimija saa koulutusta (1) aikaan pääsääntöisesti omana toimintanaan, siis esimerkiksi antamalla *opetusta (1)* oman henkilökuntansa työnä. Vrt. *julkisen hankintatoiminnan piiriin kuuluva koulutuksen hankkiminen*.

Koulutuksen järjestämisvastuussa oleva toimija voi täydentää itse järjestämänsä koulutusta (1) hankkimalla osan koulutuksesta (1) kutakin *koulutusmuotoa (1)* koskevissa säädöksissä määrätyiltä ulkopuolisilta toimijoilta säädöksissä täsmennetyillä tavoilla. Esimerkiksi *korkeakoulu (1)* voi koulutusvastuunsa puitteissa hankkia jonkin tietyn alan opetusta (1) toiselta korkeakoululta (1).

Koulutusjärjestelmän mukaisesta koulutuksesta (1) koulutustoimintaan sisältyy opetuksen (1) ja koulutuksen (1) järjestäminen *esiopetuksesta* alkaen; *varhaiskasvatuksen* järjestäminen ja tuottaminen eivät siis kuulu koulutustoimintaan. Koulutustoimintaan sisältyy kuitenkin myös muun kuin koulutusjärjestelmän mukaisen opetuksen (1) ja koulutuksen (1) järjestäminen.

Ks. myös *varhaiskasvatus*, jota järjestetään ja tuotetaan niin julkisesti kuin yksityisestikin. Varhaiskasvatuksen järjestäjä- ja tuottajatahoja kuvaa käsitekaavio Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

Ks. myös *koulutustoimija*.

Käsitteen tunnus: c1805

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutustoiminta](#)

18

säädöspерustainen koulutuksen hankkiminen

määritelmä

toiminta, jossa julkisen hallinnon organisaatio, jolla on lakisääteinen vastuu *koulutuksesta (1)* mutta joka ei itse järjestä koulutusta (1), toteuttaa lakisääteistä tehtäväänsä hankkimalla koulutuksen (1) soveltuvaksi katsomaltaan toimijalta hankintalainsäädännön mukaisesti

huomautus

Säädöspерustaisessa koulutuksen hankkimisessa tulee noudattaa hankintalain (1397/2016) säännöksiä.

Säädöspерustaista koulutuksen hankintaa harjoittavat muun muassa työ- ja elinkeinohallinto hankkiessaan työvoimakoulutusta ja Jatkuvan oppimisen palvelukeskus hankkiessaan *koulutusta (1)*.

Tässä määritellyn koulutuksen hankkimisen perusta on lainsäädännössä. Esimerkiksi työ- ja elinkeinohallinnon hankkimasta työvoimakoulutuksesta säädetään työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle kuuluvassa laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012). Työ- ja elinkeinohallinnon työvoimakoulutuksena hankkimasta kotoutumiskoulutuksesta säädetään puolestaan laissa kotoutumisen edistämisestä (1386/2010).

Säädöspерustaista koulutuksen hankkimista ei ole esimerkiksi ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* toiminta, kun se hankkii järjestämisluvassaan määrättyjen tutkintojen osia tai niihin valmistavaa koulutusta vaikkapa toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä. Tämä toiminta lasketaan *koulutustoiminnaksi*.

Käsitteen tunnus: c1809

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutustoiminta](#)

19

koulutustoiminta, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä

huomautus

Koulutustoimintaa, josta ei säädetä koulutuslainsäädännössä, on esimerkiksi se, että yksityinen oppilaitos tarjoaa säätelemätöntä *koulutusta (1)* ja se, että yksityinen yritys myy IT-koulutusta.

Käsitteen tunnus: c1820

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutustoiminta](#)

20

koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, josta säädetään *koulutuslainsäädännössä*

huomautus

Koulutuslainsäädännössä säädettyyn koulutustoimintaan liittyy koulutustoimijalle säädetty velvollisuus tai sille lainsäädännön perusteella annettu lupa, vastuu tai tehtävä järjestää koulutusta (1).

Koulutuslainsäädännössä säädetyn koulutustoiminnan toteuttamista tuetaan julkisin varoin.

Ks. myös *opetuksen järjestämislupa*.

Käsitteen tunnus: c1806

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

21

koulutuslainsäädäntö

määritelmä

niiden säädösten kokonaisuus, jotka sisältävät säännöksiä *varhaiskasvatuksesta*, *koulutuksesta (1)* tai *koulutuksista (2)* ja niiden järjestämisestä tai sisällöstä

huomautus

Koulutuslainsäädäntö voidaan jakaa opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön ja muiden hallinnonalojen koulutuslainsäädäntöön.

Säädöksellä tarkoitetaan tekstikokonaisuutta, joka sisältää julkisen vallan antamia yleisesti noudatettaviksi tarkoitettuja säännöksiä. Säädöksiä ovat esimerkiksi lait ja asetukset sekä viranomaisten antamat oikeussäännöt.

Käsitteen tunnus: c1831

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

22

opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, josta säädetään opetushallinnon alan *koulutuslainsäädännössä*

huomautus

Opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön sisältyvät lait ja asetukset valmistelee valtioneuvostolle ja eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetushallinnon alan koulutuslainsäädäntöön sisältyy esimerkiksi varhaiskasvatusta, yleissivistävää koulutusta (esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus), ammatillista koulutusta ja korkeakoulutusta koskeva lainsäädäntö.

tunnus: c1824

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

23

muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, josta säädetään muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännössä

huomautus

Muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädäntöön sisältyvät lait ja asetukset valmistelee valtioneuvostolle ja eduskunnalle Ahvenanmaan maakuntahallitus tai muu ministeriö kuin opetus- ja kulttuuriministeriö.

Esimerkkejä muun hallinnonalan kuin opetushallinnon koulutuslainsäädännöstä ovat

- Ahvenanmaan maakuntalaki Ahvenanmaan korkeakoulusta (Högskolan på Åland) annetun maakuntalain muuttamisesta
- puolustusministeriön hallinnonalalle kuuluva laki Maanpuolustuskorkeakoulusta ([1121/2008](#))
- sisäministeriön hallinnonalalle kuuluvat laki Poliisiammattikorkeakoulusta ([1164/2013](#)) ja laki Pelastusopistosta ([607/2006](#)) ja
- oikeusministeriön hallinnonalalle kuuluva laki Rikosseuraamusalan koulutuskeskuksesta ([1316/2006](#)).

Käsitteen tunnus: c1825

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

24

säädösperustaisesti julkisesti rahoitettu koulutustoiminta

määritelmä

koulutustoiminta, jonka rahoittamiseen valtio osallistuu säädösten perusteella

huomautus

Säädösperustaisesti julkisesti rahoitettua koulutustoimintaa ovat

- **valtionosuusrahoitettu koulutustoiminta**, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ([1705/2009](#))
- **ammattikorkeakoulujen** koulutustoiminta, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään ammattikorkeakoululaissa ([932/2014](#)) ja
- **yliopistojen** koulutustoiminta, johon liittyvästä valtion rahoituksen määräytymisestä säädetään yliopistolaisissa ([558/2009](#)).

Julkinen hallinto (valtio, kunta tai kuntayhtymä) voi olla julkisesti rahoitetun koulutustoiminnan ainoa rahoittajataho tai koulutustoiminta voi saada rahoitusta julkisen rahoituksen lisäksi myös muilta tahoilta.

Esimerkki koulutustoiminnasta, jossa on myös muita rahoittajatahoja kuin julkinen hallinto, on julkisrahoitteinen henkilöstökoulutus, jota rahoittaa osin julkinen hallinto ja osin työnantajaorganisaatio. Muita esimerkkejä ovat **avoin korkeakouluopetus** ja **vapaa sivistystyö**; näistä peritään maksua niihin osallistuvilta henkilöiltä.

Käsitteen tunnus: c1837

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

25

valtionosuusrahoitettu koulutustoiminta

määritelmä

säädosperustaisesti julkisesti rahoitettu koulutustoiminta, jossa yhtenä/ainoana(?) rahoituslähteenä on *koulutuksen järjestäjälle* myönnettävä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoima opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus

huomautus

Valtionosuusrahoitettua koulutustoimintaa ovat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä toisen asteen koulutus (ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus).

Esi- ja perusopetuksen osalta valtionosuus kattaa suunnilleen neljäsosan opetuksen järjestämisen kustannuksista; tarkka osuus määräytyy vuosittain. Kuntien järjestämä esi- ja perusopetus saa lisäksi rahoitusta kunnallisverotuksen kautta; kuntien rahoitus kattaa valtaosan opetuksen järjestämisen kustannuksista. Myös yksityiset esi- ja perusopetuksen järjestäjät saavat valtionosuutta; sen käyttökohteita määritellään järjestämisluvuissa.

Lukio:

Ammattillinen:

Käsitteen tunnus: c1835

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

OKSA-jaos 18.2.2022: Selvitetään ja tarkennetaan, minkä koulutusasteiden osalta valtionosuus on pääasiallinen lähde ja minkä ei: varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, ammattillinen, lukio?

Tero Huttunen 4.3.2022: Pyysin tarkennusta siihen valtionosuuden suuruuteen ja se on n. 25 %. Laitan siihen liittyvän viestin tiedoksi mutta siis määrittelyihin tuota tarkkaa summaa ei kannata laittaa sillä se määräytyy vuosittain. Esimerkiksi esi- ja perusopetuksen osalta kunnallisverotuksen kautta rahoitus kattaa valtaosan opetuksen järjestämisen kustannuksista. Yksityiset opetuksen järjestäjät saavat toki myös valtionosuutta, sen käyttökohteita määritellään järjestämisluvuissa.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 7.3.2022: Onko määritelmä nykyiseen muotoon muokattuna ok?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.3.2022: Tero, katsotko esi- ja perusopetuksen huomautuksen; miten muokataan? Ja Mervi, Tomi ja Tuula sekä Mikko, muotoillaanko jonkinlaiset huomautukset vakasta, ammattillisesta ja lukiosta?

OKSA-jaos 11.3.2022: Huomautus: Terolta esi- ja perusopetukseen parannettu huomautusteksti, tekstiin sisältyy myös toinen aste, Mikko ja Tuula kommentoivat

OKSA-jaos 11.3.2022: ammattillisessa: järjestämisluvallinen toiminta on VOS-rahoitettua, mutta myös muuta on

OKSA-jaos 11.3.2022: Määritelmä: Tero katsoo määritelmän kuntoon Tomin kanssa ammattillisen osalta

26

koulutusta markkinahintaan myymällä rahoitettava koulutustoiminta; vapaarahoitteinen koulutustoiminta(?); kaupallinen koulutustoiminta(?)

määritelmä

koulutustoiminta, joka rahoitetaan siten, että *koulutustoimija* myy järjestämänsä tai tuottamansa *koulutuksen (1)* markkinahintaan toiselle taholle

huomautus

Koulutusta markkinahintaan myymällä rahoitettavassa koulutustoiminnassa koulutuksen (1) hinta määräytyy vapailla markkinoilla kysynnän ja tarjonnan mukaan, ilman hankinnan ulkopuolelta kanavoituvaa yhteiskunnan taloudellista tukea.

Myytävän koulutuksen (1) sisältö voi noudattaa yhteiskunnan sisältöohjausta (esimerkiksi hygieniapassin suorittamiseen tähtäävä koulutus (2)) tai olla siitä riippumatonta.

Julkinen toimija voi järjestää koulutuksen ja myydä sen toiselle julkiselle toimijalle: esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitos* voi myydä kotoutumiskoulutusta markkinahintaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY).

Julkinen toimija voi järjestää koulutuksen ja myydä sen yksityiselle toimijalle: esimerkiksi *yliopisto* voi myydä täydennyskoulutusta markkinahintaan yritykselle.

Yritys voi tuottaa koulutuksen ja myydä sen julkiselle toimijalle: esimerkiksi yritys voi myydä IT-koulutuksen markkinahintaan ministeriön henkilöstökoulutukseksi.

Vrt. markkinaehtoinen koulutustoiminta.

Käsitteen tunnus: c1838

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutustoiminta](#)

OKSA-jaos 18.2.22: 'järjestämisessä' koulutustoimija "pääosin tekee itse", joten jätetään määritelmään ja yrityksiä koskevaan huomautukseen myös terminologin luonnosteleva 'tuottaminen'

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.3.2022: Jos yritykset voivat saada koulutusta aikaan myös muuten kuin järjestämällä eli tekemällä itse kädet savessa, niin eikö myös yläkäsitteen eli koulutustoiminnan määritelmässä pitäisi ottaa tämä sama huomioon? Eli täytyisikö *koulutustoiminnan* määritelmän olla siis "toiminta, jonka tarkoituksena on järjestää *tai tuottaa* koulutusta¹, koulutuksia² tai opetusta¹"?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.3.2022: Jos koulutustoiminnan määritelmään lisätään tuottaminen, niin kannattaisiko sen merkitystä avata huomautuksella?

OKSA-jaos 11.3.2022: Termi "markkinahintaan myymällä" kuulostaa (ainakin osan mielestä) oudolta. Entä termiksi "vapaarahoitteinen koulutustoiminta" tai "kaupallinen koulutustoiminta"? Ilmarin kommentit? Palataan kokousten välillä tämän käsitteen kysymyksiin.

27

koulutusaste

sv utbildningsnivå; utbildningsstadium
en level of education; educational level

määritelmä

luokka, jollaisiin [koulutusjärjestelmän](#) mukaiset [koulutukset \(2\)](#) jaotellaan vaativuutensa perusteella

huomautus

Koulutusasteluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, [seurantaan](#) ja säätelyyn.

Usein tietyn koulutusasteen koulutukseen (2) valituksi tuleminen edellyttää alemman koulutusasteen koulutuksen (2) suorittamista.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusaste 2016 -luokitusta.

Esimerkkejä koulutusasteista (Kansallinen koulutusaste 2016 -luokittelun mukaan) ovat alempi ja ylempi perusaste, toinen aste sekä alempi ja ylempi korkeakouluaste.

Ruotsin termi utbildningsstadium on vanhahtavaa kieltä.

Käsitteen tunnus: c127

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

28

koulutusala

sv utbildningsområde *n*
en field of education (1); field of study (1); > field of vocational education and training <ammatillinen koulutus>

määritelmä

luokka, jollaisiin [koulutusjärjestelmän](#) mukaiset [koulutukset \(2\)](#) jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat tieteen, yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Koulutusalaluokittelua käytetään koulutusten (2) suunnitteluun, [seurantaan](#) ja säätelyyn.

Kansallinen koulutusala 2016 -luokituksen mukaisia koulutusaloja ovat esimerkiksi yleissivistävä koulutus, tekniikan alat ja palvelualat.

Suomessa käytetään nykyisin (lokakuu 2020) pääasiassa Kansallinen koulutusala 2016 -luokitusta.

Käsitteen tunnus: c128

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

29

(vanhentunut)

<koulutustarjonta>

opintoala

sv < studieområde *n*

en field of education (2) <yleiskielessä>; field of study (2) <yleiskielessä>; subfield <opintohallinnon täsmällisissä jaotteluissa>; area of study

määritelmä

alaluokka, jollaisiin yhdelle *koulutusalueelle* kuuluvat *koulutukset (2)* voidaan jaotella sisältöjensä samansuuntaisuuden perusteella

huomautus

Esimerkiksi opetushallinnon Koulutusala 2002 -luokittelussa tekniikan ja liikenteen koulutusalan opintoaloja olivat mm. kone-, metalli- ja energiatekniikka sekä tekstiili- ja vaate- ja vaatetustekniikka. Kansallinen koulutusala 2016 -luokitteluun ei ole enää sisällytetty opintoala-tasoa.

Koulutusalan alaluokitteluja on muitakin kuin opintoalaluokittelu, esimerkiksi pääaineluokittelu.

studieområde: Ruotsin termiä studieområde käytetään paitsi tilastollisen opintoala-käsitteen vastineena, myös yleiskielisesti viitattaessa pääaineeseen tai koulutusohjelmaan (2).

Käsitteen tunnus: c129

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

30

tutkintorakenne (2) <ammattillinen koulutus, korkeakoulut>; **ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne** <ammattillinen koulutus>; **tutkintojärjestelmä** <korkeakoulut>

sv examenssystem

en degree system; qualification structure (2) <ammattillinen koulutus>

määritelmä

tietyille *koulutusasteelle* tai muuhun vastaavaan luokitteluyksikköön kuuluvien tutkintojen kokonaisuus

huomautus

ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne: *Ammattillisessa koulutuksessa* suoritettavissa olevat ammatilliset tutkinnot säädetään opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteesta (835/2014).

tutkintojärjestelmä: *Korkeakoulujen (1)* tutkintojärjestelmään kuuluvia tutkintoja ovat esimerkiksi *ammattikorkeakouluissa* suoritettavat ammattikorkeakoulututkinnot ja ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot sekä *yliopistoissa* suoritettavat alemmat korkeakoulututkinnot, ylemmät korkeakoulututkinnot ja jatkotutkinnot.

tutkintojärjestelmä: Ammatillisessa koulutuksessa termillä tutkintojärjestelmä viitataan tässä määritelyä laajempaan käsitteeseen, joka pitää sisällään tutkintorakenteen (2) lisäksi mm. tutkintotyyppit, tutkintojen muodostumissäännöt ja *tutkinnon perusteet*.

Käsitteen tunnus: c130

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kommentti 18.6.2017: Kuuluuko tämä muihin kaavioihin kuin tähän koulutusjärjestelmäkaavioon? (JA kuuluuko koulutusjärjestelmäkaavioon...)

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: VET qualification structure?

3 Toimijat

3.1 Varhaiskasvatuksen toimijat

31

varhaiskasvatustoimija

sv aktör inom småbarnspedagogik

en legal entity for early childhood education and care

määritelmä

organisaatio tai henkilö, joka järjestää tai tuottaa varhaiskasvatuslain mukaista [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta, vertaa [varhaiskasvatuksen järjestäjä](#).

Varhaiskasvatustoimija voi olla kunta, kuntayhtymä, yksityinen kunnan sopimustoimittaja, palvelusetelillä toimiva varhaiskasvatuksen palveluntuottaja, perhepäivähoitaja tai muu yksityinen rekisteröity varhaiskasvatustoimija. Yksityisistä [varhaiskasvatuksen palveluntuottajista päiväkodit](#) rekisteröidään Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämään rekisteriin.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista varhaiskasvatusta eivätkä palkatut henkilöt ole varhaiskasvatustoimijoita.

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatustoimija vastaa käsite [koulutustoimija](#).

Käsitteen tunnus: c978

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

32

varhaiskasvatuksen järjestäjä

sv anordnare av småbarnspedagogik

en organiser of early childhood education and care; early childhood education and care service organiser; ECEC service organiser

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka järjestää varhaiskasvatusta lain mukaista *varhaiskasvatusta*

huomautus

Kunnilla on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta (540/2018, 5 §). Kunta voi järjestää *varhaiskasvatuspalvelut* itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne muulta julkiselta tai yksityiseltä *varhaiskasvatuksen palveluntuottajalta* esimerkiksi palvelusetelillä. Kunta voi kuntalain (410/2015) mukaan myös siirtää järjestämistä vastuun toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia varhaiskasvatuksen järjestäjänä silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa *varhaiskasvatuksen toimipaikkojen* toiminnasta.

Tietojärjestelmissä kerätään tietoa *varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta*, joka liittyy varhaiskasvatuksen järjestäjään ja rahoitusmuotoon. Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä varhaiskasvatus, kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ja *yksityinen varhaiskasvatus* ilman yksityisen hoidon tukea.

Opetus- ja koulutuspuolella käsitettävä varhaiskasvatuksen järjestäjä vastaa käsitteellä *koulutuksen järjestäjä*.

ECEC service organiser: Varhaiskasvatuksen järjestäjän englanninkielinen vastine on ECEC service organiser; *opetuksen järjestäjän* ja *koulutuksen järjestäjän* englanninkielinen vastine puolestaan education provider. Termeillä on eri pääsanat (organiser vs. provider), sillä koulutuksen alan kansainvälisessä termistössä education provider on vakiintunut viittaamaan koulutuksen järjestäjään ja toisaalta varhaiskasvatuksen alan kansainvälisessä termistössä ECEC service provider viittaa vakiintuneesti *varhaiskasvatuksen palveluntuottajaan*.

Käsitteen tunnus: c948

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat*

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

33

varhaiskasvatuksen palveluntuottaja

ei: päivähoitopalvelun tuottaja (vanhentunut)

sv serviceproducent av småbarnspedagogik

en early childhood education and care service provider; ECEC service provider

määritelmä

varhaiskasvatustoimija, joka tarjoaa *varhaiskasvatuspalveluja*

huomautus

Varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi olla esimerkiksi kunta, kuntayhtymä, julkisyhteisön perustama liikeyritys tai yksityinen yritys tai yhteisö.

Yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja voi toimia *varhaiskasvatuksen järjestäjänä* silloin, kun kunta ei toimi järjestäjänä.

Työsuhteisen hoitajan palkkaaminen kotiin yksityisen hoidon tuella tai kotihoidon tuella ei ole varhaiskasvatuslain mukaista *varhaiskasvatus* eikä kotiin työsuhteeseen palkattu hoitaja ole varhaiskasvatuksen palveluntuottaja.

ECEC service provider: Varhaiskasvatuksen palveluntuottajan englanninkielinen vastine on ECEC service provider; opetuksen ja koulutuksen puolella puolestaan termi education provider viittaa *opetuksen järjestäjään* tai *koulutuksen järjestäjään*. Tämä johtuu siitä, että koulutuksen alan kansainvälisessä termistössä education provider on vakiintunut viittaamaan koulutuksen järjestäjään ja toisaalta varhaiskasvatuksen alan kansainvälisessä termistössä ECEC service provider viittaa vakiintuneesti varhaiskasvatuksen palveluntuottajaan.

Käsitteen tunnus: c992

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

34

varhaiskasvatuksen toimipaikka

sv verksamhetsställe inom småbarnspedagogik

en early childhood education and care unit; ECEC unit; early education setting

<varhaiskasvatusjärjestelmää kuvattaessa esimerkiksi kansainvälisissä yhteyksissä>; ~ early childhood education premises <fyysinen tila tai fyysiset tilat, joissa toiminta tapahtuu>

not: early childhood education and care site; site of early childhood education and care

määritelmä

fyysinen kokonaisuus, jossa *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* harjoittaa varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista toimintaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimipaikka on esimerkiksi *päiväkoti*, *perhepäiväkoti* tai *ryhmäperhepäiväkoti*, joka sijaitsee yhdessä katuosoitteessa. Esimerkiksi päiväkodin sivutoimipaikat ovat kukin omia toimipaikkojansa. *Avoimella varhaiskasvatustoiminnalla* voi myös olla oma toimipaikkansa.

Yhdessä toimipaikassa voi olla useampi *varhaiskasvatuksen lapsiryhmä*.

Opetus- ja koulutuslalla käsitettä varhaiskasvatuksen toimipaikka vastaa käsite *toimipaikka*.

Käsitteen tunnus: c1554

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

35

varhaiskasvatuksen lapsiryhmä; varhaiskasvatuksen ryhmä

sv barngrupp inom småbarnspedagogik; grupp inom småbarnspedagogik

en group in early childhood education and care; group in ECEC

määritelmä

ryhmä *varhaiskasvatuksessa* olevia *lapsia*, joista vastaa siitä vastuussa oleva *henkilöstö*

huomautus

Varhaiskasvatuksen lapsiryhmän koosta ja muodostamisesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 34 ja 35 §) ja varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018, 1 ja 2 §).

Käsitteen tunnus: c916

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

36

erityisryhmä

sv specialgrupp

en special group

määritelmä

varhaiskasvatuksen lapsiryhmä erityistä tukea tarvitseville *lapsille* silloin, kun tuen tarve sitä vaatii eikä toiminta *integroidussa erityisryhmässä* ole mahdollista??

huomautus

Erityisryhmässä kaikilla lapsilla on määriteltä tuen tarve.

Erityisryhmässä toimimisesta tulee olla lapselle kehityksellistä hyötyä.

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi? Vahrhaiskasvatuksen erityisryhmä?

Kommentti: Ei ole mainittu lakiehdotuksessa, mutta on mainittu perusteluissa. Määritelmä osin arvaus ja osin perustuu Helsingin kaupungin sivuihin ja OKM:n julkaisuun Kehityksen ja oppimisen tuki sekä inklusiivisuus varhaiskasvatuksessa.

Kysymys: Onko vain erityistä tukea tarvitseville vai onko se Helsingin tulkinta? Pitäisikö vaativa tuki mainita erikseen, vaikka se onkin erityisen tuen alakäsite? Entä onko ryhmälle vaatimuksia tai tulossa sellaisia? Tarkistettava tuen termi ja linkitys.

Kysymys: Pitäisikö olla viittaus varhaiskasvatuksen erityisopettajaan?

Kysymys: olisiko jossain syytä mainita pienryhmä, joka on myös mainittu perusteluissa?

37

integroitu erityisryhmä

sv integrerad specialgrupp

määritelmä

varhaiskasvatuksen lapsiryhmä, jossa osa lapsista tarvitsee *tehostettua* tai *erityistä tukea*

Käsitteekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Seija: pitäisikö olla tarkempi termi?

Kommentti: Määritelmä perustuu Tuusulan kunnan verkkosivuihin ja osin OKM:n julkaisuun Kehityksen ja oppimisen tuki sekä inklusiivisuus varhaiskasvatuksessa.

Kysymys: Onko integroidulle ryhmälle vaatimuksia tai suosituksia, esim ryhmäkoosta tai tuen tarpeessa olevien lapsien osuudesta?

Kysymys: Pitäisikö olla viittaus varhaiskasvatuksen erityisopettajaan?

38

päiväkoti

sv daghem *n*

en early education centre; early childhood education and care centre; ECEC centre
not: daycare centre (obsolete); kindergarten (2) (obsolete); playschool (2); preschool (2)

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava henkilö (540/2018, 26–32 §)

huomautus

Päiväkodilla on *päiväkodin johtaja*.

daycare centre: Termin daycare centre käyttöä ei suositeta päiväkotikäsitteen englannin vastineena, koska se assosioituu vanhentuneeseen päivähoito-käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c870

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)
<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

39

lähipäiväkoti; varhaiskasvatuksen lähipalvelu

sv egna daghem *n*

määritelmä

lapsen oman asuinalueen *päiväkoti*???

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA.-käsite

Kommentti: Vaihtoehtoisesti voisi olla asuinalueella maantieteellisesti lähin päiväkotitai huoltajan lapsen asuinalueelta valitsema päiväkotit??

Kommentti: Karsintaehdotus. Onko tarpeen määritellä ja tulisiko määritelmään jotain, mikä ei käy ilmi termistä?

40

perhepäiväkoti

sv familjedaghem

en family daycare (2); family daycare premises *pl* <fyysinen tila jossa toiminta tapahtuu>

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava henkilö ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 4,5 *lasta* (540/2018, 38 §)

huomautus

Perhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa yksi *perhepäivähoitaja*.

Käsitteen tunnus: c1556

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

41

ryhmäperhepäiväkoti

sv gruppfamiljedaghem

en group family daycare (2); group family daycare premises

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa *varhaiskasvatusta* toteuttaa säädetyn *kelpoisuuden* omaava *henkilöstö* tarkoitukseen hyväksytyssä tilassa ja jossa on samanaikaisesti läsnä enintään 12 *lasta*

huomautus

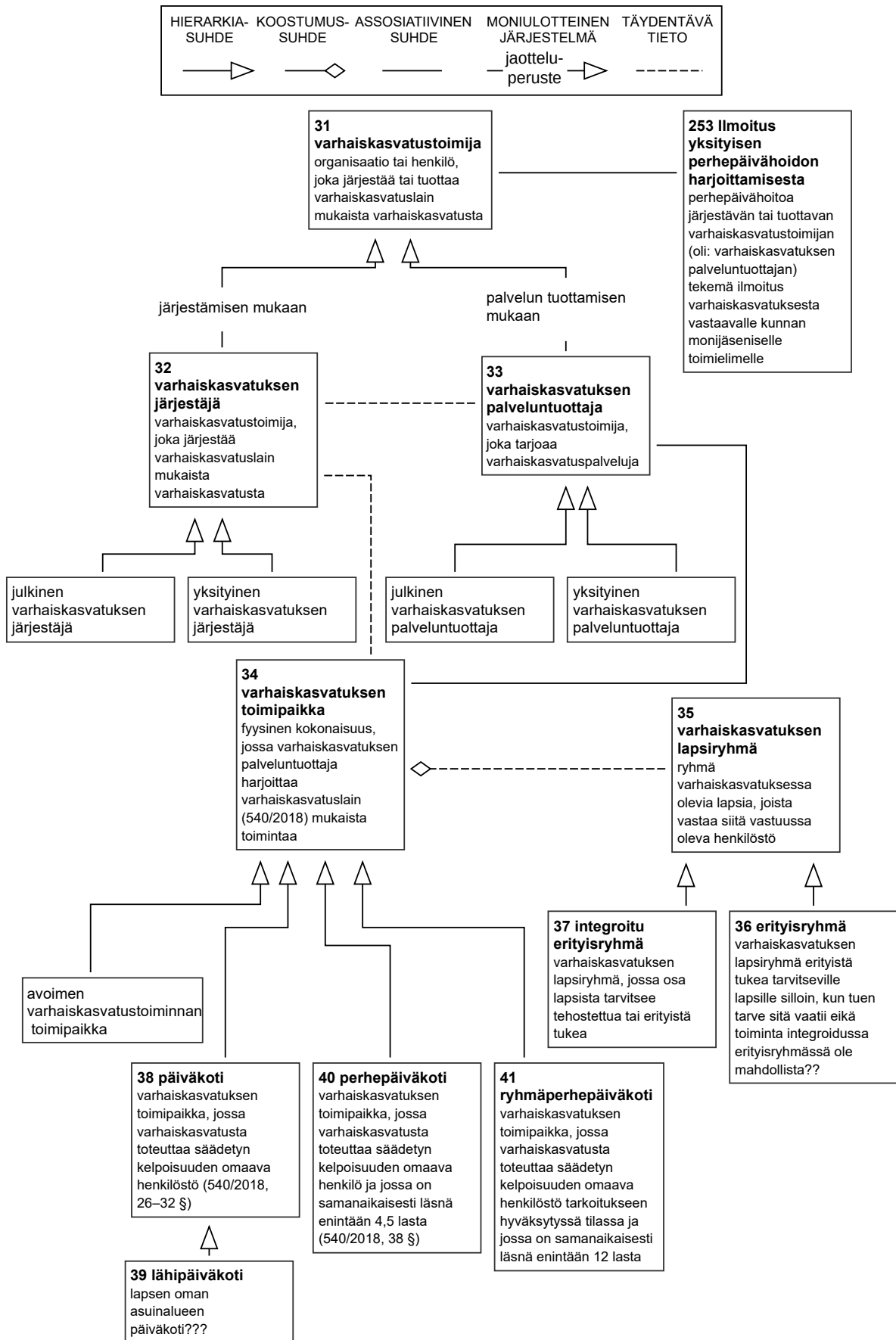
Ryhmäperhepäiväkodissa varhaiskasvatuksesta vastaa kaksi tai useampi *perhepäivähoitaja* tai muuta ammatilliseen *varhaiskasvatushenkilöstöön* kuuluvaa henkilöä. Jos perhepäivähoitajia on enemmän kuin kaksi, tulee yhdellä olla säädetyn kelpoisuuden mukainen *koulutus (2)* (540/2018, 38 § ja 753/2018, 2 §).

Käsitteen tunnus: c1557

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitekaavio 5. Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat.

3.2 Koulutustoimijat

42

koulutustoimija (uudistermi)

sv utbildningsaktör

en legal entity for education <tietomalli>

määritelmä

oikeushenkilö, joka järjestää *koulutusta* (1), *koulutuksia* (2) tai *opetusta* (1)

huomautus

Käsite koulutustoimija on otettu käyttöön Opintopolku-palvelussa kokoavana yläkäsitteenä käsitteille *opetuksen järjestäjä*, *koulutuksen järjestäjä* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä*. Myös *korkeakoulut* (1) ovat tässä ajattelussa koulutustoimijoita.

Standardissa Metadata for Learning Opportunities, Advertising (SFS-EN 15982:en) tätä vastaavasta käsitteestä käytetään termiä learning opportunity provider. Standardin määritelmä käsitteelle: "an agent (person or organisation) that provides learning opportunities".

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutustoimija vastaa käsite *varhaiskasvatustoimija*.

Käsitteen tunnus: c131

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Koulutustoiminta](#), [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

43

opetuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (1); < anordnare av utbildning (1)

en < education provider (1); > education provider offering comprehensive education <perusopetuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *esi-* tai *perusopetusta* tai *aamu- ja iltapäivätoimintaa* ja jolla on tähän lakisääteinen velvollisuus tai jolle on myönnetty *opetuksen järjestämislupa*

huomautus

Opetuksen järjestäjinä voivat toimia esimerkiksi kunnat, joilla on toimintaan lakisääteinen velvollisuus, sekä valtio ja *yliopistojen* harjoittelukoulut. Muut tahot, esimerkiksi rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt, tarvitsevat toimintaan *opetuksen järjestämisluvan*.

Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi *koulutuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa opetuksen järjestäjän lisäksi koulutuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c132

Luokka: <yleinen/yhteinen> <esiopetus> <perusopetus>

Käsitekaaviot: [Koulutustoiminta](#), [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 21.6.2018: Tarkistettava perusopetuksen järjestäjän termi, kun perusopetus-käsitteen ensisijainen en-vastine päätetty.

44

koulutuksen järjestäjä; > lukiokoulutuksen järjestäjä; > ammatillisen koulutuksen järjestäjä

sv < utbildningsanordnare (2); < anordnare av utbildning (2); > anordnare av gymnasieutbildning
<lukiokoulutuksen järjestäjä>; > yrkesutbildningsanordnare <ammattillisen koulutuksen järjestäjä>;
> anordnare av yrkesutbildning <ammattillisen koulutuksen järjestäjä>
en < education provider (2) <lyhyempi muoto>; > education provider offering general upper secondary
education <lukiokoulutuksen järjestäjä>; > vocational education and training provider <ammattillisen
koulutuksen järjestäjä>; > VET provider <ammattillisen koulutuksen järjestäjä>

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *lukiokoulutusta*, *ammattillista koulutusta*, näihin valmistavia tai valmentavia *koulutuksia (2)* tai *taiteen perusopetusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *koulutuksen järjestämislupa*

huomautus

Koulutuksen järjestäjinä voivat kuntien, kuntayhtymien ja valtion lisäksi toimia esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt.

Koulutuksen järjestäjiin voidaan rinnastaa *ammattikorkeakoulut* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjät*, sillä niiden kaikkien toiminta perustuu *lupa*an. *Yliopistojen* toiminta sen sijaan perustuu yliopistolakiin (558/2009).

Tilastoissa (esim. Vipunen-tilastopalvelu) koulutuksen järjestäjiin sisällytetään tässä määriteltyjen koulutuksen järjestäjien, *perusopetuksen opetuksen järjestäjien*, ammattikorkeakoulujen ja vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien lisäksi yliopistot. Ks. koulutuksen järjestäjä (Vipunen-tilastopalvelu).

Koulutuksen järjestäjä on myös yleiskielen ilmaus, ja yleiskielessä sillä voidaan viitata myös tahoon, jolla ei ole opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää *koulutuksen järjestämislupaa*.

Varhaiskasvatuksessa käsitettä koulutuksen järjestäjä vastaa käsite *varhaiskasvatuksen järjestäjä*.

utbildningsanordnare, anordnare av utbildning: Ruotsin käsite utbildningsanordnare kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi *opetuksen järjestäjän*.

Englannin käsite education provider kattaa koulutuksen järjestäjän lisäksi opetuksen järjestäjän.

Käsitteen tunnus: c133

Luokka: <varhaiskasvatus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: *Koulutustoiminta*, *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 18.10.2021: Määritelmässä puhutaan lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen valmistavien ja valmentavien koulutusten järjestämisestä. Tulisiko tämä päivittää oppivelvollisuuslain myötä?

45

vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä

sv huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete

en maintainer of liberal adult education institution

määritelmä

taho, jonka tehtävänä on järjestää *vapaan sivistystyön koulutusta* ja jolla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä *oppilaitoksen ylläpitämislupa*

huomautus

Ks. *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Käsitteen tunnus: c135

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: *Koulutustoiminta*, *Koulutustoimijat* ja *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*

<kieliversiointiin vst>

46

opetuksen järjestämislupa <esi- ja perusopetus>; **koulutuksen järjestämislupa** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa** <ammattillinen koulutus>; **oppilaitoksen ylläpitämislupa** <vapaa sivistystyö>; **ammattikorkeakoulun toimilupa** <ammattikorkeakoulut>

hakusana: järjestämislupa

sv tillstånd *n* att ordna undervisning <opetuksen järjestämislupa>; tillstånd *n* att ordna utbildning <koulutuksen järjestämislupa>; tillstånd *n* att driva läroanstalt <oppilaitoksen ylläpitämislupa>

en authorisation to provide education; authorisation to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
rather than: education licence; licence to provide education; licence to award a qualification and to provide VET <tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa>
not: operating licence <ammattikorkeakoulut>

määritelmä

yhteisölle tai säätiölle lainsäädännön perusteella annettu lupa, vastuu tai tehtävä järjestää *koulutusta* (1), *koulutuksia* (2) tai *opetusta* (1)

huomautus

Luvan myöntää hakemuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriö tai (*perusopetuksen ja ammattikorkeakoulujen* tapauksessa) valtioneuvosto.

Kunnilla on velvollisuus järjestää perusopetusta, joten ne eivät tarvitse perusopetuksen järjestämiseen lupaa.

Ammatillisessa koulutuksessa tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa on lupa ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen. Ammatillisia tutkintoja ja ammatillista koulutusta voidaan järjestää myös valtion *oppilaitoksissa* tai Suomen solmiman valtiosopimuksen perusteella opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä.

Yliopistoille ei myönnetä erikseen toimilupaa, vaan ne on lueteltu yliopistolaisissa (558/2009).

authorisation/licence: Koulutuksen järjestämisluvasta käytetään englanniksi toisinaan myös esimerkiksi vastinetta ”education licence” ja tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvasta vastinetta ”licence to award a qualification and to provide education”. Licence-sanan sisältävien termimuotojen käyttöä ei kuitenkaan suositella. Opetus- ja kulttuuriministeriö käyttää termiä authorisation, ja tämä termi myös kuvaa käsitettä paremmin kuin licence.

Käsitteen tunnus: c137

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Koulutustoiminta](#) ja [Koulutustoimijat](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

<ammattillinen ruotsi kesken>

<vst ruotsi kesken> <vst englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 21.6.2018 ja 6.7.2018: OKM käyttää termiä authorisation. Licence-sanan sisältävät englannin vastineet eivät hyviä, sillä tuovat mieleen toisentyypiset luvat, kuten kalastuslupa tai driving licence (yksittäiseen asiaan, yksittäiselle henkilölle myönnettävä lupa). Authorisation kuulostaa tässä mielessä sopivammalta, kuvaavammalta.

Terminologin kysymys lukion englannin työryhmälle ja OPH:n ammatillisen koulutuksen asiantuntijoille (Anu Halvarin kautta?) 5.3.2020: OPH:n ammatillisen koulutuksen reformisanastossa on annettu tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvalla englanninkielinen vastine ”licence to award a qualification and to provide education”. Se on nyt merkitty OKSAssa epäsuositettavaksi, ja suositettavaksi termiksi on merkitty muoto ”authorisation to award a qualification and to provide VET”. Authorisation on OKM:n käyttämä termimuoto, ja lisäksi ammatillisen koulutuksen englannin työryhmä on halunnut käyttää ”education”in sijaan täsmällisempää termiä ”VET”.

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 15.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Tämä (authorisation to award a qualification and to provide VET) ei toimi – pitää olla monikossa kuten suomessakin.

47

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestäjä; tutkinnon järjestäjä

sv anordnare av fristående examen; examensarrangör

en organiser of competence-based qualification; organiser of competence test

määritelmä

[koulutuksen järjestäjä](#) tai muu säätiö tai yhteisö, joka on sopinut [tutkintotoimikunnan](#) kanssa näyttötutkinnon järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestäjä tekee kunkin näyttötutkinnon järjestämisestä tutkintotoimikunnan kanssa [näyttötutkinnon järjestämissopimuksen](#).

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c136

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

48

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissopimus

sv avtal om anordnande av fristående examen

en contract for arranging competence-based qualifications

määritelmä

[näyttötutkinnon järjestäjän](#) ja [tutkintotoimikunnan](#) välinen sopimus näyttötutkinnon järjestämisestä

huomautus

Näyttötutkinnon järjestämissopimus on oikeudellisesti sitova asiakirja.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c138

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

49

(vanhentunut)

näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma

sv plan för anordnande av fristående examen

en plan for arranging competence tests

määritelmä

[näyttötutkinnon järjestäjän](#) laatima suunnitelma solmimansa [näyttötutkinnon järjestämissopimuksen](#) piiriin kuuluvan näyttötutkinnon järjestämisestä

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c139

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

50

opetuksen järjestämismuoto <perusopetus>; **koulutuksen järjestämismuoto** <lukiokoulutus>

sv form i vilken utbildningen ordnas; form för ordnande av utbildning; utbildningsform

en form of education (3) <perusopetus>

search term: form of vocational education and training <ammatillinen koulutus> (obsolete)

määritelmä

tapa, jolla *opetus (1)*, *koulutus (1)* tai *koulutus (2)* on järjestetty

huomautus

Perusopetuksessa opetuksen järjestämismuodolla viitataan opetuksen (1) järjestämiseen lähiopetuksena tai monimuoto- tai etäopetuksena taikka sisäoppilaitosmuotoisesti. Monimuoto- ja etäopetus tulee kysymykseen muille kuin *oppivelvollisille* järjestettävässä opetuksessa (1).

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen järjestämismuodosta *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyin ehdoin. Lähiopetusta pidetään lähtökohtaisena järjestämismuotona. Opetusta (1) voidaan antaa *koulutuksen järjestäjän* päättämällä tavalla myös esimerkiksi etä- tai monimuoto-opetuksena.

Myös *ammatillisessa koulutuksessa* oli ennen vuonna 2018 voimaan tullutta lakia ammatillisesta koulutuksesta (531/2017) käsite koulutuksen järjestämismuoto (engl. form of vocational education and training). Vuodesta 1998 vuoteen 2015 – eli ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) – koulutuksen järjestämismuodolla viitattiin koulutuksen järjestämiseen lähiopetuksena, etäopetuksena tai monimuoto-opetuksena, oppisopimuskoulutuksena tai muutoin käytännön työtehtävien yhteydessä tapahtuvana opetuksena. 1.8.2015 voimaan tullessa laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998) järjestämismuodolla puolestaan viitattiin ainoastaan koulutuksen järjestämiseen oppilaitosmuotoisesti tai oppisopimusmuotoisesti (ks. oppisopimuskoulutus).

Käsitteen tunnus: c140

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

51

(vanhentunut)

ammatillisen koulutuksen järjestämistapa

hakusana: koulutuksen järjestämistapa

sv sätter *n* på vilket yrkesutbildningen ordnas

en method of vocational education and training (2)

huomautus

Termillä ammatillisen koulutuksen järjestämistapa viitataan *koulutuksen (1)* tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen opetussuunnitelmaperusteisesti tai näyttötutkintoon valmistavana koulutuksena.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantumisen myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c141

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

52

koulutusmuoto (1); koulumuoto

sv utbildningsform

en form of education (1)

huomautus

Opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen (986/1998) mukaan koulutusmuotoina (1) pidetään *esiopetusta*, *perusopetusta*, *lukiokoulutusta*, *ammatillista koulutusta*, ammatillista aikuiskoulutusta, *vapaata sivistystyötä* ja *taiteen perusopetusta*.

Termiä koulutusmuoto käytetään myös tilastoissa, jolloin sillä on eri merkitys; vrt.

koulutusmuoto (2).

Käsitteen tunnus: c869

53

<tilastointi>

koulutusmuoto (2)

sv utbildningsform

en form of education (2)

huomautus

Tilastokeskuksen luokittelun mukaan koulutusmuotoja (2) ovat *koulutuksen järjestämismuotojen* ja *ammattillisen koulutuksen järjestämistapojen* yhdistelmät eli 1) oppilaitosmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus, 2) oppilaitosmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus, 3) oppisopimusmuotoinen opetussuunnitelmaperusteinen koulutus ja 4) oppisopimusmuotoinen näyttötutkintoon valmistava koulutus.

Käsitteen tunnus: c142

54

omistajatyyppi

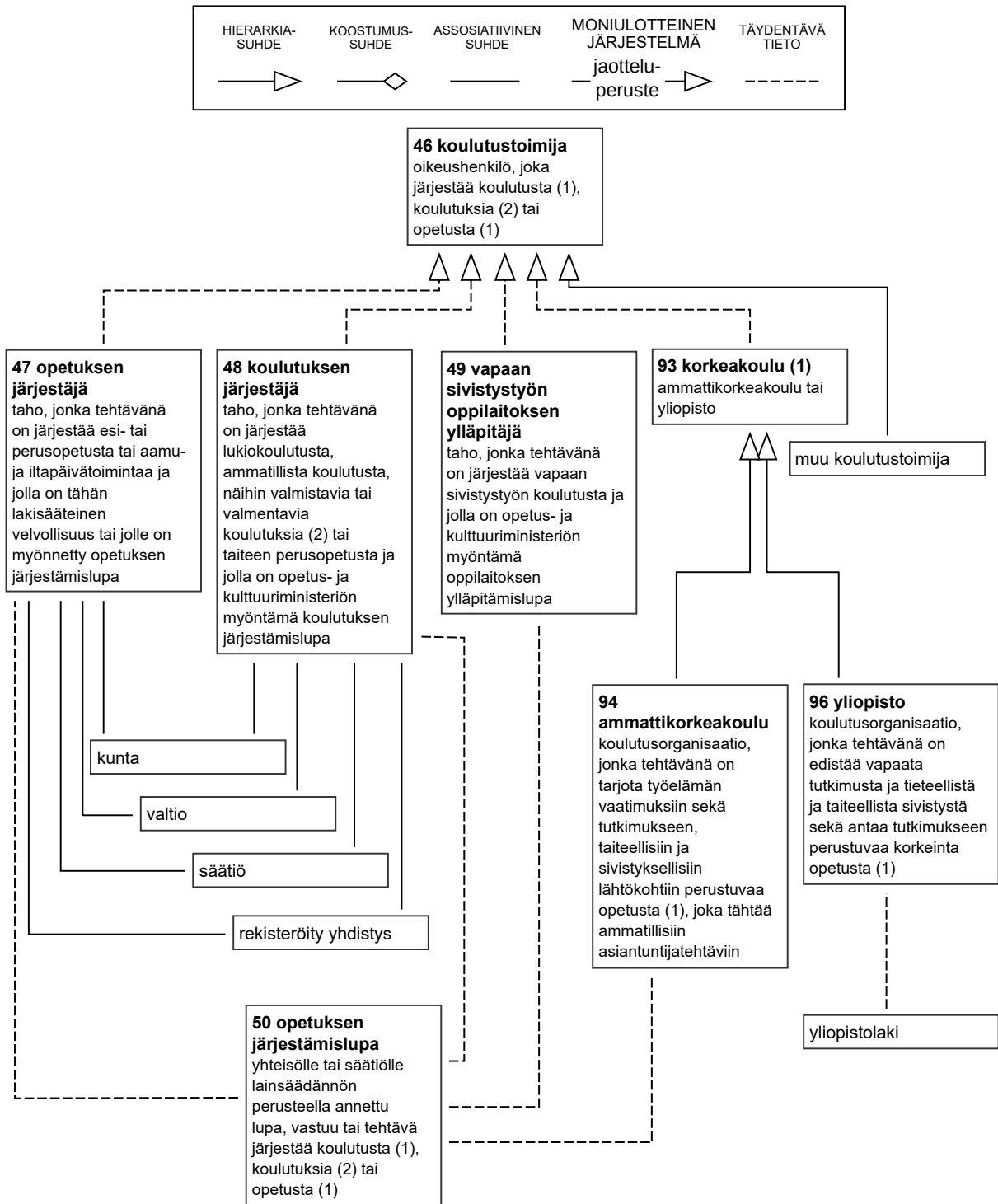
sv ägartyp

en type of ownership

huomautus

Termillä omistajatyyppi viitataan *koulutuksen järjestäjään* tai *oppilaitoksen* omistajaan (yksityinen, valtio, kunta, kuntayhtymä, Ahvenanmaan maakunta, muu). Tilastokeskus pitää yllä omistajatyypiluokitusta.

Käsitteen tunnus: c146

Käsitekaavio 6. Koulutustoimijat.

55

koulutusorganisaatio

sv utbildningsorganisation; utbildningsinstitution

en educational institution (1); educational establishment (1); educational institute (1)

not: < educational organisation

määritelmä

organisaatio tai hallinnollinen yksikkö, jossa annetaan *opetusta (1)* ja jolla on johtaja

huomautus

Esimerkkejä koulutusorganisaatioista ovat *peruskoulu (1)*, *lukio (1)*, *ammattillinen oppilaitos*, *ammattikorkeakoulu*, *yliopisto* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

Yksi *koulutuksen järjestäjä* voi organisoida toimintansa usean koulutusorganisaation kautta (esim. kunta usean peruskoulun (1) kautta).

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä koulutusorganisaatio ja oppilaitos, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen koulutusorganisaatio-käsitteestä että sen alakäsitteestä *oppilaitos*.

educational organisation: Termiä educational organisation ei tulisi käyttää käsitteen koulutusorganisaatio englanninkielisenä vastineena, koska englannissa termiä educational organisation käytetään monessa eri merkityksessä. Sillä voidaan viitata Suomen koulutusorganisaatiota vastaavaan käsitteeseen, mutta myös mm. koulutusjärjestelmän toimintaan ja opetus- ja koulutusalan hallintoon.

Käsitteen tunnus: c147

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka, Koulutusorganisaatiot ja Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammattillinen> <kieliversiointiin korkeakoulutus> <kieliversiointiin vst>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <lukiokoulutus ruotsi kesken> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionia käytetään huomattavasti harvemmin kuin organisationia

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: organisation siis selvästi ensisijainen termi

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: institutionin kohtaloa jäätin vielä miettimään, otetaanko mukaan toissijaisena synonyymina vai jätetäänkö kokonaan pois

Lukion ruotsin kielityöryhmä 11.1.2019: Nike selvittää vielä ja välittää tietoa Matsin kautta

OKSA-jaos 24.5.2019: Onko ok, että määritelmä on niin geneerinen, että kattaa esim. Jediakatemian? ☹ Pitäisikö tarkentaa, esim. "lakiin/määräykseen perustuva", "luvan saanut" tai "ilmoituksen tehnyt"?

OKSA-jaos 24.5.2019: Entä olisiko tarpeen tehdä rajaus, että opetuksen tai koulutuksen pitää olla organisaation ensisijainen tarkoitus (vs. yritys)? -> ei, tämä ei kuulosta oikealta rajaukselta

OKSA-jaos 24.5.2019: Eikö kuitenkin ole tarpeen, että sanastossa on määritelty (myös) geneerisempi koulutusorganisaatio-käsite eikä vain "luvan saanut koulutusorganisaatio" tms.?

OKSA-jaos 28.8.2020: Tehdään toisen laitoksen julkaisu nykymääritelmää käyttäen; odotetaan mahd. keskustelua mm. TEMin hallinnonalan kanssa jatkuvan oppimisen sanastotyössä.

56

oppilaitos

sv läroanstalt; läroinrättning

en < educational institution (2); < education institution (2); < educational establishment (2); < educational institute (2); > school (1)

määritelmä

muu *koulutusorganisaatio* kuin *korkeakoulu* (1)

huomautus

Termiä oppilaitos käytetään myös termin koulutusorganisaatio synonyymina, mutta yleensä oppilaitoksina pidetään vain muita koulutusorganisaatioita kuin korkeakouluja (1).

Oppilaitoksia ovat esimerkiksi *peruskoulu* (1), *lukio* (1), *ammattillinen oppilaitos* ja *vapaan sivistystyön oppilaitos*.

educational institution; educational establishment: Englannin kielessä ei ole erillisiä käsitteitä oppilaitos ja koulutusorganisaatio, kuten Suomessa (jossa koulutusorganisaatio on yhteinen yläkäsite oppilaitoksille ja korkeakouluille). Englannin kielessä termejä educational institution ja educational establishment voidaan käyttää sekä Suomen oppilaitos-käsitteestä että sitä laajemmasta käsitteestä koulutusorganisaatio.

school: Englanniksi on usein luontevaa käyttää oppilaitoksesta termiä school (1), kun kyse on esimerkiksi peruskoulusta (1), lukiosta (1) tai ammatillisesta oppilaitoksesta. Silloin puolestaan, kun kyse on oppilaitoksesta, joka tarjoaa vapaatavoitteista *opetusta* (1), jonka sisältöjä ei säännellä lainsäädännöllä (esim. *kansalaisopisto*), voi olla luontevampaa käyttää jotain muuta termiä kuin school (1).

Vrt. *päiväkoti*, jossa voidaan antaa *esiopetusta*, mutta jota ei kuitenkaan pidetä oppilaitoksena.

Käsitteen tunnus: c1071

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot*

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin vst>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englantia kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englantia kesken> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englantia kesken>

57

koulutusorganisaation toimipiste

hakusana: toimipiste

sv verksamhetsställe *n* (1); verksamhetsenhet; verksamhetspunkt; ~ campus <korkeakoulut>

en educational premises; ~ campus <korkeakoulut>

määritelmä

fyysinen paikka, jossa *koulutusorganisaation* tai jonkin sen osan toiminta tapahtuu

huomautus

Toimipiste on kokonaisuus, jossa toiminta tapahtuu samassa tai läheisissä katuosoiteissa ja jossa rakennusten etäisyys toisistaan on enintään satoja metrejä. Toimipisteellä ei tarkoiteta organisaatorakenteeseen perustuvaa toimintayksikköä vaan lähtökohtana on fyysinen kokonaisuus.

Koulutusorganisaation toimipisteessä tapahtuva toiminta voi olla esimerkiksi hallintoa tai *opetusta* (1) (vrt. aiempi käsite *opetuspiste*).

Käsitteen tunnus: c148

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englantia kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englantia kesken>

58

perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu

hakusana: ala-aste; alakoulu (vanhentunut)

sv 1–6-skola

sökord: lågstadium *n*

en primary school; elementary school /US/

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien 1–6 opetusta (1)*

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 1–6 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 7–12 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen (ruots. lågstadium) ja yläasteeseen siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite ala-aste on näin ollen vanhentunut. Termi ala-aste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä. Termi alakoulu, jota eräissä vaiheissa käytettiin arkikielessä viitattaessa ala-asteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c144

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

59

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu

hakusana: yläaste; yläkoulu (vanhentunut)

sv 7–9-skola

sökord: högstadium *n*

en lower secondary school

määritelmä

peruskouluun (1) kuuluva *koulutusorganisaation toimipiste*, jossa annetaan *vuosiluokkien 7–9 opetusta (1)*

huomautus

Suomessa *perusopetuksen* vuosiluokilla 7–9 olevat *oppilaat* ovat pääsääntöisesti 13–16 vuoden ikäisiä.

Aiemmin, peruskoululain (476/1983) mukaan, peruskoulu (1) jakaantui ala-asteeseen ja yläasteeseen (ruots. högstadium) siten, että kuusi alinta vuosiluokkaa muodostivat ala-asteen ja kolme ylintä yläasteen. Vuoden 1999 alusta voimaan tullessa perusopetuslaissa (628/1998) hallinnollinen raja ala- ja yläasteen väliltä poistettiin. Nykyisessä laissa edellytetään yhtenäistä *perusopetusta*, joka tosin voi jäsentyä vuosiluokkien 1–2, 3–6 ja 7–9 muodostamiin jaksoihin. Käsite yläaste on näin ollen vanhentunut. Termi yläaste esiintyy kuitenkin edelleen useiden *oppilaitosten* (perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulujen) nimissä ja muutenkin arkikielessä. Termi yläkoulu, jota eräissä vaiheissa käytettiin arkikielessä viitattaessa yläasteeseen, on vanhentunut eikä sitä tule käyttää.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*.

Käsitteen tunnus: c145

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste](#) ja [toimipaikka](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

60

(vanhentunut)

opetuspiste

sv undervisningsställe *n*

en teaching premises

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste, jossa järjestetään *opetusta (1)* tai *koulutuksen toteutuksia*

huomautus

Koulutusorganisaatiolla voi olla useita opetuspisteitä. Opetuspiste voi olla esimerkiksi sivukoulu tai yksikkö. Koulutusorganisaatio voi jakautua opetuspisteisiin myös *koulutusorganisaation opetuskielen* perusteella, jolloin saman organisaation suomen- ja ruotsinkielistä *koulutusta (1)* järjestävät osat muodostavat omat opetuspisteensä.

Käsite opetuspiste oli käytössä Kouluta-tietojärjestelmässä.

Käsitteen tunnus: c149

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

61

<opetus ja koulutus>

toimipaikka

sv verksamhetsställe *n* (2); kontor; avdelning <korkeakoulut>

en < unit (1); operational unit; place of activity <mm. tilastoissa, tietojärjestelmissä>

määritelmä

koulutusorganisaation toimipiste tai *toimipisteen* osa, jossa harjoitetaan pääasiassa yhdentyypistä toimintaa

huomautus

Vertaa Julkisen hallinnon suositus Toimipaikan ja toimipaikkaan liittyvien käsitteiden määritelmät (JHS 195), jossa käsite toimipaikka on määriteltä hallinnonalojen välisesti.

Opetushallinnon alalla esimerkki toimipaikasta on Ounasvaaran kampuksella (toimipiste) sijaitseva Ounaskirjasto.

Toimipaikan englanninkielisenä vastineena on juoksevassa tekstissä sujuvaa käyttää termiä unit tai operational unit. Termi place of activity on ilmauksena kömpelömpi, mutta sitä voidaan käyttää esimerkiksi esitettäessä rakenteista tietoa (kuten tilastoissa ja tietojärjestelmissä).

Varhaiskasvatuksessa käsitettä toimipaikka vastaa käsite *varhaiskasvatuksen toimipaikka*.

Käsitteen tunnus: c150

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: *Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka*

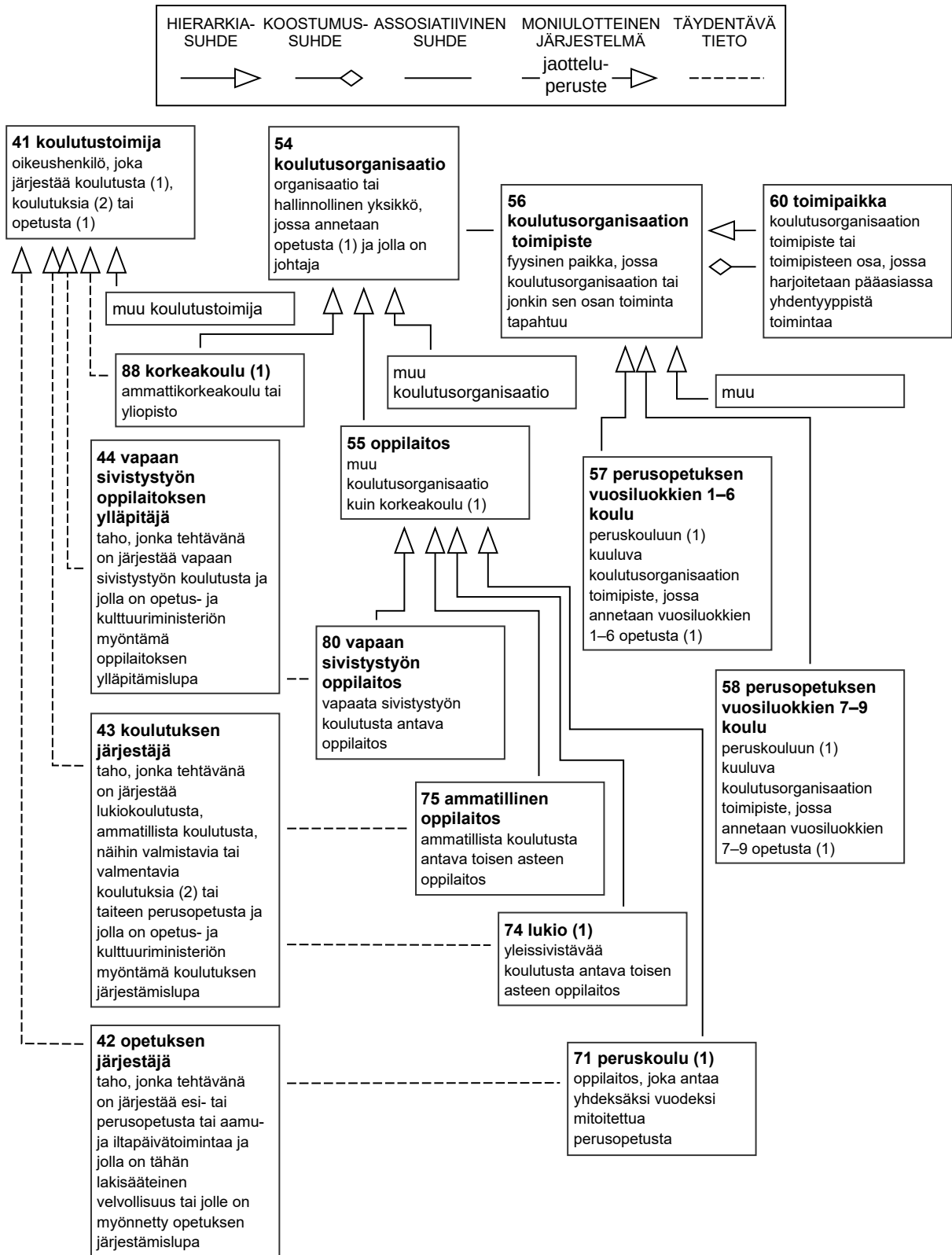
<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 7. Koulutustoimija, koulutusorganisaatio, toimipiste ja toimipaikka.

3.2.1 Koulutustoimijoihin liittyviä käsitteitä

62

erityinen koulutustehtävä

sv särskild utbildningsuppgift
en specific educational mission
not: special educational mission

määritelmä

koulutuksen tai opetuksen järjestämisluvassa määritelty tehtävä painottaa *kasvatus*, *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tietyllä osa-alueella tai tietyyn *oppiaineeseen*

huomautus

Erityisiä koulutustehtäviä voi olla esimerkiksi *perusopetuksessa* ja *toisen asteen koulutuksessa*.

Esimerkkejä perusopetuksen erityisestä koulutustehtävästä ovat opettajankoulutukseen kuuluvaan opetusharjoitteluun ja *vieraskieliseen opetukseen* perustuvat erityiset koulutustehtävät.

Esimerkki *lukiokoulutuksen* erityisestä koulutustehtävästä on *lukiolle (1)* annettava lupa järjestää englanninkielistä IB-opetusta tai esimerkiksi urheilupainotteista opetusta (1).

Esimerkki *kansanopiston* erityisestä koulutustehtävästä on vaikeasti vammaisille tarkoitettu koulutus (1).

Käsitteen englanninkieliseksi vastineeksi suositetaan termiä specific educational mission.

Toisinaan nähtävää special-alkuista termimuotoa ei tule käyttää, sillä englannin sana special assosioituu helposti *oppimisen tukeen* liittyviin asioihin, eikä erityisessä koulutustehtävässä ole kyse tästä.

Käsitteen tunnus: c181

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <vapaa sivistystyö>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin vst>

<perusopetus ruotsi kesken>

<perusopetus englanti kesken>

63

työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta

sv utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet
en development and service activities for working life

määritelmä

ammattillisen koulutuksen yhteydessä suoritettava toiminta, jossa tuotetaan osaamisen kehittämispalveluja pienyrityksille, muille yrityksille ja julkisyhteisöille

huomautus

Käsitteen tunnus: c183

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

64

(vanhentunut)

työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä

sv utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet

määritelmä

ammattillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle annettu tehtävä *työelämän kehittämis- ja palvelutoiminnan* toteuttamiseksi

huomautus

Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä myönnetään *koulutuksen järjestämisluvan* myöntämisen yhteydessä. Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän hoitamiseen voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c182

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

65

(vanhentunut)

ammattiosaamisen näyttöjen toimielin

sv organ *n* som svarar för planeringen och genomförandet av yrkesprov

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, jonka tehtävänä on ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelu, toteuttaminen ja *seuranta*

huomautus

Toimielin mm. hyväksyy koulutuksen järjestäjän suunnitelmat ammattiosaamisen näyttöjen toteuttamisesta ja arvioinnista (2), päättää ammattiosaamisen näyttöjen arvioijista ja valvoo näyttötoimintaa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c184

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

66

koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin

sv kollegialt organ *n* hos utbildningsanordnaren
 en multi-member governing body of the education provider

määritelmä

koulutuksen järjestäjän asettama toimielin, joka päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta sekä opiskeluoikeuden pidättämisestä

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin nimetään enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Siinä tulee olla ainakin koulutuksen järjestäjän, *opiskelijahuollon*, *opettajien*, työelämän ja *opiskelijoiden* edustus.

Perusopetuksessa on säännös vastaavasta toimielimestä: perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjän* asianomainen monijäseninen toimielin päättää määräaikaisesta erottamisesta.

Termi koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin ei ole tässä määriteltyä käsitettä täsmällisesti kuvaava, mutta ilmausta käytetään lukiolaissa (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017), kun viitataan tähän käsitteeseen.

Käsitteen tunnus: c1228

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus englanti kesken> <lukiolaki englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken>

<ammatillinen englanti kesken>

67

<ammatillinen koulutus>

koulutuksen järjestäjän toiminta-alue; toiminta-alue

sv utbildningsanordnarens verksamhetsområde *n*
 en geographical area of operation of a vocational education and training provider

määritelmä

tutkintojen ja koulutuksen järjestämisluvassa määrätty maantieteellinen alue, jonka osaamistarpeisiin *ammatillisen koulutuksen järjestäjän* toiminta ensisijaisesti vastaa ja jolla koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää osaamistarpeen mukaisesti ammatillisia tutkintoja ja *ammatillista koulutusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1227

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 23.1.2020: Työryhmänne mukaan laissa 531/2017 toiminta-alue käännetään englanniksi ”geographical area of operation”. Kysymys: onko ”koulutuksen järjestäjän toiminta-alue” englanniksi ”geographical area of operation of a vocational education and training provider”?

68

laajennettu oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävä

sv utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning

määritelmä

*koulutuksen järjestämislupa*an sisältyvä tehtävä, jonka mukaan *koulutuksen järjestäjällä* on oikeus järjestää *koulutuksen hankinnan* kautta oppisopimuskoulutuksena myös muita kuin koulutuksen järjestäjän omassa järjestämisluvassa määrättyjä tutkintoja ja *koulutusta (1)*

huomautus

Mikäli koulutuksen järjestäjällä ei ole laajennettua oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävää, sillä on oikeus järjestää oppisopimuskoulutusta vain oman järjestämislupansa mukaisissa tutkinnoissa.

Ks. myös *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1692

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

69

koulutuksen hankinta

sv anskaffning av utbildning

en procurement of education

määritelmä

toiminta, jossa *koulutustoimija* ei tuota kaikkea *koulutusta (1)*, tutkinnon osia tai tukitoimia itse, vaan hankkii osan niistä toiselta taholta

huomautus

Lukiolain 714/2018 mukaan *lukiokoulutuksen järjestäjä* voi täydentää itse järjestämäänsä koulutusta (1) hankkimalla *opetusta (1)* ja muita palveluja toiselta lukiokoulutuksen tai muun koulutuksen järjestäjältä, *korkeakoululta (1)*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä rekisteröidyltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Ammatillisen koulutuksen näkökulmasta koulutuksen hankinta on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017, 30 §) mukaista toimintaa. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjä* voi hankkia *koulutuksen järjestämisluvassa* määrättyjen ammatillisten tutkintojen osia, niihin valmistavaa ammatillista tutkintokoulutusta, järjestämisluvan mukaista muuta koulutusta (1) tai oppisopimuskoulutusta.

Lisäksi ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi *opiskelijan* yksilöllisten valintojen mahdollistamiseksi hankkia myös muita kuin *koulutuksen järjestämisluvan* mukaisia ammatillisten tutkintojen ja ammatillisen koulutuksen osia sekä *osaamisen hankkimisen* tukitoimia.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjä voi hankkia koulutusta (1) toiselta ammatillisen koulutuksen järjestäjältä, muulta *koulutuksen järjestäjältä*, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Yliopistolaisissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaisissa (932/2014) säädetään koulutuksen (1) hankkimisesta toiselta *korkeakoululta (1)*.

Vrt. *maksullinen palvelutoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1229

Luokka: <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin amatillinen> <amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

70

<koulutus>

maksullinen palvelutoiminta

sv avgiftsbelagd serviceverksamhet

en fee-paying service

määritelmä

toiminta, jossa *koulutuksen järjestäjä* perii järjestämistään palveluista maksuja ulkopuoliselta palveluiden hankkijalta

huomautus

Ulkopuolinen palveluiden hankkija voi olla esimerkiksi toinen koulutuksen järjestäjä tai julkinen tai yksityinen yhteisö.

Koulutuksen järjestäjä voi esimerkiksi myydä toiselle koulutuksen järjestäjälle *koulutusta (1)*, tutkintoja, osia tutkinnosta tai (ammattillisessa koulutuksessa) tutkinnon osia.

Esimerkiksi *ammattillisen koulutuksen järjestäjä* voi myydä toiselle ammattillisen koulutuksen järjestäjälle ammattillisia tutkintoja ja tutkinnon osia, niihin valmistavaa ammattillista tutkintokoulutusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Vrt. *koulutuksen hankinta*.

Käsitteen tunnus: c1230

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

71

opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta

sv service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen

en service and production supporting tuition; service and production supporting instruction

määritelmä

koulutukseen (2) sisältyvä toiminta, jonka tavoitteena on tarjota *opiskelijalle* työelämän toimintaympäristöjä mahdollisimman hyvin vastaava *oppimisympäristö*

huomautus

Ammattillisessa koulutuksessa opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee liittyä *koulutuksen järjestäjän koulutuksen järjestämisluvan* mukaiseen koulutustehtävään.

Opetusta tukevaa palvelu- ja tuotantotoimintaa voi olla esimerkiksi *oppilaitoksen* ravintolassa, kahvilassa, kampaamossa, rakennustyömaalla, autokorjaamossa, osuuskunnassa tai erilaisissa opiskelijoiden perustamissa harjoitusyrityksissä.

Opetusta tukevan palvelu- ja tuotantotoiminnan tulee olla voittoa tavoittelematonta toimintaa.

Myös *lukiokoulutuksessa* voi olla palvelu- ja tuotantotoimintaa, mutta toiminnasta ei ole mainintaa lukiokoulutuksen säädöksissä eikä *opetussuunnitelman perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1231

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

3.3 Koulutusorganisaatiot

72

peruskoulu (1); koulu

sv grundskola (1)

en comprehensive school

määritelmä

oppilaitos, joka antaa yhdeksäksi vuodeksi mitoitettua *perusopetusta*

huomautus

Suomessa peruskoulujen (1) ylläpitäjiä ovat kunnat, kuntayhtymät, valtio ja yksityiset tahot.

Yhdeksänvuotisen perusopetuksen lisäksi peruskouluissa (1) voidaan antaa *esiopetusta* ja maahanmuuttajien *perusopetukseen* valmistavaa *opetusta (1)*.

Perusopetusta antavista oppilaitoksista käytetään usein myös lyhyempää termiä koulu.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c156

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

73

74

toisen asteen oppilaitos

sv läroanstalt på andra stadiet

en upper secondary school (1); secondary education institution

rather than: secondary education establishment

not: secondary educational establishment

määritelmä

toisen asteen koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Käsitteen tunnus: c157

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: Ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmältä kannattaa varmistaa, että "school" on ok myös ammatillisille oppilaitoksille.

75

lukio (1)

sv gymnasium *n*

en general upper secondary school

rather than: upper secondary school (2) <epävirallinen lyhyempi muoto>

not: upper secondary general school <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; < high school /US, GB/; ~ senior high school /US/; ~ sixth form /GB/

määritelmä

yleissivistävää koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Lukio (1) antaa yleissivistävää *opetusta (1)* noin 16–19-vuotiaille *opiskelijoille* ja aikuisopiskelijoille.

Lukio (1) voi *lukiokoulutuksen* lisäksi antaa tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta.

upper secondary general school: Lukio (1)-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary school vs. upper secondary general school. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden käsitteiden englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary school ja general upper secondary education.

high school: Termiä high school näkee toisinaan käytettävän Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Tätä ei kuitenkaan suositella: sekä Yhdysvalloissa että nyttemmin myös Isossa-Britanniassa on käsite high school, eikä kummankaan maan käsite vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä. High schooliin ei esimerkiksi välttämättä ole osaamiseen liittyviä pääsyvaatimuksia, toisin kuin Suomen lukioon (1). Myös ikävuodet, joina high schoolia käydään, poikkeavat lukiosta (1).

high school /US/: Yhdysvalloissa high school on yleensä nelivuotinen ja käsittää 12-vuotisen oppivelvollisuuden *vuosiluokat* 9–12, joten Yhdysvaltojen high schoolin *opetukseen (1)* osallistuu myös Suomen *perusopetuksen* yhdeksännen *vuosiluokan* ikäluokka.

high school /GB/: Myös Ison-Britannian high school -käsite on Suomen lukio (1) -käsitettä laajempi: Isossa-Britanniassa high schoolin *opetukseen (1)* osallistutaan noin ikävuosina 11–18, eli high school kattaa Suomen lukiokoulutuksen lisäksi suunnilleen perusopetuksen vuosiluokat 7–9.

senior high school: Myöskään termiä senior high school ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena. Käsite senior high school on Suomen lukion (1) lähikäsite; senior high schoolissa opiskelijat ovat yleensä noin 15–18-vuotiaita.

sixth form: Ison-Britannian käsite sixth form osin vastaa Suomen lukio (1) -käsitettä (on *toisen asteen koulutusta*, joka antaa valmiudet *korkeakouluun (1)* pyrkimiseen), mutta osin poikkeaa siitä (esimerkiksi opetussisältöjen ja keston puolesta: sixth form on kaksivuotinen). Termiä sixth form ei tule käyttää Suomen lukio (1) -käsitteen vastineena.

Käsitteen tunnus: c158

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)
<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

OKSA-jaos 15.10.2021: Konsultoidaan em. kysymyksessä lukiokoulutuksen asiantuntijaa. Tomi Kytölä toimittaa tiedon, kuka on oikea yhteyshenkilö.

76

ammattillinen oppilaitos

sv yrkesläroanstalt

en vocational institution; vocational school

määritelmä

ammattillista koulutusta antava *toisen asteen oppilaitos*

huomautus

Käsitteen tunnus: c159

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaaviot: *Koulutustoimija*, *koulutusorganisaatio*, *toimipiste ja toimipaikka* ja *Koulutusorganisaatiot*

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 6.7.2018: Muualla maailmassa ”vocational school” saattaa viitata toisen asteen koulutusta alemman tason oppilaitokseen. Tarkistettava ammatillisen koulutuksen asiantuntijoilta.

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 9.7.2018: Onko vocational school sopiva vastine Suomen ammatillinen oppilaitos -käsitteelle? Vai onko vocational school esim. toisen asteen koulutusta alemmantasoinen oppilaitos?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (yrkesläroanstalt)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational institution)

77

ammattillinen erityisoppilaitos

sv specialyrkesläroanstalt

en vocational special education institution

määritelmä

ammattillinen oppilaitos, jonka *koulutus (1)* on tarkoitettu *oppijoille*, joilla on todettu tarve saada opinnoissaan ja jatkosijoittumisessaan erityistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea ja joiden *opetus (1)* annetaan erityisopetuksena

huomautus

Syynä ammatillisen erityisoppilaitoksen oppijan *erityisen tuen (2)* tarpeeseen voi olla esimerkiksi oppimisvaikeudet, vamma tai sairaus.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisopetus sisältää *opiskelijan* henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä *erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä*.

Käsitteen tunnus: c160

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Koulutusorganisaatiot*

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (specialyrkesläroanstalt)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational special education institution)

78

Eurooppa-koulu

sv Europaskola
en European School
not: European Schooling

määritelmä

Euroopan unionin valtioiden hallitusten yhteisesti hallinnoimaan kouluverkostoon kuuluva *oppilaitos*, joka tarjoaa *esi-* ja *perusopetusta* sekä *yleissivistävää toisen asteen koulutusta* ensi sijassa Euroopan unioniin kuuluvien organisaatioiden *henkilöstön* lapsille

huomautus

Eurooppa-koulujen antama *opetus (1)* noudattaa niiden omaa opetussuunnitelmaa (vrt. *opetussuunnitelma (1)*).

Käsitteen tunnus: c436

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

79

vieraskielinen oppilaitos

sv läroanstalt med undervisning på främmande språk
en foreign language educational institution

määritelmä

oppilaitos, jonka *koulutusorganisaation opetuskieli* on muu kuin maan kansalliskieli

huomautus

Käsitteen tunnus: c168

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

80

kaksikielinen oppilaitos

sv tvåspråkig läroanstalt
en bilingual educational institution

määritelmä

oppilaitos, jossa lainsäädännön tai viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti käytetään kahta *koulutusorganisaation opetuskieltä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c169

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

81

vapaan sivistystyön oppilaitos

sv läroanstalt för fritt bildningsarbete
en liberal adult education institution

määritelmä

vapaata sivistystyön koulutusta antava *oppilaitos*

huomautus

Vapaan sivistystyön oppilaitoksia ovat *kansanopistot*, *kesäyliopistot*, *kansalaisopistot*, *opintokeskukset* ja *liikunnan koulutuskeskukset*.

Käsitteen tunnus: c170

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

82

kansanopisto

sv folkhögskola
en folk high school

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii sisäoppilaitosmuotoisesti ja antaa kokopäiväistä *opetusta (1)*

huomautus

Kansanopisto tarjoaa lukukauden tai lukuvuoden kestävää opetusta (1) sekä lyhyempiä kursseja (2). Kansanopisto tarjoaa opetusta (1) sekä nuorille että aikuisille. Kukin kansanopisto voi painottaa arvo- tai aatetaustansa ja kasvatustavoitteitaan. Eräissä kansanopistoissa annetaan myös mm. *perusopetusta*, *lukiokoulutusta* ja *ammattillista koulutusta* viranomaisen myöntämän luvan mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c171

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (folkhögskola)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (folk high school)

83

kesäyliopisto

sv sommaruniversitet *n*
en summer university

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan *avointa korkeakouluopetusta* ja alueen muihin osaamis- ja sivistystarpeisiin vastaamista ja otetaan huomioon myös alueen korkeakoulutettu väestö

huomautus

Avoimen yliopisto-opetuksen tarjoaminen perustuu aina sopimukseen jonkin *yliopiston* kanssa.

Ks. myös koulutustarjonta, opetustarjonta.

Käsitteen tunnus: c172

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

84

kansalaisopisto; työväenopisto

sv medborgarinstitut *n*
en adult education centre

määritelmä

vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tarjonnassa painotetaan paikallisia ja alueellisia sivistystarpeita ja joka antaa pääasiassa ilta-aikaan sijoittuvaa *opetusta (1)* ja tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle *oppimiselle* ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi

huomautus

Eräiden kansalaisopistojen nimessä esiintyy sana työväenopisto. Lainsäädännön näkökulmasta kansalaisopistoilla ja työväenopistoilla ei kuitenkaan ole eroa.

Ks. myös koulutustarjonta, opetustarjonta.

Käsitteen tunnus: c173

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (medborgarinstitut)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (adult education centre)

85

opintokeskus

sv studiecentral
en study centre

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää opintoja itse sekä yhdessä kansalais- ja kulttuurijärjestöjen kanssa [elinikäisen oppimisen](#), hyvinvoinnin ja aktiivisen kansalaisuuden sekä demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistämiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c174

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (studiecentral)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (study centre)

86

liikunnan koulutuskeskus

sv idrottsutbildningscenter
en sports institute

määritelmä

[vapaan sivistystyön oppilaitos](#), joka järjestää liikuntaharrastusta, hyvinvointia ja terveyttä edistävää [koulutusta \(1\)](#) koko väestölle sekä liikunnan järjestö- ja seuratoimintaa palvelevaa koulutusta (1) ja valmennustoimintaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1076

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (idrottsutbildningscenter)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (sports institute)

87

ammatillinen erikoisoppilaitos

sv särskild yrkesläroanstalt
en specialised vocational institution

määritelmä

teollisuuden tai palvelualan yrityksen [oppilaitos](#), joka tarjoaa yrityksen omiin tarpeisiin pohjautuvaa [koulutusta \(1\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c175

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

88

erityiskoulu

sv specialskola
en special school; special needs school

määritelmä

[oppilaitos](#), jonka [opetus \(1\)](#) on tarkoitettu vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai muun vastaavan syyn vuoksi [erityistä tukea \(1\)](#) tarvitsevalle [oppijalle](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c176

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

89

korkeakoulu (1)

sv högskola (1)

en higher education institution

määritelmä

[ammattikorkeakoulu](#) tai [yliopisto](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c161

Käsittekaaviot: [Koulutustoiminta](#), [Koulutustoimijat](#), [Koulutustoimija](#), [koulutusorganisaatio](#), [toimipiste ja toimipaikka](#), [Koulutusorganisaatiot](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

90

ammattikorkeakoulu

sv yrkeshögskola

en university of applied sciences; UAS

not: polytechnic (obsolete)

määritelmä

[koulutusorganisaatio](#), jonka tehtävänä on tarjota työelämän vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa [opetusta \(1\)](#), joka tähtää ammatillisiin asiantuntijatehtäviin

huomautus

Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on harjoittaa työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa.

Suomen [koulutusjärjestelmän](#) ammattikorkeakouluja ovat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvat ammattikorkeakoulut, joilla on valtioneuvoston myöntämä toimilupa, ja sisäministeriön alaisuudessa toimiva Poliisiammattikorkeakoulu. Ahvenanmaalla toimii ammattikorkeakoulu Högskolan på Åland.

[Ammattikorkeakoulujen toimiluvat](#) myöntää valtioneuvosto.

Käsitteen tunnus: c163

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Palaute OKSasta Kelan sanaston opiskeluterveydenhuollon asiantuntijoilta 5.11.2020: "Kysymys ammattikorkeakoulun huomautuksesta: Pitäisikö myös Maanpuolustuskorkeakoulu mainita yhtenä Suomen ammattikorkeakouluna? Se ei kai ole OKM:n alainen. MPKK mainitaan Kelan sanastossa."

91

amatillinen opettajakorkeakoulu

sv yrkespedagogisk lärarhögskola

en tertiary-level institution for occupational teacher training

not: vocational teacher training institution

määritelmä

[ammattikorkeakoulun](#) yksikkö, joka tarjoaa opettajankoulutusta [amatillisten oppilaitosten](#) ja ammattikorkeakoulujen [opettajille](#) ja opettajiksi aikoville

huomautus

Englannin termi "vocational teacher training institution" amatillisen opettajakorkeakoulun vastineena on virheellinen, sillä se viittaa [toisen asteen oppilaitokseen](#).

Käsitteen tunnus: c164

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

92

yliopisto

sv universitet *n*

en university; ~ college /US/

määritelmä

koulutusorganisaatio, jonka tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta ja tieteellistä ja taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa korkeinta **opetusta (1)**

huomautus

Suomen korkeakoulutusjärjestelmän yliopistoja ovat yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä luetellut yliopistot ja puolustusministeriön hallinnonalaan kuuluva Maanpuolustuskorkeakoulu. Esimerkiksi Suomessa toimiva Estonian Business School ei ole yliopistolain tarkoittama yliopisto.

Yhdysvalloissa Suomen yliopisto-käsitettä vastaa käsite university ja osin myös käsite college. Collegessa suoritetaan ainoastaan tutkintoja, jotka vastaavat Suomen alemmaa korkeakoulututkintoa (Bachelor's degree). Universityssä puolestaan suoritetaan sekä tutkintoja, jotka vastaavat Suomen alempia korkeakoulututkintoja (Bachelor's degree) että tutkintoja, jotka vastaavat Suomen ylempiä korkeakoulututkintoja (Master's degree).

Käsitteen tunnus: c162

Käsittekaaviot: [Koulutustoimijat](#) ja [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

93

tiedekunta; korkeakoulu (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; **akatemia** <Taideyliopisto>

sv fakultet; högskola (2) <Aalto-yliopisto, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu>; akademi <Taideyliopisto>

en faculty (1) /GB/; school (2) /US/; academy <Taideyliopisto>

huomautus

Yliopistolain (558/2009, 27 §) mukaan **yliopisto** voi tutkimuksen ja **opetuksen (1)** järjestämistä varten jakaantua tiedekuntiin tai niihin rinnastettaviin yksiköihin sen mukaan kuin yliopiston johtosäännössä määrätään.

Eräissä yliopistoissa edelläkuvatun kaltaisista yksiköistä käytetään termiä korkeakoulu; esimerkiksi Aalto-yliopiston muodostaa kuusi korkeakouluksi nimettyä yksikköä (Insinööritieteiden korkeakoulu, Kauppakorkeakoulu, Kemian tekniikan korkeakoulu, Perustieteiden korkeakoulu, Sähkötekniikan korkeakoulu ja Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu), ja yksi Turun yliopiston tiedekunnista on nimeltään kauppakorkeakoulu.

Taideyliopisto puolestaan koostuu kolmesta akatemiaksi kutsutusta yksiköstä: Sibelius-Akatemia, Teatterikorkeakoulu ja Kuvataideakatemia.

Tiedekunta-käsitteen määrittelemine yleispätevästi on vaikeaa.

Tiedekunta-käsitteen englanninkielisenä vastineena käytetään termiä faculty, joka kuitenkin amerikanenglannissa viittaa **henkilöstöön**. Eri yliopistojen tiedekunta-termin englanninkieliset vastineet vaihtelevat; käytäntö on tarkistettava kustakin yliopistosta. Esimerkiksi Aalto-yliopiston tiedekunnista (korkeakouluista) käytetään termiä school.

Käsitteen tunnus: c151

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

94

yliopistokeskus

sv universitetscenter

en university consortium

määritelmä

yksikkö, joka kokoaa kahden tai useamman alueellaan olevan *yliopiston* toiminnan niin, että yksikön osat toimivat alueen näkökulmasta yhtenäisenä kokonaisuutena

huomautus

Käsitteen tunnus: c177

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

95

avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen yhteistyöoppilaitos

hakusana: yhteistyöoppilaitos

sv samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning

en partner institution for open university instruction

määritelmä

koulutusorganisaatio, joka on tehnyt *yliopiston* kanssa sopimuksen *avoimen yliopisto-opetuksen* järjestämisestä

huomautus

Käsitteen tunnus: c178

Käsittekaavio: [Koulutusorganisaatiot](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

hyväksytty

3.4 Koulutuksen toimielimiä

96

(vanhentunut)

<ammatillinen koulutus>

koulutustoimikunta

sv utbildningskommission

en national education and training committee

määritelmä

ammatillisesti suuntautuneen *koulutuksen (1)* asiantuntijaelin, jollaisen opetus- ja kulttuuriministeriö asettaa kullekin alalle seuraamaan, arvioimaan ja ennakoimaan *koulutuksen (1)* ja työelämässä tarvittavan osaamisen kehitystä

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *työelämätoimikunta*.

Käsitteen tunnus: c179

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englantia kesken>

97

(vanhentunut)

tutkintotoimikunta

sv examenskommission

en qualification committee

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva luottamuselin, jonka tehtävänä on omalla alallaan johtaa näyttötutkintojen järjestämistä ja antaa niihin liittyvät tutkintotodistukset

huomautus

Tutkintotoimikunnassa ovat edustettuina työnantajat, työntekijät, *opettajat* ja itsenäiset ammatinharjoittajat.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c180

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englantia kesken>

98

työelämätoimikunta

sv arbetslivskommission

en business and industry committee

määritelmä

Opetushallituksen yhteydessä toimiva valtakunnallinen alakohtainen toimielin, joka osallistuu näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin (2) laadun varmistamiseen, *ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen* sekä ammatillisten tutkintojen ja *tutkintojen perusteiden* kehittämiseen ja käsittelee ammatillisen tutkintokoulutuksen *opiskelijan* osaamisen arviointia (2) koskevat oikaisupyynnöt

huomautus

Työelämätoimikunnat ovat Opetushallituksen asettamia ja toimivat Opetushallituksen yhteydessä, mutta ovat riippumattomia toimielimiä.

Käsitteen tunnus: c1234

Luokka: <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (arbetslivskommission)

99

oppisopimustoimija

sv aktör inom läroavtalsutbildning

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava taho, joka hoitaa koulutuksen järjestäjän oppisopimuskoulutukseen liittyviä viranomaistehtäviä

huomautus

Oppisopimustoimijan tehtävänä on järjestää oppisopimukseen liittyvät sopimusasiat, maksaa työnantajalle koulutuskorvausta, hankkia tietopuolista *koulutusta (1)* sekä tapauskohtaisesti maksaa *opiskelijalle* taloudellisia etuuksia.

Laajennetun oppisopimuskoulutuksen järjestämistehtävän omaavan koulutuksen järjestäjän oppisopimustoimija voi ostaa koulutusta (1) ja arvioiteja (2) toiselta *koulutuksen järjestämisluvan* omaavalta koulutuksen järjestäjältä, muulta julkiselta taholta taikka muulta yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä.

Käsitteen tunnus: c1693

Luokka: <amatillinen koulutus>

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen englanti kesken>

3.5 Henkilöstö

Sanastojaoston kokous 26.2.2016: Sovittiin, että Henkilöstö-lukuun sisällytetään myös varhaiskasvatuksen henkilöstö (varhaiskasvatuksen käsitteistöä aletaan työstää keväällä 2016). Lukuun ei mahdollisesti tule lainkaan alalukuja (jos jaottelu varhaiskasvatuksen ja muun opepuksen ja koulutuksen henkilöstöön on vaikea toteuttaa), mutta kylläkin useita käsitteekaavioita (ainakin opettaja-kaavio ja varhaiskasvatuksen henkilöstö -kaavio).

100

henkilöstö

sv personal; anställda *pl*

en staff; personnel

määritelmä

organisaation palveluksessa olevat henkilöt

huomautus

Koulutusorganisaatioiden henkilöstössä on erotettavissa *opetushenkilöstö* ja muu henkilöstö lukuun ottamatta *korkeakouluja (1)*, joiden henkilöstössä voidaan erottaa *opetus- ja tutkimushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Varhaiskasvatuksessa henkilöstössä on erotettavissa *varhaiskasvatushenkilöstö* ja muu henkilöstö.

Käsitteen tunnus: c185

Käsitteekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<vaka2021>

101

varhaiskasvatushenkilöstö

ei: varhaiskasvattajat *pl*

sv personal inom småbarnspedagogik; anställda inom småbarnspedagogik

en early childhood education and care staff; ECEC staff; early childhood education and care personnel; ECEC personnel

määritelmä

henkilöstö, joka toimii *varhaiskasvatuksessa*

huomautus

Varhaiskasvatushenkilöstö koostuu varhaiskasvatuksen johto-, kehittämis-, kasvatusta-, opetus-, ja hoito- ja avustajatehtävissä olevista henkilöistä. Siihen ei lasketa esimerkiksi toimisto- tai keittiö- ja siivoushenkilökuntaa.

varhaiskasvattaja; varhaiskasvattajat: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan varhaiskasvatuksen henkilöstön jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Sanan epätarkkuuden vuoksi sitä ei tule käyttää viitattaessa varhaiskasvatushenkilöstöön. Sitä ei tule käyttää myöskään viitattaessa *varhaiskasvatuksen työntekijään*, kuten *varhaiskasvatuksen opettajaan*, *varhaiskasvatuksen sosionomiin* tai *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa otetaan huomioon *kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö*.

Käsitteen tunnus: c1558

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

102

kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö; kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö; henkilöstömitoitukseen laskettava henkilöstö

ei: kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö

sv personal i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter

en staff members taken into account in the staff-child ratio

määritelmä

se osa *varhaiskasvatushenkilöstöstä*, joka otetaan huomioon *päiväkodin* henkilöstön mitoituksessa

huomautus

Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa henkilöstöstä otetaan huomioon *varhaiskasvatuksen opettajat*, *varhaiskasvatuksen erityisopettajat*, *sosionomit* ja *lastenhoitajat* sekä *päiväkodin johtaja*, jos hän toimii *varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä*.

Perhepäivähoitajat eivät ole osa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivaa henkilöstöä.

Perhepäiväkodissa tulee olla *varhaiskasvatuksessa* olevien *lasten* määrään suhteutettuna varhaiskasvatukselle säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi riittävä määrä henkilöitä.

Perhepäiväkodissa samanaikaisesti varhaiskasvatuksessa olevien lasten lukumäärästä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa varhaiskasvatuksesta (753/2018).

Käsitteen tunnus: c1842

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Uusi käsite!

103

varhaiskasvatuksen työntekijä

sv arbetstagare inom småbarnspedagogik; anställd inom småbarnspedagogik
en ECEC staff member; ECEC employee

määritelmä

henkilö, joka työskentelee [varhaiskasvatuksessa](#) osana [varhaiskasvatushenkilöstöä](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1843

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Uusi käsite!

Terminologin kommentti varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 8.3.2022: Pitäisikö tälle(kin) ottaa hylättäväksi synonyymiksi varhaiskasvattaja? Vrt. varhaiskasvatushenkilöstö.

104

opetushenkilöstö

sv undervisningspersonal
en teaching staff; training staff

määritelmä

[henkilöstö](#), jonka tehtävänä on opettaa

huomautus

Ks. [opettaminen](#).

Käsitteen tunnus: c186

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

105

opetus- ja tutkimushenkilöstö

hakusana: muu henkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal
sökord: övrig personal
en teaching and research staff; academic staff; faculty (2) /US/

määritelmä

[henkilöstö](#), jonka tehtävänä on opettaa tai tutkia

huomautus

[Korkeakoulujen \(1\)](#) henkilöstö voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa opetus- ja tutkimushenkilöstöön ja muuhun henkilöstöön. Muuhun henkilöstöön kuuluu hallinnon, [opetuksen \(1\)](#) tukipalveluiden ja muiden tukipalveluiden tehtävistä vastaavia henkilöitä.

Ks. [opettaminen](#).

Käsitteen tunnus: c187

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

106

rehtori

sv rektor

en principal <perusasteen oppilaitokset, toisen asteen oppilaitokset>; rector /GB/ <erit. korkeakoulut>; president /US/ <erit. korkeakoulut>; ~ school head

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on johtaa *koulutusorganisaatiota*

huomautus

Rehtorin tehtävistä ja kelpoisuusvaatimuksista on säädelty eri *koulutusasteita* koskevassa lainsäädännössä.

Perusasteen ja *toisen asteen oppilaitoksissa* sekä *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa* rehtori osallistuu usein myös opetustyöhön.

Englannin termi school head ei ole virkanimike vaan kuvaava nimitys *oppilaitoksen* ylimmälle johtajalle.

Käsitteen tunnus: c192

Käsittekaaviot: [Koulutusorganisaatiot](#) ja [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

107

<korkeakoulut>

vastuuhenkilö (1)

sv examiner; ansvarsperson; ansvarig lärare (2)

en person in charge; authority; designated person

määritelmä

korkeakoulun (1) henkilöstön jäsen, joka vastaa tutkintoon, koulutusohjelmaan (2) tai opintojaksoon liittyvän *opetuksen (1)* järjestämisestä

huomautus

Esimerkiksi koulutusohjelman (2) vastuuhenkilönä (1) voi toimia dekaani.

Englanniksi vastuuhenkilöstä (1) voidaan käyttää termiä person in charge, authority tai designated person; vastineen valinta riippuu kontekstista.

Käsitteen tunnus: c210

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

108

opintoneuvoja

sv studierådgivare

en student advisor

määritelmä

korkeakoulun (1) nk. muun *henkilöstön* jäsen, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opinto-ohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c1544

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

109

aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja

sv ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet
en morning and afternoon activities instructor

määritelmä

henkilö, joka ohjaa [aamu- ja iltapäivätoimintaa](#)

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty.

Vrt. [koulunkäyntiavustaja](#).

Käsitteen tunnus: c216

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

110

ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på första nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett; undervisnings- och forskningspersonal på första steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1

en teaching and research staff on the first level of their career path; teaching and research staff on the 1st level of their career path

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) osa, jonka tehtävänä on valmistaa oma väitöskirjatyönsä ja jonka tehtäviin saattaa tutkimuksen lisäksi kuulua [opettaminen](#)

huomautus

Ensimmäisen portaan [opetus- ja tutkimushenkilöstöltä](#) edellytetään ylempää korkeakoulututkintoa ja hyväksytyä tutkimussuunnitelmaa. Lisäksi edellytetään kykyä ja motivoitumista jatko-opintoihin ja tohtorin tutkinnon suorittamiseen. Ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat tohtorikoulutettava, tohtoriopiskelija, tutkija, nuorempi tutkija, assistentti, projektitutkija ja doktorand.

Käsitteen tunnus: c188

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

111

toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå två; undervisnings- och forskningspersonal på andra steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2

en teaching and research staff on the second level of their career path; teaching and research staff on the 2nd level of their career path

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) osa, jonka tehtävät ovat luonteeltaan itsenäisiä tutkimus- ja/tai opetustehtäviä, joissa henkilö toimii vastuullisena suunnittelijana ja toteuttajana

huomautus

Toisen portaan [opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) virkoihin edellytetään pääsääntöisesti tohtorin tutkintoa.

Toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeitä ovat esimerkiksi yliopisto-opettaja, tutkijatohtori ja erikoistutkija.

Käsitteen tunnus: c189

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

112

kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på tredje nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre; undervisnings- och forskningspersonal på tredje steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3

en teaching and research staff on the third level of their career path; teaching and research staff on the 3rd level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävät sisältävät *toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviä enemmän johtamis- ja organisointivastuita ja taloudellista vastuuta ja tehtävissä vastataan myös muiden henkilöiden toiminnasta

huomautus

Kolmannen portaan tehtävissä edellytetään pääsääntöisesti tohtorintutkintoa. Lisäksi tehtäviin haettaessa katsotaan eduksi kokemus kansainvälisistä tehtävistä ja/tai työskentelykokemus oman organisaation ulkopuolella.

Toisen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstön* tehtäviin verrattuna kolmannen portaan tehtävät ovat itsenäisempiä ja vastuullisempia. Niissä on myös monipuolisempaa yhteistyötä oman organisaation ulkopuolisten tahojen kanssa ja vahvempi yhteys muuhun innovaatioympäristöön.

Kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön nimikkeistä yleisimmät ovat yliopistonlehtori ja yliopistotutkija ja lääketieteen alalla kliininen opettaja. Käytössä ovat myös nimikkeet vanhempi tutkija, tutkijaopettaja ja erikoistutkija. Helsingin yliopistossa kolmannelle portaalle sijoittuvat myös tutkimuskoordinaattori ja intendenti.

Käsitteen tunnus: c190

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

113

neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö; 4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö

sv undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån; undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra; undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget; undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4

en teaching and research staff on the fourth level of their career path; teaching and research staff on the 4th level of their career path

määritelmä

yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön osa, jonka tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan erittäin laajoja kokonaisuuksia, tehtäviin sisältyy kokonaisvaltaista vastuuta organisaation toiminnasta ja taloudesta sekä kansallisen tai kansainvälisen tason kehittämistehtävistä ja tehtävissä vaikutetaan huomattavasti koko tutkimusjärjestelmään

huomautus

Laajat kokonaisuudet, joissa neljännen portaan tehtävissä suunnitellaan, koordinoidaan ja johdetaan, ovat esimerkiksi huomattavia kansainvälisiä tutkimushankkeita.

Neljännen portaan *opetus- ja tutkimushenkilöstöön* valittavalta edellytetään tohtorin tutkintoa, korkeatasoista tieteellistä *pätevyyttä*, kokemusta tieteellisen tutkimuksen johtamisesta, kykyä antaa korkeatasoista tutkimukseen perustuvaa *opetusta (2)* ja ohjata opinnäytetöitä sekä näyttöjä edustamansa tutkimusalan kansainvälisestä yhteistyöstä.

Neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstön päänimike on *professori*, ja lisäksi käytössä ovat nimikkeet tutkimusjohtaja ja tutkimusprofessori.

Käsitteen tunnus: c191

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

114

professori

sv professor

en professor

määritelmä

[yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön](#) jäsen, jonka tehtävänä on harjoittaa ja ohjata tieteellistä tutkimustyötä tai taiteellista työtä, antaa siihen perustuvaa [opetusta \(1\)](#) ja seurata tieteen tai taiteen kehitystä sekä osallistua alallaan yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen ja kansainväliseen yhteistyöhön

huomautus

Professorin tehtäviin voi kuulua [opettajana](#) toimiminen yliopistossa.

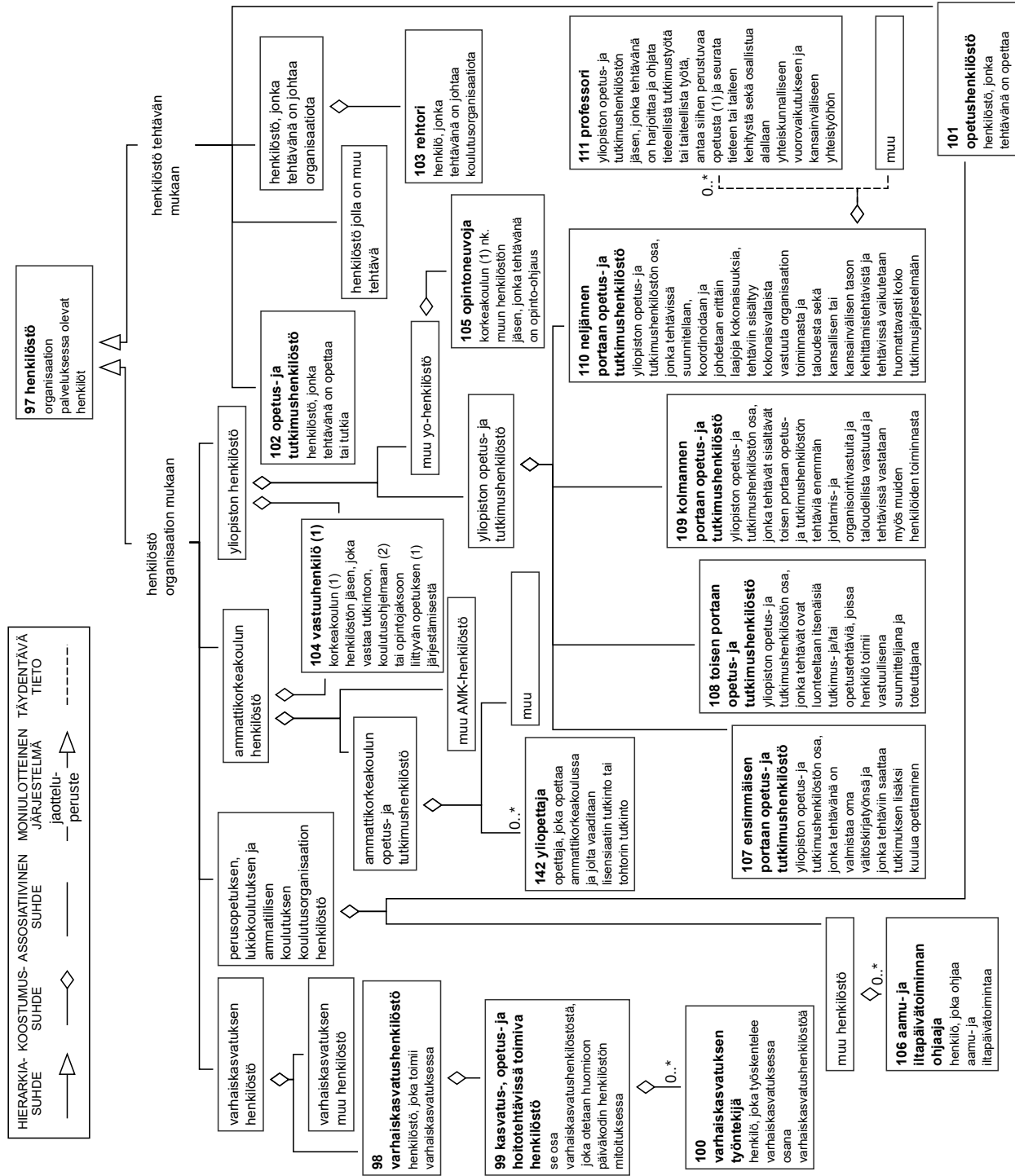
Ks. myös [neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö](#).

Käsitteen tunnus: c219

Käsittekaaviot: [Koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 9. Koulutuksen henkilöstö.

Seija-terminologin kommentti 16.1.2017: VAKassa keskusteltiin siitä, onko tämä koostumus vai hierarkia. Henkilöstö ihmisinä voidaan jakaa osiin ja joukkoihin, mutta ovatko käsitteet silti enemmän hierarkiassa? VAKassa noudatettiin nyt samaa kuin OKSassa, mutta asiaa voisi miettiä myöhemmin.

Riina-terminologi 17.1.2017: Ok. Ei ole tullut mieleen, mutta kyllä hierarkiakin varmaan toimisi. Palataan kun yhdistetään VAKAa OKSAan.

Terminologin kysymys 16.1.2017: Tulisiko kaavioon lisätä *aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja*?

115

koulupsykologi <esiopetus, perusopetus>; **psykologi** <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; **opintopsykologi** <korkeakoulutus>

sv skolpsykolog <esiopetus, perusopetus>; psykolog <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; studiepsykolog <korkeakoulutus>

en school psychologist <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

psykologi, joka työskentelee koulunkäyntiin, *opiskeluun* ja *oppimiseen* liittyvien asioiden parissa *esiopetusta*, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa* (1)

huomautus

Koulupsykologi voi auttaa *oppilasta*, *opiskelijaa* tai *esiopetuksessa* olevaa lasta esimerkiksi oppimisvaikeuksissa, tarkkaavaisuuden ja työskentelyn pulmissa, tunne-elämän kehityksen solmukohdissa, kriiseissä, vuorovaikutusongelmissa tai kun on tarvetta opetusjärjestelyille. Koulupsykologi osallistuu myös yhteisöllisen *oppilas- ja opiskelijahuollon* kehittämiseen.

Koulupsykologi tekee psykologisia arviointeja, konsultoi ja antaa neuvontaa. Koulupsykologi myös kirjoittaa tarvittavat lausunnot opetusjärjestelyjä tai jatkotutkimuksia ja hoitoja varten.

Esiopetuksen osalta kunnat ovat jakaneet käytännöt niin, että *peruskoulussa* (1) järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset saattavat käyttää koulupsykologin palveluita, kun taas *varhaiskasvatuksen* yhteydessä järjestettävän esiopetuksen piirissä olevat lapset käyttävät neuvolan palveluita.

Korkeakouluissa (1) opintopsykologit tarjoavat yksilöohjausta ja ryhmiä *perustutkinto-opiskelijoille*, jotka kaipaavat tukea esimerkiksi opiskelutaitoihin, motivaatioon, ajankäyttöön, jaksamiseen, jännittämiseen tai tutkielmien tekoon liittyvissä kysymyksissä.

Käsitteen tunnus: c193

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsittekaaviot: *Muu koulutuksen henkilöstö* ja *Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut*

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

<korkeakoulutus ruotsi kesken> <korkeakoulutus englanti kesken>

116

koulukuraattori <esiopetus, perusopetus>; **kuraattori** <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus, ammattikorkeakoulutus>

hakusana: osakunnan kuraattori

sv skolkurator <esiopetus, perusopetus>; kurator <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>

en school social worker <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

sosiaalialan ammattilainen, joka työskentelee *esiopetuksen* opetusyksikössä, *perusopetusta* tai *toisen asteen koulutusta* antavassa *oppilaitoksessa* taikka *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Kuraattorin kelpoisuusvaatimuksista on säädetty oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

Kuraattori auttaa *esiopetuksessa* olevia *lapsia*, perusopetuksen *oppilaita* ja *toisen asteen koulutuksen opiskelijoita*, joilla on koulunkäyntiin tai ihmissuhteisiin liittyviä vaikeuksia tai kasvuun ja kehitykseen liittyviä ongelmia tai pulmatilanteita. Kuraattorin tehtäväkuvaan kuuluu myös koko oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja toiminnan tukeminen sekä *kotien ja oppilaitoksen yhteistyön* tukeminen.

Kuraattorin työn tarkoituksena on järjestää *oppijoille* riittävä tuki ja *ohjaus* sekä muut tarpeelliset toimet koulunkäyntiin ja oppijoiden kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi sekä opetusyksikön tai oppilaitoksen ja kotien välisen yhteistyön kehittämiseksi. Kuraattoria voidaan tarvita esimerkiksi *luokan* työilmapiiriin ja työrauhan ylläpitämiseen liittyvissä asioissa, *opettajan* ja oppilaan välisissä ristiriitatilanteissa, koulupinnauksessa, kiusaamisessa, kotiongelmassa ja *oppilaitoksen* tai luokan vaihtumisesta johtuvissa siirtymävaiheissa.

Huom. *Yliopistoissa* termiä kuraattori käytetään eri käsitteestä. Helsingin yliopistossa ja Aalto-yliopistossa, joiden osakunnat on kirjattu yliopistolakiin (558/2009), kuraattori toimii osakunnan luottamustehtävänä: kuraattorin tehtävänä on johtaa osakunnan toimintaa. Tämä perinne juontaa Turun Akatemiasta 1600-luvulta.

Käsitteen tunnus: c194

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

117

koulunkäyntiavustaja <esiopetus, perusopetus, ammatillinen koulutus>

sv skolgångsbiträde *n*

en teaching assistant; classroom assistant; education assistant; teaching aide /US/; teacher's aide /US/; instructor; > special needs assistant <perusopetuksessa, erityisen tuen oppilaan avustaja>

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on koulunkäynnin tai *opiskelun* yhteydessä auttaa ja tukea *oppijaa* tehtävissä, joista tämä ei kehitysvaiheensa, vammansa tai sosiaalisen tilanteensa vuoksi selviydy itse

huomautus

Koulunkäyntiavustaja voi työskennellä esimerkiksi *esiopetuksessa, perusopetuksessa, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnassa* (ks. *aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja*) tai *ammattillisessa koulutuksessa*.

Englannin termiä special needs assistant voidaan käyttää *erityisen tuen (1) oppilaan* avustajasta.

Vrt. henkilökohtainen avustaja, jonka tehtävänä on antaa vammaiselle henkilölle tälle välttämätöntä apua tavanomaiseen elämään liittyvissä toimissa. Esimerkiksi *lukioskouluksessa* ei ole koulunkäyntiavustajia, mutta vaikkapa kuulovammaisella *opiskelijalla* on oikeus henkilökohtaiseen avustajaan, tulkkiin.

Käsitteen tunnus: c195

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<po sv 2022>

tarkistettava / käsittelyyn amm 2019

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 21.9.2018: Tomi selvittää tätä ammatillisen osalta. Mitä termiä tästä käytetään? Onko määritelmä ym. kuvaus ammatillisen koulutuksen näkökulmasta ok?

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 valinnut nämä vastineet: classroom assistant, teaching assistant, instructor. Käsite koulunkäyntiavustaja on yhteinen esiopetukselle ja perusopetukselle. Osaatteko sanoa, käytetäänkö noita mainitseminen englannin vastineita sekä esi- että perusopetuksen puolella? Entä muut tässä mainitut vastineet, kuten education assistant ja teacher's aide, ovatko edelleen ok (esi- ja perusopetuksen kannalta)? Ne ovat lukion englannin työryhmän käsialaa.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (skolgångsbiträde)

118

kouluterveydenhoitaja <perusopetus>; **opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>; **terveydenhoitaja** <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolhälsovårdare <perusopetus>

en school nurse <perusopetus, lukiokoulutus>; public health nurse <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

määritelmä

terveydenhoitaja, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhoitajan ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan tehtävät voivat liittyä koulu- tai opiskeluyhteisöön tai -ympäristöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai *korkeakoulussa* (1) tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhoitaja vastaa *perusopetuksen oppilaiden* vuosittaisista terveystarkastuksista, ja yhteistyössä *koululääkärin* kanssa laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8.

Terveydenhoitaja tarjoaa tukea lisäkäynneillä ja pitää päivittäin avointa vastaanottoa, jonne oppilaat voivat itse hakeutua, ohjaa oppilaita tarvittaessa koululääkärin tai muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin sekä vastaa ensiavusta ja siihen liittyvästä hoitotyöstä *peruskoulussa* (1). Terveydenhoitaja osallistuu kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamiseen.

Esiopetuksessa terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c196

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitteekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.3.2019: Onko lukiokoulutuksessakin käytettävä termi kouluterveydenhoitaja, vai esim. pelkkä terveydenhoitaja? (Ruotsiksi termiä skolhälsovårdare käytetään ainakin perusopetuksessa.) -- **OKSA-jaoksen vastaus lukion ruotsin kielityöryhmälle:** lukiokoulutuksessa käytetään suomeksi termiä "terveydenhoitaja" (ja STM:n asiantuntijan mukaan myös "opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja").

119

koululääkäri <perusopetus>; **kouluterveydenhuollon lääkäri** <perusopetus>;

opiskeluterveydenhuollon lääkäri <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>; **lääkäri** <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, korkeakoulutus>

sv skolläkare <perusopetus>; läkare inom studerandehälsövård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

en school doctor <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

lääkäri, joka työskentelee *kouluterveydenhuollossa* tai *opiskeluterveydenhuollossa*

huomautus

Kouluterveydenhuollon ja opiskelijaterveydenhuollon lääkärin tehtävät voivat liittyä oppilaitosyhteisöön, yksittäiseen *oppilaaseen* tai *opiskelijaan* tai moniammatilliseen yhteistyöhön *oppilaitoksessa* tai laajemmin kunnassa ja palvelujärjestelmässä.

Kouluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä *kouluterveydenhoitajan* kanssa *perusopetuksen oppilaiden* laajoista terveystarkastuksista *vuosiluokilla* 1, 5 ja 8. ja kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Kouluterveydenhuollon lääkäri tukee oppilaita yksilöllisissä tarpeissa, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa koulutyöhön liittyvistä lääkärintlausunnoista.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri huolehtii yhteistyössä opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajan kanssa *toisen asteen koulutuksen opiskelijoiden* määräaikaista terveystarkastuksista ja oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastamisesta. Opiskeluterveydenhuollon lääkäri tukee opiskelijoita yksilöllisissä tarpeissa, hoitaa heidän sairauksiaan, järjestää jatkotutkimuksia ja ohjausta muihin palveluihin ja vastaa muun muassa *opiskeluun* liittyvistä lääkärintlausunnoista.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina neuvolapalveluina.

Käsitteen tunnus: c197

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

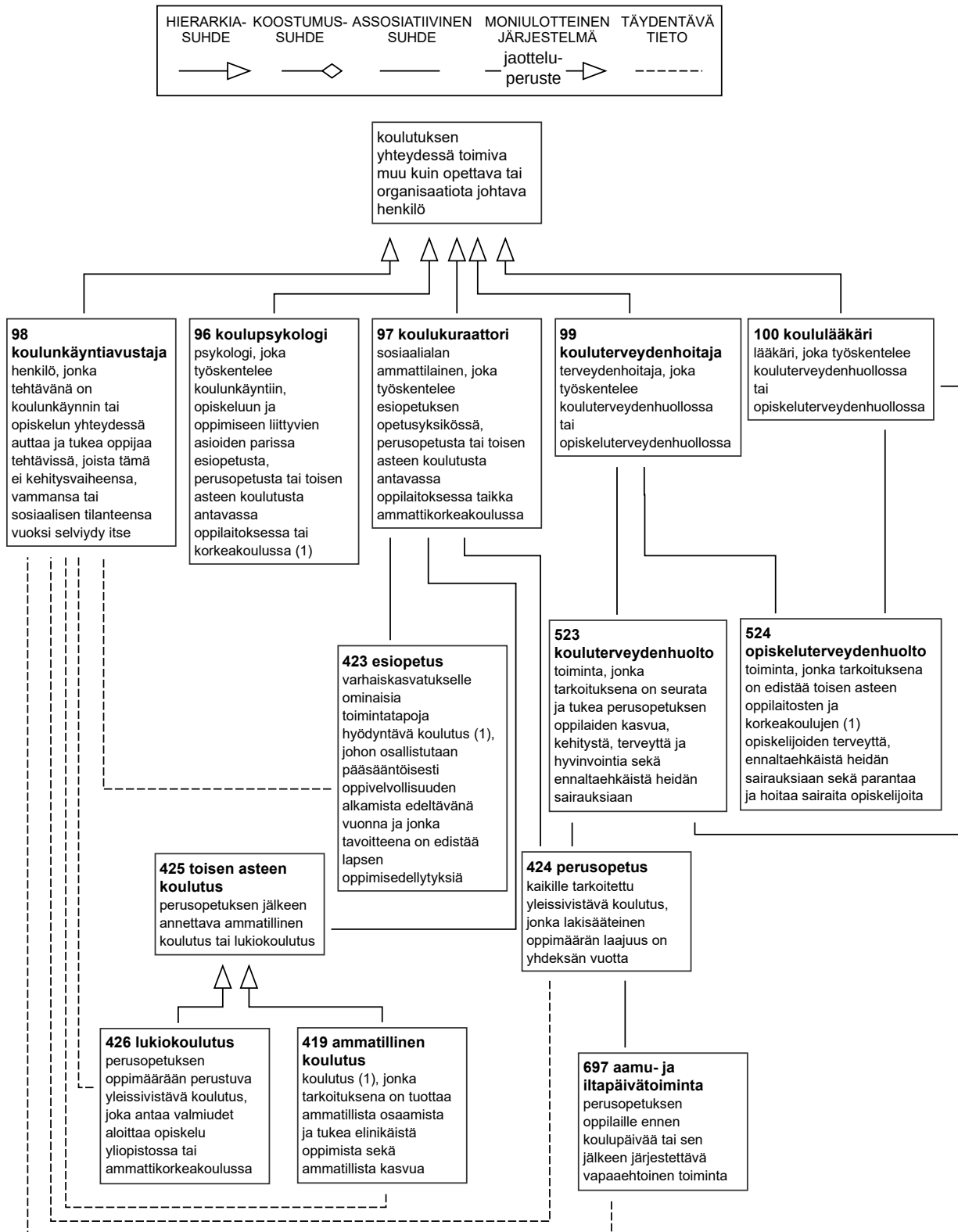
Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken><ammatillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin korkeakoulutus> <korkeakoulutus ruotsi kesken> <korkeakoulutus englanti kesken>

Käsittekaavio 10. Muu koulutuksen henkilöstö.

120

varhaiskasvatusjohtaja

sv direktör för småbarnspedagogik
en director of early childhood education and care; ECEC director
not: head of early childhood education and care

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa kunnan [varhaiskasvatusta](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1004

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

121

päiväkodin johtaja

hakusana: ryhmässä toimiva päiväkodin johtaja

sv daghemsföreståndare; daghemschef
en head of early education centre

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa yhtä tai useampaa [päiväkotia](#) tai [varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoa](#)

huomautus

Päiväkodin johtaja voi toimia myös [varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä](#).

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi olla myös päiväkodin sivutoimipisteitä ja [esiopetusta](#).

Päiväkodin johtajan alaisuudessa voi toimia myös [perhepäivähoitajia](#).

Päiväkodin johtajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1564

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

122

päiväkodin varajohtaja

sv biträdande daghemsföreståndare; vice daghemsföreståndare; biträdande daghemschef; vice daghemschef
en deputy head of early education centre

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on [päiväkodin johtajan](#) kanssa johtaa yhtä tai useampaa [päiväkotia](#) tai [varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoa](#)

huomautus

Päiväkodin varajohtaja toimii tarvittaessa päiväkodin johtajan sijaisena. Päiväkodin varajohtaja voi toimia myös [varhaiskasvatuksen lapsiryhmässä](#).

Päiväkodin varajohtajan [kelpoisuudesta](#) ei ole säädetty. Jos päiväkodin varajohtajan tehtävät vastaavat päiväkodin johtajan tehtäviä, sovelletaan päiväkodin johtajan kelpoisuusvaatimuksia (540/2018, 31 §, 74 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1844

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

123

perhepäivähoidon johtaja; perhepäivähoidon ohjaaja

sv familjedagvårdsföreståndare; familjedagvårdschef; familjedagvårdsledare

en head of family daycare; head of family-based daycare

määritelmä

johtaja, jonka tehtävänä on johtaa [perhepäivähoitoa](#)

huomautus

Perhepäivähoidon johtajana voi toimia myös [päiväkodin johtaja](#). Perhepäivähoidon johtajan nimike voi olla perhepäivähoidon ohjaaja.

Laissa ei säädetä perhepäivähoidon johtajan [kelpoisuudesta](#).

Käsitteen tunnus: c1565

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

124

perhepäivähoidon vastuhenkilö; varhaiskasvatuksen vastuhenkilö; vastuhenkilö (2)

sv ansvarig person för familjedagvård; ansvarig person inom småbarnspedagogik; ansvarsperson inom småbarnspedagogik

en person in charge in early childhood education and care

määritelmä

UUSI: yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* nimeämä henkilö, joka vastaa siitä, että palveluntuottajan järjestämä *perhepäivähoito* ja siellä annettava *varhaiskasvatus* täyttävät sille asetetut vaatimukset???

VANHA: yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* nimeämä henkilö, joka vastaa siitä, että *varhaiskasvatuksen toimipaikka* ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset

huomautus

UUSI: Perhepäivähoidon vastuuhenkilönä voi toimia *päiväkodin johtaja*.

UUSI: Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilöstä on säädetty (540/2018)

VANHA: Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilönä voi toimia *päiväkodin johtaja*.

VANHA: Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilöstä on säädetty (540/2018, 45 §).

Käsitteen tunnus: c1566

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

<vaka2021>

<vaka2022>

Seija-terminologi 7.12.2021 ja 30.3.2022: Termeiksi ehdotettu "perhepäivähoidon vastuuhenkilö" ja aikaisemmin ehdotettu myös "palveluntuottajan vastuuhenkilö" tai "varhaiskasvatuksen palveluntuottajan vastuuhenkilö". Tämä käsite saattaa muuttua uuden lakiehdotuksen myötä.

Päätettiin olla muuttamatta termejä tässä vaiheessa. Muutoksessa päiväkodin johtaja vastaa muuten ja vain perhepäiväkodilla olisi vastuuhenkilö.

Seija 2022: Uudessa HE:ssä termi on perhepäivähoidon vastuuhenkilö. Pitääkö silloin myös määritelmää muuttaa?

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "person in charge in early childhood education and care" on ehdotus. Lain käännöksessä on "person in charge".

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: suomenkielinen termi kuulostaa kunnan tason virkamieheltä

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: suomenkielisessä työryhmässä keskustellaan fi-termin muuttamisesta

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: Pohdittiin voisiko termiä muuttaa esim. muotoon "varhaiskasvatuksen toimipaikan vastuuhenkilö" tai "varhaiskasvatustoiminnasta vastaava henkilö", mutta näihin kumpaankaan nopeasti syntyneeseen ehdotukseen ei oltu tyytyväisiä. (Ekassa pulmana, että vastuuhenkilöllä voi kaikesti olla vastuullaan useita toimipaikkoja (?). Ja toisessa, että sekin kuulostaa lähinnä kunnan tason virkahenkilöltä.)

Terminologin ehdotus "palveluntuottajan varhaiskasvatusvastuuhenkilö", mutta tämä voi olla liian pitkä ja kömpelö, ja meneekö edes asiallisesti oikein?

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 15.11.2021: palataan englannin termiin suomenkielistä termiä koskevan keskustelun jälkeen.

Seija Suonuuti / suomenkielinen vaka-sanastotyöryhmä 7.12.2021: Varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö: Termeiksi ehdotettu "palveluntuottajan vastuuhenkilö" tai "varhaiskasvatuksen palveluntuottajan vastuuhenkilö". Tämä käsite saattaa muuttua uuden lakiehdotuksen myötä. Päätettiin olla muuttamatta termejä tässä vaiheessa. Muutoksessa päiväkodin johtaja vastaa muuten toiminnasta ja vain perhepäiväkodilla olisi vastuuhenkilö. Tämä tieto on kirjattu myös VAKAn xml-ylläpitotiedostoon.

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 17.1.2022: nykypykälien mukainen käsite, joten pidetään tässä vaiheessa samana

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 17.1.2022: palataan kun käsitellään HE:n käsitteet EK:n käsittelyn jälkeen: ensin suomi ja sen jälkeen kieliversiointi

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 17.1.2022: Nykyinen englannin vastine on englannin kielen kannalta ok: prepositio "in" kertoo, ettei ole kunnan virkamies, kunnan virkamies olisi "for". Englannin kannalta nykyisen vastineen ainut pulma on se, että ei ole termimäinen.

125

varhaiskasvatuksen opettaja; lastentarhanopettaja (vanhentunut)

ei: < varhaiskasvattaja (1)

sv lärare inom småbarnspedagogik; barnträdgårdslärare (föråldrad)

en teacher in early childhood education and care; teacher (ECEC)

not: kindergarten teacher; preschool teacher (1); playschool teacher; < early childhood educator (1)
search term: early years teacher

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja *arviointi*

huomautus

Varhaiskasvatuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 26 § ja 75 §, 1 ja 2 mom.).

varhaiskasvatuksen opettaja vs. lastentarhanopettaja: Nykyisin henkilöistä, jotka suorittaneet varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden tuovan tutkinnon, käytetään pääosin termiä varhaiskasvatuksen opettaja. Kuitenkin tapauksissa, joissa on kyse ennen varhaiskasvatuslain (540/2018) voimaantuloa suoritetuista varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuuden tuovista tutkinnoista, käytössä voi olla myös termi lastentarhanopettaja (englanniksi kindergarten teacher tai preschool teacher).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan *varhaiskasvatuksen henkilöstön* jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa varhaiskasvatuksen opettajaan, *varhaiskasvatuksen sosionomiin* eikä *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella käsitteiden varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen sosionomi eikä varhaiskasvatuksen lastenhoitaja englannin vastineena.

early years teacher: Kansainvälisissä yhteyksissä esiintyy myös englanninkielistä termiä early years teacher, mutta tämä käsite poikkeaa suomalaisesta varhaiskasvatuksen opettaja - käsitteestä. Early years teacher voi toimia *varhaiskasvatuksen* lisäksi tai sen sijaan *esiopetusta* tai alkuopetusta vastaavan toiminnan piirissä.

Ks. myös *pedagogisen toiminnan arviointi*.

Käsitteen tunnus: c202

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: *Varhaiskasvatuksen henkilöstö* ja *Opettaja*

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Kirsi Alila, OKM, 22.1.2021: vakaopettajan määritelmä voisi olla seuraavanlainen (muokkasin sitä vähän): "opettaja, joka työskentelee varhaiskasvatuksessa ja jonka tehtävissä painottuvat pedagogisen toiminnan suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi (sekä kehittäminen)? Jos haluaa lisätä tuon kehittämisen niin koko toiminnallisuuden täyskäksi olisi määritelmässä! J

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 29.11.2021: Riina selvittää TK:n ammattiluokituksissa käytetyt termit. Mia Kokkinen, TK, kääntäjä ja ryhmäpäällikkö(?): häneltä voi kysyä jos ei selviä

Tilastokeskus, ammattiluokitus:

<https://www2.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/?code=2342&name=Lastentarhanopettajat> -> lastentarhanopettaja, varhaiskasvattaja ym.

<https://www2.tilastokeskus.fi/en/luokitukset/ammatti/?code=2342&name=Early%20childhood%20educators>

Terminologi 18.2.2022: Tilastokeskuksen ammattiluokituksessa luokka 2342 on "lastentarhanopettajat", ja luokkaan liittyviä hakusanoja ovat mm. "erityislastentarhanopettaja" ja "varhaiskasvattaja". Luokka 2342 on englanniksi "early childhood educators". Näistä tulisi siis laittaa viestiä ja korjauspyyntöä Tilastokeskukseen. Aiemmassa kokouksessa todettiin, että Liisi on yhteydessä Tilastokeskukseen muissakin asioissa, joten hän välittää myös tämän viestin/pyynnön TK:lle. Riina on yhteydessä Tilastokeskuksen kääntäjiin Mia Kokkisen kautta.

126

varhaiskasvatuksen erityisopettaja; erityislastentarhanopettaja (vanhentunut)

sv speciallärare inom småbarnspedagogik; specialbarnträdgårdslärare (föräldrad)

en special education teacher in early childhood education and care; special education teacher (ECEC)

not: special needs teacher in ECEC (obsolete); special needs early education teacher (obsolete); kindergarten special teacher <erityislastentarhanopettaja> (obsolete); preschool special teacher; playschool special teacher; special needs early childhood educator; special early childhood educator

määritelmä

varhaiskasvatuksen opettaja, joka on erikoistunut *erityisopetukseen (1)* ja työskentelee *lapsen oppimisen* ja tuen tehtävissä

huomautus

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee yksittäisten lasten, lapsiryhmien, vanhempien, *varhaiskasvatuksen henkilöstön* ja muiden asiantuntijoiden kanssa sekä konsultoi henkilöstöä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 30 § ja 75 §). Varhaiskasvatuksen erityisopettajasta on aikaisemmin käytetty termiä erityislastentarhanopettaja.

Käsitteen tunnus: c203

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

127

varhaiskasvatuksen sosionomi

ei: varhaiskasvattaja (3)

sv socionom inom småbarnspedagogik

en social pedagogue in early childhood education and care; social pedagogue (ECEC)

not: < early childhood educator (3)

määritelmä

henkilö, joka työskentelee *varhaiskasvatuksessa* ja jonka tehtävissä painottuvat moniammatillinen yhteistyö, perheiden palveluohjaus ja yhteisöllisyyden vahvistaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen sosionomin *kelpoisuudesta* on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 27 § ja 75 §).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan *varhaiskasvatuksen henkilöstön* jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa *varhaiskasvatuksen opettajaan*, varhaiskasvatuksen sosionomiin eikä *varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan*.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella varhaiskasvatuksen sosionomi -käsitteen englannin vastineena.

Käsitteen tunnus: c1568

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

128

varhaiskasvatuksen lastenhoitaja; lastenhoitaja

ei: < varhaiskasvattaja (2)

sv barnskötare inom småbarnspedagogik; barnskötare

en childcare in early childhood education and care; childcare (ECEC)

not: < early childhood educator (2)

määritelmä

henkilö, joka toimii [varhaiskasvatuksessa](#) ja jonka tehtävissä painottuu [lapsen hoito](#), [kasvatus](#) ja [ohjaus](#) sekä mahdollisesti sosiaali- ja terveydenhuollon osaaminen

huomautus

Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty (540/2018, 28 § ja 75 § sekä [753/2018](#), 3 § ja 4 §).

varhaiskasvattaja: Varhaiskasvattaja-ilmaus on julkisessa keskustelussa otettu käyttöön sanana, jolla viitataan [varhaiskasvatuksen henkilöstön](#) jäseniin riippumatta kunkin henkilön tehtävästä ja kelpoisuudesta. Koska sana on tällä tavalla epätarkka, sitä ei tule käyttää viitattaessa [varhaiskasvatuksen opettajaan](#), [varhaiskasvatuksen sosionomiin](#) eikä varhaiskasvatuksen lastenhoitajaan.

early childhood educator: Edellä suomenkielisestä varhaiskasvattaja-sanasta todettu pätee myös englanninkieliseen ilmaisuun early childhood educator: epätarkkuuden vuoksi sen käyttöä ei suositella varhaiskasvatuksen lastenhoitaja -käsitteen englannin vastineena.

Käsitteen tunnus: c1008

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

129

perhepäivähoitaja

hakusana: omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ryhmäperhepäivähoitaja

sv familjedagvårdare

en family daycare childminder; childminder in family daycare

määritelmä

henkilö, joka toimii [varhaiskasvatuksessa](#) omassa kodissaan, [lapsen](#) kodissa tai [ryhmäperhepäiväkodissa](#)

huomautus

Perhepäivähoitajan [kelpoisuudesta](#) on säädetty (540/2018, 29 §).

Käsitteen tunnus: c1009

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

130

varhaiskasvatuksen avustaja

hakusana: lapsikohtainen avustaja; ryhmäkohtainen avustaja

sv assistent inom småbarnspedagogik
inte: biträde *n* inom småbarnspedagogik (föräldrad)

en assistant in early childhood education and care; assistant (ECEC)

määritelmä

henkilö, joka työskentelee [varhaiskasvatuksessa](#) yhden tai useamman tukea tarvitsevan [lapsen](#) kanssa

huomautus

Varhaiskasvatuksen avustaja voi olla lapsi- tai ryhmäkohtainen avustaja.

Varhaiskasvatuksen avustajia ei lueta hoito- ja kasvatustehtävissä toimivaan [henkilöstöön](#).

Avustajan [kelpoisuudesta](#) ja työnkuvasta ei ole säädetty.

Ruotsin termiä biträde inom småbarnspedagogik käytetään lainsäädännössä ja assistent inom småbarnspedagogik on tavallisempi käytännön työssä.

Käsitteen tunnus: c1013

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

131

steinerpedagoginen varhaiskasvattaja

sv steinerpedagog inom småbarnspedagogik

en educator in early childhood Steiner education; educator in early childhood Steiner education and care

määritelmä

henkilö, joka toimii [varhaiskasvatuksessa](#) steinerpedagogisessa päiväkodissa [varhaiskasvatuksen opettajan](#) tehtäviä vastaavissa tehtävissä

huomautus

Steinerpedagogisen varhaiskasvattajan [pätevyydestä](#) on säädetty (540/2018, 32 § ja 75 §).

Käsitteen tunnus: c1662

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

132

opettaja

sv lärare

en teacher; instructor

määritelmä

henkilö, jonka tehtävänä on *opettaminen*

huomautus

Eri *koulutusasteilla* opettajille asetetaan erilaisia kelpoisuusvaatimuksia (vrt. *kelpoisuus*).

Julkisessa *koulutusjärjestelmässä* opettajat toimivat virkavastuulla.

Käsitteen tunnus: c200

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

133

lehtori

sv lektor

en lecturer

not: full-time teacher

huomautus

Lehtori on *opettajan* virkanimike.

Käsitteen tunnus: c201

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

134

esiopetuksen opettaja

sv lärare inom förskoleundervisning

en teacher in pre-primary education; pre-primary teacher

not: preschool teacher (2)

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *esiopetuksessa*

huomautus

Esiopetuksen opettajana voi toimia *luokanopettaja* tai soveltuvan tutkinnon suorittanut opettaja.

Esiopetuksen opettaja voi toimia *päiväkodissa* annettavassa esiopetuksessa tai *peruskoulun (1)* esiopetusryhmässä.

Esiopetuksen opettajan *kelpoisuudesta* on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Käsitteen tunnus: c204

Luokka: <esiopetus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken> <varhaiskasvatus englanti kesken>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 20.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Allila, Kahiluoto oli vuonna 2018 työstänyt nämä englannin vastineet (kaksi ensimmäistä). Entä muoto "pre-school teacher", pidetäänkö mukana, merkitäänkö epäsuositettavaksi?

135

luokanvalvoja <perusopetus>; **luokanohjaaja** <perusopetus, lukiokoulutus>; **ryhmänohjaaja** <lukiokoulutus>

sv klassföreståndare; grupphandledare

en > class teacher <perusopetus>; > homeroom teacher <lukiokoulutus>; > form teacher /GB/; tutor
not: class supervisor; group supervisor; group tutor

määritelmä

opettaja, joka on vastuussa *peruskoulun (1) luokasta* tai *lukiokoulutuksen opiskelijaryhmästä*

huomautus

homeroom teacher: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. ”Homeroom teacher” on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjaajan vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

form teacher: Brittienglannin termi form teacher viittaa suppeampaan käsitteeseen kuin suomen luokanvalvoja, sillä form teacher -nimikkeellä olevia opettajia on Isossa-Britanniassa ainoastaan tiettyntyyppisissä oppilaitoksissa (ei Suomen *perusopetusta* vastaavissa *oppilaitoksissa*).

class supervisor, group supervisor: Supervisor-loppuisia englannin vastineita ei suositella käytettäväksi luokanvalvojan vastineina, sillä supervisor-sanan konnotaatiot liittyvät erityyppiseen valvojaan tai tarkastajaan kuin luokanvalvoja; esimerkiksi prosessin tai toiminnan valvoja.

group tutor: Termiä group tutor ei suositeta käyttämään tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena sen vuoksi, että sana tutor assosioituu ainakin Suomessa helposti virheellisesti *oppilaaseen* tai *opiskelijaan*, vaikka kyse on opettajasta.

Vrt. *luokanopettaja*.

Käsitteen tunnus: c205

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<po sv 2022>

tarkistettava / käsitteeseen tarkistettavat 2019

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin työryhmä 21.4.20120: Termiä form teacher koskevat tarkemmat tiedot Merjalta.

Lukion sanastotyöryhmän kysymys ammatilliselle 21.5.2019: Onko ammatillisessa koulutuksessa ”kotiryhmiä” ja niistä vastaavia?

OKSA-jaos 24.5.2019: Tarkistetaan vielä TES-lähteet, Tero ja Marjaana tarkistelevat. Kaikki kolme termiä tarvitaan mukaan, mutta mietitään järjestys ja se, mitä mistäkin termivariantista sanotaan.

OKSA-jaos 14.6.2019: Katsotaan jaoksen kokousten välillä kokonaisuus: yhtäältä luokat/opetusryhmät ja toisaalta opettajat ja heidän vastuunsa. Tero, Marjaana, Erja katsovat.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (grupphandledare)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (tutor)

136

luokanopettaja

sv klasslärare

en class teacher; classroom teacher

määritelmä

perusopetuksen opettaja, joka opettaa suurinta osaa *oppiaineista* ja pääasiassa itselleen nimettyä *luokkaa*

huomautus

Luokanopettaja työskentelee yleensä *perusopetuksen vuosiluokilla* 1–6.

Luokanopetusta antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty asetuksessa opetustoimen *henkilöstön* kelpoisuusvaatimuksista (865/2005).

Vrt. *luokanvalvoja*.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c206

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: *Opettaja*

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

137

aineenopettaja

sv ämneslärare

en subject teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa *perusopetuksessa* tai *lukiokoulutuksessa* yhtä tai muutamaa *oppiainetta*, joissa on suorittanut yliopistotason tutkinnon

huomautus

Aineenopetusta perusopetuksessa tai lukiokoulutuksessa antavan opettajan kelpoisuusvaatimuksista on säädetty.

Ks. myös *opettaminen*.

Käsitteen tunnus: c207

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: *Opettaja*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

138

erityisopettaja

sv speciallärare

en special education teacher; special educational needs teacher; SEN teacher <lyhenne special educational needs teacher -termistä>
not: special needs teacher (obsolete)

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on antaa *perusopetuksen erityisopetusta (1)* tai *lukiokoulutuksen erityisopetusta (2)*

huomautus

Erityisopettajan *kelpoisuudesta* on säädetty niin *perusopetuksen* kuin *lukiokoulutuksenkin* osalta.

Käsitteen tunnus: c208

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmän kommentti perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 4.2.2022: "special needs teacher" on vanhentunut. (Ko. termiä on kyllä käytetty esiopetuksen perusteiden englannin käännöksessä, mutta käännös on tehty kauan aikaa sitten.)

Perusopetuksen englannin termeistä (Liisi Hakaliston kautta, helmikuu 2022): "Special education teacher" näyttää olevan ainakin kasvatustieteen tutkimusartikkeleiden otsikoissa viimeisen viiden vuoden ajalta selkeästi määrällisesti eniten käytetty termi (haku ERIC-tietokannasta). Mutta kyllä 'special needs education(al) teacher' -termejä myös käytetään, samoin 'special needs teacher' -termiä tai jopa 'inclusion teacher' -käsitettä erityisopettajaan viitattaessa. Oppilaisiin viitataan usein termillä 'students with special educational needs' ja siitä muokattuna special educational needs teacher ja sen lyhennyksestä SEN teacher. Toisin sanoen termeissä on vähän ehkä sävyeroja sen suhteen, korostetaanko ammattinimikkeessä lasten erityistarpeita vai erityisopetusta alana vai sitten erityisopettajan työnkuvaa inklusiivisessa koulussa. Yleisimmin on käytetty tuota 'special education teacher' -termiä ja koettu se neutraaleimmaksi. Mutta kaikki mainitut käännökset voidaan hyvin hyväksyä rinnakkaisiksi termeiksi, joita käytetään kansainvälisestikin sekä koulukentällä että tutkimuksessa."

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special needs teacher)

139

vastuuopettaja

sv ansvarig lärare (1); tentator

en coordinating teacher; teacher-in-charge; > course coordinator <kurssin vastuuopettaja>

määritelmä

opintojaksoa tai tutkinnonosaa varten nimetty *opettaja*, joka vastaa opintojakson tai tutkinnonosan sisällöstä, toimii sen sisällöllisenä asiantuntijana, opettaa sillä itse ja voi vastata sen *opetuksen (1)* organisoinnista

huomautus

Vastuuopettajan vastuulla voi olla esimerkiksi opintojakson tai tutkinnonosan *opetustilojen*, aikataulujen ja työnjaon organisointi.

Vastuuopettaja toimii usein opintojakson opintosuoritusten hyväksyjänä.

Käsitteen tunnus: c209

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

140

oppilaanohjaaja

sv elevhandledare

en guidance counsellor (1)

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on *oppilaanohjaus*

huomautus

Oppilaanohjaaja työskentelee *perusopetuksessa*.

Vrt. *opinto-ohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c211

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: *Opettaja*

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

141

opinto-ohjaaja

sv studiehandedare

en guidance counsellor (2) <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; student counsellor <lukiokoulutus>

not: careers adviser; study counsellor

määritelmä

opettaja, jonka tehtävänä on *opinto-ohjaus*

huomautus

careers adviser: Englannin termi careers adviser on muilta kulttuurialueilta kuin Suomesta peräisin oleva termi, joka viittaa eri käsitteeseen kuin Suomen opinto-ohjaaja, eikä sitä tule käyttää Suomen opinto-ohjaajan vastineena. Suomessa opinto-ohjaajat kuitenkin hoitavat osana omaa työtään myös vastaavia tehtäviä kuin muiden maiden careers adviser -nimikkeellä toimivat henkilöt.

Vrt. *oppilaanohjaaja*, *opintoneuvoja*.

Käsitteen tunnus: c212

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Opettaja*

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

142

ammatillisten opintojen opettaja

sv lärare i yrkesämnen

en vocational studies teacher; vocational school teacher; vocational teacher

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammatillisessa oppilaitoksessa* ammatillisia opintoja

huomautus

Esimerkkejä ammatillisten opintojen opettajista ovat koneistuksen ja asennuksen opettaja ja hoitotyön opettaja.

Vrt. *yhteisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c213

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Opettaja*

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

143

yhteisten opintojen opettaja

sv lärare i gemensamma ämnen
en teacher of common studies

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattillisessa oppilaitoksessa* yhteisiä opintoja

huomautus

Esimerkkejä yhteisten opintojen opettajista ovat kielten opettaja ja matematiikan opettaja.

Ks. myös yhteinen tutkinnon osa.

Vrt. *ammattillisten opintojen opettaja*.

Käsitteen tunnus: c214

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

144

tuntiopettaja

sv timlärare
en untenured teacher <korkeakoulut>; part-time teacher; hourly-paid teacher; fee-paid teacher

määritelmä

opettaja, jonka kanssa *koulutusorganisaatio* on sopinut tietyn opetustuntimäärän pitämisestä tietyinä ajanjaksona

huomautus

Se, onko henkilö tuntiopettaja vai muu opettaja, ei riipu henkilön opetustuntimäärästä vaan virka- tai työsuhteen tyypistä.

Tuntiopettajat voivat olla pää- tai sivutoimisia.

Tuntiopettajia työskentelee esimerkiksi *korkeakouluissa (1)* ja *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Käsitteen tunnus: c215

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken>

145

toisen asteen opettaja

sv lärare på andra stadiet
en upper secondary school teacher

määritelmä

toisen asteen oppilaitoksessa opettava *opettaja*

huomautus

Käsitteen tunnus: c217

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

146

yliopettaja

sv överlärare

en principal lecturer

määritelmä

opettaja, joka opettaa *ammattikorkeakoulussa* ja jolta vaaditaan lisensiaatin tutkinto tai tohtorin tutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c218

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opettaja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

147

vapaan sivistystyön opettaja

sv lärare i fritt bildningsarbete

en liberal adult education teacher

määritelmä

opettaja, joka työskentelee *vapaassa sivistystyössä*

huomautus

Käsitteen tunnus: c220

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: [Opettaja](#)

3.6 Henkilön rooleja oppimisessa tai koulutuksessa

148

oppija

sv inlärare <henkilö, joka osallistuu varhaiskasvatukseen tai koulutukseen>; > sökande *n* (3) <hakeutuja ja hakija>
en learner

määritelmä

henkilö, joka osallistuu *varhaiskasvatukseen* tai *koulutukseen* (1) tai on eri tavoin hakeutumassa tai hakeutunut siihen elämän eri vaiheissa

huomautus

Käsite oppija on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva *lapsi*, *oppilas*, *opiskelija* ja hakija.

Ruotsin inlärare on yläkäsite mm. käsitteille varhaiskasvatukseen osallistuva lapsi (ruots. barn inom småbarnspedagogik), oppilas (ruots. elev) ja opiskelija (ruots. student). Mikäli oppija-termillä viitataan *koulutukseen* (2) hakeutuvaan tai hakevaan henkilöön, ruotsin vastineena käytetään termiä sökande (3).

Ks. myös hakeutuminen, esiopetukseen ilmoittautuminen, kouluun ilmoittautuminen, haku painotettuun opetukseen, koulutukseen hakeminen.

Käsitteen tunnus: c221

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#) ja [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019

Terminologin kommentti 30.1.2017: Tämän käsitteen alakäsitteet tulisi käydä läpi. Eikö pitäisi olla niin, että oppija merkitään yläkäsitteeksi, jos yläkäsitteenä voi olla oppilas tai opiskelija. Mutta jos yläkäsitteeksi sopii vain joko oppilas tai opiskelija, silloin merkitään se (tarkin yläkäsite).

149

hakeutuja

sv sökande *n* (2)
en potential applicant

määritelmä

sopivaa *koulutusta* (1) etsivä ja koulutukseen hakemista suunnitteleva *oppija*

huomautus

Ruotsissa ei ole tarkkaa yksisanaista vastinetta termille hakeutuja (tässä tietueessa määritellyssä merkityksessä). Joidenkin säädösten ruotsinkielisissä versioissa suomen termin "hakeutuja" vastineena on käytetty sanaa "sökande", jota kuitenkin käytetään myös termin hakija vastineena.

Ks. myös hakeutuminen.

Käsitteen tunnus: c222

Käsitekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

150

opiskelun aloittaja

sv person som inlett studier; person som börjat studera; person som påbörjat studier
en entrant; ~ admitted student (2)
not: fresher /GB/; freshman /US/

määritelmä

hyväksytty hakija, joka on ottanut opiskelupaikan vastaan ja aloittanut *opiskelun*

huomautus

Aloittamista voidaan tarkastella esimerkiksi suhteessa tiettyyn *koulutukseen (2)*, *koulutusorganisaatioon* tai *koulutusasteeseen*.

Englannin kielen termit fresher ja freshman ovat kulttuurisidonnaisia (Iso-Britannia ja Yhdysvallat) eikä niitä tule käyttää Suomen kontekstissa.

Ks. opiskelupaikan vastaanotto.

Käsitteen tunnus: c223

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

151

<varhaiskasvatus>

lapsi

sv barn *n*
en child

määritelmä

varhaiskasvatukseen tai *esiopetukseen* osallistuva *oppija*

huomautus

Varhaiskasvatuksen näkökulmasta lapsi on pääsääntöisesti alle oppivelvollisuusikäinen, ks. *oppivelvollisuus*. Esiopetuksessa oleva lapsi on myös *oppilas*.

Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsi on alle 18-vuotias.

Käsitteen tunnus: c1574

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

152

huoltaja

sv vårdnadshavare; målsman; försörjare
 en person who has custody of a child; person having custody; parent or other person who has custody of a student <selittävä ilmaus>; parent and carer; ~ parent or guardian; ~ guardian; ~ caregiver; > parent
 not: custodian

määritelmä

henkilö, joka vastaa alaikäisen lapsen huollosta kokonaan tai osittain

huomautus

Lapsen huollolla tarkoitetaan lapsen *hoidon*, *kasvatuksen*, valvonnan ja huolenpidon muodostamaa kokonaisuutta.

Huoltaja on määritelty laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983, 3 §). Usein huoltaja on lapsen vanhempi.

parent or other person who has custody of a student: Suomessa huoltaja-käsite sisältää implisiittisesti alaikäisen vanhemmat, mutta englannin kielessä ilmaus ”person who has custody of a child” ei assosioitu vanhempiin (”parents”). Tämän vuoksi englanniksi voi olla tarpeen käyttää pidempää termimuotoa, jossa ”parent” on mainittu eksplisiittisesti. Ilmausta ”parent or other person who has custody of a student” on käytetty muun muassa lukiolain 714/2018 englanninkielisessä käännöksessä.

Käsitteen tunnus: c712

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#) ja [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (vårdnadshavare; målsman; försörjare)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (parent and carer)

153

oppilas; ~ koululainen

sv elev
 en student; pupil

määritelmä

esi- tai *perusopetuksessa* opiskeleva *oppija*

huomautus

Oppilaaksi kutsutaan tyypillisesti esi- tai perusopetuksen piirissä opiskelevaa lasta tai nuorta, mutta oppilas voi olla myös muussa *oppilaitoksessa* (esimerkiksi musiikkikoulu) tai esimerkiksi yksityisopettajalta *opetusta (2)* saava henkilö.

Sana koululainen on yleiskielessä oppilaan lähisynonyymi; sillä viitataan *peruskoulua (1)* tai muuta koulua käyvään oppilaaseen.

Käsitteen tunnus: c225

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (elev; studerande)

154

opiskelija

sv studerande *n*; > student (1) <korkeakouluopiskelija>

en student

määritelmä

oppija, joka opiskelee muun kuin *esi-* tai *perusopetuksen* piirissä

huomautus

Opiskelijoita ovat esimerkiksi *lukiossa (1)*, toisen asteen *ammattillisessa koulutuksessa*, *korkeakoulussa (1)* ja *vapaan sivistystyön* piirissä opiskelevat henkilöt.

Myös perusopetuksen piirissä opiskelevia aikuisia kutsutaan opiskelijoiksi.

student: Ruotsin sana student viittaa korkeakouluopiskelijaan, mutta sitä käytetään myös muista opiskelijoista yhdyssanoissa.

Käsitteen tunnus: c227

Käsittekaaviot: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#), [Opiskelijan rooleja](#), [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#), [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

155

oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt

määritelmä

oppivelvollinen, joka on saanut oikeuden keskeyttää *oppivelvollisuuden* suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi

huomautus

Oppivelvollisen oikeudesta keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi tai toistaiseksi on säädetty oppivelvollisuuslaissa (1214/2020, 7 §). Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi esimerkiksi oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi tai äitiys-, isyys- tai vanhempainvapaan ajaksi. Keskeyttäminen voidaan tehdä toistaiseksi, jos opiskelun estävä pitkäaikainen sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä.

Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä päättää *opetuksen* tai *koulutuksen järjestäjä* tai asuinkunta.

Oppivelvollisuuteen kuulumattoman *lukiokoulutuksen* ja *ammattillisen koulutuksen* osalta tässä määritelyä vastaava käsite on *väliaikaisesti keskeyttänyt*.

Ks. myös oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojen suorittamisen keskeyttäminen.

Käsitteen tunnus: c1796

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

156

väliaikaisesti keskeyttänyt <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **keskeyttänyt** <amatillinen koulutus>; **poissaoleva opiskelija** <korkeakoulut>

sv studerande som har tillfälligt avbrutit studierna <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; frånvaroañmald studerande <korkeakoulut>

en non-attending student <lukiokoulutus, korkeakoulut>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai *amatillisen koulutuksen opiskelija*, joka on saanut oikeuden väliaikaisesti keskeyttää opiskeluoikeutensa, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on *lukukausi-ilmoittautumisella* ilmoittanut olevansa lukukauden tai lukuvuoden poissa

huomautus

Lukiokoulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään lukiolaissa (714/2018, 23 §). Ammatillisen koulutuksen opiskelijan oikeudesta opiskeluoikeuden väliaikaiseen keskeyttämiseen säädetään puolestaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 96 §). Sekä lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa opiskelijalla on oikeus keskeyttää opiskeluoikeutensa väliaikaisesti esimerkiksi siksi ajaksi, jonka hän on suorittamassa asevelvollisuuttaan.

Korkeakoulussa (1) opiskelijan tulee yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan ilmoittautua joka lukuvuosi läsnä- tai poissaolevaksi.

Ks. myös opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen, *poissaolevaksi ilmoittautuminen*.

Vrt. *opiskeluoikeuden menettänyt*.

Käsitteen tunnus: c864

Luokka: <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan ja ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

157

eronneeksi katsottu oppivelvollinen; > oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu oppivelvollinen

määritelmä

oppivelvollinen, joka on luopunut tiettyjen aloittamiensa *oppivelvollisuuteen* kuuluvien opintojen suorittamisesta ja jonka *koulutuksen järjestäjä* toteaa näin ollen eronneen

huomautus

Jos oppivelvollinen luopuu suorittamasta tiettyjä oppivelvollisuuteen kuuluvia opintojaan ja aloittaa toiset oppivelvollisuuteen kuuluvat opinnot (eli esimerkiksi vaihtaa *oppilaitosta* oppivelvollisuuteen kuuluvassa *toisen asteen koulutuksessa*), koulutuksen järjestäjä voi katsoa hänet eronneeksi oman ilmoituksen perusteella.

Jos oppivelvollinen on luopunut tiettyjen oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojensa suorittamisesta mutta ei ole aloittanut uusia oppivelvollisuuteen kuuluvia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.

Ks. myös *oppivelvollisen eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c1793

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

158

oppivelvollisen eronneeksi katsominen

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa *oppivelvollisen* luopuneen tiettyjen aloittamiensa *oppivelvollisuuteen* kuuluvien opintojen suorittamisesta

huomautus

Jos oppivelvollinen on luopunut tiettyjen oppivelvollisuuteen kuuluvien opintojensa suorittamisesta muttei ole aloittanut uusia oppivelvollisuuteen kuuluvia opintoja, koulutuksen järjestäjän on ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäneen oppivelvollisen yksilöinti- ja yhteystiedot oppivelvollisen asuinkunnalle sekä ilmoitettava oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Oppivelvollinen voidaan katsoa eronneeksi oman ilmoituksen perusteella vain silloin, jos oppivelvollinen on aloittanut uudet oppivelvollisuuteen kuuluvat opinnot.

Ks. myös *eronneeksi katsottu oppivelvollinen*.

Käsitteen tunnus: c1794

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: *Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan*

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

159

eronnut <ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus; yleis- ja puhekielessä>; **eroamisesta ilmoittanut** <lukiokoulutus>; **oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu** <ammattillinen>; **opiskeluoikeudesta luopunut** <korkeakoulut>; **luopunut** <korkeakoulut>

sv > den som avgått <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>; > den som avstått <lukiokoulutus, korkeakoulut>
 en student who has waived the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>; student who has relinquished the right to study <lukiokoulutus, korkeakoulut>
 not: student who has resigned

määritelmä

lukiokoulutuksen opiskelija, joka on itse ilmoittanut *koulutuksen järjestäjälle* eroamisestaan, tai *ammattillisen koulutuksen* opiskelija, joka on katsottu eronneeksi sillä perusteella, että hän on itse ilmoittanut koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan, tai *korkeakoulun (1)* opiskelija, joka on luopunut opiskeluoikeudestaan

huomautus

eronnut (lukiokoulutuksessa): Lukiolain (714/2018) mukaan jos opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan, hänen opiskeluoikeutensa päättyy siitä päivästä, jona ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle, tai opiskelijan ilmoittamana myöhemmän ajankohtana. Itse eroamisestaan ilmoittavasta opiskelijasta käytetään yleis- ja puhekielessä termiä eronnut (säädöstekstiä mukaillen termi olisi ”eroamisesta ilmoittanut”).

eronnut (ammattillisessa koulutuksessa): Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) ei käytetä ilmaisua eronnut, vaan laajempaa ilmaisua eronneeksi katsottu (tilanteet, joissa opiskelija katsotaan eronneeksi: ks. *eronneeksi katsominen*). Yksi tilanne, jossa opiskelija katsotaan eronneeksi, on se, että opiskelija itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Yleis- ja puhekielessä eroamisestaan itse ilmoittaneesta opiskelijasta käytetään termiä eronnut.

student who has resigned: Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”student who has resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös eroamisesta ilmoittaminen (eli opiskeluoikeudesta luopuminen) ja opiskeluoikeuden päättymisen.

Käsitteen tunnus: c1630

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitteekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>(tarkistettava)

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin ja englannin kielityöryhmille 7.5.2019: Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi (’opiskeluoikeuden menettänyt’ ja ’opiskeluoikeudesta luopunut’).

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 7.5.2019:

Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi (’opiskeluoikeuden menettänyt’ ja ’opiskeluoikeudesta luopunut’).

Lukion englannin kielityöryhmä 27.2.2020: Merja keskustelee terminologin kanssa (relinquish/waive)

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 27.2.2020: Sopiiko korkeakouluille lukiokoulutuksen hyväksymä termi (joka tulee olemaan joko waive tai relinquish; Merja Fleming keskustelee VNK:n terminologien kanssa).

Lukion englannin kielityöryhmä 19.5.2020: Lukion kannalta enkku ok, mutta harmonisointi korkeakoulujen kanssa auki; palataan jos tästä tulee uutta.

OKSA-jaos 23.4.2021 / Petra: Onko harkittu ratkaisu, että eronnut-käsitteen määritelmässä ei ole mukana tutkintoon valmentavaa koulutusta ja sen kesken lopettamista? -- **OKSA-jaos 23.4.2021**: Pohditaan myöhemmin, tulisiko määritelmää laajentaa näin vai onko perusteltua pitää nykyinen rajaus.

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 29.3.2022:

Onko (oppivelvollisuuteen kuulumattomassa) tutkintoon valmentavassa koulutuksessa samoin kuin (oppivelvollisuuteen kuulumattomassa) ammatillisessa ja lukiokoulutuksessa, että itse eroamisestaan ilmoittavaa voidaan (ainakin yleis- ja puhekielessä) kutsua "eronneeksi"?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Onko niin, että jos oppija ilmoittaa eroavansa oppivelvollisuuden piiriin kuuluvasta koulutuksesta (esim. TUVA, TELMA, ammatillinen, lukio), on kyseessä käsite *eronneeksi katsottu oppivelvollinen*. Ja jos oppija ilmoittaa eroavansa oppivelvollisuuden piiriin kuulumattomasta koulutuksesta (esim. TUVA, TELMA, ammatillinen, lukio), niin silloin on kyse tässä määritellystä käsitteestä?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Pitäisikö tämän käsitteen "luokkia" eli käyttöaloja muuttaa jotenkin, esim. tarkentaa että kyse on oppivelvollisuuteen kuulumattomasta ammatillisesta ja lukiokoulutuksesta? Entä pitäisikö jollain tavalla lisätä käyttöaloihin esim. oppivelvollisuuteen kuulumaton TUVA-koulutus ja TELMA-koulutus?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Ja miten tarkalla tasolla halutaan kirjata eri koulutusten käsitteiden käyttöä, esim. voivatko TUVA-koulutuksen piirissä käytettävät käsitteet poiketa TELMA-koulutuksen käsitteistöstä jne.? Minkä kaikkien koulutusten käsitteet on tarpeen käydä läpi?

160

opiskeluoikeuden menettänyt <lukiokoulutus, korkeakoulut>; < **eronneeksi katsottu** <ammattillinen, tutkintokoulutuksen valmentava koulutus(?)>

sv > den som anses ha avgått <lukiokoulutus, ammatillinen>; > den som har förlorat sin studierätt <lukiokoulutus, korkeakoulut>

en student who has forfeited the right to study <lukiokoulutus>; student who has discontinued studies; > dropout <ammattillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>; > school dropout <ammattillinen koulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi eikä jatka opintoja myöskään muualla>

määritelmä

lukiokoulutuksen tai *korkeakoulun (1) opiskelija*, joka on menettänyt opiskeluoikeutensa, tai tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija, joka on *katsottu eronneeksi*, tai *ammattillisen koulutuksen* opiskelija, joka on *katsottu eronneeksi* muusta syystä kuin siksi että hän on itse ilmoittanut eroamisestaan

huomautus

opiskeluoikeuden menettänyt (lukiokoulutus): Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelija menettää opiskeluoikeutensa, jos hän ei ole suorittanut opintojaan laissa säädetyssä ajassa tai hänelle mahdollisesti myönnettyssä lisäajassa. Opiskeluoikeutensa menettää myös opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa *opetuksesta (1)* ja on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja.

Aiemmassa lukiolaissa (629/1998) käytettiin ilmaisua eronneeksi katsominen; tätä ilmaisua ei käytetä nykyisessä lukiolaissa (714/2018).

eronneeksi katsottu (ammattillinen koulutus): Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) käytetään käsitettä eronneeksi katsottu. "Eronneeksi katsottu" on käsitteenä laajempi kuin yllä määritelty, lukiokoulutuksessa ja *korkeakouluissa (1)* käytettävä käsite opiskeluoikeuden menettänyt. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetukseen (1)* ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai jos hän ei ole suorittanut työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta säädetyssä ajassa. Lisäksi ammatillisen koulutuksen käsite "eronneeksi katsottu" pitää sisällään tapauksen, jossa opiskelija itse ilmoittaa *koulutuksen järjestäjälle* kirjallisesti eroamisestaan.

eronneeksi katsottu (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus): Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaiseen opetukseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös, jos hän ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä suoritusajassa.

Ks. myös opiskeluoikeuden menettäminen.

Käsitteen tunnus: c224

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 17.9.2018: Onko tässä otettava ensisijaiseksi ruotsin termiksi "den som har förlorat sin studierätt" myös lukiokoulutuksen osalta (eikä vain korkeakoulujen)? Lukiolain 714/2018 käännöksessä on näemmä käytetty tuota ilmaisua: "En studerande som inte har slutfört sina studier inom den tid som föreskrivs i 23 § 2 mom. eller inom den extra tid som beviljats och en studerande som inte har beviljats extra tid för att slutföra studierna, förlorar sin studierätt."

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 7.5.2019: Tarkistettava ruotsin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi ('opiskeluoikeuden menettänyt' ja 'opiskeluoikeudesta luopunut').

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 27.2.2020:

Tarkistettava ruotsin ja englannin vastineet, sillä suomenkielinen käsite on jaettu kahdeksi eri käsitteeksi ('opiskeluvoimien menetetty' ja 'opiskeluvoimista luopunut'). Aiemmat englannin vastineet olivat **student who has discontinued studies**; **dropout** (opiskelija joka on katsottu eronneeksi tai menettänyt opiskeluvoimiansa eikä jatka opintoja myöskään muualla) ja **> school dropout** (ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus; opiskelija joka on katsottu eronneeksi tai menettänyt opiskeluvoimiansa eikä jatka opintoja myöskään muualla). Onko englannin osalta ok käyttää lukiokoulutuksen hyväksymää termiä "student who has forfeited the right to study"?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle

27.2.2020: Mitä termiä tai termejä ammatillisessa halutaan/tarvitaan "eronneeksi katsotun" englannin vastineiksi? Lukion osalta päätettiin OKSasta jättää pois dropout ja school dropout -termit. Mutta miten ammatillinen, onko siellä eronneeksi katsotun vastineina "student who has discontinued studies" ja kenties myös dropout-termit?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle

31.3.2020 / Merja: "student who has discontinued studies" ei sopiva ammatilliselle, sillä sitä on käytetty keskeyttämisestä.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 29.3.2022:

Jos (oppivelvollisuuteen kuulumattoman) TUVA-koulutuksen opiskelija itse ilmoittaa eroamisestaan, niin onko hän silloin "eronneeksi katsottu"? Vai kenties "eronnut"? Tai "oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu"? (Ja nyt tosiaan kaikei mietitään erityisesti oppivelvollisuuteen kuulumatonta TUVA-koulutusta, jos oppivelvollisuuteen kuuluvan TUVA-koulutuksen osalta ovat käytössä käsitteet [oppivelvollisen eronneeksi katsominen](#) ja [eronneeksi katsottu oppivelvollinen](#)?) Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen puolella näitä on jouduttu miettimään tarkkaan ja niissä asia on keskenään hiukan eri tavalla (lukiossa ei ole eronneeksi katsomista mutta on "eronnut / eroamisesta ilmoittanut" ja "opiskeluvoimien menetetty"; ja ammatillisessa jos itse ilmoittaa eroamisestaan, niin yleiskielessä käytetään termiä "eronnut", mutta säädöksissä on terminä "eronneeksi katsottu" riippumatta siitä onko ilmoittanut itse vai vain lakannut osallistumasta).

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja oppivelvollisuuden laajentuminen -

pikkusanastotyöryhmälle 29.3.2022: Voiko oppivelvollisuuteen kuuluvissa koulutuksissa menettää opiskeluvoimiaan millään tavalla, eli onko tällä käsitteellä mitään vastinetta oppivelvollisuuden puolella?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Pitäisikö tämän käsitteen "luokkia" eli käyttöaloja muuttaa jotenkin, esim. tarkoittaa että kyse on oppivelvollisuuteen kuulumattomasta ammatillisesta ja lukiokoulutuksesta? Entä pitäisikö jollain tavalla lisätä käyttöaloihin esim. oppivelvollisuuteen kuulumaton TUVA-koulutus ja TELMA-koulutus?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Ja miten tarkalla tasolla halutaan kirjata eri koulutusten käsitteiden käyttöä, esim. voivatko TUVA-koulutuksen piirissä käytettävät käsitteet poiketa TELMA-koulutuksen käsitteistöä jne.? Minkä kaikkien koulutusten käsitteet on tarpeen käydä läpi?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Jos ymmärrän oikein, tämä käsite koskee ainoastaan oppivelvollisuuteen kuulumatonta koulutusta, koska olemme lisänneet erikseen käsitteen [eronneeksi katsottu oppivelvollinen](#). Onko siis ok merkitä tämän käsitteen kohdalle näkökulmarajaukseksi "oppivelvollisuuteen kuulumaton koulutus" (vai mikä olisi sopiva ilmaus)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Ja/tai olisiko hyvä lisätä määritelmään:

"korkeakoulun (1) tai *oppivelvollisuuteen kuulumattoman* lukiokoulutuksen opiskelija, joka on menettänyt opiskeluvoimiansa, tai *oppivelvollisuuteen kuulumattoman* tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija, joka on katsottu eronneeksi, tai *oppivelvollisuuteen kuulumattoman* ammatillisen koulutuksen opiskelija, joka on katsottu eronneeksi muusta syystä kuin siksi että hän on itse ilmoittanut eroamisestaan"?

161

eronneeksi katsominen

sv ~ anses ha avgått *verb*

en ~ deem to have discontinued studies *verb*; > deem to have dropped out *verb* <tilanteesta jossa opiskelija on katsottu eronneeksi eikä hän jatka opintojaan muualla>
not: deem to have resigned *verb*

määritelmä

toimenpide, jossa *koulutuksen järjestäjä* toteaa *opiskelijan* luopuneen opinnoistaan opiskelijan oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan *ammattillisen koulutuksen* opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua *henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman* mukaiseen *opetukseen (1)* ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta säädetyssä ajassa.

Ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse kirjallisesti ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle eroamisestaan.

Kun ammatillisen koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, hänen opiskeluoikeutensa päättyy.

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, että hänen tarkoituksenaan ei ole osallistua henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaiseen opetukseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä. Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen opiskelija katsotaan eronneeksi myös, jos hän ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä suoritusajassa.

Lukiolaissa 629/1998 käytettiin käsitettä eronneeksi katsominen; lukiolaissa 714/2018 sitä vastaa käsite opiskeluoikeuden menettäminen.

Tämän käsitteen englanninkielisenä vastineena joskus käytettyä ilmaisua ”deem a student to have resigned” ei tule käyttää, sillä verbi resign viittaa työstä irtisanoutumiseen, ei opiskelupaikan jättämiseen.

Ks. myös *eronneeksi katsottu* ja *eronnut*.

Oppivelvollisuuden kuuluvan koulutuksen osalta vrt. *oppivelvollisen eronneeksi katsominen*.

Käsitteen tunnus: c1237

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 29.3.2022: Tämän käsitteen kohdalle on nyt lisätty tieto TUVA-koulutuksen eronneeksi katsominen -käsitteestä. Tulisiko käsitteen ”luokka”-tietoa eli käyttöalaa laajentaa, tällä hetkellä on vain <ammattillinen>? Tulisiko käyttöaloihin lisätä oppivelvollisuuden kuulumatonta TUVA-koulutus tm.? Ja miten tarkalle tasolle halutaan mennä eri koulutusten käsitteistön avaamisessa OKSAssa: jos lisätään oppivelvollisuuteen kuulumatonta TUVA-koulutuksen käsitteet, tulisiko lisätä myös esim. oppivelvollisuuden kuulumatonta TELMA-koulutuksen tai oppivelvollisuuteen liittyvän aikuisten perusopetuksen käsitteet?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Jos ymmärrän oikein, tämä käsite koskee ainoastaan oppivelvollisuuden kuulumatonta ammatillista koulutusta (ja nyttemmin oppivelvollisuuden kuulumatonta TUVA-koulutusta), koska olemme lisänneet erikseen käsitteen oppivelvollisen eronneeksi katsominen. Onko siis ok merkitä tämän käsitteen kohdalle näkökulmarajaukseksi ”oppivelvollisuuden kuulumatonta koulutus” (vai mikä olisi sopiva ilmaus)?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 9.12.2021: Ja/tai olisiko hyvä lisätä määritelmään: ”toimenpide, jossa koulutuksen järjestäjä toteaa *oppivelvollisuuden kuulumatonta koulutuksen* opiskelijan TAI *oppivelvollisuuden suorittaneen* opiskelijan luopuneen opinnoistaan opiskelijan oman ilmoituksen tai muun laissa mainitun syyn perusteella”?

162

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus / näyttötutkinnot>

tutkinnon suorittaja

sv examinand

en adult student; candidate

määritelmä

[opiskelija](#) tai muu henkilö, joka on suorittamassa ammatillista tutkintoa näyttötutkintona

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 531/2017 voimaan tultua käsite näyttötutkinto poistui.

Käsitteen tunnus: c231

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (examinand)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (candidate)

163

tutkinto-opiskelija; tutkintokoulutuksen opiskelija <ammattillinen koulutus>

sv studerande i examensutbildning; studerande som deltar i examensutbildning

en student taking part in a program leading to an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; student studying for an upper secondary qualification <toisen asteen koulutus>; degree student <korkeakoulut>

määritelmä

[opiskelija](#), jolla on opiskeluoikeus tutkintokoulutuksessa

huomautus

Esimerkiksi [ammattillisessa koulutuksessa](#) käytetään termimuotoa ”tutkintokoulutuksen opiskelija”. Ammatillisessa koulutuksessa tällä tarkoitetaan opiskelijaa, joka opiskelee suorittaakseen ammatillisen tutkinnon taikka yhden tai useamman ammatillisen tutkinnon osan. Ammatillisessa koulutuksessa tutkintokoulutuksen opiskelija voi osallistua ammatilliseen tutkintokoulutukseen tai hän voi suorittaa tutkinnon ilman tutkintokoulutusta, jos hänen aiemmin hankkimansa osaaminen riittää osaamisen osoittamiseen näytöissä tai muulla tavoin. Vrt. käsite [valmentavan koulutuksen opiskelija](#).

[Lukiokoulutuksessa](#) opiskelijat voivat olla tutkinto-opiskelijoita tai [aineopiskelijoita](#).

Aineopiskelijalla tarkoitetaan yhden tai useamman lukiokoulutuksen [oppimäärään](#) kuuluvan [oppiaineen](#) opintoja suorittavaa opiskelijaa.

Käsitteen tunnus: c1622

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

164

perustutkinto-opiskelija

sv grundexamensstuderande

en undergraduate student

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on opiskeluoikeus ammattikorkeakoulututkinnon, alemman korkeakoulututkinnon, ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1623

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

165

jatko-opiskelija

sv forskarstuderande

en postgraduate student

määritelmä

tutkinto-opiskelija, jolla on opiskeluoikeus jatkotutkinnon suorittamiseen

huomautus

Käsitteen tunnus: c1624

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

Terminologin kysymys korkeakoulujen pikkusanastotyöryhmälle 25.6.2019: Onko määritelmä ok, tarvitaanko huomautusta?

166

tilauskoulutusopiskelija

sv studerande som deltar i uppdragsutbildning; uppdragsutbildningsstuderande

en person participating in commissioned education; commissioned education student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee tilauskoulutuksessa

huomautus

Käsitteen tunnus: c1653

Luokka: <ammattillinen koulutus> <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

167

aineopiskelija

sv ämnesstuderande *n*

en subject student

not: syllabus student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee yksittäistä *peruskoulun (1)* tai *lukion (1) opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvaa *oppiainetta*, ei koko *oppimäärää*

huomautus

Käsitteen tunnus: c229

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

168

(vanhentunut)

<ammattillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen opiskelija

sv studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning

en preparatory education student

määritelmä

opiskelija, joka opiskelee ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa

huomautus

Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus korvautuu tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella oppivelvollisuuslain (1214/2020) voimaantulon myötä eli 1.8.2021 alkaen.

Oppivelvollisuuslain mukaista oppivelvollisuutta voi kuitenkin suorittaa myös ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa siirtymäkauden ajan eli 31.7.2022 saakka.

Vrt. [tutkintokoulutuksen opiskelija](#).

Käsitteen tunnus: c1666

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Määritelmässä mainitaan ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus; miten muokataan? Jääkö tähän vain TELMA? Vrt., c1221. Vai merkitäänkö tämä käsite valmentavan koulutuksen opiskelija kokonaan vanhenevaksi?

OKSA-jaos 10.9.2021: Määritelmästä pitäisi ehkä vain poistaa "ammattilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa tai", eli määritelmäksi jäisi "opiskelija, joka opiskelee työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa"?

OKSA-jaos 10.9.2021 / Tomi: Mutta täytyy kuitenkin ensin pohtia, millä nimityksellä kutsutaan TUVA-koulutuksen opiskelijoita. Eli viittaako ilmaus "valmentavan koulutuksen opiskelija" vain TELMA-opiskelijoihin vai muuttuuko viittaamaan TUVA-koulutuksen opiskelijoihin vai miten?

OKSA-jaos 10.9.2021 / Tomi: Tästä kohdasta syytä kysyä TUVA-koulutuksen valmisteluun osallistuneilta: OKM:stä N.N ja OPH:sta Katri Kuukka ja Riia Palmqvist. Tomi selvittää OKM:n puolelta. Palataan tähän käsitteeseen.

Piritta Sirvio, OKM, 26.11.2021: tätä on aiemmin käytetty kattokäsitteenä lakiteknisistä syistä. Kuitenkin TUVA ja TELMA ovat varsin eriluonteisia, joten vaikka kummankin nimessä on valmentava koulutus, niin ehkei tarvita niputtaa niitä yhteen (sekoittaa enemmän kuin selventää). Tämän käsitteen voisi poistaa, ts. merkitä vanhentuneeksi.

Terminologin kysymys Piritta Sirviolle 26.11.2021: Tarvitaanko määritellä erikseen TUVA-koulutuksen opiskelija ja TELMA-koulutuksen opiskelija? -- **Piritta:** Ei kai, eihän meillä ole määriteltä erikseen lukiokoulutuksen opiskelijaakaan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.12.2021: Piritta Sirvio OKM:stä oli sitä mieltä, että tämän käsitteen voisi merkitä vanhentuneeksi. Kysymys tällöin vain kaaviosta "Opiskelijan rooleja": Olisiko tarpeen, että kun valmentavan koulutuksen opiskelija poistetaan käsitteen "opiskelija, jolla ei ole opiskeluoikeutta tutkintokoulutuksessa" alta, tulisiko sinne laittaa nk. apukäsitteiksi esim. "TUVA-koulutuksen opiskelija" ja/tai "työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelija" (siis ilman määritelmiä)?

169

erillisopiskelija

sv fristående studerande

en non-degree student

määritelmä

opiskelija, jolla on oikeus suorittaa opintoja erillisen opiskeluoikeuden perusteella

huomautus

Käsitteen tunnus: c1621

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

170

avoimen korkeakoulutuksen opiskelija

sv studerande i öppen högskoleundervisning

määritelmä

opiskelija, joka osallistuu *ammattikorkeakoulun* tai *yliopiston avoimeen korkeakouluopetukseen*

huomautus

Ks. myös *avoin ammattikorkeakouluopetus* ja *avoin yliopisto-opetus*.

Käsitteen tunnus: c1652

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

171

täydennysopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka on suorittanut korkeakoulututkinnon ja valmistumisensa jälkeen käyttää oikeuttaan suorittaa samassa *korkeakoulussa (1)* opintoja ilmaiseksi korkeakoulun (1) sisäisten ohjeiden ja tutkintojohtosäännön mahdollistamalla tavalla

huomautus

Lainsäädännön näkökulmasta täydennysopiskelija opiskelee erillisellä opiskeluoikeudella.

Käsitteen tunnus: c1650

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

172

täydennyskoulutuksen opiskelija

määritelmä

opiskelija, joka ei ole tullut *korkeakoulun* (1) opiskelijaksi yhteishaun eikä erillisvalinnan kautta eikä ole *tutkinto-opiskelija*, vaan opiskelee täydennyskoulutuksessa tai sellaiseen vertautuvassa opintokokonaisuudessa (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1616

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

173

siirto-opiskelija

sv överflyttande studerande *n*

en transfer student; migrant student

määritelmä

korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin otettu *opiskelija*, jonka opiskeluoikeus siirtyy *korkeakoulusta* (1) toiseen, tai *ammattikorkeakoulun* sisällä *koulutuksen toteutuksesta* toiseen siten että tavoitetutkintoon liitettävä tutkintonimike vaihtuu, taikka *yliopiston* sisällä tutkinnosta toiseen

huomautus

Ammattikorkeakoulu tai yliopisto päättää siirtymisen edellytyksistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi siirtoa hakevan opiskelijan opintosuorituksiin tai opintomenestykseen. Siirtyminen edellyttää voimassaolevasta opiskeluoikeudesta luopumista.

Ks. myös siirtohaku.

Käsitteen tunnus: c230

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

174

ristiinopiskelija

en cross-institutional student

määritelmä

opiskelija, joka suorittaa opintoja toisessa *korkeakoulussa* (1) kotikorkeakoulunsa opiskeluoikeuden perusteella

huomautus

Korkeakoulujen (1) opetusyhteistyön verkostosopimuksessa sovitaan, mitä opiskelijaryhmiä ristiinopiskeluoikeus koskee. Näitä ryhmiä voivat olla *tutkinto-opiskelijat*, *avoimen korkeakouluopetuksen* opiskelijat, vaihto-opiskelijat sekä muut sopimuksessa määriteltävät opiskelijaryhmät.

Verkostosopimuksen perusteella suoritettavat opinnot hyväksytään yleensä ilman erillistä hyväksilukumenettelyä (ks. opintosuorituksen hyväksilukeminen) osaksi suoritettavaa tutkintoa tai opintoja. Verkostosopimus määrittelee toisesta korkeakoulusta (1) saatavan opintopisteen (2) korvaushinnan korkeakoulujen (1) välillä.

Käsitteen tunnus: c1656

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<OPI-viitearkkitehtuuri>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

175

väyläopiskelija

määritelmä

opiskelija, joka *avoimessa korkeakouluopetuksessa* suoritettujen opintojen perusteella hakee avoimen väylän kautta *tutkinto-opiskelijaksi*

huomautus

Ks. myös koulutukseen hakeminen.

Käsitteen tunnus: c1658

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskelijan rooleja](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

176

koulutulokas

sv barn *n* som ska börja skolan

määritelmä

oppija, joka on aloittamassa *perusopetukseen* osallistumisen

huomautus

Käsitteen tunnus: c226

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

177

alumni

sv alumn

en alumnus *m*; alumna *f*; alumni *m pl*; alumnae *f pl*

määritelmä

oppilaitoksessa tai *korkeakoulussa (1)* aiemmin opiskellut *oppija*

huomautus

Englannin kielessä termiä alumnus/alumna/alumni/alumnae käytetään kuten latinassa.

Monikkomuotoa alumni käytetään miespuolisten henkilöiden joukosta tai joukosta, jossa on kumpaakin sukupuolta olevia henkilöitä. Monikkomuotoa alumnae käytetään naispuolisten henkilöiden joukosta.

Käsitteen tunnus: c233

Käsitekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

178

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas <esiopetus, perusopetus>; **erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija** <ammattillinen koulutus>; **erityisopetukseen oikeutettu opiskelija** <lukiokoulutus>

ei: erityisoppilas <esiopetus, perusopetus> (vanhentunut); erityisopiskelija <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus> (vanhentunut)

sv specialelev; elev med särskilda behov; elev i behov av särskilt stöd; specialstuderande *n*

en pupil with special needs; student with special needs; student entitled to special needs education <lukiokoulutus>; student entitled to special needs support (?) <ammattillinen koulutus>

määritelmä

perusopetuksen oppija, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (1)*, *ammattillisen koulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityiseen tukeen (2)* tai *lukiokoulutuksen oppija*, joka on oikeutettu *erityisopetukseen (2)*

huomautus

erityisen tuen päätöksen saanut oppilas / erityisoppilas: Vuonna 2011 voimaan tulleet perusopetuslain (628/1998) muutokset toivat mukanaan muun muassa käsitteet *erityinen tuki (1)* ja erityisen tuen päätös. Uusien käsitteiden myötä ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisoppilas, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityisen tuen päätöksen saanut oppilas. Erityisen tuen tarve voi muun muassa olla lyhytaikainen.

erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija / erityisopiskelija: Ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017, 64 §) säädetään *opiskelijan* oikeudesta erityiseen tukeen (2). Tämän myötä *toisen asteen koulutuksessa* ei ole enää suositeltavaa käyttää termiä erityisopiskelija, joka voi vaikuttaa leimaavalta, vaan ilmaisua erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija.

erityisopetukseen oikeutettu opiskelija: Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada *erityisopetusta (2)* ja muuta *oppimisen tukea* yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c228

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 10.7.2018: Pitääkö esi- ja perusopetuksen kannalta englannin vastineena olla myös ”pupil with special needs”?

Terminologin kysymys lukion ruotsin ja englannin kielityöryhmille 30.9.2019: Tämän käsitteen ruotsin ja englannin vastineet oli jo kertaalleen mietitty, mutta nyt suomenkielisiä termisuosituksia muutettiin ja niiden perustelut kirjattiin huomautuksiin. Vaikuttaako tämä ruotsin ja englannin vastinetermeihin?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 27.2.2020: ammatillisen koulutuksen erityinen tuki: special support vai special needs support? Merja suosittaa jälkimmäistä. Varmistetaan ammatillisen koulutuksen enkkutyöryhmältä.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (specialstuderande; specialelev; elev med särskilda behov; elev i behov av särskilt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (pupil with special needs; student with special needs)

179

ylioppilas

sv student (2)

en secondary school graduate

määritelmä

ylioppilastutkinnon suorittanut *oppija*

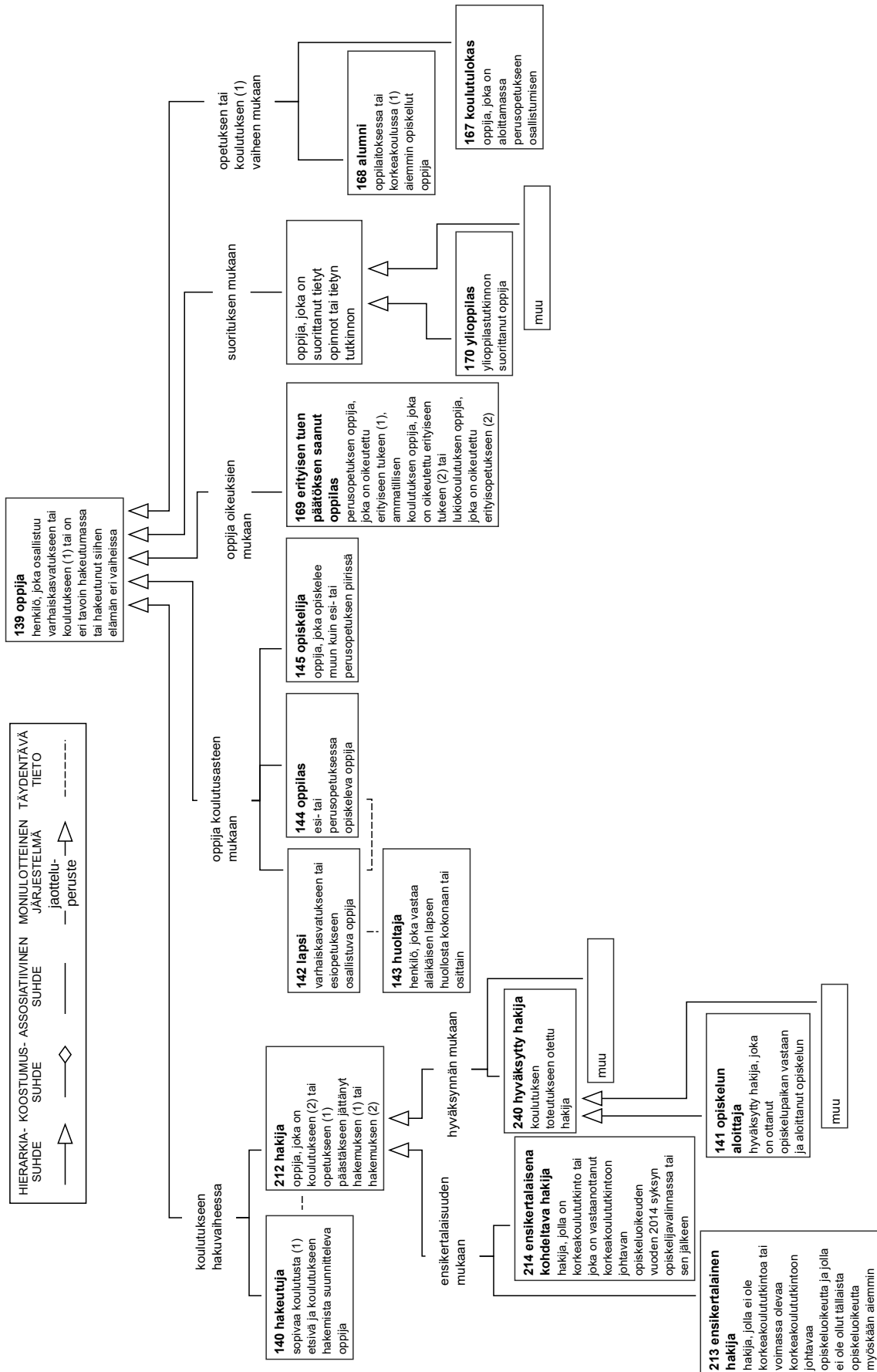
huomautus

Ylioppilaalta edellytetään myös *lukiokoulutuksen oppimäärän* tai ammatillisen perustutkinnon suorittamista.

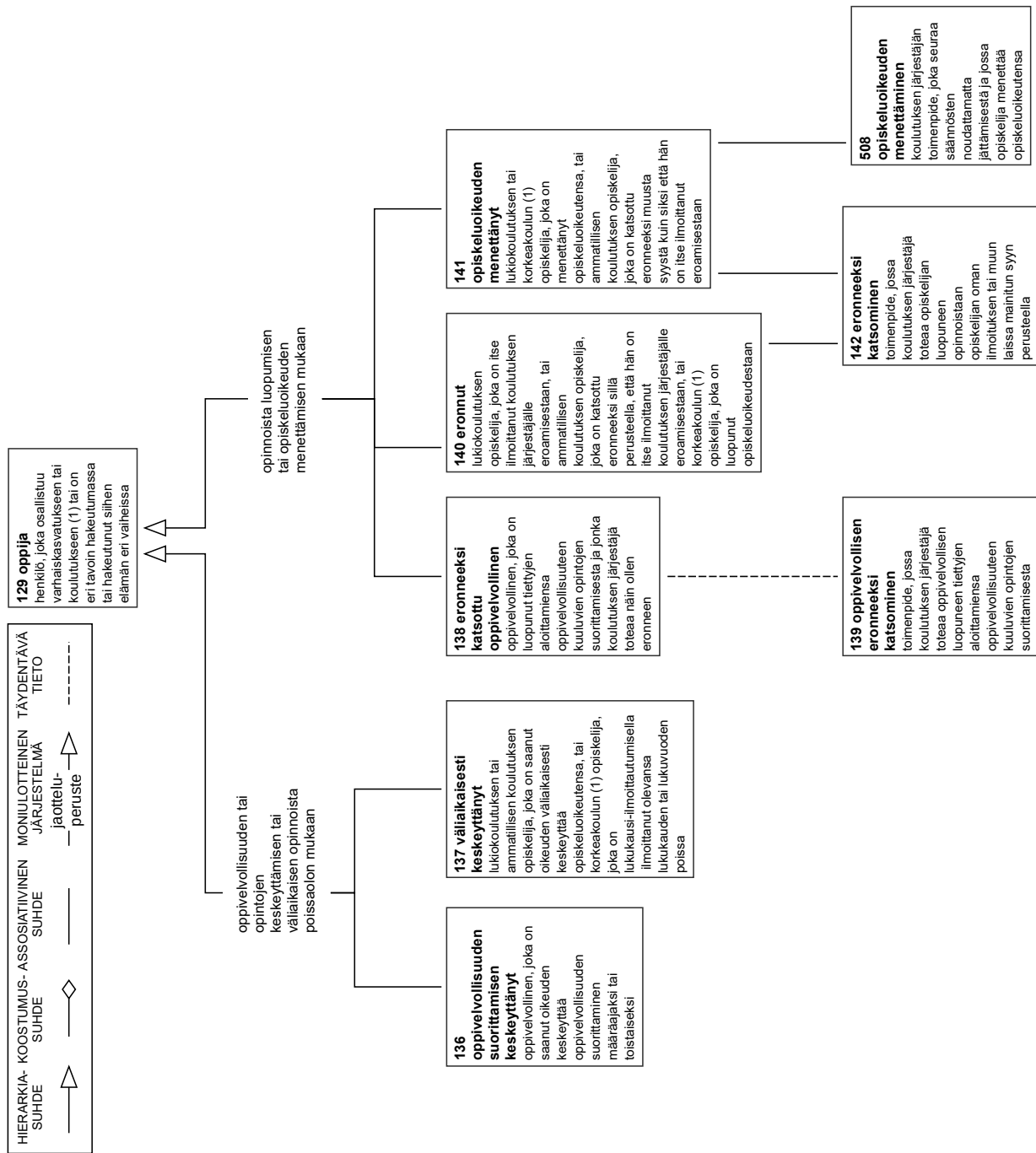
Käsitteen tunnus: c232

Käsittekaavio: [Henkilön roolit oppimisessa/koulutuksessa](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 15. Oppijan rooleja opintojen keskeyttämisen tai niistä luopumisen mukaan.

3.6.1 Henkilön rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

180

työpaikkaohjaaja; vastuullinen työpaikkaohjaaja <ammattillisesta koulutuksesta annetussa laissa 531/2017>

ei: työpaikkakouluttaja (vanhentunut)

hakusana: ohjausosaaminen

sv arbetsplatshandledare; ansvarig arbetsplatshandledare <laissa 531/2017>

inte: arbetsplatsutbildare (föråldrad)

en workplace instructor; principal workplace instructor <vastuullinen työpaikkaohjaaja>

määritelmä

koulutussopimuksessa tai oppisopimuksessa sovittu, koulutustyöpaikkaa edustava henkilö, jonka vastuulla on antaa *opiskelijalle* työpaikalla järjestettävää ohjausta

huomautus

Työpaikkaohjaaja nimitään opiskelijan *henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa*, ja tieto työpaikkaohjaajasta kirjataan koulutussopimukseen tai oppisopimukseen.

Työpaikkaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan tai *työkokemukseltaan* pätevä, eli hänellä tulee olla nk. ohjausosaamista. Myös muut työpaikan henkilöt voivat ohjata opiskelijaa *osaamisen hankkimisessa*, mutta tehtävään nimetyllä nk. vastuullisella työpaikkaohjaajalla on sovittuja vastuutehtäviä.

Työpaikkaohjaajan tehtävänä voi olla esimerkiksi huolehtia opiskelijan perehdytyksestä, osallistua koulutussopimuksen tai oppisopimuksen ja näytön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin (2), ohjata opiskelijaa tavoitteellisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan sekä antaa palautetta opiskelijan osaamisen kehittymisestä.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1695

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

181

<ammattillinen koulutus>

mentori

sv mentor

en mentor

määritelmä

henkilö, joka toimii *työpaikkaohjaajan* tehtävässä yrittäjän oppisopimuskoulutuksessa

huomautus

Oppisopimuskoulutusta saavan yrittäjän mentori voi olla kyseisen yrityksen tai jonkin toisen työnantajan palveluksessa. Mentorina voi toimia myös muu tehtävään soveltuva henkilö.

Käsitteen tunnus: c1696

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

182

työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava (uudistermi);

> koulutussopimusvastaava; > oppisopimusvastaava

sv ansvarsperson för utbildning som ordnas på en arbetsplats; > ansvarsperson för utbildningsavtal
<koulutussopimusvastaava>; > ansvarsperson för läroavtal <oppisopimusvastaava>

en > person responsible for training agreement

määritelmä

koulutuksen järjestäjä edustava henkilö, joka vastaa koulutussopimuksessa tai oppisopimuksessa siitä, että työpaikalla järjestettävä koulutus täyttää lainsäädännöstä tulevat vaatimukset ja *opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan* kirjatut tavoitteet

huomautus

Termi ”työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava” on ehdotus koulutussopimusvastaavan ja oppisopimusvastaavan yhteisen yläkäsitteen nimitykseksi.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1699

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

Ville, Sanastokeskus: en-termivastine-ehdotus lähempänä ”koulutussopimusvastaavaa”

183

koulutuksen hankintasopimusvastaava (uudistermi)

sv avtalsansvarig för anskaffning av utbildning (termförslag)

määritelmä

koulutuksen järjestäjä edustava henkilö, joka hoitaa *koulutuksen hankintaa* koskevaan sopimukseen liittyvät asiat ja toimii koulutuksen hankintaan liittyvissä asioissa *koulutuksen järjestäjän* yhteyshenkilönä

huomautus

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1700

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

184

oppilaitosohjaaja (uudistermi)

hakusana: vastuuopettaja (1); ohjaava opettaja

sv ~ ansvarig handledare; ~ handledande lärare; ~ ansvarig lärare (3)

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, joka antaa **oppijalle** työpaikalla järjestettävää ohjausta

huomautus

Oppilaitosohjaajan roolissa voi **ammattillisesta koulutuksesta** annetun asetuksen (673/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä **opettaja** tai perustellusta syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

oppilaitosohjaaja-termi: "Oppilaitosohjaaja" on työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanastoprojektissa luotu termi (eli nimitys). Termi tarvittiin luoda, koska tietojärjestelmiä ja tiedonsiirtoa varten oli tarpeen saada nimitys **työpaikkaohjaaja**-käsitteen vastinparille. Oppilaitosohjaaja-termi ei siis välttämättä ole käytössä **oppilaitosten** arjessa, sillä tässä roolissa voi toimia opettaja tai muulla nimikkeellä oleva koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

ansvarig handledare, handledande lärare, ansvarig lärare: Ruotsin kielellä termille oppilaitosohjaaja ei löydy täydellistä vastinetta (esimerkiksi termi "läroanstaltshandledare" olisi kömpelö), joten tässä kohtaa on annettu eräitä ruotsinkielisiä tehtävänimikkeitä, joilla oppilaitosohjaajan roolissa voidaan toimia.

Käsitteen tunnus: c1704

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

185

oppisopimusasiantuntija; oppisopimuskoordinoija

sv sakkunnig inom läroavtalsutbildning; läroavtalskoordinator

inte: läroavtalsexpert

en apprenticeship training coordinator (new term)

määritelmä

työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimusvastaava, joka hoitaa **koulutuksen järjestäjän** oppisopimuskoulutukseen liittyviä viranomaistehtäviä ja voi suorittaa **opiskelijalle** tehtävän henkilökohtaistamisen alkuvaiheen

huomautus

Oppisopimusasiantuntijan tehtäviin kuuluu muun muassa järjestää oppisopimuskoulutukseen liittyvät sopimusasiat, huolehtia koulutuskorvauksista ja tapauskohtaisesti **opintososiaalisista eduista**, hankkia tietopuolista **koulutusta (1)** sekä tapauskohtaisesti maksaa opiskelijalle taloudellisia etuuksia.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1705

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

186

HOKS-ohjaaja

hakusana: hoksaaja; hoksaajaopettaja; vastuuopettaja (2); omaopettaja

sv PUK-handledare

en PCDP instructor (new term)

määritelmä

koulutuksen järjestäjää edustava henkilö, jonka vastuulla on yhdessä *opiskelijan* kanssa laatia ja päivittää *ammattilliseen koulutukseen* osallistuvan opiskelijan *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*

huomautus

HOKS-ohjaajana voi ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan toimia koulutuksen järjestäjän nimeämä *opettaja*, *opinto-ohjaaja* tai tarvittaessa muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

Tässä luvussa määritellyt käsitteet kuvaavat työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa toimivien henkilöiden rooleja. Roolikäsitteillä ja niiden käsitte kuvauksilla ei oteta kantaa siihen, millaisilla tehtävänimikkeillä toimivat henkilöt rooleja hoitavat, koska tehtävänimikkeet ovat organisaatiokohtaisia ja yksi henkilö voi organisaatiokohtaisen työnkuvansa mukaisesti toimia useammassa roolissa.

Käsitteen tunnus: c1706

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

Lähde: Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sanasto, 2019

187

<ammattillinen koulutus>

osaamisen arvioija

sv bedömare av kunnandet

en assessor of competence

määritelmä

henkilö, jonka ammattillisen *koulutuksen järjestäjä* on nimennyt suorittamaan osaamisen arvioinnin (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1312

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Henkilöiden rooleja työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja rooleihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

4 Koulutuksen ja opetuksen sisällöt ja normit

4.1 Normatiivinen ohjaus

4.1.1 Säädökset

188

varhaiskasvatusoikeus; oikeus varhaiskasvatukseen

sv rätt till småbarnspedagogik

en right to early childhood education and care

määritelmä

lapsen oikeus saada *varhaiskasvatusta*

huomautus

Varhaiskasvatusoikeudesta on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018, 12 §). Jokaisella alle oppivelvollisuusikäisellä *lapsella* on oikeus saada varhaiskasvatusta. *Esiopetuksessa* olevalla lapsella on oikeus *täydentävään varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c953

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

189

tuntijako <perusopetus>; lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot <lukiokoulutus>

sv timfördelning

en distribution of lesson hours <perusopetus, lukiokoulutus>; distribution of study hours <perusopetus, lukiokoulutus>

määritelmä

valtioneuvoston asetuksella säädetty *opetukseen (1)* käytettävän ajan jakaminen eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien* opetukseen (1) sekä *oppilaanohjaukseen* tai *opinto-ohjaukseen*

huomautus

Perusopetuksen tuntijako on säädetty valtioneuvoston asetuksessa perusopetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (422/2012).

Lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvistä opinnoista on säädetty valtioneuvoston asetuksessa lukiokoulutuksesta (810/2018).

Käsitteen tunnus: c278

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (timfördelning)

190

oppimäärä; > perusopetuksen oppimäärä; > lukiokoulutuksen oppimäärä; > oppiaineen oppimäärä; > oppimäärän laajuus (1) <perusopetus>

sv lärokurs; > den grundläggande utbildningens lärokurs <perusopetuksen oppimäärä>; > gymnasiets lärokurs <lukiokoulutuksen oppimäärä>; > ämneslärokurs <oppiaineen oppimäärä>; > omfattning av lärokurs <oppimäärän laajuus>

en > syllabus <kokonaisen koulutuksen oppimäärä>; > basic education syllabus <perusopetuksen oppimäärä>; > general upper secondary education syllabus <lukiokoulutuksen oppimäärä>; > subject syllabus <yksittäisen oppiaineen oppimäärä>; > scope of syllabus <oppimäärän laajuus>
not: course (3)

määritelmä

perusopetukseen, lukiokoulutukseen tai niiden *oppiaineeseen* kuuluvien opintojen laajuus ja sisältö huomautus

perusopetuksen oppimäärä, lukiokoulutuksen oppimäärä, oppiaineen oppimäärä:

Perusopetuksessa ja *lukiokoulutuksessa* on määritelty sekä koko *koulutuksen (2)* oppimäärä että yksittäisten *oppiaineiden* oppimäärät. Perusopetuksen oppimäärästä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Lukiokoulutuksen oppimäärästä on säädetty lukiolaissa (714/2018) ja kumotussa lukiolaissa (629/1998). Esimerkki yksittäisen oppiaineen oppimäärästä on matematiikan pitkä oppimäärä lukiokoulutuksessa.

oppimäärän laajuus: Perusopetuslain (628/1998) mukaan *perusopetuksen* oppimäärän laajuus on yhdeksän vuotta. Perusopetuksen oppimäärään sisältyvän kunkin oppiaineen ja *aineryhmän* oppimäärän laajuus ilmaistaan vuosiviikkotunteina (ks. valtioneuvoston asetus 422/2012).

Lukiokoulutuksessa käytetään käsitteen ”oppimäärä” lisäksi myös käsitettä opintojen laajuus.

Ammatillisessa koulutuksessa oppimäärä-käsitettä vastaa käsite osaamisen laajuus ja *korkeakouluissa (1)* käsite opintojen laajuus.

Course (3): Course-termiä ei tulisi käyttää oppiaineen oppimäärän englanninkielisenä vastineena. Esim. ”matematiikan pitkä oppimäärä” ilmaistaan englanniksi ”advanced mathematics syllabus” mieluummin kuin ”advanced mathematics course”.

Käsitteen tunnus: c238

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

Anu Halvari 31.3.2020: lukion englanti ok?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (den grundläggande utbildningens lärokurs)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (gymnasiets lärokurs)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (lärokurs)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (basic education syllabus)

191

oppivelvollisuus

sv läroplikt /FI/; skolplikt /SE/

en ~ compulsory education; ~ compulsory schooling

määritelmä

velvollisuus suorittaa kaikilta Suomessa vakituisesti asuivilta alle 18-vuotiailta henkilöiltä edellytettävää *koulutusta (1)*

huomautus

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan henkilön tulee oppivelvollisuuden suorittamiseksi suorittaa *perusopetuksen oppimäärä* ja siirtyä sen jälkeen suorittamaan toisen asteen tutkintoon tähtäävää *koulutusta (2)* tai muuta kyseisessä laissa tarkoitettua koulutusta (2).

Toisen asteen tutkintoon tähtäävän koulutuksen (2) sijaan oppivelvollisuutta voi lain 1214/2020 mukaan suorittaa opiskelemalla esimerkiksi tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa tai tietyissä tapauksissa aikuisten perusopetuksessa.

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta, ja päättyy, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai kun hän on tätä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun tutkinnon taikka niitä vastaavan ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen koulutuksen (2).

Vrt. *pidennetty oppivelvollisuus*.

Käsitteen tunnus: c239

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaoksen kommentti perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 19.3.2021: sv-termi edelleen sama lain 1214/2020 sv-versiossa

OKSA-jaoksen kommentti perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 19.3.2021: en-ryhmälle taustaksi, että education ja schooling ovat käytössä hiukan eri konteksteissa, eroa olisi hyvä mahdollisuuksien mukaan tarkentaa

192

oppivelvollinen

sv läropliktig /FI/; skolpliktig /SE/

en person within the scope of compulsory education; person of compulsory school age; > pupil in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>; > student in compulsory education <oppivelvollisuuden suorittamisen aikana>

määritelmä

henkilö, jolla on *oppivelvollisuus*

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva 7–17-vuotias lapsi tai nuori, joka ei ole vielä suorittanut *perusopetuksen oppimäärää*.

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan oppivelvollinen on Suomessa vakituisesti asuva henkilö siitä vuodesta lähtien, jona hän täyttää seitsemän vuotta, siihen saakka kun hän täyttää 18 vuotta tai on sitä ennen hyväksytysti suorittanut ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019) tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017) tarkoitetun tutkinnon taikka niitä vastaavan ahvenanmaalaisen tai ulkomaisen *koulutuksen (2)*.

Käsitteen tunnus: c240

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (läropliktig)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (child of compulsory education age)

193

esiopetusvelvollisuus (1)

hakusana: velvollisuus osallistua esiopetukseen

sv plikt att delta i förskoleundervisningen

en preschool education obligation

määritelmä

lapsen velvollisuus osallistua *esiopetukseen*

huomautus

Lapsella on velvollisuus osallistua vuoden kestävään esiopetukseen tai esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan *oppivelvollisuutta* edeltävänä vuonna.

Perusopetuslain (628/1998, 6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös *varhaiskasvatukseen*.

Käsitteen tunnus: c1066

Luokka: <esiopetus>

194

esiopetusvelvollisuus (2)

sv skyldighet att ordna förskoleundervisning

en statutory duty to arrange pre-primary education; obligation to arrange pre-primary education

määritelmä

kunnan velvollisuus järjestää sen alueella asuville *lapsille esiopetusta*

huomautus

Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta lasten *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna. Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta myös *pidennetyn oppivelvollisuuden* piirissä oleville lapsille sekä vuotta myöhemmin *perusopetuksensa* aloittaville lapsille.

Kunta voi järjestää esiopetuspalvelut itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia ne julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Käsitteen tunnus: c957

Luokka: <esiopetus>

195

koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen

sv tidigareläggande *n* av inledandet av skolgången

en ~ start comprehensive school education one year earlier than enacted *verb*

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää aikaisemmaksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua *opiskelusta*.

Käsitteen tunnus: c241

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

196

koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen; koululykkäys

hakusana: lykkääminen

sv senareläggande *n* av inledandet av skolgången

en ~ start comprehensive school education one year later than enacted *verb*

määritelmä

perusopetuksen aloittamisen siirtäminen lakisääteistä *oppivelvollisuuden* alkamisikää myöhemmäksi

huomautus

Perusopetuslain (628/1998) mukaan *opetuksen järjestäjä* voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Käsitteen tunnus: c242

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

4.1.2 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja varhaiskasvatussuunnitelmat

197

varhaiskasvatussuunnitelman perusteet

sv grunderna för planen för småbarnspedagogik

en national core curriculum for early childhood education and care; national core curriculum for ECEC <lyhenteen sisältävä muoto, voi käyttää kun termi toistuu juoksevassa tekstissä>

not: national curriculum guidelines on early childhood education and care (obsolete)

määritelmä

Opetushallituksen antama *valtakunnallinen määräys varhaiskasvatuksen* yhdenvertaisesta toteuttamisesta

huomautus

Opetushallituksella on lain määräämä velvoite laatia varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (540/2018, 21 §).

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määrätään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisistä sisällöistä, *varhaiskasvatuksen järjestäjän* ja *lapsen huoltajien* välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä *lapsen varhaiskasvatussuunnitelman* sisällöstä.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tehtävänä on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen paikallista toteuttamista ja kehittämistä.

Käsitteen tunnus: c984

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#) ja [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

198

paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma

hakusana: toimintamuotokohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

sv lokal plan för småbarnspedagogik

en local curriculum for early childhood education and care; local curriculum for ECEC

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, joka tukee ja ohjaa *varhaiskasvatuksen* toteuttamista ja kehittämistä *varhaiskasvatuksen järjestäjän* toimialueella

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestäjä laatii paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman, joka perustuu valtakunnalliseen *varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin* ja täydentää niitä alueellisilla ominaispiirteillä.

Varhaiskasvatuksen järjestäjä voi myös laatia *varhaiskasvatuksen toimintamuoto-*, *toimipaikka-* tai *lapsiryhmä*kohtaisia suunnitelmia. Yksityinen *varhaiskasvatuksen palveluntuottaja* voi myös soveltaa kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Käsitteen tunnus: c920

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021> Linkki lisätty.

199

lapsen varhaiskasvatussuunnitelma; lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma

sv barnets plan för småbarnspedagogik; barnets individuella plan för småbarnspedagogik

en individual early childhood education and care plan for a child; child's individual early childhood education and care plan; individual ECEC plan

not: personal early childhood education and care plan (obsolete); personal ECEC plan (obsolete); personalised early childhood education and care plan; personalised ECEC plan

määritelmä

lain velvoittama varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan *lapsen* yksilöllinen *varhaiskasvatuksen* toteuttaminen *päiväkotitoiminnassa* ja *perhepäivähoidossa*

huomautus

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan myös lapsen *varhaiskasvatuksessa annettava tuki*, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen sekä *tuen vaikuttavuuden arviointi*.

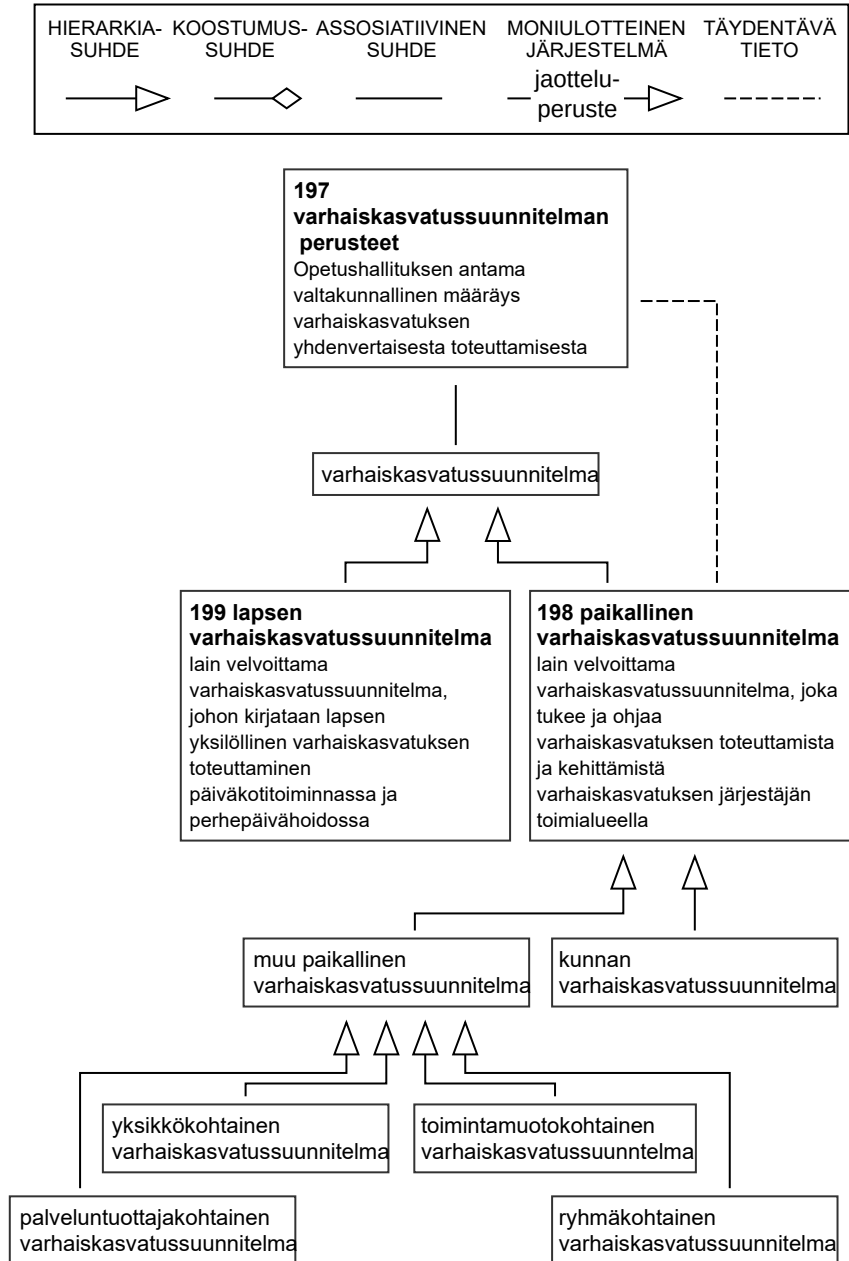
Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan yhteistyössä *varhaiskasvatushenkilöstön* ja lapsen *huoltajan* sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa.

Käsitteen tunnus: c921

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatussuunnitelmat](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsittekaavio 17. Varhaiskasvatussuunnitelmat.

4.1.3 Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet

200

opetussuunnitelman perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för läroplanen; läroplansgrunderna *pl*

en national core curriculum; core curriculum <lyhyempi, epätäsmällisempi muoto>

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys *koulutuksen (1)* rakenteesta, tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä

huomautus

Opetussuunnitelman perusteita ovat esimerkiksi *esiopetuksen* opetussuunnitelman perusteet, *perusopetuksen* opetussuunnitelman perusteet ja *lukiokoulutuksen* opetussuunnitelman perusteet. Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi *taiteen perusopetukselle*, perusopetukseen valmistavalle opetukselle, aikuisten maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukselle ja aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutukselle.

Korkeakoulutuksessa ei määritellä opetussuunnitelman perusteita.

Ammatillisessa koulutuksessa opetussuunnitelman perusteita vastaavaa määräystä kutsutaan *tutkinnon perusteiksi*.

Opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti laaditaan *opetuksen järjestäjän ja koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmat (2)*.

Käsitteen tunnus: c234

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.20189: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan lukiokoulutukseen valmistava koulutus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

OKSA-jaos 10.9.2021: Poistetaan huomautuksesta "[Lisäksi opetussuunnitelman perusteet laaditaan esimerkiksi]lukiokoulutukseen valmistavalle koulutukselle."

201

lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet

sv grunderna *pl* för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning; grunderna *pl* för gymnasieförberedande utbildning

en national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education

määritelmä

opetussuunnitelman perusteet, joka koskee lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta

huomautus

Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteissa määritellään lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintojen muodostuminen, eri *oppiaineiden* ja *aineryhmien opetuksen (1)* tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä *oppilaitoksen* ja kodin yhteistyön ja *opiskelijahuollon* keskeiset periaatteet ja opetustoimeen kuuluvan opiskelijahuollon tavoitteet

Käsite lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen perusteet korvautuu käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet oppivelvollisuuslain voimaantulon myötä 1.8.2022 alkaen, jolloin tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen toteuttaminen alkaa.

Käsitteen tunnus: c1327

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

202

tutkinnon perusteet *pl*

sv grunderna *pl* för examen; examensgrunder *pl*

en national qualification requirements

määritelmä

Opetushallituksen antama [valtakunnallinen määräys](#), joka koskee ammatillisia tutkintoja ja jossa määrätään ammatillisten tutkintojen tutkintonimikkeet, osaamisalat, tutkinnon muodostuminen pakollisista tutkinnon osista ja valinnaisista tutkinnon osista, tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai osaamistavoitteet (2), osaamisen laajuus osaamispisteinä ja osaamisen arviointi (2)

huomautus

Ammatillisten perustutkintojen perusteissa Opetushallitus määrää myös yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden laajuuden osaamispisteinä sekä sen, miltä osin osaamisen arviointiin (2) [mukauttaminen](#) tai ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen ei ole mahdollista.

Tutkinnon perusteet -niminen määräys koski aiemmin vain ammatillista perustutkintoa; ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa puolestaan koski [näyttötutkinnon perusteet](#) -niminen määräys. Nämä määräykset yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi tutkinnon perusteet -nimiseksi määräykseksi.

Käsitteen tunnus: c235

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken>

203

(vanhentunut)

näyttötutkinnon perusteet

sv grunderna *pl* för fristående examen

en requirements of competence-based qualification

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, joka koskee ammattitutkintoa ja erikoisammattitutkintoa ja jossa määritellään näyttötutkinnon osat, tutkinnossa vaadittava ammattitaito, ammattitaidon osoittamistavat sekä tutkinnon yleiset arviointikriteerit

huomautus

Aiempi tutkinnon perusteet -niminen määräys, joka koski ammatillista perustutkintoa, sekä näyttötutkinnon perusteet -niminen määräys yhdistyivät 1.8.2015 uudeksi [tutkinnon perusteet](#) -nimiseksi määräykseksi. Tässä yhteydessä näyttötutkinnon perusteet poistui käytöstä.

Käsitteen tunnus: c236

Luokka: <amatillinen koulutus>

<kieliversiointiin amatillinen> <amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

204

tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen tavoitteet, muodostuminen, koulutuksen järjestäminen sekä [oppijalle](#) annettava palaute ja osaamisen arviointi (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1815

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <oppivelvollisuuskoulutus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Ensinnäkin kysymys, mitä merkitään tämän käsitteen "luokaksi", siis koulutusasteeksi/-asteiksi, joilla käsite on käytössä? OKM:n juristit ehdottivat, että OKSAan lisättäisiin uusi luokka, "oppivelvollisuuteen kuuluva koulutus".

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Kuuluisiko käsite tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet muihin luokkiin kuin "oppivelvollisuuteen kuuluvaan koulutukseen"? Voiko se osalle oppijoista olla muutakin kuin oppivelvollisuuteen kuuluvaa koulutusta?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 17.6.2021: Terminologi laatinut käsitteelle määritelmäluonnosta; tarkistattekko ja muokkaatte?

205

työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen perusteet

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen muodostuminen, [koulutuksen \(2\)](#) pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus osaamispisteinä, osaamistavoitteet (2) ja osaamisen arviointi (2)

huomautus

Käsitteen tunnus: c1172

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

206

<ammattillinen koulutus>

valmentavan koulutuksen perusteet

sv grunderna för handledande utbildning <ammattillinen koulutus>; grunderna för förberedande utbildning <lukiokoulutus>

en requirements for preparatory education and training

määritelmä

Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jossa määritellään ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen muodostuminen, [koulutuksen \(2\)](#) pakolliset ja valinnaiset osat, koulutuksen (2) osien laajuus osaamispisteinä, osaamistavoitteet (2) ja osaamisen arviointi (2)

huomautus

Käsite valmentavan koulutuksen perusteet korvautuu käsitteellä [tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet](#) 1.8.2022 alkaen.

Käsitteen tunnus: c878

Luokka: <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Huom. VET-lain 50 § sisältää termin "koulutuksen perusteet" (ilman sanaa valmentavan). Pitäisi varmaan ottaa sanastoon?

4.2 Oppiaine

207

oppiaine; yhteisen tutkinnon osan osa-alue <ammattillinen koulutus>; **YTO** <ammattillinen koulutus>

sv läroämne *n*; ämne *n*

en subject; subject of common unit <yhteisen tutkinnon osan osa-alue>

määritelmä

opiskeltava tiedonala tai aihealue

huomautus

Määritelmässä sanalla aihealue ei tarkoiteta samaa kuin *esiopetuksessa*.

Käsitteen tunnus: c256

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

208

yhteinen oppiaine

sv gemensamt ämne *n*

en common subject

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine*, jota kaikki *oppilaat* opiskelevat

huomautus

Perusopetuksen yhteiset oppiaineet on säädetty perusopetuslaissa 628/1998 ja niiden *tuntijako* valtioneuvoston asetuksessa 422/2012 (valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta).

Käsitteen tunnus: c257

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

209

valinnainen aine

sv valfritt ämne *n*; valbart ämne *n*

inte: tillvalsämne *n*

en optional subject

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään kuuluva *oppiaine* tai opintokokonaisuus, jonka *oppilas* voi valita opetustarjonnasta

huomautus

Eri *koulutusasteilla* valinnaisten opintojen käsitteet vaihtelevat hiukan. Perusopetuksessa käytettävä käsite on valinnainen aine. *Lukiokoulutuksessa* käytettävät käsitteet ovat syventävä kurssi, soveltava kurssi, valtakunnalliset valinnaiset opinnot ja paikalliset valinnaiset opinnot. *Ammatillisessa koulutuksessa* käytetään käsitettä vapaasti valittava tutkinnon osa.

Käsitteen tunnus: c258

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (tillvalsämne; valbart ämne)

Riinan kysymys perusopetuksen ruotsin ryhmälle 21.3.2022: Opetushallinnon sanastossa on ollut vastineena myös tillvalsämne, mutta OPH:n Karlsson ja Westerholm kommentoivat olikohan vuonna 2016, että se korvattaisiin valfritt ämnellä. Merkitäänkö tillvalsämne hylättäväksi synonyymiksi?

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (optional subject)

210

ainevalinta; > kielivalinta

sv ämnesval *n*; > språkval *n*

en subject selection

määritelmä

tapahtuma, jossa *opiskelija* tai perusasteen *oppilaan huoltaja* valitsee opiskeltavan kielen tai muun *oppiaineen opetussuunnitelman (2)* mukaisesta tarjonnasta

huomautus

Käsitteen tunnus: c259

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

211

aineryhmä <perusopetus, lukiokoulutus>; **oppiainekokonaisuus** <perusopetus>; **ainekokonaisuus** <perusopetus>; **oppiaineryhmä** <lukiokoulutus>

sv ämnesgrupp; läroämnesgrupp <lukiokoulutus>; ämneshelhet (1)

en subject group <lukiokoulutus>

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu kahdesta tai useammasta [oppiaineesta](#)

huomautus

[Perusopetuksen](#) aineryhmiä ovat esimerkiksi ympäristö- ja luonnontieteet sekä taito- ja taideaineet.

Perusopetuksessa termiä oppiainekokonaisuus käytetään epävirallisena synonyymina termille aineryhmä.

[Lukiokoulutuksessa](#) oppiaineryhmiä ovat esimerkiksi humanistis-yhteiskunnalliset opinnot ja matemaattis-luonnontieteelliset opinnot.

Käsitteen tunnus: c260

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<lukiolaki>

212

katsomusaine

sv religion och livsåskådningkunskap

en religion and worldview studies

huomautus

Katsomusaineiksi kutsutaan [peruskoulun \(1\)](#) ja [lukiokoulutuksen oppiaineista](#) uskontoa ja elämäntutkimustietoa.

Käsitteen tunnus: c261

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

213

kieliohjelma

sv språkprogram *n*

en language programme

huomautus

Termillä kieliohjelma viitataan [peruskoulun \(1\)](#) ja [lukion \(1\) opetuksen järjestäjän tai koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman \(2\)](#) mukaiseen kielitarjontaan. Kieliohjelmasta ilmenee esimerkiksi, mitä kieliä peruskoulussa (1) tai lukiossa (1) voi opiskella ja kuinka laajasti (esimerkiksi miltä luokka-asteelta alkaen).

Käsitteen tunnus: c262

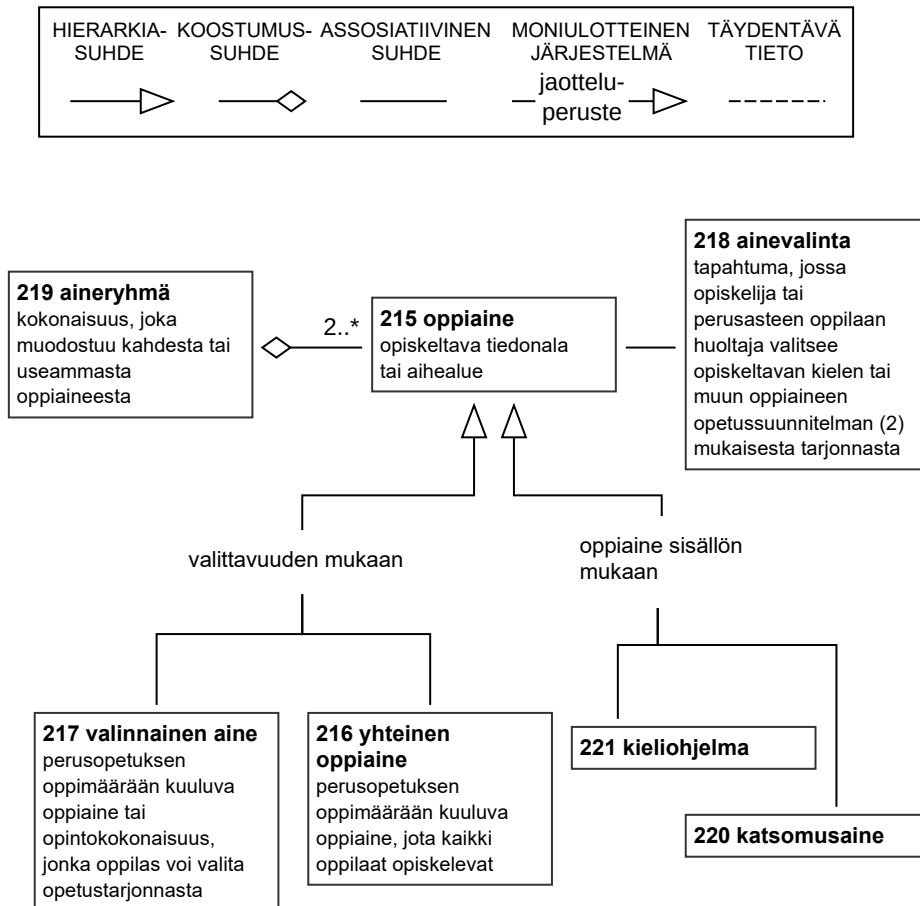
Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppiaine](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Käsittekaavio 19. Oppiaine.

4.3 Koulutustoimijan opetussuunnitelmat ja koulutustarjonta

4.3.1 Opetussuunnitelma

214

opetussuunnitelma (1)

sv läroplan
en curriculum

määritelmä

suunnitelma *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* valtakunnallisten, paikallisten tai oppilas- tai opiskelijakohtaisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja *koulutukselle (1)* tai *koulutukselle (2)* asetettujen tehtävien suorittamiseksi

huomautus

Opetussuunnitelmassa (1) kuvataan myös opetuksen (1) järjestämistavat.

Käsitteen tunnus: c275

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

215

opetussuunnitelma (2); opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma <perusopetus>; koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

sv lokal läroplan; undervisningsplan <korkeakoulut>; utbildningsanordnarens läroplan
 en local curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; education provider-specific curriculum <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; institute-specific curriculum <korkeakoulut>

määritelmä

opetuksen järjestäjän, koulutuksen järjestäjän tai *korkeakoulun (1)* suunnitelma *opetuksen (1)* järjestämisestä ja toteuttamisesta

huomautus

Esiopetuksen ja *perusopetuksen* opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa ja *lukiokoulutuksen* koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan *opetussuunnitelman perusteita*.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa noudatetaan ammatillisen perustutkinnon perusteita.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa voi olla koulukohtainen osio.

Perusopetuksen opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi *kasvatusta* ja *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma koskee opetuksen (1) lisäksi *kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä* ja *opiskelijahuoltoa*.

Kansanopistojen ja *liikunnan koulutuskeskusten* tulee laatia opetussuunnitelma (2) *koulutukselle (2)*, jonka kesto on vähintään kahdeksan viikkoa tai joka sisältää etäopetusta tai työssäoppimista.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmassa (2) kuvataan mm. opintojen rakenne, opintojen osaamistavoitteet (1) sekä *opetuksen (1)* järjestämistavat.

Korkeakoulun (1) opetussuunnitelmaa (2) ei välttämättä ole olemassa yhtenä dokumenttina, vaan se voi koostua osista, joista päätetään eri aikoina.

Käsitteen tunnus: c276

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Opetussuunnitelman ja tutkinnon perusteet](#) ja [Opetussuunnitelma](#)

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 22.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utbildningsanordnarens läroplan)

216

lukuvuosisuunnitelma <perusopetus, lukiokoulutus>; **oppilaitoksen työsuunnitelma** <ammattillinen koulutus>; **vuosittain laadittava opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma** <lukiokoulutus>; **vuosisuunnitelma** <lukiokoulutus>; ~ **opetusohjelma** <korkeakoulut>

sv läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret <lukiokoulutus>; läsårsplan

en school-specific annual plan <perusopetus, lukiokoulutus>; annual plan for the implementation of the local curriculum

määritelmä

opetuksen järjestäjän tai *koulutuksen järjestäjän* laatima suunnitelma lukuvuoden opetustarjonnasta, *opetuksen (1)* järjestämisestä ja muusta toiminnasta sekä *oppilaitoksen* työajoista

huomautus

Tässä määritelty suunnitelma on käytössä *perusopetuksessa*, *lukiokoulutuksessa* ja *ammattillisessa koulutuksessa*.

Perusopetusasetuksessa (852/1998) ja lukioasetuksessa (810/1998) lukuvuosisuunnitelma on säädetty opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tehtäväksi. Suunnitelmassa päätetään kuitenkin oppilaitoskohtaisista asioista, ja käytännössä suunnitelman laatiminen on delegoitu *koulutusorganisaatioille (peruskouluille (1))* ja oppilaitoksille).

Korkeakouluissa (1) vastaavansisältöistä asiakirjaa kutsutaan opetusohjelmaksi.

Korkeakouluissa (1) *tutkintovaatimukset* ja kutakin lukuvuotta koskeva opetusohjelma muodostavat yhdessä *opetussuunnitelman (2)*.

Käsitteen tunnus: c277

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (läsårsplan)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (annual plan for the implementation of the local curriculum)

217

<korkeakoulut>

tutkintovaatimukset

sv examensfordringar *pl*

en degree requirements *pl*

määritelmä

korkeakoulun (1) opetussuunnitelman (2) osa, jossa kuvataan tutkinnon suorittamisen edellyttämät tiedot ja osaaminen

huomautus

Tutkintovaatimuksia ei välttämättä kuvata erillisenä asiakirjana.

Käsitteen tunnus: c1034

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

218

<esiopetus, perusopetus>

oppimissuunnitelma

sv plan för elevens lärande

en learning plan

määritelmä

esiopetuksessa olevalle lapselle tai *perusopetuksen oppilaalle* laadittava kirjallinen, pedagoginen suunnitelma *oppimisen* ja/tai koulunkäynnin etenemisestä, opetusjärjestelyistä ja tarvittavasta tuesta

huomautus

Oppimissuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käyttää osana *yleistä tukea*, ja sitä tulee käyttää *tehostetun tuen* aikana. Oppimissuunnitelma tehdään myös, jos perusopetuksen oppilaalla on päätös oman *opinto-ohjelman* mukaan etenemisestä, *erityisistä opetusjärjestelyistä* tai hänet on otettu *joustavan perusopetuksen* toimintaan. *Eriyistä tukea (1)* saavalle perusopetuksen oppilaalle tehdään oppimissuunnitelman sijaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c280

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

219

henkilökohtainen opintosuunnitelma <lukiokoulutus, korkeakoulut>; **HOPS** <lukiokoulutus, korkeakoulut>; **oma opinto-ohjelma** <perusopetukseen valmistava opetus>

hakusana: rajattu HOPS; avoin HOPS

sv individuell studieplan <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; ISP <perusopetus, lukiokoulutus, korkeakoulut>; personlig studieprogram

en personal study plan; PSP
rather than: personalised study plan; individual study plan

määritelmä

oppijan omaan käyttöön tarkoitettu suunnitelma opintojen suorittamisesta

huomautus

Lukiokoulutuksessa henkilökohtainen opintosuunnitelma koostuu opiskelusuunnitelmasta, ylioppilastutkintosuunnitelmasta sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelmasta.

rajattu HOPS: Termiä rajattu HOPS (sv begränsad; en narrow) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka sisältää esimerkiksi opintojen aikataulutukseen, valinnaisiin opintoihin ja korvaavuuksiin liittyvät valinnat.

avoin HOPS: Termiä avoin HOPS (sv öppen; en open-ended) käytetään tietojärjestelmissä viittaamaan siihen osaan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta, joka liittyy laajemmin yksilöllisen opintopolun suunnitteluun osana henkilökohtaista kehittymistä.

personal study plan / personalised study plan: Englannin vastine personal study plan on tämän käsitteen kohdalla suositettavampi kuin personalised study plan, sillä oppija laatii suunnitelman itse. (Sana personalised viittaisi prosessiin, jossa suunnitelma henkilökohtaistetaan oppijalle.)

individual study plan: Englannin sana "individual" voi viitata 'henkilökohtaisen' lisäksi myös 'yksittäiseen'. Monitulkintaisuuden vuoksi termin "individual study plan" käyttöä ei suositella henkilökohtaisen opiskelu- tai opintosuunnitelman vastineena.

Käsitteen tunnus: c279

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 11.2.2018: Korkeakoulujen ruotsin työryhmä antanut ruotsin vastineen/vastineet; varmistatko että ok lukiokoulutuksen näkökulmasta?

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Mielestämme "personlig studieplan" ei ehkä kuulosta oikein hyvältä, voisiko sen merkitä epäsuositettavaksi/hylättäväksi? Sitä on käytetty ammatillisen koulutuksen laissa.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 5.10.2021: Termin "henkilökohtainen opiskelusuunnitelma" todettiin olevan käytössä lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa. Tämä tieto on poistettu, koska oppivelvollisuuslain myötä lukiokoulutukseen valmistava koulutus poistuu. Mutta entä TUVA, onko siellä tällaista henkilökohtaista opintosuunnitelmaa? Pitäisikö TUVA lisätä tämän käsitteen käyttökonteksteihin?

Oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmä 26.11.2021:

TUVA: henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

- Kun koulutuksen järjestäjänä on ammatillisen koulutuksen järjestäjä, tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ammatillisen koulutuksen henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisesti (1215/2020, 14 §14).

- Kun koulutusta järjestää ja perusopetuksen tai lukiokoulutuksen järjestäjä, tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetun lain 14 §:n15 mukaisesti.

- Riina laatii määritelmäluonnoksen ja pyytää kommentit Katrilta (Kuukka)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (personlig studieprogram)

Riinan kysymys perusopetuksen ruotsin työryhmälle 21.3.2022: Opetushallinnon sanastossa on "oppilaan oma opinto-ohjelma" = "personlig studieprogram". OKSAn mukaan "oma opinto-ohjelma" liittyy (vain) perusopetukseen valmistavaan koulutukseen. Koskeeko sama ruotsin termiä? (Ja onko program en- vai ett-sukuinen?)

220

(vanhentunut)

henkilökohtainen opiskeluohjelma

sv personligt studieprogram *n*

en individual study programme

määritelmä

oppisopimuskoulutuksessa tehtävä suunnitelma, johon kirjataan ammattitaito, johon *opiskelija* pyrkii, ja tapa, jolla opiskelija osoittaa saavuttamansa ammattitaidon

huomautus

Henkilökohtaiseen opiskeluohjelmaan voidaan kirjata myös näyttötutkinnon henkilökohtaistamista koskevat tiedot.

Henkilökohtaisen opiskeluohjelman laativat opiskelija, työnantaja ja *koulutuksen järjestäjä*.

Vrt. *henkilökohtaistamista koskeva asiakirja*.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c935

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin amatillinen> <amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

221

<perusopetus>

opinto-ohjelma

sv studieprogram *n* <perusopetus>

en study programme; course catalogue

määritelmä

ohjelma, joka sisältää tiedot siitä, mitä opintoja ja missä laajuudessa *oppilaan* on tarkoitus tietynä ajanjaksona suorittaa

huomautus

Perusopetusasetuksen (852/1998, 10 §) mukaan *perusopetuksen* oppilaalle tulee kunkin lukuvuoden päättyessä antaa todistus, johon merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain tai aineryhmittäin arvio siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet, sekä arvio oppilaan käyttäytymisestä.

Lisäksi käsite opinto-ohjelma liittyy perusopetuksen nk. vuosiluokkiin sitomattomaan *opiskeluun*. Perusopetusasetuksen (852/1998, 11 §) mukaan *opetussuunnitelmassa (1)* voidaan määrätä, että eri *oppiaineiden* opinnoissa voidaan edetä *vuosiluokkiin* jaetun *oppimäärän* sijasta oppilaan oman opinto-ohjelman mukaisesti.

Käsitteen tunnus: c243

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

222

henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma; HOKS

sv personlig utvecklingsplan för kunnandet; PUK

en personal competence development plan

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma, joka sisältää *ammattillisen koulutuksen opiskelijalle* tehtävää henkilökohtaistamista koskevat tiedot

huomautus

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan opiskelijan yksilölliset osaamisen tunnistamista, osaamisen tunnustamista, osaamisen hankkimista ja osoittamista sekä ohjaus- ja tukitoimia koskevat tiedot.

Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan kirjataan tietoja mm. opiskelijan ammatillisen tutkinnon suorittamiseen tai *oppimiseen* liittyvistä tavoitteista, valinnoista, *opetuksesta (1)* ja *oppimisympäristöistä* sekä esimerkiksi mahdollisesta .

Henkilökohtainen osaaminen kehittämissuunnitelma laaditaan ja päivitetään yhdessä opiskelijan kanssa. Henkilökohtaista osaamisen kehittämissuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään opintojen aikana tarvittaessa.

Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laatimiseen, päivittämiseen ja hyväksymiseen osallistuvista tahoista on säädetty ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

Käsitteen tunnus: c1240

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

223

henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma; HOJKS

sv individuell plan för hur undervisning skall ordnas; IP

en individual educational plan; individualised curriculum; personalised educational plan (?); IEP

määritelmä

erityisen tuen (1) päätökseen perustuva suunnitelma *oppilaan oppimiseen* ja koulunkäyntiin liittyvistä tavoitteista sekä *opetuksen (1)* sisällöistä, tukimuodoista, pedagogisista menetelmistä ja *oppimisympäristöön* liittyvistä tukitoimista

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaisesti erityistä tukea koskevan päätöksen toimeenpanemiseksi oppilaalle on laadittava henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Kaikki erityistä tukea saavan oppilaan tuki kirjataan HOJKSiin. HOJKS on kirjallinen suunnitelma, jossa määritellään mm. *opiskelun* erityiset painoalueet, oppilaan edistymisen *seuranta* ja arviointi (2), oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin, arviointitavat ja ajankohdat, oppilaan itsearviointi (2) sekä muut pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat ja *oppimateriaalit*.

Ennen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 voimaantuloa ammatillisen peruskoulutuksen *koulutuksen järjestäjän* tuli erityisopetuksen toteuttamiseksi laatia *opiskelijalle* henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKS:n sisällöstä säädettiin valtioneuvoston asetuksessa ammatillisesta peruskoulutuksesta (811/1998, 8 §). Suunnitelma mainittiin myös laissa ammatillisesta peruskoulutuksesta (630/1998, 20 §). Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c281

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 19.10.2018: Ehdotimme tämän vastineeksi myös termiä ”personalised educational plan” (”individual” viittaa myös ’yksittäiseen’, ei aina pelkästään ’henkilökohtaiseen’). Kun perusopetuksen työryhmä on miettimässä tämän käsitteen englanninkielisiä vastineita, kannattaa kysyä kommentteja OPH:sta Kristiina Laitiselta.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (individuell plan för hur undervisningen skall ordnas)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (individual educational plan)

224

(vanhentunut)

henkilökohtainen näyttösuunnitelma; HENSU

sv individuell plan för fristående examen

en individual plan for completing competence-based qualification

määritelmä

henkilökohtainen suunnitelma näyttötutkinnon osien suorittamisesta

huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c282

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsitekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

225

henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma; HOVS

sv individuell studie- och träningsplan

en individual study and training plan

määritelmä

suunnitelma, jossa yhdistyy *opiskelijan* henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja hänen urheilulajinsa valmennussuunnitelma

huomautus

Käsitteen tunnus: c283

Luokka: <ammattillinen koulutus>?

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Työryhmä 24.10.2014: englannin termi selvitetävä (coaching?)

Terminologin kysymys Tuula Sumkinille ja Tomi Kytölälle 13.12.2021: Onko määritelmässä käytetty termi "henkilökohtainen opiskelusuunnitelma" ok ja mihin OKSAn käsitteeseen se tulisi linkittää? Se on ollut vahingossa linkitetty vanhentuneeseen käsitteeseen henkilökohtainen opiskeluohjelma, mutta tämä lienee täysin väärin. OKSAssa on/oli määritelty henkilökohtainen opiskelusuunnitelma vain lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen käsitteenä, ja HOVS ei kai liity mitenkään entiseen LUVA-koulutukseen. Pitäisikö määritelmässä kenties viitata ammatillisen koulutuksen HOKS (henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma) -käsitteeseen?

226

(vanhentunut)

henkilökohtaistamista koskeva asiakirja

sv dokument om personlig tillämpning

en personalisation documentation

määritelmä

ammattillisessa aikuiskoulutuksessa käytettävä asiakirja, johon kirjataan tiedot näyttötutkintoon liittyvästä henkilökohtaistamisesta

huomautus

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan laatii *koulutuksen järjestäjä* yhdessä *tutkinnon suorittajan* kanssa.

Henkilökohtaistamista koskevan asiakirjan sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksessa (25.6.2015) ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvästä henkilökohtaistamisesta.

Henkilökohtaistamista koskevaan asiakirjaan merkitään muun muassa tutkinnon suorittajan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen, tiedot niistä tutkinnon osista, jotka on ilmoitettu *tutkintotoimikunnalle* niiden liittämiseksi tutkintosuoritukseen, tiedot niistä tutkinnon osista, joista on tehty tutkintotoimikunnalle esitys osaamisen tunnustamista varten; näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen ja muun ammattitaidon hankkimisen tarve; tarvittava *ohjaus* ja tuki; mahdollisesti tarvittavat opiskeluvalmiuksia parantavat opinnot.

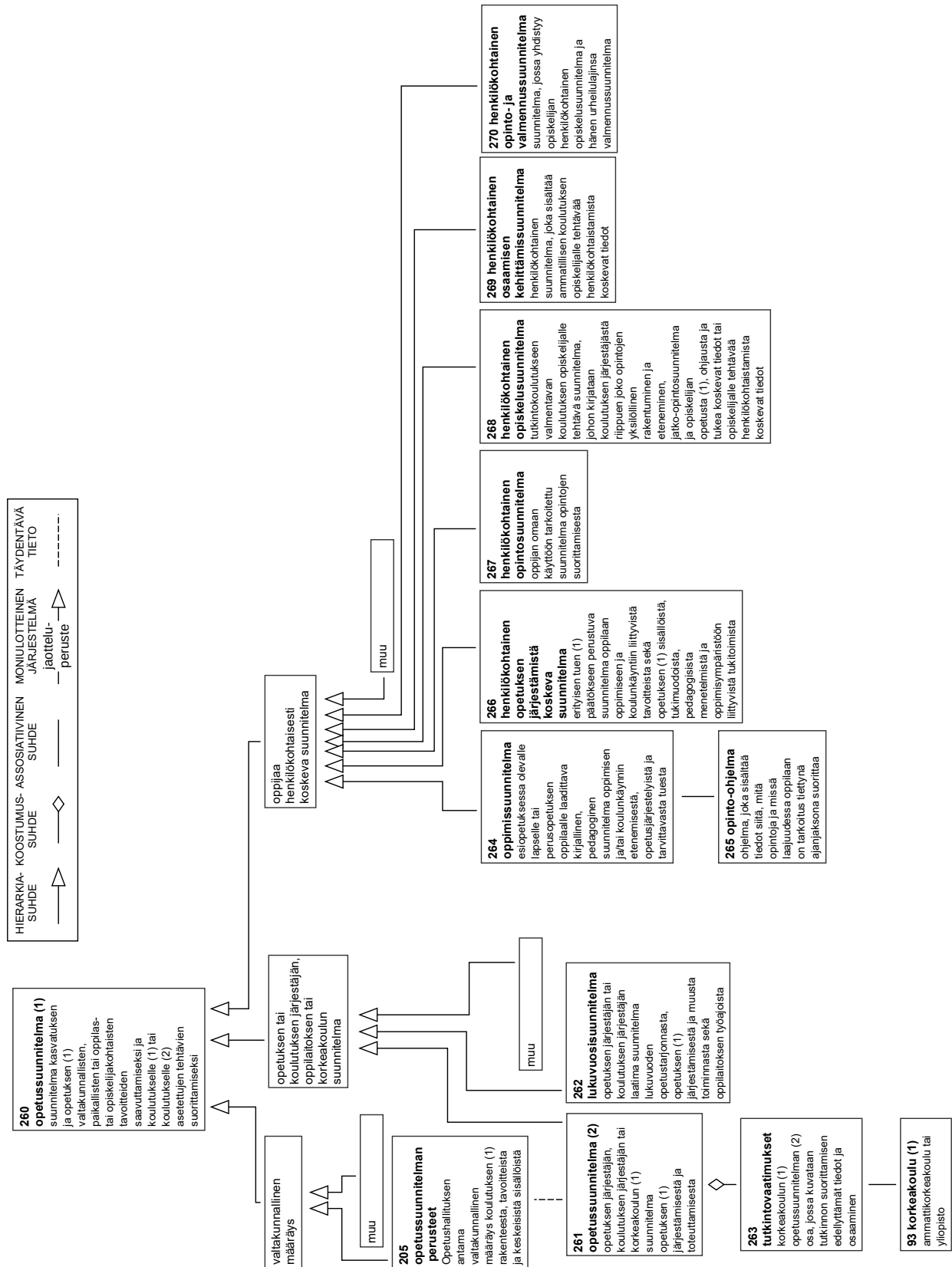
Ammattillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika. Lain 513/2017 voimaan tullessa tämän käsitteen korvasi käsite *henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma*.

Käsitteen tunnus: c934

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opetussuunnitelma](#)

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 20. Opetussuunnitelma.

4.4 Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

227

asiointikieli

sv kontaktspråk; kommunikationsspråk

en communication language

määritelmä

asiakkaan tarjolla olevista kielistä valitsema kieli, jota viranomaisen halutaan käyttävän vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa

huomautus

Käsitteen tiedot perustuvat Julkisen hallinnon yhteisessä sanastossa julkaistuihin tietoihin, ks. [asiointikieli](#).

Käsitteen tunnus: c1612

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

228

varhaiskasvatuksen toimintakieli

sv verksamhetspråk inom småbarnspedagogik; språk inom småbarnspedagogik

en language used in early childhood education and care; language used in ECEC

määritelmä

kieli, jota käytetään [varhaiskasvatuksessa lapsen](#) ja [varhaiskasvatushenkilöstön](#) kesken

huomautus

Varhaiskasvatuslain (540/2018, 8 §) mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että lapsi voi saada varhaiskasvatusta lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä.

Varhaiskasvatusta voidaan antaa myös muilla kielillä.

Käsitteen tunnus: c1610

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa \(1\), koulutuksessa \(1\), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

229

koulutusorganisaation opetuskieli; opetuskieli (1); koulun opetuskieli <perusopetus>; **perusopetuslain mukainen opetuskieli** <perusopetus>; **oppilaitoksen opetuskieli** <lukiokoulutus>; **ammattillisen koulutuksen opetuskieli** <ammattillinen koulutus>; **korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli** <korkeakoulut>

hakusana: opetus- ja tutkintokieli

sv undervisningsspråk *n* (1); undervisnings- och examensspråk *n*

en language of instruction (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammattillinen koulutus>; language of instruction, examinations and degrees <korkeakoulut>

rather than: language of instruction and degrees <korkeakoulut>

not: language of instruction and examination <yliopistolain 558/2009 käännöksessä>

määritelmä

kieli, jolla *koulutuksen järjestäjällä* tai *koulutusorganisaatiolla* on velvollisuus antaa *opetus (1)* tai *koulutus (1)* tai tutkinnon ja tutkintoon sisältyvien opintojen suorittamismahdollisuus

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan *peruskoulun (1)* opetuskieli (1) ja muualla kuin *peruskoulussa (1)* järjestettävässä *perusopetuksessa* käytettävä kieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden ohella opetuskielenä (1) voi olla saame, romani tai *viittomakieli*. Lisäksi erillisessä *opetusryhmässä (2)* tai *oppilaitoksessa* koulutusorganisaation opetuskieli voi olla muu kuin jokin näistä kielistä.

Ammattillisen koulutuksen opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 531/2017 mukaan ammatillisen koulutuksen opetuskieli voi olla suomi, ruotsi tai saame. Koulutuksen järjestäjä voi olla myös kaksikielinen, jolloin opetuskielinä ovat suomi ja ruotsi. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa määrätyn opetuskielen (1) lisäksi koulutuksen järjestäjä voi antaa *opetusta (1)* toisella kotimaisella kielellä, romanikielellä, viittomakielellä tai vieraalla kielellä (vrt. *opetuskieli (2)*).

Lukiolain (714/2018) mukaan *lukiokoulutuksessa* koulutusorganisaation opetuskieli määrätään *koulutuksen järjestäjälle koulutuksen järjestämisluvassa*. Koulutusorganisaation opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Niiden lisäksi koulutusorganisaation opetuskielenä voi olla saame, romani tai viittomakieli taikka muu *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätty kieli.

Ammattikorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli määrätään ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun toimiluvassa*.

Yliopistojen opetus- ja tutkintokielistä säädetään yliopistolaissa (558/2009). Lain mukaan esimerkiksi Helsingin yliopiston opetus- ja tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi ja Åbo Akademin ja Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkintokieli on ruotsi. Useiden muiden yliopistojen opetus- ja tutkintokieli on lain mukaan suomi. Yliopisto voi lisäksi päättää muun kielen kuin lain mukaisen opetus- ja tutkintokielensä käyttämisestä opetus- ja tutkintokielenä ja opintosuorituksissa (ks. *opintosuorituksen kieli*).

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämisluvissa on määritelty opetuskieli (1), suomi tai ruotsi; saamelaisalueilla yhdellä vapaan sivistystyön oppilaitoksella saamen kieli.

Käsitteen tunnus: c308

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammattillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

<ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok perusopetuksen kannalta?

Terminologin kysymys ammatillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok ammatillisen koulutuksen kannalta?

Ammattillisen englannin kielityöryhmä 16.1.2020: language of instruction and language of qualifications

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: OKSAssa on käsitteen ”koulutusorganisaation opetuskieli” kohdalla ammatillisen koulutuksen suomen termeissä ainoastaan ”opetuskieli”, mutta pitäisikö lisätä myös ”tutkintokieli”? Ainakin lain 531/2017 pykälän 24 teksti vaikuttaisi siltä, että OKSAn ”koulutusorganisaation opetuskieli”-käsitteen määritelmä kattaisi ammatillisen osalta niin opetuskielen kuin tutkintokielenkin.

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: Jos lisätään ammatillisen termeihin myös ”tutkintokieli”, niin pitäisikö englanninkielisten vastineiden osalta tarkentaa, että opetuskieli = language of instruction ja tutkintokieli = language of qualifications?

230

opetuskieli (2)

sv undervisningsspråk *n* (2)
 en language of instruction (2)

määritelmä

(perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla osa *perusopetuksen*, *lukiokoulutuksen* tai *amatillisen koulutuksen opetuksesta* (1) annetaan, tai (korkeakoulutuksen osalta) kieli, joka on eri kuin *koulutusorganisaation opetuskieli* ja jolla *korkeakoulutuksen* opintojakson tai opintokokonaisuuden (2) *opetus* (1) annetaan

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 10 §) mukaan perusopetuksessa erillisessä *opetusryhmässä* (2) tai *peruskoulussa* (1) opetus (1) voidaan antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin *koulun opetuskielellä*. Esimerkiksi saamelaisten kotiseutualueella asuvien saamen kieltä osaavien *oppilaiden* opetus (1) tulee antaa pääosin saamen kielellä. Tällaisessa tapauksessa perusopetuslain mukainen *koulun opetuskieli* voi olla suomi tai ruotsi ja opetuskielenä (2) käytetään saamen kieltä.

Lukiolain (714/2018) mukaan osa *lukiokoulutuksen oppimäärän opetuksesta* (1) voidaan antaa myös muulla kuin koulutusorganisaation opetuskielellä, jos tämä ei vaaranna *opiskelijan* mahdollisuutta seurata opetusta (1) ja suorittaa oppimäärä ja ylioppilastutkinto.

Opetuskielestä (2) voidaan päättää *lukion* (1) paikallisessa *opetussuunnitelmassa* (2).

Esimerkkinä voidaan mainita suomenkielisessä *lukiossa* (1) englannin kielellä annettava matematiikan *opetus* (1).

Korkeakouluissa (1) opetuskielellä (2) viitataan kieleen, jota opetustilanteessa käytetään, ei *opintosuorituksen kieleen* (esimerkiksi opintojakson tai opintokokonaisuuden (2) suorituskielem).

Käsitteen tunnus: c865

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Käsitekaavio: *Varhaiskasvatuksessa*, *opetuksessa* (1), *koulutuksessa* (1), *opintosuorituksessa* ja *tutkinossa käytettävä kieli* sekä *opetus* (1) ja *koulutus* (1) kielen mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

231

kohdekieli

sv målspråk

en target language

määritelmä

kaksikielisessä *perusopetuksessa* käytettävä *opetuskieli (2)*, joka on eri kuin *koulun opetuskieli* ja jolla osa kaksikielisestä *opetuksesta (1)* annetaan

huomautus

Esimerkiksi *peruskoulun (1) opetuskieli (1)* voi olla suomi, mutta peruskoulussa voidaan antaa myös suomi–englanti-opetusta, jossa englanti on nk. kohdekieli.

Huom.: Kääntämisen ja tulkkauksen erikoisalalla termillä kohdekieli viitataan eri käsitteeseen: kieleen, jolle käännetään tai tulkataan (vs. lähtökieli, joka on kieli, josta käännetään tai tulkataan (lähde: Tieteen termipankki, viitattu 22.2.2019)). Tätä toista kohdekieli-käsitettä käytetään muun muassa asioimistulkkauksen ammattitutkinnon *tutkinnon perusteissa*.

Käsitteen tunnus: c1614

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

232

ammattillisen koulutuksen tutkintokieli <ammattillinen tutkintokoulutus>; opintosuorituksen kieli

<lukiokoulutus, korkeakoulut>

sv studiespråk *n*

en language of qualification <ammattillisen koulutuksen tutkintokieli>; language of learning <lukiokoulutuksen ja korkeakoulun opintosuorituksen kieli>

määritelmä

kieli, jolla *oppija* suorittaa ammattillisen tutkinnon tai tutkinnon osan tai tekee *lukiokoulutukseen* tai *korkeakoulutukseen* kuuluvan opintosuorituksen

huomautus

Ammattillisen koulutuksen tutkintokielellä ammattillisen tutkintokoulutuksen *opiskelija* osoittaa tutkinnon edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen. *Ammatillisessa koulutuksessa* todistukset annetaan tutkintokielellä. Ammatillisen *koulutuksen järjestäjän* tutkintokieliä ovat *koulutuksen järjestämisluvassa* määrätyt *ammattillisen koulutuksen opetuskielet* sekä järjestämisluvassa tutkinnoittain määrätyt muut kielet.

Lukiokoulutuksessa opintosuorituksen kieli voi olla *koulutusorganisaation opetuskieli, opetuskieli (2)* tai muu kieli.

Yliopistojen osalta esimerkkinä opintosuorituksen kieli -käsitteestä voidaan mainita tapaus, jossa *opiskelija* suorittaa opintojakson kirjatentillä lukemalla englanninkielistä tenttikirjallisuutta ja vastaamalla kysymyksiin suomeksi. OKM:n tekemän yliopistojen opintopistetiedonkeruun mukaan opintosuorituksen kieli on tässä tapauksessa suomi.

Käsitteen tunnus: c309

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

Terminologin kysymys ammattillisen koulutuksen ruotsin kielityöryhmälle 24.1.2019: Onko ehdotettu ruotsin vastine ok ammattillisen koulutuksen kannalta?

Lukion sanastotyöryhmän kommentti ammattillisen ja korkeakoulujen englannin kielityöryhmille 14.5.2019: Mielestämme ”language of learning” kuulostaa kovin samalta kuin ”language of instruction” (joka on opetuskieli (2) -käsitteen vastine). Sopsisiko ”language of studies” tai ”study language”?

233

vieraskielinen opetus

sv undervisning på främmande språk
en teaching provided in a foreign language

määritelmä

muulla kielellä kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä annettu *opetus (1)*

huomautus

Termillä vieraskielinen opetus ei tarkoiteta opetusta (1), joka annetaan muulla kuin *koulutusorganisaation opetuskielellä* tai henkilön äidinkielellä.

Vrt. lähikäsité *vieraskielinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c306

Käsitekaaviot: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan ja Opetus (1)*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

234

vieraskielinen koulutus

sv utbildning på främmande språk
en education provided in a foreign language

määritelmä

koulutus (1), jossa *opetus (1)* annetaan pääosin muulla kuin suomen, ruotsin tai saamen kielellä, romanikielellä tai viittomakielellä

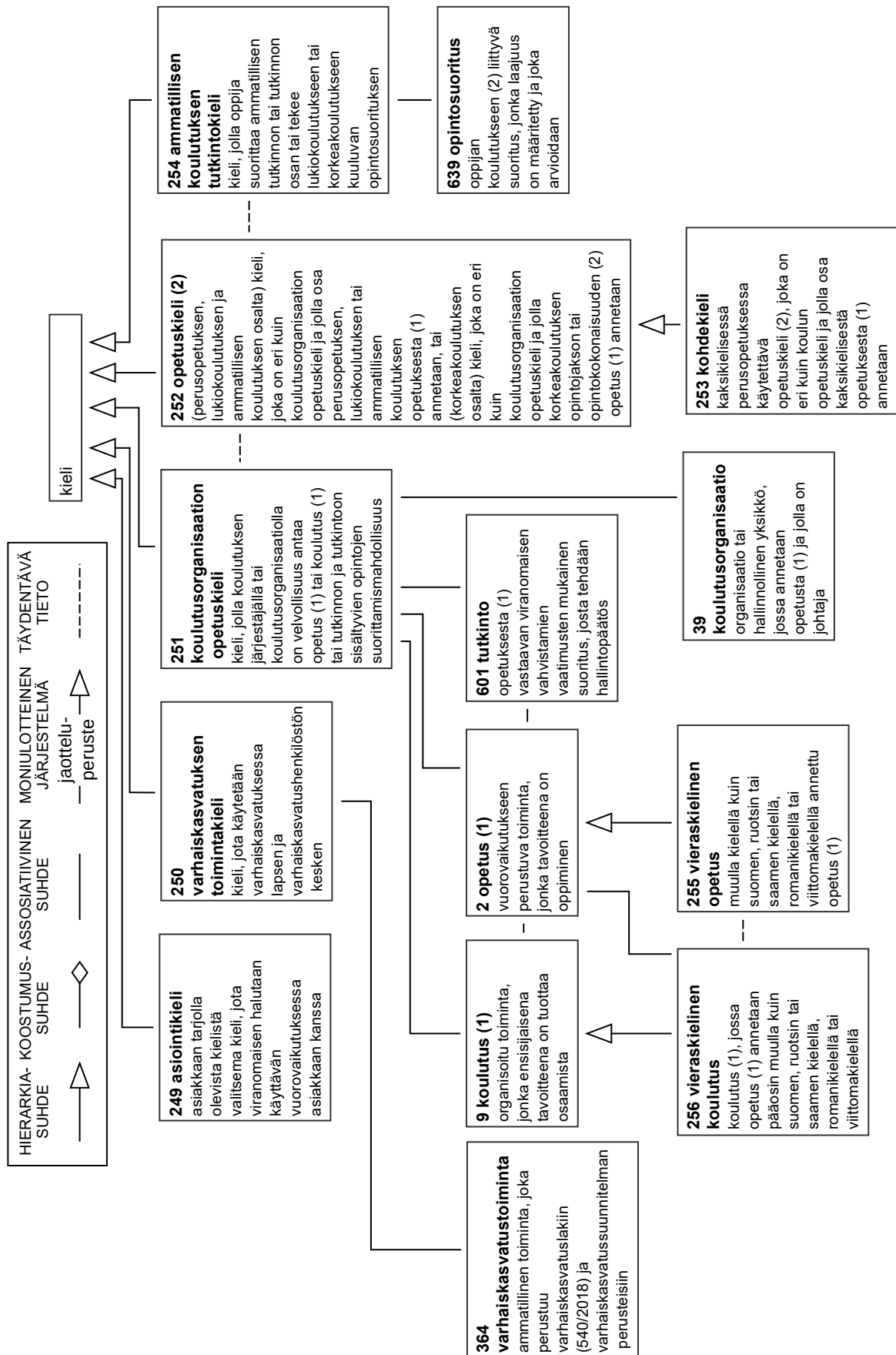
huomautus

Vrt. lähikäsité *vieraskielinen opetus*.

Käsitteen tunnus: c307

Käsitekaavio: *Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Käsitekaavio 21. Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.12.2019: Sanastoon ja tähän kaavioon on tullut mukaan käsite varhaiskasvatuksen toimintakieli, joten kaavion otsikkoa on muutettu.

-- Aiempi otsikko: Opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

-- Nykyinen otsikko: Varhaiskasvatuksessa, opetuksessa (1), koulutuksessa (1), opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus (1) ja koulutus (1) kielen mukaan

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 23.12.2019: Onko uusi otsikko ok?

odottaa käsittelyä

odottaa käsittelyä / käsittelyyn lisä 2019

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

5 Haku ja valinta

5.1 Varhaiskasvatuksen haku ja valinta

235

varhaiskasvatukseen hakeminen

sv ansökan till småbarnspedagogik

en applying for early childhood education; application procedure for early childhood education

määritelmä

toimenpide, jolla *lapsen huoltaja* hakee lapselle *varhaiskasvatuspaikkaa*

huomautus

Kunnan järjestämään *varhaiskasvatukseen* voi hakea ympäri vuoden, kuitenkin viimeistään 4 kuukautta ennen tarpeen alkamista. Jos varhaiskasvatuksen tarve johtuu ennakoimattomasta työllistymisestä, *koulutuksesta (2)* tai muutosta toiseen kuntaan työn tai opintojen takia, haetaan paikkaa niin pian kuin mahdollista, kuitenkin viimeistään 2 viikkoa ennen tarpeen alkamista.

Käsitteen tunnus: c958

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 23.8.2021: "application procedure" on OKSAssa muiden koulutusasteiden kohdalla ollut vastineena käsitteelle "koulutukseen hakumenettely" = menettely, jolla koulutustoimija mahdollistaa henkilöille pyrkimisen koulutuksen toteutuksiin ja jolla se valitsee ja ottaa opiskelijat koulutuksen toteutuksiin. Tämä käsite "varhaiskasvatukseen hakeminen" on kuitenkin määritelty huoltajan toimenpiteenä, joten "application procedure" ei ehkä käy? Sitten puolestaan "" on OKSAssa englanniksi "applying for education", joten "applying" varmaan käy myös varhaiskasvatukseen hakemiseen?

236

varhaiskasvatukseen hakija

sv sökande till småbarnspedagogik

en applicant for early childhood education and care; ECEC applicant

määritelmä

huoltaja, joka hakee *varhaiskasvatuspaikkaa lapselleen*

huomautus

Käsitteen tunnus: c959

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka20221>

237

varhaiskasvatuspäätös

ei: päätös päivähoidosta (vanhentunut)

sv beslut *n* om anordnande av småbarnspedagogik

en decision on the admission to early childhood education and care; administrative decision on the admission to early childhood education and care <kun halutaan viestiä että kyseessä on hallintopäätös>; early childhood education decision

not: decision on the organisation of early childhood education and care

määritelmä

kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hallintopäätös *lapselle* annettavasta *varhaiskasvatuksesta*

huomautus

Varhaiskasvatuspäätökseen voi sisältyä myös tieto *varhaiskasvatuksen toimipaikasta* ja aloituspäivästä.

Yksityinen varhaiskasvatus perustuu yksityisen *varhaiskasvatuksen palveluntuottajan* ja asiakkaan väliseen sopimukseen.

Ks. myös *varhaiskasvatuspaikka*.

Käsitteen tunnus: c955

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<vaka2022>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Kommentti 2021 projektin jälkeen englannin perusteella: Tulisiko määritelmässä mainita, että kyseessä on hallintopäätös? Tällöin en käännös voisi olla myös administrative decision -> **Seija:** Lähdemerkintöjen mukaan tämä muutos on tehty jo pää-OKSAn kokouksessa 2022?

238

varhaiskasvatuspaikka

ei: päivähoitopaikka (vanhentunut)

sv plats inom småbarnspedagogik

inte: dagvårdsplats (föräldrad)

en place in early childhood education and care; early childhood education and care place; place in ECEC; ECEC place

määritelmä

lapselle varattu paikka tietyssä *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

Yhtä varhaiskasvatuspaikkaa voi käyttää eri aikoina useampi lapsi. *Varhaiskasvatuspaikkojen määrään* lasketaan niiden lasten lukumäärä, jotka voivat maksimissaan samanaikaisesti olla *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*. Toimipaikassa kirjoilla olevien lasten lukumäärä voi olla suurempi. Vertaa *varhaiskasvatuspaikkojen määrä*.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) on säädetty varhaiskasvatuspaikan säilymisestä isyysrahaajaksojen aikana.

Käsitteen tunnus: c954

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

239

varhaiskasvatuspaikkojen määrä

sv antal *n* platser inom småbarnspedagogik

en number of ECEC places; number of ECEC places available; ~ ECEC intake (tilastoissa)

määritelmä

lapsien laskennallinen lukumäärä, joka voi maksimissaan olla samanaikaisesti *varhaiskasvatuksen toimipaikassa*

huomautus

Varhaiskasvatuspaikkojen määrää voi poiketa toimipaikassa kirjoilla olevista lapsista. Yksi *varhaiskasvatuspaikka* voi olla jaettu esimerkiksi kahdelle osa-aikaisesti varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle.

Varhaiskasvatuspaikkojen määrään vaikuttavat myös *varhaiskasvatuksessa* olevien lasten ikä sekä toimipaikassa *kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivan henkilöstön* määrä tai *perhepäivähoitajien* määrä. Lasten ja henkilökunnan välisestä suhdeluvusta säädetään varhaiskasvatusasetuksessa (753/2018).

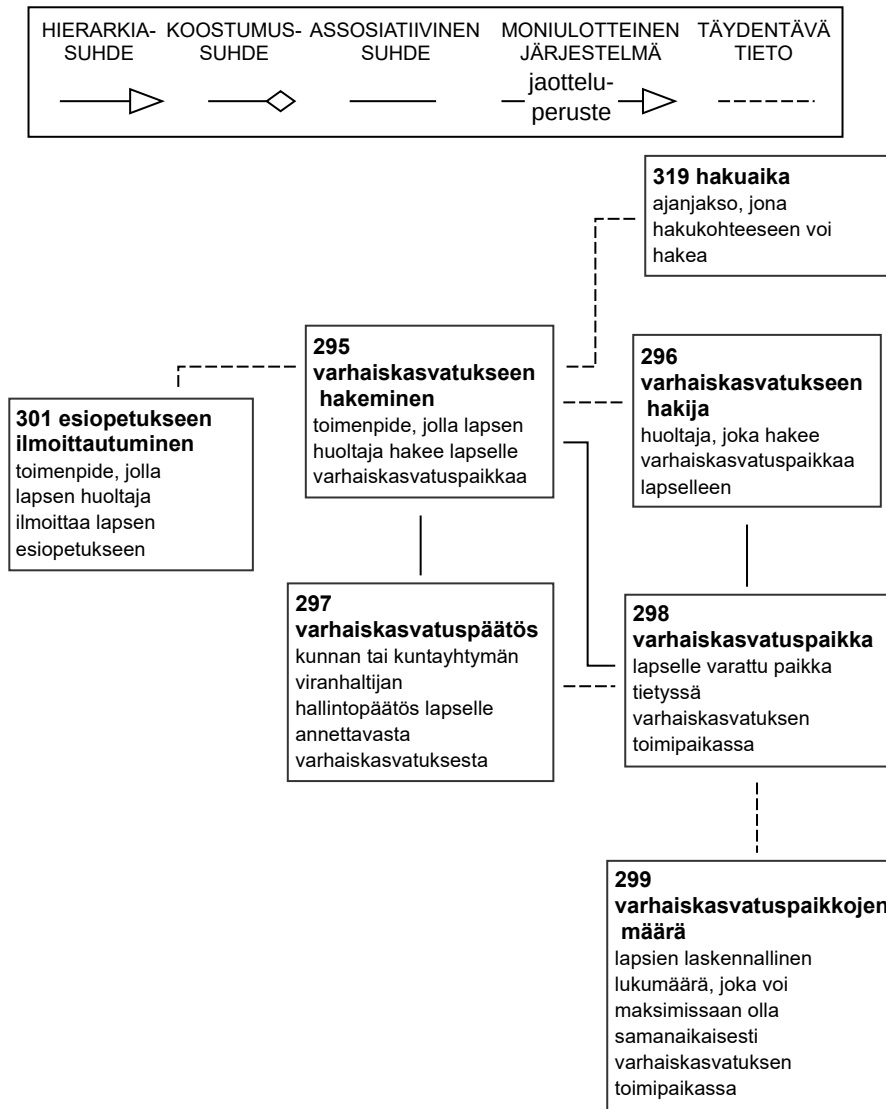
Käsitteen tunnus: c1845

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen haku ja valinta](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitekaavio 22. Varhaiskasvatuksen haku ja valinta.

6 Koulutuksen toteuttaminen ja opintoprosessit

6.1 Varhaiskasvatus

6.1.1 Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja

240

varhaiskasvatuspalvelu

ei: päivähoito (2) (vanhentunut)

sv småbarnspedagogisk service; småbarnspedagogiska tjänster *pl*; tjänster *pl* inom småbarnspedagogik
inte: dagvårdsservice (föråldrad)

en early childhood education and care service; ECEC service

määritelmä

varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaista *varhaiskasvatusta* tuottava palvelu

huomautus

Kunnalla tai kuntayhtymällä on lain säätämä velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen järjestämismuodosta riippuen kunta voi toimia myös *varhaiskasvatuksen palveluntuottajana*.

Yksityinen varhaiskasvatus on ilmoituksenvaraista toimintaa.

småbarnspedagogiska tjänster / tjänster inom småbarnspedagogik: Jos ruotsinkielisessä tekstissä käsitellään sekä virkoja (tjänst) että palveluja, suositellaan varhaiskasvatuksen viroista käytettäväksi muotoa tjänster inom småbarnspedagogik.

Käsitteen tunnus: c395

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

241

varhaiskasvatustoiminta

sv verksamhet inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (2)

en early childhood education and care activities; ECEC activities

määritelmä

ammattillinen toiminta, joka perustuu varhaiskasvatuslakiin (540/2018) ja *varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin*

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito*, mukaan lukien *ryhmäperhepäivähoito*, ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*.

Käsitteen tunnus: c1582

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksessa](#), [opetuksessa \(1\)](#), [koulutuksessa \(1\)](#), [opintosuorituksessa ja tutkinnossa käytettävä kieli sekä opetus \(1\) ja koulutus \(1\) kielen mukaan](#) ja [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

242

varhaiskasvatuksen inklusioperiaate; inklusiivisuus

sv inkludering
en inclusiveness

määritelmä

varhaiskasvatustoiminnan periaate, joka muodostaa *varhaiskasvatuksen* järjestämisen arvoperustan ja jossa *lapsi* voi osallistua yhdenvertaisesti varhaiskasvatukseen hänen yksilölliset tarpeensa huomioiden

huomautus

Varhaiskasvatuksen inklusioperiaatteen mukaan lapsen osallistuminen varhaiskasvatukseen ei riipu esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa annettavan tuen* tarpeista, vammaisuudesta tai lapsen kulttuurisesta tai sosioekonomisesta taustasta.

Varhaiskasvatuksessa annettava tuki noudattaa inklusioperiaatetta.

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#) ja [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Käsitelty VAKA-kokouksessa 1/2022

243

varhaiskasvatuksen toimintamuoto

sv verksamhetsform inom småbarnspedagogik
en type of ECEC activity

määritelmä

tapa, jolla *varhaiskasvatustoiminta* toteutetaan

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito*, mukaan lukien *ryhmäperhepäivähoito*, ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*.

Vertaa opetusmuoto.

Käsitteen tunnus: c1848

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<vaka2021>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

244

päiväkotitoiminta

sv daghemsverksamhet
en early education centre activities; centre-based early education activities

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimintamuoto, jota toteutetaan *päiväkodissa*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1024

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: "centre-based early education activity". Lain en-käännöksestä. Päiväkotikäsitteen käännös pitää sopia ennen tämän käsittelyä.

245

perhepäivähoito

sv familjedagvård

en family daycare (1); family-based daycare <rinnastettaessa perhepäivähoitoa päiväkotitoimintaan / as opposed to centre-based early education activities>

määritelmä

varhaiskasvatuksen toimintamuoto, jota toteutetaan *perhepäiväkodissa*

huomautus

Perhepäivähoitoa järjestetään pääsääntöisesti *perhepäivähoitajan* kotona, mutta sitä voidaan antaa myös *lapsen* tai lasten kotona tai *ryhmäperhepäivähoitona*.

Käsitteen tunnus: c397

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

Terminologin kysymys varhaiskasvatuksen englannin työryhmälle 12.8.2021: Työryhmä Fleming, Elomaa, Alila, Kahiluoto oli vuonna 2018 muotoillut omaan käännösvastinelistaansa seuraavaa: "Jos joskus käytetään termiä perhepäivähoitotoiminta ja se rinnastetaan päiväkotitoimintaan, joka olisi centre-based early education activities, vastine voi olla family-based daycare activities." Muotoilin tietoa OKSAA varten, tarkistatteko että on ok? Onko termin "family-based daycare" jälkeen laitettussa käyttöalatarkenteessa ilmaus "as opposed to centre-based early education activities" ok?

246

ryhmäperhepäivähoito

sv gruppfamiljedagvård

en group family daycare (1)

määritelmä

perhepäivähoito, jota antaa kaksi tai kolme *perhepäivähoitajaa* yhdessä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1584

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

247

avoin varhaiskasvatustoiminta

ei: muu varhaiskasvatus (vanhentunut); avoin päiväkotitoiminta (2) (vanhentunut)

sv öppen småbarnspedagogisk verksamhet
sökord: övrig småbarnspedagogik

en open early childhood education and care activities; open activities in early childhood education and care; open ECEC activities; open activities in ECEC

määritelmä

kerholuonteinen [varhaiskasvatuksen toimintamuoto](#), jota tarjotaan [lapsille](#) tai lapsille yhdessä aikuisen kanssa

huomautus

Avoin varhaiskasvatustoiminta on pääsääntöisesti suunnattu lapsille, jotka eivät osallistu [osa-](#) tai [kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen](#). Toiminta voi olla kohdennettu tietyille ikäryhmille ja sen nimi voi vaihdella toiminnan painotuksen mukaan.

Avointa varhaiskasvatustoimintaa ovat esimerkiksi leikkipuistotoiminta, lasten leikki- ja kerhotoiminta ja [avoin päiväkotitoiminta \(1\)](#).

Lainsäädännössä ei säädetä avoimen varhaiskasvatustoiminnan [henkilöstön](#) mitoituksesta tai kelpoisuusehdoista.

muu varhaiskasvatus: Termiä muu varhaiskasvatus käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

övrig småbarnspedagogik: Ruotsin termiä övrig småbarnspedagogik käytettiin aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c398

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

248

avoin päiväkotitoiminta (1)

sv öppen daghemsverksamhet

en open centre-based early education activities

määritelmä

[avoin varhaiskasvatustoiminta](#), jota järjestetään sitä varten varatuissa tiloissa

huomautus

Avoimen päiväkotitoiminnan (1) toimintamuodot voivat vaihdella.

Käsitteen tunnus: c412

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

249

varhaiskasvatuksen järjestämismuoto

sv form för anordnandet av småbarnspedagogik
en form in which early childhood education and care is organised

määritelmä

tapa, jolla [varhaiskasvatustoiminta](#) on järjestetty

huomautus

Varhaiskasvatuksen järjestämismuotoja ovat kunnan tai kuntayhtymän järjestämä [varhaiskasvatus](#), kunnan tai kuntayhtymän ostopalveluna järjestetty varhaiskasvatus, palvelusetelillä järjestetty varhaiskasvatus, yksityisen hoidon tuella järjestetty varhaiskasvatus ja [yksityinen varhaiskasvatus](#) ilman yksityisen hoidon tukea.

Käsitteen tunnus: c1849

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

250

yksityinen varhaiskasvatus

sv privat småbarnspedagogik; privat småbarnspedagogisk verksamhet
en private early childhood education and care; privately run early childhood education and care;
private ECEC
not: private daycare

määritelmä

ilmoituksenvarainen liike- tai ammattitoimintaan perustuva [varhaiskasvatustoiminta](#)

huomautus

Kunta, aluevalvontavirasto ja sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvovat yksityistä varhaiskasvatusta.

Käsitteen tunnus: c994

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

251

varhaiskasvatuksen lupaviranomainen; lupaviranomainen

sv tillståndsmyndighet inom småbarnspedagogik

määritelmä

valtakunnallinen viranomainen, joka antaa (hyväksyy?) luvan yksityiselle [päiväkotitoiminnalle](#) ja sen olennaisille muutoksille sekä valvoo sen laatua

huomautus

[Varhaiskasvatuksen](#) lupaviranomainen toimii keskitetysti yhdessä aluehallintovirastossa.

Ollennainen muutos toiminnassa on esimerkiksi [varhaiskasvatuksen toimipaikkojen](#) lukumäärän muutos. Varhaiskasvatuksen lupaviranomaisesta on saadettu varhaiskasvatuslaissa (540/2018).

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys: Pitäisikö laatu määritellä tarkemmin? Toiminnan laatu? Varhaiskasvatuksen laatu?

252

lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa; Lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi

sv tillstånd att bedriva daghemsverksamhet

määritelmä

varhaiskasvatuksen lupaviranomaisen myöntämä lupa harjoittaa yksityistä *päiväkotitoimintaa*

huomautus

Varhaiskasvatusta järjestävällä tai tuottavalla yksityisellä *varhaiskasvatuksen palveluntuottajalla* on ennen toiminnan aloittamista oltava lupa *päiväkotitoiminnan* harjoittamiseksi.

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys: Onko synonyymi tarpeen?

Kysymys: määritelmäehdotus ja huomautus vähän toistavat toisiaan. Haittaako se?

253

Ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta

sv anmälan om bedrivande av privat familje-dagvård

määritelmä

perhepäivähoitoa järjestävän tai tuottavan *varhaiskasvatustoimijan* (oli: varhaiskasvatuksen palveluntuottajan) tekemä ilmoitus varhaiskasvatuksesta vastaavalle kunnan monijäseniselle toimielimelle

huomautus

Yksityisen palveluntuottajan ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon aloittamisesta tai muuttamisesta on tehtävä ennen toiminnan aloittamista tai muuttamista. *Lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa* ei koske yksityistä perhepäivähoitoa.

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatustoimijat ja varhaiskasvatuksen toimipaikat](#) ja [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kommentti: vaihdetu varhaiskasvatuksen palveluntuottaja varhaiskasvatustoimijaksi, koska se kattaa sekä järjestämisen että palveluntuottajan.

Kysymys: Kumpi on parempi paikka huomautukselle yksityisestä perhepäivähoidosta? Ja eikö termi ole tuohon nähden vähän harhaanjohtava?

254

Määräys puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys: Onko tarpeen ja mitä sellaista määritelmä sisältäisi, joka ei näy termistä? Karsintaehdotus.

Pykälä 58: Jos varhaiskasvatuksen järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin tämän lain vastaista taikka jos yksityinen palveluntuottaja ei ole täyttänyt ilmoitusvelvollisuuttaan tai hakenut lupaa päiväkotitoiminnan harjoittamiselle, valvontaviranomainen voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta.

6.1.2 Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja

255

varhaiskasvatuksen toimintavuosi

sv verksamhetsår *n* inom småbarnspedagogik

en working year in early childhood education and care; working year in ECEC; ECEC working year

määritelmä

ajanjakso, joka alkaa elokuun alusta ja loppuu seuraavan vuoden heinäkuun loppuun

huomautus

Vertaa [koulutuksen \(1\)](#) käsite lukuvuosi.

Käsitteen tunnus: c967

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

256

varhaiskasvatuksen toimintakausi

sv verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik

en working term in early childhood education and care; working term in ECEC; ECEC working term

määritelmä

[varhaiskasvatuksen](#) järjestämistä jaksottava osa [varhaiskasvatuksen toimintavuodesta](#)

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi jakautuu syys- ja kevätkauteen.

Vertaa [koulutuksen \(1\)](#) käsite lukukausi.

Käsitteen tunnus: c968

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

257

kokoaikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på heltid

en full-time early childhood education and care; full-time ECEC

määritelmä

[varhaiskasvatus](#), johon [lapsen](#) on sovittu osallistuvan 35 tuntia tai enemmän viikossa

huomautus

Kokoaikainen varhaiskasvatus on [varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin](#) liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko [osapäiväisessä](#) tai [kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa](#).

Käsitteen tunnus: c404

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaaviot: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

258

osa-aikainen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik på deltid

en part-time early childhood education and care; part-time ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan alle 35 tuntia viikossa

huomautus

Osa-aikainen varhaiskasvatus on *varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin* liittyvä käsite ja siitä on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa oleva lapsi voi päiväkohtaisesti olla joko *osapäiväisessä* tai *kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa*.

Käsitteen tunnus: c940

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: *Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja* ja *Varhaiskasvatuksen maksut*

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

259

kokopäiväinen varhaiskasvatus; kokopäivähoito

sv heldagsverksamhet inom småbarnspedagogik; heldagsvård

en full-day early childhood education and care; full-day ECEC

not: full-time early childhood education and care

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan yli 5 tuntia päivässä

huomautus

Kokopäiväisen varhaiskasvatuksen raja, yli viisi tuntia päivässä, perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen.

Varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan varhaiskasvatus saa pääsääntöisesti kestää enintään kymmenen tuntia yhtäjaksoisesti.

Käsitettä kokopäiväinen varhaiskasvatus käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Kokopäiväinen varhaiskasvatus voi olla varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaan joko *kokoaikaista* tai *osa-aikaista varhaiskasvatusta*.

full-day early childhood education and care vs. full-time early childhood education and care: Englannin termit full-day early childhood education and care ja full-time early childhood education and care voisivat periaatteessa viitata samaan käsitteeseen, ja varhaiskasvatuslain (540/2018) englanninkielisessä käännöksessä on käytetty kokopäiväisestä varhaiskasvatuksesta vastinetta full-time early childhood education and care. Lakikäännöksen julkaisemisen jälkeen opetus- ja kulttuuriministeriössä on kuitenkin linjattu, että termiä full-day early childhood education and care käytetään käsitteestä kokopäiväinen varhaiskasvatus ja termiä full-time early childhood education and care varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaisesta käsitteestä *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Vertaa *kokoaikainen varhaiskasvatus*.

Käsitteen tunnus: c1591

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: *Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja*

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Varhaiskasvatuksen englannin kieliryhmä 17.1.2022: Perustelu full-day- ja full-time -termiversioiden välillä on hyödyllinen, vaikka vaka-lakikäännös tullaan muuttamaan (eli lakikäännökseen tulee kokopäiväisen vastineeksi full-day). Muokataan huomautusta, kun lakikäännös on muutettu.

260

osapäiväinen varhaiskasvatus

ei: osapäivähoito

sv halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogik; halvdagsvård

en part-day early childhood education and care; part-day ECEC; ~ half-day early childhood education and care; ~ half-day ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan 5 tuntia tai vähemmän päivässä

huomautus

Osapäiväisen varhaiskasvatuksen raja viisi tuntia tai vähemmän päivässä perustuu varhaiskasvatusasetuksen (753/2018) mukaiseen henkilöstömitoitukseen. Käsitettä käytetään varhaiskasvatuksen tiedontuotannossa.

Termejä osapäivähoito ja halvdagsvård on käytetty aikaisemmin lainsäädännössä.

Käsitteen tunnus: c405

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

261

osaviikkoinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik under en del av veckan

en part-weekly early childhood education and care; part-weekly ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan vain tiettyinä viikonpäivinä

huomautus

Osaviikkoisen varhaiskasvatuksen viikonpäivät sovitaan asiakaskohtaisesti.

Käsitteen tunnus: c941

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

262

päivittäinen varhaiskasvatus

sv småbarnspedagogik som ordnas dagligen

en daily early childhood education and care; daily ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsen* on sovittu osallistuvan kaikkina arkipäivinä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1595

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

263

varhaiskasvatuspäivä

sv dag inom småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk dag
en day in early childhood education and care; early childhood education and care day; day in ECEC; ECEC day

määritelmä

päivä, jona *lapsen* on sovittu osallistuvan *varhaiskasvatukseen*

huomautus

Lapsen varhaiskasvatuspäivät ja säännölliset poissaolopäivät sovitaan aina etukäteen.

Käsitteen tunnus: c943

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

264

varhaiskasvatuksen toimintapäivä

sv verksamhetsdag inom småbarnspedagogik
en operating day of the early childhood education and care unit

määritelmä

päivä, jona *varhaiskasvatuksen toimipaikka* tarjoaa *varhaiskasvatusta*

huomautus

Käsitteen tunnus: c1596

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

265

varhaiskasvatuksen vuorohoito; vuorohoito

ei: vuoropäivähoito (vanhentunut)

sv skiftomsorg inom småbarnspedagogik; skiftomsorg; skiftesvård inom småbarnspedagogik; skiftesvård

en flexibly scheduled early childhood education and care; flexibly scheduled ECEC; non-standard hour early childhood education and care; non-standard hour ECEC; ~ extended hours in ECEC (1)

not: shift care in early childhood education and care; shift care in ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, jota järjestetään myös *varhaiskasvatuksen toimipaikkojen* normaalin aukioloajan lisäksi

huomautus

Varhaiskasvatuksen vuorohoitoa järjestetään tarpeen mukaan myös illalla, yöllä, viikonloppuna tai arkipyhinä. Varhaiskasvatuksen toimipaikkojen normaali aukioloaika on yleensä kello 6.00 ja 18.00 välinen aika maanantaista perjantaihin.

Varhaiskasvatuksen vuorohoidon muotoja ovat *ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus*, *varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito* ja *varhaiskasvatuksen iltahoito*.

Käsitteen tunnus: c406

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

266

ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus; ympärivuorokautinen hoito

ei: ympärivuorokautinen päivähoito (vanhentunut)

sv småbarnspedagogisk verksamhet dygnet runt; dygnet runt vård

en 24/7 early childhood education and care; 24/7 ECEC; ECEC services which operate 24/7; around-the-clock early childhood education and care

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään kaikkina vuorokauden aikoina ja kaikkina viikonpäivinä

huomautus

Tarpeen mukaan [lapsi](#) voi osallistua ympärivuorokautiseen varhaiskasvatukseen myös useita vuorokausia peräkkäin.

Käsitteen tunnus: c407

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<vaka2021> ruotsia päivitetty

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus englanti kesken>

Liisi Hakalisto, OKM, 2021: Ehdotus: around-the-clock early childhood education and care. Käsitettä ei vakalaissa. Tässä käänno sehdotus keskustelun pohjaksi ja paranneltavaksi.

Varhaiskasvatuksen englannin kielityöryhmä 14.3.2022: Riina kysy Liisiltä, käytetäänkö hänen ehdottamaansa around-the-clock, jos käytetään, laitetaan sallittavaksi tai rather than; pohditaan Liisin tietojen pohjalta

267

varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito; viikonloppuhoito

sv småbarnspedagogik under veckoslut; vård under veckoslut

en weekend care in early childhood education and care; weekend care in ECEC

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään perjantai-illan ja maanantaiaamun välisenä aikana

huomautus

Käsitteen tunnus: c1598

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

268

varhaiskasvatuksen iltahoito; iltahoito; ~ varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo

sv kvällsvård inom småbarnspedagogik; kvällsvård

en evening care in early childhood education and care; evening care in ECEC; ~ extended hours in ECEC (2)

määritelmä

[varhaiskasvatuksen vuoro hoito](#), jota järjestetään normaalin aukioloajan lisäksi myös kello 18.00 ja 22.00 välisenä aikana

huomautus

Ilmaus varhaiskasvatuksen laajennettu aukiolo viittaa toimintaan, jossa varhaiskasvatusta tarjotaan illasta pidennetyllä aukioloajalla maanantaista perjantaihin.

Käsitteen tunnus: c1599

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

269

sairaalavarhaiskasvatus; sairaalassa olevan lapsen varhaiskasvatus?

sv småbarnspedagogisk verksamhet på sjukhus

määritelmä

varhaiskasvatus, jota järjestetään/annetaan sairaala- tai avohoidossa olevalle lapselle???

huomautus

Väliraportista: https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163069/OKM_2021_30.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite

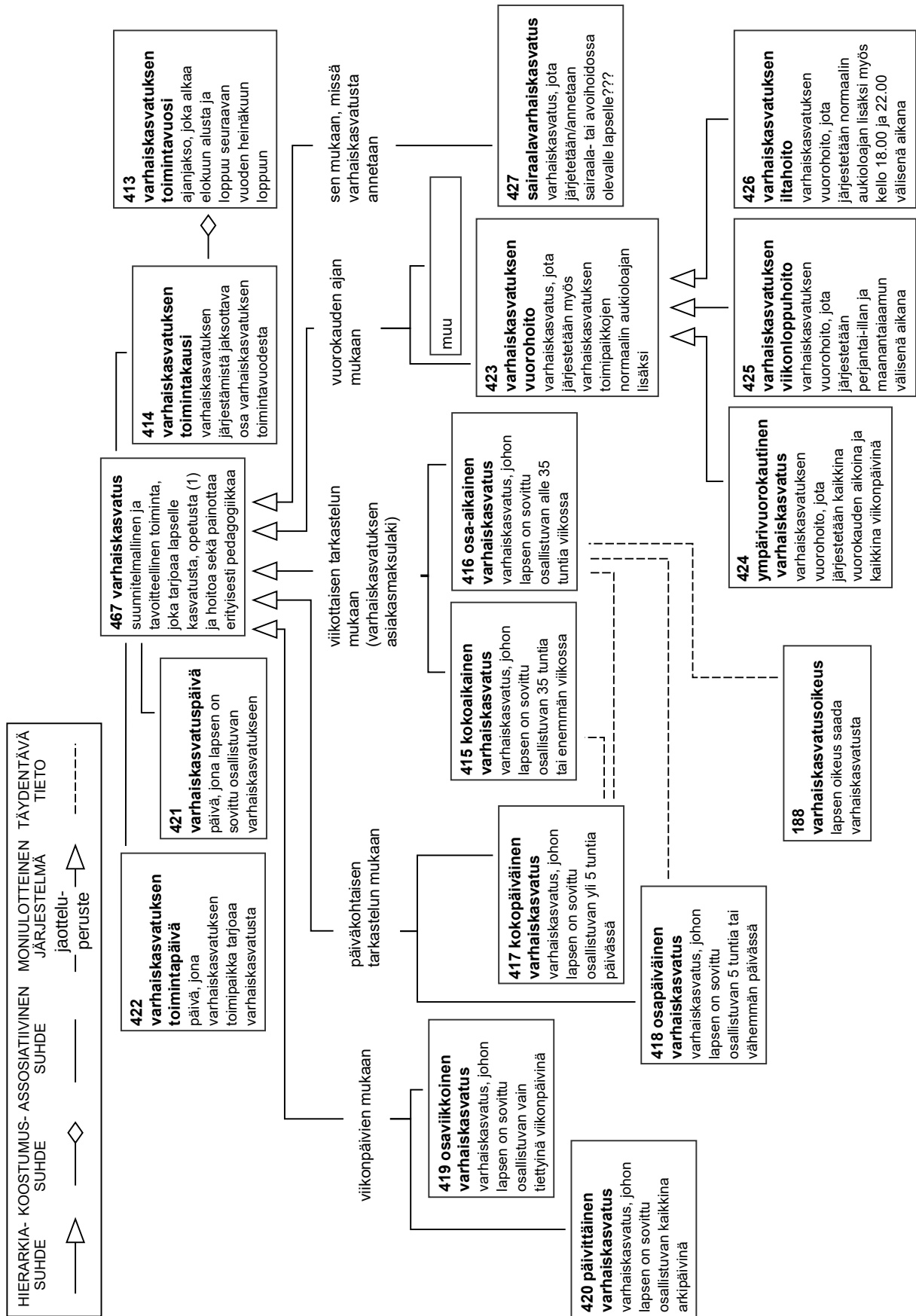
Vrt. sairaalaopetus: perusopetus, jota annetaan peruskoulun (1) oppilaalle sairaala- tai avohoidon aikana

Kommentti: sairaala opetuksessa erottavana piirteenä on "koska annetaan", mutta se on varhaiskasvatuksessa vaikea muiden aikaan sidonnaisten käsitteiden takia.

Kysymys: Tätä ei ole lakiehdotuksessa, onko se tarpeen määritellä ja miten se silloin määriteltäisiin?

VAKA-kokous 1/2022: Palataan tähän tukityöryhmän päätösten jälkeen.

VAKA-kokous 3/2022: Tukityöryhmässä pohdintaa voidaanko tästä lainkaan puhua sairaala-termillä tai tarvitaanko tätä käsitettä.

Käsitekaavio 24. Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja.

6.2 Opetus (1)

270

ryhmäopetus

sv gruppundervisning

en team study

määritelmä

opetusryhmälle (2) tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Ryhmäopetusta ovat esimerkiksi pienryhmäopetus, seminaariopetus, ryhmässä suoritettavat harjoitukset, lukupiiri ja vertaisryhmäopetus.

Käsitteen tunnus: c413

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä ja Opetus \(1\)](#)

271

luokkaopetus

sv klassundervisning

en class teaching

määritelmä

oppilaitoksen tiloissa annettava *ryhmäopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c414

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

272

yksilöopetus

sv individuell undervisning

määritelmä

yhdelle *oppijalle* tarkoitettu *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c415

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä ja Opetus \(1\)](#)

Ruotsi: Terminologi 28.12.2012: Tarkistettava onko ruotsin vastine ok

273

luento-opetus

sv föreläsningsundervisning; föreläsning

en lecture; lectures; instruction given in the form of lectures

määritelmä

luentoina järjestettävä *opetus (1)*

huomautus

Käsitteen tunnus: c416

Luokka: <vapaa sivistystyö>, <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

274

tukiopetus

sv stödundervisning

en remedial teaching

määritelmä

opetus (1), joka on tarkoitettu tilapäistä tai lyhytaikaista tukea opinnoissaan tarvitsevalle **oppilaalle**

huomautus

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee **oppimisessaan** lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta heti, kun oppimiseen liittyvät vaikeudet on havaittu. Tukiopetuksella voidaan myös ehkäistä vaikeuksia ennakolta. Tukiopetus on opetuksen eriyttämisen muoto, jolle ovat ominaisia yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja **ohjaus**. Sitä voidaan antaa **yleistä, tehostettua** ja **erityistä tukea (1)** saavalle oppilaalle.

Tukiopetuksen antamiseen ei tarvita erityistä päätöstä kuten esimerkiksi **erityisopetuksen (1)** antamiseen.

Käsitteen tunnus: c417

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: **Opetus (1)** ja **Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa**

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (stödundervisning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (remedial teaching)

275

osa-aikainen erityisopetus

sv specialundervisning på deltid; deltidsspecialundervisning

en part-time special needs education

määritelmä

opetus (1), jota annetaan **yleisen, tehostetun** tai **erityisen tuen (1)** piirissä olevalle, **oppimisessaan** tai koulunkäynnissään lieviä vaikeuksia omaavalle **oppilaalle** muun opetuksen (1) ohessa

huomautus

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan esimerkiksi **oppijalle**, jolla on vaikeuksia yksittäisissä **oppiaineissa**, opiskelutaidoissa, sosiaalisissa taidoissa tai koulunkäynnissä. Sitä annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai **yksilöopetuksena**.

Käsitteen tunnus: c418

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: **Opetus (1)** ja **Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa**

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

276

erityisopetus (1)

sv specialundervisning (1)

en special needs education (1)

määritelmä

opetus (1), jota annetaan erityisen tuen (1) piirissä olevalle *perusopetuksen oppilaalle* osana *erityistä tukea (1)*

huomautus

Perusopetuksessa erityisopetus on erityisen tuen (1) keskeinen pedagoginen osa-alue. Sellaisen oppilaan, jolle on tehty erityisen tuen päätös, opetus (1) ja muu tuki annetaan hänelle laaditun *henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman* mukaisesti.

Perusopetuksen erityisopetuksessa (1) voidaan poiketa *oppiaineista* ja niitä koskevasta valtakunnallisesta *tuntijaosta* sen mukaan kuin erityistä tukea koskevassa päätöksessä määrätään. Perusopetuksen erityisopetus (1) voidaan järjestää joko muun opetuksen (1) yhteydessä tai osittain tai kokonaan *erityisluokalla* tai muussa soveltuvassa paikassa.

Käsitteen tunnus: c419

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaaviot: *Opetus (1)* ja *Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa*

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "*erityiset opetusjärjestelyt*" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (specialundervisning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special needs education)

277

erityisopetus (2)

sv specialundervisning (2)
en special needs education (2)

määritelmä

[opetus \(1\)](#), jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa [lukiokoulutuksen opiskelijaa](#), jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijalla, jolla on kielellisten erityisvaikeuksien tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi vaikeuksia suoriutua opinnoistaan, on oikeus saada erityisopetusta (2) ja muuta [oppimisen tukea](#) yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti. Mahdollinen tuen tarve kirjataan opiskelijan [henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan](#) sisältyvään opiskelusuunnitelmaan. Tuen tarvetta seurataan opintojen ajan.

Ks. myös [erityisopettaja](#).

Käsitteen tunnus: c1659

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: [Opetus \(1\)](#) ja [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "[erityiset opetusjärjestelyt](#)" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyn erityisopetus-käsitteeseen.

278

starttiluokka; starttiopetus

sv startklass
en start class

määritelmä

[koulunkäynnin aloittamisen lykkäämisen](#) tapauksessa järjestettävä, [perusopetuksessa](#) tarvittavien valmiuksien kehittämiseen tähtäävä [opetus \(1\)](#)

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 27 §) mukaan [opetuksen järjestäjä](#) voi psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

Ks. myös [oppivelvollisuus](#).

Käsitteen tunnus: c451

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

VAKA-sanastotyöryhmän terminologin kommentti 4.7.2016: Tämäkin on kai vain tarkastettava VAKAssa. Laittaisin kysymyksen kuuluuko tämä esi- vai perusopetuksen puolelle. Jos kukaan on sitä miettinyt.

279

joustava perusopetus

sv flexibel grundläggande utbildning

en flexible basic education; flexible comprehensive education

määritelmä

perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 yhteydessä järjestettävä *opetus (1)* ja *oppimisen* ja kasvun tuki, jonka tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä

huomautus

Joustava perusopetus järjestetään *opetussuunnitelman perusteiden* mukaan.

Joustava perusopetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa ja muissa *oppimisympäristöissä* moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c453

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

280

verkko-opetus

sv nätbaserad undervisning; nätundervisning; webbaserad undervisning; ~ webbkurs; ~ e-kurs;
~ kurs via Internet

en online teaching; web-based teaching; ~ e-teaching; ~ computer-aided teaching

määritelmä

tietoverkossa tai sen avulla toteutettu *opetus (1)*

huomautus

Yleisimmin verkko-opetus tapahtuu internetin kautta tai avulla.

Käsitteen tunnus: c427

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin korkeakoulu>

281

aineenopetus

sv ämnesundervisning

en subject teaching

määritelmä

tiettyyn *oppiaineeseen* liittyvä, kyseiseen oppiaineeseen pätevöityneen *aineenopettajan* antama *opetus (1)*

huomautus

Perusopetuksessa aineenopetusta on pääosin *vuosiluokilla 7–9*; tätä alemmilla vuosiluokilla lähes kaikkien oppiaineiden opetusta (1) antaa *luokanopettaja*. *Lukiokoulutuksessa* kaikkien oppiaineiden opetus (1) on aineenopetusta.

Käsitteen tunnus: c428

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

282

korvaava opetus

sv ersättande undervisning

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle jonkin *oppiaineen* opetuksen (1) sijaan järjestettävä *opetus (1)* tai *ohjaus*

huomautus

Korvaavaa opetusta saava oppilas vapautuu korvatus oppiaineen opetuksesta (1).

Käsitteen tunnus: c429

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

283

kaksikielinen opetus

sv tvåspråkig undervisning; undervisning på två språk

en bilingual education; bilingual instruction

määritelmä

opetus (1), jossa käytetään kahta kieltä

huomautus

Perusopetuksen kaksikielisessä opetuksessa osa *opetuksesta (1)* annetaan jollain muulla kielellä kuin *koulun opetuskielellä*. Opetusta (1) voidaan myös antaa pääosin tai kokonaan muulla kuin koulun opetuskielellä.

Ks. myös *opetuskieli (2)*.

Käsitteen tunnus: c438

Luokka: <perusopetus>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (undervisnings på två språk)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (bilingual instruction)

284

kielikylpy

sv språkbäd *n*

en language immersion

määritelmä

kielenopetusmenetelmä, jossa on tavoitteena opetella muuta kieltä kuin *oppijan* äidinkieltä siten, että kyseistä kieltä käytetään tarkoituksellisesti oppijan toimintaympäristössä

huomautus

Kielikylpyä voidaan käyttää esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* sekä *esi-* ja *perusopetuksessa*.

Perusopetuksessa järjestettävässä kielikylpyopetuksessa oppija oppii usein lukemaan ja kirjoittamaan suoraan opeteltavalla kielellä ja eri *oppiaineita* opetetaan opeteltavalla kielellä.

Ks. myös *kielisuihku*.

Käsitteen tunnus: c439

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin perusopetus>

285

kielisuihku

sv språkdusch
en language shower

määritelmä

kielikylvyn kevyt muoto, jossa *oppijan* kosketukset opetettavaan kieleen ovat lyhyitä ja tapahtuvat muun toiminnan ohessa

huomautus

Kielisuihkussa kosketukset kieleen voivat tapahtua esimerkiksi laulujen, leikkien tai lorujen avulla.

Kielisuihku-käsitettä ei ole määritelty varhaiskasvatuksen lainsäädännössä eikä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa.

Käsitteen tunnus: c1056

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

286

vuosiluokka <perusopetus>; **vuosikurssi (1)** <lukiokoulutus>; **vuositaso** <lukiokoulutus>

sv årskurs (1)
en grade (1) <perusopetus>; year <lukiokoulutus>

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista *oppilaista*

huomautus

Vuosiluokan muodostavat esimerkiksi tietyn *peruskoulun (1)* kuudensien *luokkien* oppilaat.

Perusopetuksen käsite vuosiluokka on määritelty perusopetusasetuksen (852/1998) 2 §:ssä.

Termillä vuosiluokka viitataan perusopetuksen *opetussuunnitelman perusteissa* myös toiseen käsitteeseen eli lukuvuoden mittaiseen jaksoon, jollaisiin perusopetuksen *oppimäärän* suorittaminen on jaettu; esim. ”ensimmäisen vuosiluokan oppimäärä”, ”seitsemännen vuosiluokan oppimäärä”.

Käsitteen tunnus: c1049

Luokka: <perusopetus> <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

287

luokka <perusopetus>; **opetusryhmä (1)** <perusopetus>; **ryhmänohjausryhmä** <lukiokoulutus>; **lähiohjausryhmä** <lukiokoulutus>; < **opiskelijaryhmä** <lukiokoulutus>; < **ryhmä** <ammattillinen koulutus, lukiokoulutus>

hakusana: yhdysluokka

sv klass; > sammansatt klass <yhdysluokka>

en class <perusopetus>; homeroom group <lukiokoulutus>; < group <ammattillinen koulutus>; > multi-grade class <yhdysluokka>
not: tutor group

määritelmä

joukko, joka muodostuu samassa koulunkäynnin tai *opiskelun* vaiheessa olevista, hallinnollisesti saman *opettajan* valvontaan kuuluvista *oppilaista* tai *opiskelijoista*, tai *ammattillisessa koulutuksessa* joukko opiskelijoita jotka hankkivat samaa osaamista ja kuuluvat hallinnollisesti saman opettajan valvontaan

huomautus

Pienessä *peruskoulussa* (1) voi olla esimerkiksi vain yksi 3. luokka; suuremmassa oppilaat on jaettu esim. luokkiin 3A ja 3B. Yhden luokan oppilaat voivat muodostaa *opetusryhmän* (2), tai luokan oppilaat voivat jakaantua eri *opetusryhmiin* (2) esimerkiksi valinnaisten kielten *opettamista* varten.

Yhdysluokalla tarkoitetaan *perusopetuksen opetusryhmää* (2), joka muodostuu kahden tai useamman peräkkäisen *vuosiluokan* oppilaista, esimerkiksi pienen peruskoulun (1) yhdistetty viides ja kuudes luokka.

Lukiokoulutuksen osalta terminkäyttö vaihtelee. Lukiokoulutuksen *opetussuunnitelman perusteissa* käytetään termiä ryhmänohjaus, ja siitä johdettu termi ryhmänohjausryhmä on suhteellisen yleinen.

homeroom group: Tässä sanastossa on pyritty antamaan käsitteille ensisijaisesti brittienglannin mukaiset vastineet. "Homeroom group" on amerikanenglannin termi. Sitä on kuitenkin päädytty suosittamaan Suomen lukiokoulutuksen ryhmänohjausryhmän vastineeksi sen vuoksi, että Suomen järjestelmä poikkeaa tältä osin niin paljon brittijärjestelmästä, ettei brittienglannista löydy kuvaavaa termiä tälle käsitteelle.

group: Englannin termi group viittaa laajempaan käsitteeseen kuin suomen luokka; *koulutuksen* (1) alalla group viittaa mihin tahansa opetusryhmään.

Ks. myös *luokanvalvoja*; *ryhmänohjaaja*.

Käsitteen tunnus: c445

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys ammatillisen englannin työryhmälle 21.4.2020: Onko ammatillisessa käytössä jokin täsmällisempi termi kuin "group"? Meillä oli aluksi lukiokoulutuksessa vain tuo "group", mutta löysimme sitten tarkemman ilmaisun "homeroom group".

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (sammansatt klass)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (multi-grade class)

288

opetusryhmä (2)

sv undervisningsgrupp
en teaching group
not: study group

määritelmä

joukko, joka muodostuu yhtä aikaa opetettavista *oppilaista* tai *opiskelijoista*

huomautus

Opetusryhmä (2) voi muodostua esimerkiksi yhden tai useamman *luokan* tai *oppilaitoksen* oppilaista tai tietyn *oppiaineen* valinneista oppilaista tai opiskelijoista.

study group: Englannin termin study group käyttöä opetusryhmä-käsitteen vastineena ei suositella, sillä se viittaa myös toiseen käsitteeseen, tiettyä aihetta opiskelemaan kokoontuvien, toisiaan tukevien henkilöiden ryhmään.

Käsitteen tunnus: c444

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

289

erityisluokka

sv specialklass
en special needs class

määritelmä

opetusryhmä (2), joka muodostuu *erityistä tukea (1)* tarvitsevista *oppilaista*

huomautus

Erityisluokan oppilaat voivat opiskella samalla *vuosiluokalla* tai erityisluokka voi muodostua useamman luokka-asteen oppilaista.

Käsitteen tunnus: c434

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Opetus \(1\)](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

290

opetusryhmäkoko

sv undervisningsgruppens storlek
en teaching group size

määritelmä

yhteen *opetusryhmään (2)* kuuluvien *oppilaiden* tai *opiskelijoiden* määrä

huomautus

Käsitteen tunnus: c446

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

291

vuosikurssi (2)

sv årskurs (2)

en students who begin their studies in the same year; student year group

määritelmä

joukko *opiskelijoita*, jotka ovat aloittaneet opintonsa *koulutusorganisaatiossa* samana vuonna

huomautus

Esimerkiksi vuosikurssi 2002 eli vuonna 2002 aloittaneet.

Käsitteen tunnus: c1052

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

292

varhaiskasvatusympäristö

sv småbarnspedagogisk miljö

en early childhood education and care environment; ECEC environment

määritelmä

varhaiskasvatuksen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja digitaalisen ympäristön kokonaisuus, joka on kehittävä, *oppimista* edistävä sekä terveellinen ja turvallinen

huomautus

Varhaiskasvatusympäristössä tulee ottaa huomioon *lapsen* ikä, kehitys ja muut edellytykset ja sen tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä.

Varhaiskasvatusympäristö kattaa myös piha-alueet ja muun lähiympäristön. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Vertaa *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c1600

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

293

oppimisympäristö; opiskeluympäristö

sv lärmiljö; lärandemiljö; inlärningsmiljö

en learning environment

määritelmä

fyysisen tai digitaalisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden, sosiaalisten suhteiden ja pedagogisten ratkaisujen kokonaisuus, jossa *opetus (1)*, *ohjaus*, *opiskelu* ja *oppiminen* tapahtuvat

huomautus

Oppimisympäristöjä voivat olla esimerkiksi *oppilaitos*, työpaikka ja erilaiset verkkoympäristöt.

Säädöksissä (kuten perusopetuslaki 628/1998 ja laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) käytetään termiä opiskeluympäristö; esimerkiksi säädetään oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön.

Vrt. *opetustila*.

Käsitteen tunnus: c244

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulut> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiolaki>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

294

nivelvaihe; siirtymävaihe <varhaiskasvatus>

sv etappmål *n*; övergångsskede *n*; övergångsperiod (?)

en transition phase; transition

määritelmä

vaihe, jossa henkilö siirtyy *opetuksen (1)* vaiheesta toiseen niin että opetuksen (1) menetelmät, sisällöt, tavoitteet tai opiskelumuoto (1) muuttuvat merkittävästi, tai jossa henkilö siirtyy *koulutusasteelta* toiselle tai *koulutuksesta (1)* työelämään

huomautus

Nivelvaiheina voidaan pitää esimerkiksi *varhaiskasvatukseen* kuuluvan *esiopetuksen* aloittamista sekä siirtymistä esiopetuksesta perusopetuksen alkuopetukseen, *perusopetuksen* toiselta *vuosiluokalta* kolmannelle, *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulusta perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 kouluun* ja perusopetuksesta sitä seuraavaan koulutukseen (1).

Käsitteen tunnus: c246

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus> <kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <varhaiskasvatus ruotsi kesken>

Ruotsi: Terminologi 27.12.2012: Mikä ruotsin vastineista laitetaan ensisijaiseksi? Ovatko ruotsin termit sellaisia, että niistä kutakin käytetään vain jossakin tietyssä yhteydessä (esim. termiä etappmål kun siirrytään perusopetuksen toiselta vuosiluokalta kolmannelle ja termiä övergångsperiod kun siirrytään koulutusasteelta toiselle)? Ovatko jotkut termivaihtoehdoista sellaisia että ne pitäisi poistaa? Termiä övergångsperiod on käytetty Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2004 termin ”siirtymävaihe” käännöksenä (”Erlaisia kodin ja koulun vuoropuhelua tukevia yhteistyömuotoja tulee kehittää koko perusopetuksen ajan ja erityisesti siirryttäessä kouluasteelta toiselle tai muissa *siirtymävaiheissa.*” -> ”Olika samarbetsformer som stöder dialogen mellan hemmet och skolan skall utvecklas under hela den grundläggande utbildningen och speciellt vid övergången från en skolnivå till en annan eller under andra *övergångsperioder.*”)

Varhaiskasvatuksen englannin kieliryhmän kysymys OKSA-jaokselle 17.1.2022: Käyttävätkö muut koulutusasteet nivelvaiheen synonyymina termiä siirtymävaihe? (Varhaiskasvatuksessa käytetään.)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (övergångsskede; etappmål)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (transition phase; transition point)

295

<perusopetus, lukiokoulutus>

toimintakulttuuri

sv verksamhetskultur

en school ethos; school values, practices and procedures <selittävä vastine>; school culture
not: operating culture

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu *oppilaitoksessa* vallitsevista ajattelu-, käyttäytymis- ja toimintamalleista ja joka on määritetty *opetussuunnitelman perusteissa*

huomautus

Toimintakulttuuriin sisältyvät myös oppilaitoksen työn laadun perustana olevat säännöt, arvot, periaatteet ja kriteerit.

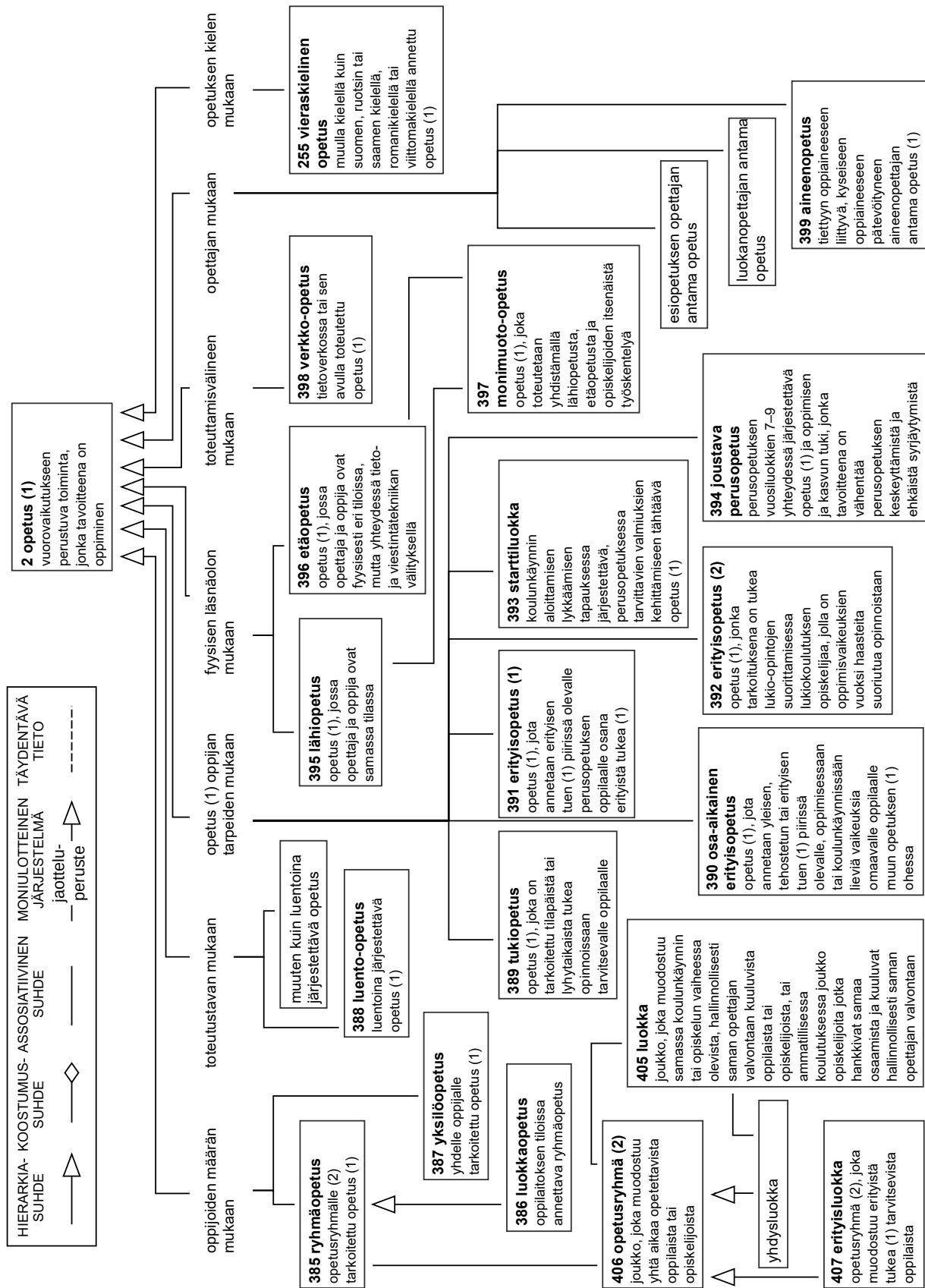
Käsitteen tunnus: c447

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Käsitekaavio 25. Opetus (1).

6.3 Koulutus (1)

6.3.1 Koulutus (1) luonteen, koulutusasteen ja koulutuslajin mukaan

296

yleissivistävä koulutus

sv allmänbildande utbildning

en general education

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on antaa tietoja ja taitoja, jotka auttavat toimimaan ja vaikuttamaan yhteiskunnassa

huomautus

Yleissivistävää koulutusta ovat *esiopetus*, *perusopetus*, *lukiokoulutus* ja muut ei-ammattilliset opinnot esimerkiksi *vapaan sivistystyön oppilaitoksissa*.

Vrt. *ammattillinen koulutus*.

Käsitteen tunnus: c448

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: *Kasvatus*, *opetus ja koulutus*, *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan* ja *Perusopetuksen lajeja*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

297

ammattillinen koulutus; ammattikoulutus

sv yrkesutbildning

en vocational education and training; vocational upper secondary education and training; VET
not: upper secondary vocational education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>; technical vocational education and training <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>; TVET <käytössä ensisijaisesti Euroopan ulkopuolella>

määritelmä

koulutus (1), jonka tarkoituksena on tuottaa ammatillista osaamista ja tukea *elinikäistä oppimista* sekä ammatillista kasvua

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa voi suorittaa ammatillisia perustutkintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja.

Ammatillisessa koulutuksessa voi tutkinnon suorittamisen lisäksi suorittaa tutkinnon osia, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta tai työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen osia sekä muuta ammatillista koulutusta.

Ammatillisen koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet on tarkemmin kuvattu ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017).

vocational education and training: Myös termi vocational education and training viittaa nimenomaan toisen asteen ammatilliseen koulutukseen, vaikkei termissä ole eksplisiittisesti mukana koulutusastetta ("upper secondary"). Sana "vocational" assosioituu *toisen asteen koulutukseen*; *korkeakouluissa (1)* käytetään sanaa "professional".

upper secondary vocational education: Ammatillinen koulutus -käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. Myös *lukiokoulutus*-käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: general upper secondary education vs. upper secondary general education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja vocational upper secondary education ja general upper secondary education.

technical vocational education and training (TVET): Termiä technical vocational education and training käytetään ammatillisen koulutuksen englanninkielisenä vastineterminä erityisesti Euroopan ulkopuolella. Termillä tarkoitetaan (sanasta "technical" huolimatta) laajasti koko ammatillista koulutusta, ei pelkästään tekniikan alan *koulutusta (1)*.

Käsitteen tunnus: c449

Luokka: <ammattillinen koulutus>

Käsitekaaviot: *Kasvatus, opetus ja koulutus, Koulutusjärjestelmä, Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<ammattillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja ammatilliselle koulutukselle 14.9.2020: Onko ok, että ammatillisen koulutuksen määritelmässä on mainittuna *elinikäinen oppiminen*? OKSA-jaos totesi 28.8.2020, että ammatillisen koulutuksen aiemmassa lainsäädännössä oli maininta elinikäisestä oppimisesta, mutta sitä ei ole enää nykyisessä laissa.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 25.8.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentavan koulutuksen osa; miten muokataan?

Terminologin kysymys itselleen 11.12.2021: Mitä tehdään huomautuksessa olevalle valmentavan koulutuksen osa -viittaukselle? Muutetaanko viittaamaan käsitteeseen "koulutuksen osa" vai säilyykö käsite valmentavan koulutuksen osa vai...?

298

vapaa sivistystyö; vapaan sivistystyön koulutus

sv fritt bildningsarbete

en liberal adult education

määritelmä

kaikille avoin, omaehtoinen ja vapaatavoitteinen [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Vapaa sivistystyö on tutkintoon johtamatonta koulutusta (1). Vapaa sivistystyö voi olla luonteeltaan esimerkiksi harrastuspohjaista.

Vapaasta sivistystyöstä säädetään vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998).

Vapaan sivistystyön järjestämiseen vaaditaan [oppilaitoksen ylläpitämislupa](#), ks. [vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä](#).

Käsitteen tunnus: c463

Luokka: <vapaa sivistystyö>

Käsittekaaviot: [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<lukiolaki>

Terminologin kysymys vapaan sivistystyön englannin työryhmälle 12.2.2019: Tämä käsite esiintyy lukiolaissa, ja lukion englannin työryhmä hyväksyi tämän vastineen, koska se on vakiintunut. Pulmana on, että eihän VST rajoitu vain aikuisiin. Onko teillä kantaa, tai parempaa ehdotusta englanninkieliseksi termiksi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (fritt bildningsarbete)

299

varhaiskasvatus

ei: päivähoito (2) (vanhentunut)

sv småbarnspedagogik; småbarnspedagogisk verksamhet (1); förskola /SE/
inte: dagvård (föräldrad)

en early childhood education and care; ECEC; < early years education <kansainvälisissä yhteyksissä käytetty termi; voi sisältää varhaiskasvatuksen lisäksi esiopetusta ja alkuopetusta>
not: daycare (obsolete); kindergarten (1) (obsolete); playschool (1); preschool (1)

määritelmä

suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toiminta, joka tarjoaa *lapselle kasvatusta*, *opetusta (1)* ja *hoitoa* sekä painottaa erityisesti pedagogiikkaa

huomautus

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat *päiväkotitoiminta*, *perhepäivähoito* ja *avoin varhaiskasvatustoiminta*. Opetuksen (1) ja *koulutuksen (1)* puolella käsitettä varhaiskasvatuksen toimintamuoto vastaa käsite opetusmuoto.

early years education: Englanninkielistä termiä early years education esiintyy kansainvälisissä yhteyksissä. Se on kuitenkin käsitteenä laajempi kuin Suomen varhaiskasvatus; early years education voi käsittää varhaiskasvatuksen lisäksi *esiopetusta* ja alkuopetusta (eli *perusopetuksen* ensimmäisen ja toisen vuosiluokan *opetusta (1)*) vastaavaa toimintaa.

Käsitteen tunnus: c125

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Kasvatus](#), [opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Varhaiskasvatuksen toimintamuodot](#), [Varhaiskasvatuksen toiminta-aikoja](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<varhaiskasvatus ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: englannin vastineiden kohdalle olisi hyvä jotenkin (esim. tähdellä??) merkitä, että kun käsitteestä puhutaan englanniksi, olisi hyvä mainita ikävuodet joihin tähän osallistutaan.

Lukion englannin kielityöryhmä 17.8.2018: Näin erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kohdalla; toinen aste ei niinkään, koska siellä on myös aikuisopiskelijoita.

<vaka021)

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (småbarnsfostran)

Riinan kysymys varhaiskasvatuksen ruotsin työryhmälle 21.3.2022: Opetushallinnon sanastossa on vastineena småbarnsfostran, pitäisikö se merkitä vanhentuneeksi tai muuten hylättäväksi?

300

täydentävä varhaiskasvatus

sv kompletterande småbarnspedagogik

en supplementary early childhood education and care; supplementary ECEC

määritelmä

varhaiskasvatus, johon *lapsi* voi osallistua ennen oppivelvollisuuskäyttä *esiopetuksen*, esiopetuksen tavoitteet saavuttavan toiminnan tai *perusopetuksen* lisäksi

huomautus

Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään varhaiskasvatuslain (540/2018) perusteella.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään perusopetuksen *oppilaille*.

Käsitteen tunnus: c1669

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021> ruotsi päivitetty

301

erityisvarhaiskasvatus; varhaiserityiskasvatus; erityisopetus varhaiskasvatuksessa

määritelmä

varhaiskasvatus erityistä tai *vaativaa tukea* saavalle lapselle *lapselle*????

huomautus

Eriytyisvarhaiskasvatus tapahtuu yleensä *erityis-* tai pienryhmässä????

Käsittekaavio: [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys: Koska tai ketä tämä koskee? Onko eritisvarhaiskasvatus sidoksissa kolmiportaisen tuen eri tukiin vai onko se yleensä vain kaikki tukea tarvitsevalle lapselle annettava varhaiskasvatus? Lähteissä ei ole määrittelyä. Jos arvasin oikein, mainitaanko vaativa tuki erikseen?

Kommentti: Vertaan perusopetuksessa annettava erityisopetus: opetus(1), jota annetaan erityisen tuen (1) piirissä olevalle perusopetuksen oppilaalle osana erityistä tukea (1)

302

esiopetus

ei: esikouluopetus (vanhentunut)

sv förskoleundervisning

en pre-primary education; < preschool (3) <kansainvälisissä yhteyksissä käytettävä käsite, joka viittaa esiopetuksen lisäksi osaan varhaiskasvatuksesta>

määritelmä

varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntävä *koulutus (1)*, johon osallistutaan pääsääntöisesti *oppivelvollisuuden* alkamista edeltävänä vuonna ja jonka tavoitteena on edistää lapsen oppimisedellytyksiä

huomautus

Esiopetuksesta on säädetty perusopetuslaissa (628/1998). Perusopetuslain (6 §) mukaan esiopetuksessa olevalla lapsella on oikeus myös varhaiskasvatukseen.

Kunta voi järjestää esiopetuksen itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia sen muulta julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta.

Esiopetusta voi järjestää kunta tai yksityinen *perusopetuksen* järjestäjä, jolla on *opetuksen järjestämisluvan* myötä oikeus järjestää myös esiopetusta.

Esiopetusta voidaan antaa *päiväkodissa* tai *peruskoulussa (1)*.

Määritelmän sana "pääsääntöisesti" viittaa siihen, että nk. *pidennetyin oppivelvollisuuden* piirissä olevilla *oppilailla* esiopetus kuuluu oppivelvollisuuden alkuun.

pre-primary education: Esimerkiksi Britannian, Ranskan tai Yhdysvaltain *koulutusjärjestelmissä* ei ole Suomen esiopetusta vastaavaa, nimenomaan vuotta ennen oppivelvollisuusiä annettavaa, koulutusta (1). Termi pre-primary education on luotu kuvaamaan Suomen esiopetus-käsitettä, mutta jotta termi ymmärrettäisiin oikein kansainvälisissä yhteyksissä, sen yhteydessä kannattaa mainita, että Suomessa esiopetukseen osallistutaan vuosi ennen oppivelvollisuusiä ja oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää seitsemän vuotta. (Pelkkä termi pre-primary education saattaa kansainvälisissä yhteyksissä herättää mielikuvan esiopetuksesta nuoremmille lapsille annettavasta *varhaiskasvatuksesta*.)

preschool: Kansainvälisissä yhteyksissä ja monien maiden koulutusjärjestelmissä käytetään käsitettä preschool, mutta preschool kattaa Suomen esiopetusta vastaavan koulutuksen (1) lisäksi 2,5- tai 3-vuotiaille ja sitä vanhemmille lapsille annettavan varhaiskasvatuksen. Tämän vuoksi myös termi preschool Suomen esiopetuksen vastineena kaippaa usein tarkennusta siitä, missä iässä Suomessa esiopetukseen osallistutaan.

Käsitteen tunnus: c450

Luokka: <varhaiskasvatus>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Kasvatus, opetus ja koulutus](#), [Koulutusjärjestelmä](#), [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (pre-primary education)

303

perusopetus; peruskoulu (2)

sv grundläggande utbildning; grundskola (2)

en primary and lower secondary education; basic education; comprehensive education; comprehensive school education <nimenomaan koulussa annettava perusopetus>

määritelmä

kaikille tarkoitettu *yleissivistävä koulutus*, jonka lakisääteinen *oppimäärän* laajuus on yhdeksän vuotta

huomautus

Perusopetusta annetaan *peruskouluissa (1)*. Sen lisäksi sitä voidaan antaa myös *kansanopistoissa*, aikuislukioissa tai muissa *oppilaitoksissa*. Perusopetukseen osallistumalla tai hankkimalla muulla tavoin vastaavat tiedot suoritetaan perusopetuslakiin (628/1998) perustuva oppimäärä.

Perusopetus antaa jatko-opintokelpoisuuden (1) *toisen asteen koulutukseen*.

primary and lower secondary education: Ilmaisua ”primary and lower secondary education” on suositettava englannin vastine Suomen perusopetus-käsitteelle, sillä se antaa oikean mielikuvan käsitteestä myös Suomen *koulutusjärjestelmää* tuntemattomalle vastaanottajalle. Tätä ilmaisua kannattaa kuitenkin tarpeen mukaan täydentää Suomessa usein käytetyllä perusopetuksen vastineella ”basic education”, jonka voi kirjoittaa esimerkiksi sulkuihin: ”primary and lower secondary education (basic education)”.

basic education: Perusopetuksesta käytetään monissa yhteyksissä englanniksi sanasanaista käännöstä basic education. Englannin yleiskielessä basic education -termillä viitataan kuitenkin *oppimisen* alkeisiin (esim. lukemaan oppiminen, yhteen- ja vähennyslaskun oppiminen), joten jos termiä käytetään kansainvälisissä yhteyksissä, kannattaa varmistaa, että käsitteen sisältö on vastaanottajalle selvä (esimerkiksi käyttämällä monissa maissa tunnettua ilmaisua ”primary and lower secondary education”).

comprehensive education: Suomessa perusopetukseen osallistutaan oppivelvollisuusikäisenä, ja *oppivelvollisuus* alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen perusopetus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa comprehensive education -tason *koulutukseen (1)* osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

comprehensive school education: Englannin termillä comprehensive school education viitataan perusopetukseen, jota annetaan nimenomaan peruskouluissa (1) (vrt. esim. kotiopetus).

Ks. myös *perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu*, *perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu*.

Käsitteen tunnus: c452

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Käsittekaaviot: *Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä*, *Kasvatus, opetus ja koulutus*, *Koulutusjärjestelmä*, *Muu koulutuksen henkilöstö*, *Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan ja Perusopetuksen lajeja*

<lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

304

toisen asteen koulutus

sv utbildning på andra stadiet
en upper secondary education

määritelmä

perusopetuksen jälkeen annettava *ammattillinen koulutus* tai *lukiokoulutus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c455

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: *Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä*, *Koulutusjärjestelmä*, *Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammattillinen>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

305

lukiokoulutus; lukio (2)

sv gymnasieutbildning
en general upper secondary education
not: upper secondary general education <sanajärjestyksen vuoksi hylättävä muoto>

määritelmä

perusopetuksen oppimäärään perustuva *yleissivistävä koulutus*, joka antaa valmiudet aloittaa *opiskelu yliopistossa* tai *ammattikorkeakoulussa*

huomautus

Lukiokoulutus antaa myös valmiudet aloittaa opiskelu lukiokoulutuksen *oppimäärään* perustuvassa *ammattillisessa koulutuksessa*.

Lukiokoulutuksen päätteeksi suoritetaan ylioppilastutkinto.

Lukiokoulutusta annetaan pääasiassa *lukioissa (1)*.

general upper secondary education: Suomessa suoraan *perusopetuksesta* lukiokoulutukseen jatkavat *opiskelijat* ovat lukiokoulutuksen aikana tyypillisesti 16–19 vuoden ikäisiä. Tämä tieto voi olla hyödyllistä mainita, kun Suomen lukiokoulutus-käsitteestä puhutaan kansainvälisissä yhteyksissä, sillä muissa maissa upper secondary education -tason *koulutukseen (1)* osallistuvat saattavat olla eri ikäisiä (usein vuotta nuorempia) kuin Suomessa.

upper secondary general education: Lukiokoulutus-käsitteen englanninkielisessä vastineessa on vaihtelevaa sanajärjestystä: general upper secondary education vs. upper secondary general education. Myös *ammattillinen koulutus* -käsitteen englanninkielisessä vastineessa sanajärjestys vaihtelee: vocational upper secondary education vs. upper secondary vocational education. On tarkoituksenmukaista, että näiden kahden käsitteen englanninkielisissä vastineissa on yhdenmukainen sanajärjestys. Kielenkäytön yhtenäistämiseksi on suositettavaa käyttää yleisempiä muotoja general upper secondary education ja vocational upper secondary education.

Ks. myös *perusopetus*.

Käsitteen tunnus: c456

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>

Käsittekaaviot: *Koulutusjärjestelmä*, *Muu koulutuksen henkilöstö ja Koulutus (1) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

306

korkeakoulutus

sv högskoleutbildning; utbildning på högskolenivå

en higher education; tertiary education

määritelmä

[toisen asteen koulutuksen](#) jälkeen [korkeakoulussa \(1\)](#) annettava [koulutus \(1\)](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c457

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#), [Koulutusjärjestelmä](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

307

ammattikorkeakoulutus

sv yrkeshögskoleutbildning

en university of applied sciences education; education provided by universities of applied sciences
not: polytechnic education (obsolete)

määritelmä

[ammattikorkeakoulussa](#) annettava [korkeakoulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c459

Käsittekaaviot: [Koulutustoiminta](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

308

yliopistokoulutus

sv universitetsutbildning

en university education

määritelmä

[yliopistossa](#) annettava [korkeakoulutus](#)

huomautus

Käsitteen tunnus: c458

Käsittekaaviot: [Koulutustoiminta](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

309

taiteen perusopetus

sv grundläggande konstundervisning

en basic education in arts

määritelmä

[peruskoulun \(1\)](#) ulkopuolinen, ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettu eri taiteenalojen [koulutus \(1\)](#), joka ei johda tutkintoon

huomautus

Taiteen perusopetusta annetaan mm. musiikkioppilaitoksissa, kuvataidekouluissa, tanssioppilaitoksissa ja käsityökouluissa.

Käsitteen tunnus: c462

Käsittekaavio: [Koulutusjärjestelmä](#)

<kieliversiointiin vst>

<vst ruotsi kesken> <vst englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (grundläggande konstundervisning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (basic education in the arts)

310

avoin korkeakouluopetus

sv öppen högskoleundervisning

en open higher education studies

määritelmä

tutkintovaatimusten mukainen *korkeakoulutus*, jota tarjotaan henkilöille, joilla pääsääntöisesti ei ole tutkinnonsuorittamisoikeutta

huomautus

Käsitteen tunnus: c431

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaaviot: [Koulutustoiminta](#) ja [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

311

avoin yliopisto-opetus

sv öppen universitetsundervisning

en open university studies

määritelmä

yliopistossa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c432

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (open university instruction)

312

avoin ammattikorkeakouluopetus

sv öppen yrkeshögskoleundervisning

en open university of applied sciences studies; open UAS studies

not: open polytechnic education (obsolete)

määritelmä

ammattikorkeakoulussa annettava *avoin korkeakouluopetus*

huomautus

Käsitteen tunnus: c433

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Koulutus \(1\)](#) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan

<kieliversiointiin korkeakoulut>

313

aikuiskoulutus

sv vuxenutbildning

en adult education and training

määritelmä

aikuisille suunniteltu ja järjestetty *koulutus (1)*

huomautus

Aikuiskoulutusta järjestetään kaikilla koulutuksen (1) osa-alueilla. Se voi olla esimerkiksi täydennyskoulutusta tai tutkintoon johtavaa tai valmistavaa koulutusta (1). Aikuiskoulutus voi olla omaehtoista koulutusta (1), henkilöstökoulutusta tai työvoimakoulutusta.

Käsite ammatillinen aikuiskoulutus poistui käytöstä, kun ammatillisesta koulutuksesta annettu laki (531/2017) tuli voimaan 1.1.2018.

Käsitteen tunnus: c464

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Kaavioiden merkinnät - esimerkkejä](#) ja [Koulutus \(1\) koulutusasteen, tarkoituksen ja koulutuslajin mukaan](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

6.3.2 Perusopetuksen lajeja

314

painotettu opetus

hakusana: erikoisluokka

sv betonad undervisning

en ~ weighted-curriculum

määritelmä

perusopetus, jossa jonkin *oppiaineen*, *aineryhmän* tai muun sisältöalueen *opetusta (2)* annetaan enemmän ja vaativammin tavoittein kuin muussa perusopetuksessa

huomautus

Esimerkkejä painotusalueista ovat musiikki, kuvataide, ilmaisutaito, matemaattis-luonnontieteelliset aineet ja liikunta. Painotettua opetusta annetaan esimerkiksi musiikin, kuvataiteen, ilmaisutaidon ym. erikoisluokilla.

Ks. myös oppilasvalinta.

Käsitteen tunnus: c435

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Perusopetuksen lajeja](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

315

sairaalaopetus

sv sjukhusundervisning

en hospital education

määritelmä

perusopetus, jota annetaan *peruskoulun (1) oppilaalle* sairaala- tai avohoidon aikana

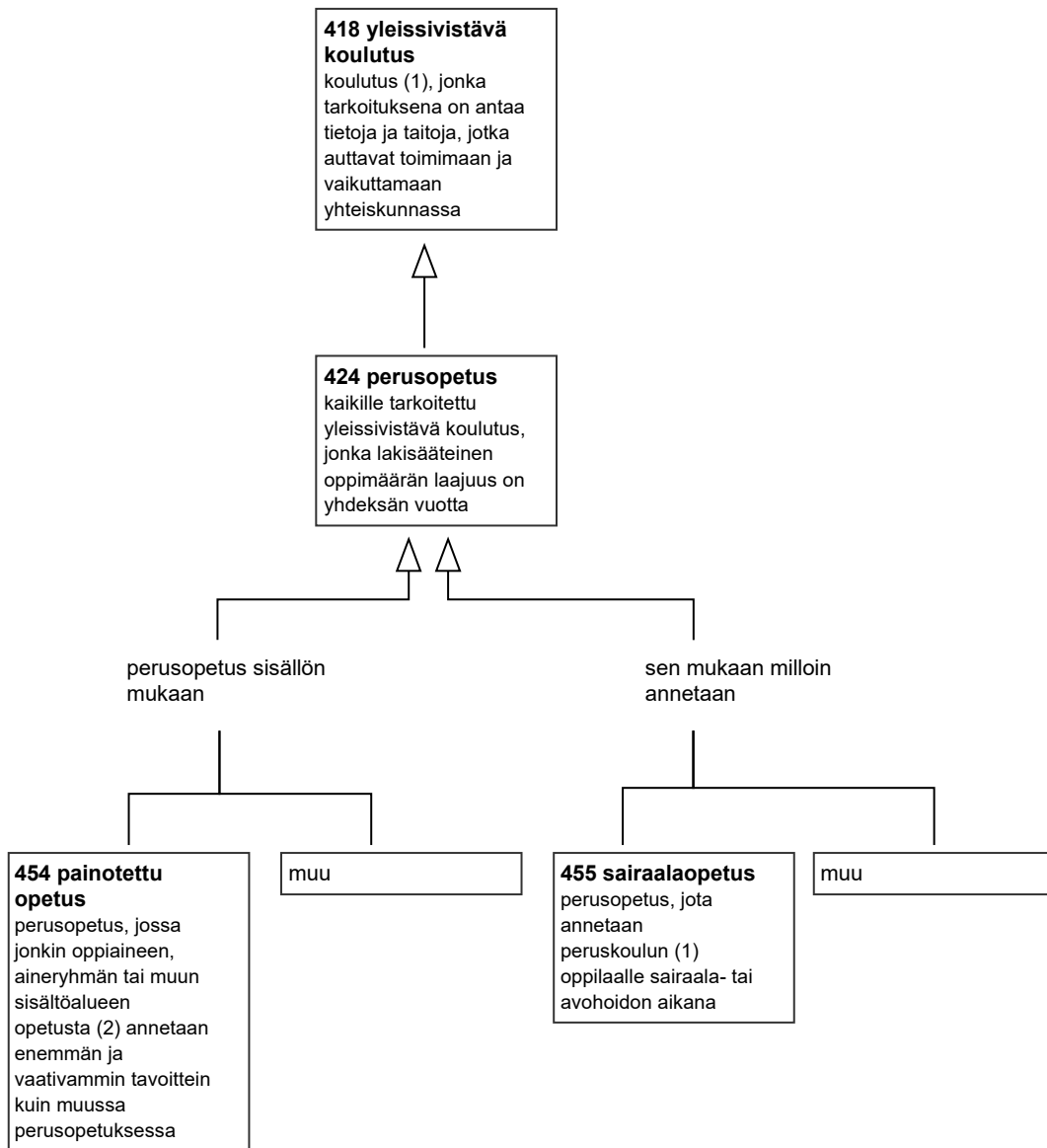
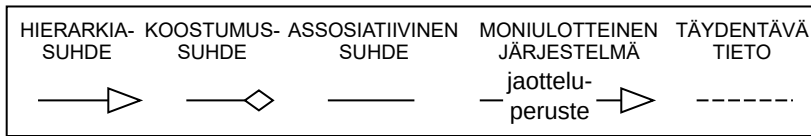
huomautus

Käsitteen tunnus: c437

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Perusopetuksen lajeja](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Käsitekaavio 27. Perusopetuksen lajeja.

6.4 Ilmoittautuminen

316

oppilaaksi ilmoittautuminen

sv anmälning (1)

määritelmä

toimenpide, jolla oppilasvalintaa käyttävään *esi-* tai *perusopetukseen* hyväksytty *oppilas* ilmoittaa, aikooko hän osallistua *opetukseen* (1)

huomautus

Käsitteen tunnus: c495

Luokka: <perusopetus>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

317

opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)

ei: kirjoittautuminen (vanhentunut)

sv anmälning (2)

inte: inskrivning (1)

en enrolment

not: registration (2)

määritelmä

toimenpide, jolla opiskelupaikan vastaanottanut hakija ilmaisee *korkeakoululle* (1) aloittavansa *opiskelun*, minkä jälkeen hänet merkitään korkeakoulun (1) opiskelijarekisteriin *opiskelijaksi*

huomautus

Henkilön on tehtävä opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), kun hän saa uuden opiskeluoikeuden.

Opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) yhteydessä korkeakouluopiskelija tekee *lukuvuosi-ilmoittautumisen* läsnä olevaksi tai, mikäli laissa määritellyt ehdot täyttyvät, poissa olevaksi.

Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Mikäli korkeakouluopiskelijalla ei ole aiempia opiskeluoikeuksia, opiskelijaksi ilmoittautumisen (1) tuloksena tapahtuu *kirjoilletulo*.

Lukiokoulutuksessa ei ole erillistä ”opiskelijaksi ilmoittautuminen”-toimenpidettä, vaan opiskelupaikan vastaanotto kattaa myös *oppilaitoksen* opiskelijaksi ilmoittautumista vastaavan toimenpiteen.

enrolment, registration: Englannin registration-termiä käytetään ilmoittautumisesta lukuvuosille tai lukukausille (ks. *lukuvuosi-ilmoittautuminen* ja *lukukausi-ilmoittautuminen*), kun taas opiskelijaksi ilmoittautuminen (1), engl. enrolment, tehdään vain kerran, opintojen alussa.

Ks. myös opiskelupaikan vastaanotto.

Myös *vapaassa sivistystyössä* käytetään termiä opiskelijaksi ilmoittautuminen, mutta sillä viitataan eri käsitteeseen; ks. opetukseen ilmoittautuminen.

Käsitteen tunnus: c496

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

318

opiskelun alkamisen siirtäminen

sv skjuta upp studiestarten *verb*

en deferral of the start of studies; postponement of the start of studies

määritelmä

opiskelijan toimenpide, jolla *opiskelun* alkamista ensimmäisenä lukuvuonna siirretään myöhempään ajankohtaan

huomautus

Opiskelun alkamisen siirtäminen on mahdollista ainoastaan laissa säädetyistä syistä.

Opiskelun alkamisen siirtäminen tapahtuu ilmoittautumalla ensimmäiseksi lukuvuodeksi - tai poikkeuksellisesti ensimmäiseksi lukukaudeksi - poissa olevaksi (ks. *lukukausi-ilmoittautuminen*).

Vrt. *poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c492

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

319

<korkeakoulut>

kirjoilletulo

sv inskrivning (2); inskrivning i matrikeln <historiallinen, juhlallinen>

en entry into the student register

määritelmä

henkilön ensimmäinen kirjaaminen *korkeakoulun* (1) opiskelijarekisteriin tutkintoon johtavien opintojen aloittamisen yhteydessä

huomautus

Ks. myös *opiskelijaksi ilmoittautuminen* (1).

Käsitteen tunnus: c500

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

320

lukuvuosi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (1)

sv läsårsanmälan /FI/

en registration for the academic year
rather than: annual registration

määritelmä

kokonaisuus, joka muodostuu tietyn lukuvuoden lukukausia koskevista *lukukausi-ilmoittautumisista*

huomautus

Opiskelijan velvollisuudesta ilmoittautua joka lukuvuosi säädetään yliopistolaissa (558/2009) ja ammattikorkeakoululaissa (932/2014).

Lukuvuosi-ilmoittautumisella opiskelija voi ilmoittautua lukuvuoden lukukausiksi läsnä [olevaksi tai, mikäli laissa mainitut ehdot täyttyvät, poissaolevaksi. Poissaolon syistä säädetään yliopistolaissa ja ammattikorkeakoululaissa.

Lukuvuosi-ilmoittautuminen voi kohdistua *korkeakouluun* (1) tai tiettyyn opiskeluoikeuteen.

Käsitteen tunnus: c883

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

321

lukukausi-ilmoittautuminen

mieluummin kuin: läsnäoloilmoittautuminen (2)

sv terminsanmälan

en registration for the academic term

määritelmä

toimenpide, jolla *opiskelija* ilmoittaa olevansa läsnä tai poissa tietyn lukukauden ajan

huomautus

Käsitteen tunnus: c497

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

322

poissaolevaksi ilmoittautuminen

sv anmäla sig som frånvarande *verb*

en register as non-attending *verb*

määritelmä

lukukausi-ilmoittautuminen, jolla *korkeakoulun (1) opiskelija* ilmoittaa olevansa lukukauden poissa

huomautus

Korkeakoulujen (1) poissaolevaksi ilmoittautuminen -käsitettä vastaa *toisen asteen*

koulutuksessa lähinnä käsite opiskeluoikeuden väliaikainen keskeyttäminen.

Ks. myös *väliaikaisesti keskeyttänyt; poissaoleva opiskelija*.

Käsitteen tunnus: c1660

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

323

lukukausi-ilmoittautumisen tila; ~ lukuvuosi-ilmoittautumisen tila

sv status för terminsanmälan

en registration status for the academic term; ~ registration status for the academic year

määritelmä

opiskelijan lukukausi-ilmoittautumiselle tietojärjestelmään määritetty tila

huomautus

Lukukausi-ilmoittautumisen tila liittyy tarkentavana tietona opiskeluoikeuden tilaan "aktiivinen".

Lukukausi-ilmoittautumisen tiloja ovat "läsnä", "poissa" ja "poissa, ei kuluta opintoaikaa".

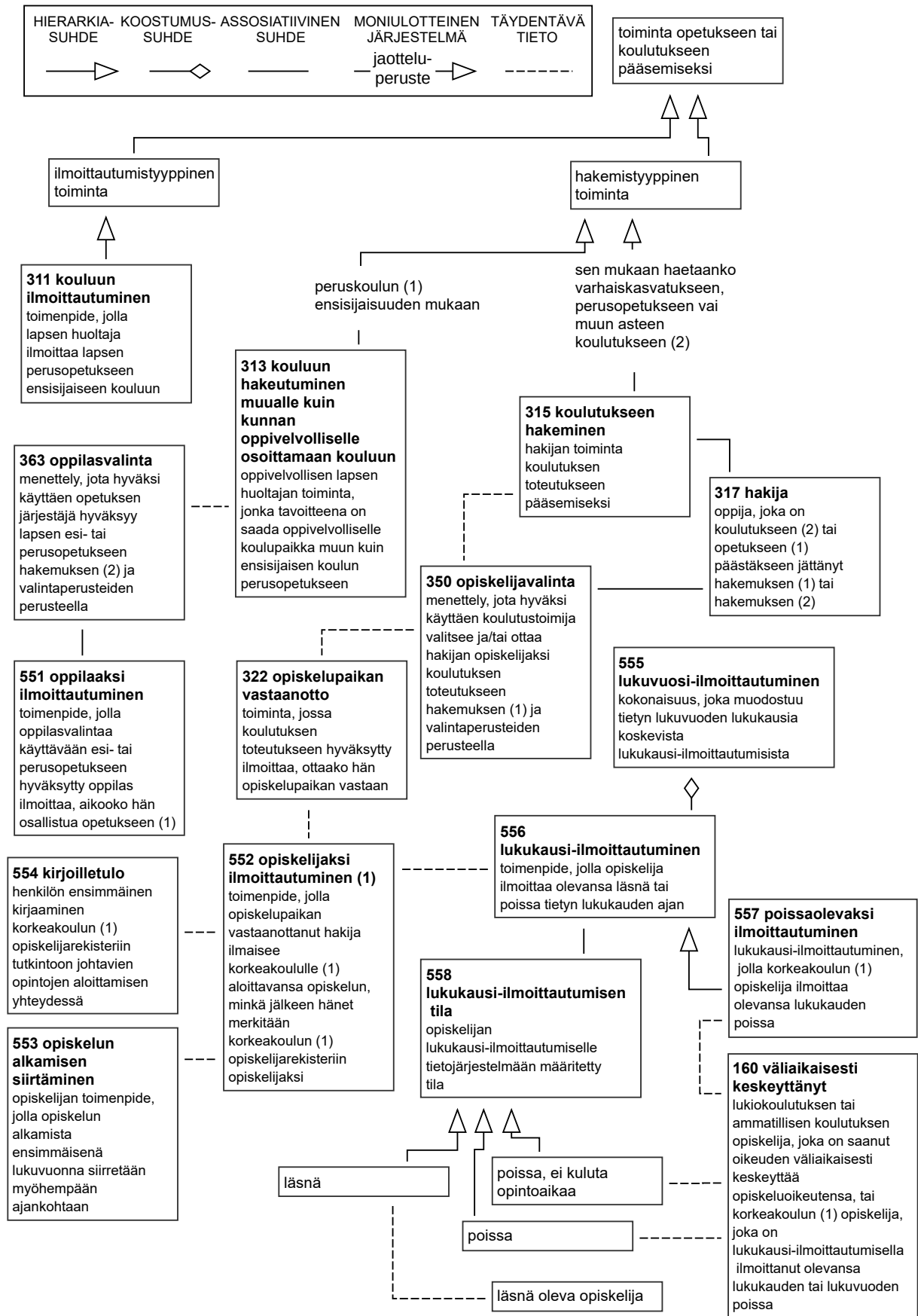
Lukuvuosi-ilmoittautumisen tila muodostuu tietyn lukuvuoden lukukausi-ilmoittautumisten

tilatiedoista.

Käsitteen tunnus: c884

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Ilmoittautumiskäsitteitä](#)

Käsitekaavio 28. Ilmoittautumiskäsitteitä.

6.5 Opiskelun tuki

Seija-terminologin kysymys 16.1.2017: Eikö näitä lukuja saisi (myöhemmässä vaiheessa) yhdistelyä tai osaa käsitteistä siirrettyä muualle?

6.5.1 Oppilaan ohjaus ja opinto-ohjaus

324

oppilaanohjaus <perusopetus>; **opinto-ohjaus (1)** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; **opintoneuvonta** <korkeakoulut>; **> opinto-ohjaus (2)** <yliopistot>; **~ opiskelijaneuvonta** <korkeakoulut>

sv elevhandledning <perusopetus>; studiehandledning <amatillinen koulutus, lukiokoulutus>; < studierådgivning <korkeakoulut>

en guidance for studies (1) <lukiokoulutus>; study guidance <lukiokoulutus, korkeakoulut>; student advice <korkeakoulut>; academic advice <yliopistojen opinto-ohjaus (2)>; > guidance counselling <lukiokoulutus; oppiaineeseen rinnastettava opinto-ohjaus>

määritelmä

ohjaus, jonka tarkoituksena on tukea **oppilaita** ja **opiskelijoita** käynnissä olevan **opiskelun** eri vaiheissa sekä opiskelun jälkeistä tulevaisuutta koskevien ratkaisujen tekemisessä

huomautus

Tässä määriteltyyn ohjaustoimintaan sisältyy **perusopetuksessa** ja **lukiokoulutuksessa** myös opintoja: perusopetuksessa kaikille yhteiseen **oppiaineeseen** rinnastettava oppilaanohjauksen **oppimäärä** ja **lukiokoulutuksessa oppiaineeseen** rinnastettava opinto-ohjauksen pakollinen **oppimäärä**.

Perusopetuksen oppilaanohjaukseen, **amatillisen koulutuksen** opinto-ohjaukseen (1) ja **lukiokoulutuksen** opinto-ohjaukseen (1) kuuluu oppilaiden ja opiskelijoiden tukeminen opintojen etenemisessä, auttaminen oppimisongelmissa sekä henkilökohtainen ohjaus.

Perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa ohjaus on oppilaiden, **oppilaitoksen henkilöstön** ja **huoltajien** yhteistoimintaa. Perusopetuksen oppilaanohjaus ja lukiokoulutuksen opinto-ohjaus (1) tutustuttaa **oppijoita** myös työntekoon järjestämällä tutustumiskäyntejä yrityksiin ja toteuttamalla käytännön tutustumista työelämään.

Ammatillisessa koulutuksessa opinto-ohjauksen (1) tavoitteena on muun muassa turvata opintojen sujuminen, tukea ja edistää henkilökohtaista kehitystä ja ammatillista kasvua sekä antaa tietoa työmarkkinoista, työllisyystilanteesta, työllistymismahdollisuuksista ja jatko-opintoihin hakeutumisesta.

Lukiokoulutuksen osalta vertaa myös opinto-ohjausta (1) laajempi käsite **opintojen ohjaus**.

Jälkimmäiseen sisältyy opinto-ohjauksen (1) lisäksi henkilökohtaista ja muuta opintoihin ja jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää ohjausta.

Korkeakouluissa (1) käytetään termiä opintoneuvonta. Opintoneuvonnan tavoitteena on neuvoa opiskelijoita opiskeluun liittyvissä kysymyksissä (esimerkkinä pääaineen vaihtamiseen tai tietyn sivuaineen saamiseen liittyvät menettelyt).

Yliopistoissa käsite opinto-ohjaus (2) on suppeampi kuin tässä määritelty käsite opintoneuvonta. Yliopistojen opinto-ohjauksella (2) tarkoitetaan kunkin **opintoalan** toimintaa, jota voi tehdä **professori** tai muu **opetushenkilöstön** edustaja.

Korkeakoulujen (1) käsite opiskelijaneuvonta on tässä määriteltyä laajempi käsite, johon sisältyy esimerkiksi opiskelijavaihtoa koskeva neuvonta.

studierådgivning: Ruotsin termi studierådgivning viittaa tässä määriteltyä laajempaan käsitteeseen, esimerkiksi opintososiaalisiin teemoihin liittyvään ohjaamiseen.

guidance counselling: Termi guidance counselling viittaa yhtäältä **lukiokoulutuksen oppiaineeseen** rinnastettavaan opinto-ohjaukseen ja toisaalta **opinto-ohjaajan** tekemään ryhmä- tai henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka liittyy em. oppiaineeseen rinnastettavaan opinto-ohjaukseen.

Käsitteen tunnus: c902

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <amatillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion sanastotyöryhmälle 28.9.2020: Pahoittelut että palataan tähän, mutta kun käsitteiden tietoja on tässä välillä muokattu, niin tarkistattekko vielä kerran, ovatko tämän opinto-ohjaus (1) -käsitteen tiedot ok, kun niitä vertaa käsitteeseen [opintojen ohjaus](#)? Näiden käsitteiden erohan vaikuttaa olevan veteen piirretty viiva, mutta onko ero nyt kuvattu siten kuin haluamme/kykenemme sen sanastossa kuvaamaan?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (elevhandledning)

6.5.2 Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut

325

opintososiaalinen etu <perusopetus, ammatillinen koulutus, lukiokoulutus>; **opintososiaalinen etuus** <amatillinen koulutus>; ~ **opintososiaalinen palvelu**

hakusana: opintoetus

sv studiesocial förmån

en social benefit for students

määritelmä

lakisääteinen etu, jolla ylläpidetään ja edistetään [perusopetuksen oppilaan](#) tai [toisen asteen koulutuksen opiskelijan](#) oppimista, terveyttä ja hyvinvointia

huomautus

Etuudella tarkoitetaan taloudelliselta arvoltaan määriteltävissä olevaa hyödykettä, joka myönnetään saajan aseman tai elämäntilanteen perusteella ennalta määritellyin perustein. Etuudet eivät aina ole rahamääräisiä, mutta niiden rahallinen arvo on laskettavissa. [Lähde: Kelan terminologinen sanasto – Etuuksiin liittyvät käsitteet, 4. laitos (TSK 49, 2017).] Etu puolestaan on yleiskielen sana ja viittaa hyödylliseen tai myönteiseen asiaan ottamatta kantaa siihen, voidaanko asian taloudellista arvoa määrittää. Opetus- ja koulutuslalla termejä opintososiaalinen etu ja opintososiaalinen etuus käytetään kuitenkin osin synonyymisesti.

Opintososiaaliset edut tai opintososiaaliset etuudet on laaja käsite, ja nämä edut tai etuudet voivat olla myös palveluita (nk. opintososiaaliset palvelut). Esimerkkejä opintososiaalisista palveluista ovat [opiskeluhoolto](#) sekä niihin sisältyvät [opiskeluterveydenhuolto](#) ja [kouluterveydenhuolto](#).

[Perusopetukseen](#), [lukiokoulutukseen](#) ja ammatilliseen perustutkintoon johtavaan [amatilliseen koulutukseen](#) sekä valmentavaan koulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuja ovat esimerkiksi [opetuksen \(1\)](#) ja [kouluterian](#) maksuttomuus.

Ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen liittyviä opintososiaalisia etuuksia ovat esim. avustajapalvelut ja erityiset apuvälineet sekä ammatillisessa koulutuksessa lisäksi oppisopimuskoulutuksessa päiväraha ja korvaus majoitus- ja matkakustannuksista.

Vertaa Kelan maksamat opintoetuuudet eli etuudet, joilla tuetaan [peruskoulun \(1\)](#) jälkeisiä päätoimisia opintoja. Kelan myöntämiä opintoetuksia ovat opintotukeen kuuluvat opintoraha, opintotuen asumislisä ja opintolainan valtiontakaus sekä koulumatkatuki, ateriatuki ja korkoavustus.

Käsitteen tunnus: c636

Luokka: <perusopetus>, <amatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<amm sv 2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys lukion ruotsin kielityöryhmälle 19.11.2018: Ovatko ehdotetut ruotsin vastineet ok lukiokoulutuksen kannalta?

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021: Huomautuksessa mainitaan valmentava koulutus; miten muokataan? Korvataan TELMAlla? Vai onko TELMAssa koulutussopimusta?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (studieförmån)

326

oppilashuolto <esiopetus, perusopetus>; **opiskelijahuolto** <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>;
opiskeluhoito <yhteinen nimitys oppilashuollolle ja opiskelijahuollolle>

hakusana: psykologi- ja kuraattoripalvelut

sv elevvård <esiopetus, perusopetus>; studerandevård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; elevhälsa <opiskeluhoito>

en student welfare <oppilashuolto, opiskelijahuolto ja niiden yhdessä muodostama opiskeluhoito>; ~ student welfare body <opiskeluhoitoyhjä>

not: pupil and student welfare <opiskeluhoito>; student care services

määritelmä

oppilaitoksessa tapahtuva toiminta, jonka tavoitteena on edistää **esiopetuksessa** olevan lapsen, **perusopetuksen oppilaan** tai **lukiokoulutuksen** tai **ammattillisen koulutuksen opiskelijan oppimista** ja tukea hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan

huomautus

Esiopetuksessa oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina lastenneuvolapalveluina.

Perusopetuksen oppilashuollon palvelut muodostuvat **kouluterveydenhuollon** sekä **koulukuraattorin** ja **koulupsykologin** palveluista.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijahuollon palvelut muodostuvat **opiskeluterveydenhuollon** palveluista sekä opiskeluhoollon **kuraattorin** ja **psykologin** palveluista.

Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa koulunkäynnin ja **opiskelun** tukea ja **ohjausta**, joilla edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä **oppijoiden** perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan oppijoiden **oppimista** ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Oppilas- ja opiskelijahuolto on maksutonta.

oppilashuolto, opiskelijahuolto, opiskeluhoito: Oppilas- ja opiskelijahuollosta on säädetty laissa 1287/2013. Laissa käytetään termiä opiskeluhoito, jolla viitataan sekä perusopetuslain (628/1998) mukaiseen oppilashuoltoon että lukiolain (714/2018) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaiseen opiskelijahuoltoon.

Käsitteen tunnus: c508

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin esiopetus> <kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>
 <kieliversiointiin ammatillinen>

<esiopetus ruotsi kesken> <esiopetus englanti kesken> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen kielityöryhmälle 26.11.2018: pupil welfare –termi pohdittavaksi perusopetuksen kielityöryhmälle. Olisiko tarpeen ottaa sanastoon oppilashuollon englanninkieliseksi vastineeksi pupil welfare? Käyttöalaksi kuitenkin pitäisi ehkä merkitä vain ”esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-6”? Eli perusopetuksen vuosiluokilla 7-9 ei enää käytettäisi pupil-termiä? Onko pulmallista, että termiä pitäisi vaihtaa perusopetuksen sisällä vuosiluokkien 6 ja 7 välillä...?

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen kielityöryhmälle 26.11.2018:

Amerikanenglannista ”pupil” on hävinnyt, ja mm. somen kautta amerikanenglanti on vaikuttanut myös brittienglantiin, niin että brittienglannissakin pupil harvinaistunut.

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (student welfare services)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (pupil welfare; student welfare)

327

kouluterveydenhuolto

sv skolhälsovård

en school health care; school health service

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on seurata ja tukea *perusopetuksen oppilaiden* kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan

huomautus

Kouluterveydenhuollon tehtäviin kuuluu myös tarjota ja järjestää tukea oppilaiden tarpeen mukaan, tukea vanhempia heidän kasvatustehtävässään sekä varmistaa kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja yhteisön hyvinvointi.

Kouluterveydenhuoltoon kuuluvat muun muassa *koululääkärin* ja *kouluterveydenhoitajan* tekemät terveystarkastukset, terveysneuvonta ja suun terveyden huolto.

Esiopetuksessa yksilölliset terveystarkastukset ja yksilöllinen terveysneuvonta järjestetään terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisina lastenneuvolapalveluina.

Kouluterveydenhuollon palveluiden järjestämisvastuu on *peruskoulun (1)* sijaintikunnalla.

Kouluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010).

Käsitteen tunnus: c198

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (Opetushallinnon sanastossa kouluterveydenhoito = skolhälsovård)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (Opetushallinnon sanastossa kouluterveydenhoito = school health service)

328

opiskeluterveydenhuolto

mieluummin kuin: opiskelijaterveydenhuolto

sv studerandehälsovård <lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>; studenthälsovård <korkeakoulut>

en student health care; student health service

määritelmä

toiminta, jonka tarkoituksena on edistää *toisen asteen oppilaitosten* ja *korkeakoulujen (1) opiskelijoiden* terveyttä, ennaltaehkäistä heidän sairauksiaan sekä parantaa ja hoitaa sairaita opiskelijoita

huomautus

Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuuluvat *lukioiden (1)*, *ammattillista koulutusta* antavien *oppilaitosten* sekä *korkeakoulujen (1) opiskelijoille*. Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen, oppilaitosympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin turvaaminen ja parantaminen, terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, opiskelijan *erityisen tuen (2)* ja tutkimuksen tarpeen varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa tutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.

Opiskeluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (695/2019).

Käsitteen tunnus: c199

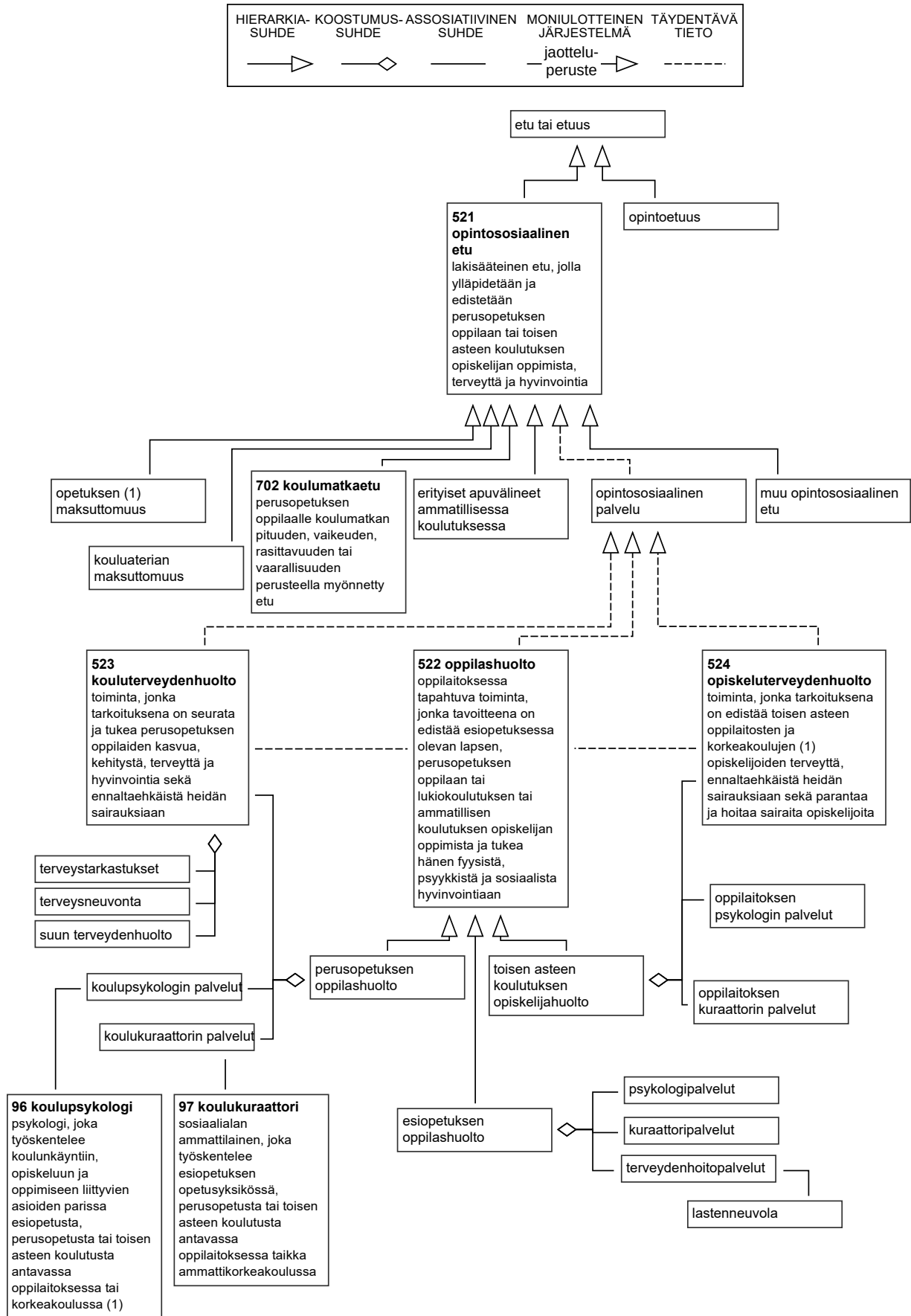
Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

Käsittekaaviot: [Muu koulutuksen henkilöstö](#) ja [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (student health service)

Käsitekaavio 29. Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut.

6.5.3 Lapsen, oppilaan ja opiskelijan tukeminen varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa

329

varhaiskasvatuksessa annettava tuki

sv stöd inom småbarnspedagogik

en support provided in early childhood education and care; support provided in ECEC

määritelmä

tuki, jonka lähtökohtana ovat *varhaiskasvatuksessa* olevan *lapsen* vahvuudet sekä *oppimiseen*, kehitykseen ja hyvinvointiin liittyvät tarpeet

huomautus

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa tai hyvinvointinsa edellyttämää tukea heti tuen tarpeen ilmettyä.

Varhaiskasvatuksessa annettava tuki rakentuu lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamisesta sekä yhteisöllisistä ja oppimisympäristöihin liittyvistä ratkaisuista.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaan lapsen tarvitsema tuki kirjataan *lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan* ja lapselle määritellään hänelle sopiva tuen taso ja tuen muodot. Suunnitelmaan kirjataan varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen liittyvät vastuut ja työnjako, tukitoimenpiteet sekä niiden toteuttamistapa ja arviointi.

Käsitteen tunnus: c1851

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaaviot: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#) ja [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<vaka2022>

<vaka2021>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitelty VAKA-kokouksessa 1/2022

Seija: Ehdotettu lisäystä liittyen tuen tasoon ja muotoihin kokouksen 2/2022 pohjalta ja jos kolmitasoinen tuki jätetään pois. ehdotus jälkimmäisessä huomautuksessa. -> **Kokous 3/2022:** Annetaan taso-sanana toistaiseksi olla ja mietitään elokuussa onko ok.

330

<varhaiskasvatuksessa>

tuen tarpeen arviointi

sv bedömning av stödbehovet

määritelmä

arviointi, joka koskee *lapsen varhaiskasvatuksessa annettavan tuen* tarvetta ja sen riittävyyttä sekä toteutumista

huomautus

Lapsen tuen tarpeen arviointi kirjataan *lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan*. *Päätös annettavasta tuesta* edellyttää tuen tarpeen arviointia.

Lapsen tuen tarpeen arvioinnista ja arvioinnin ajankohdista on säädetty varhaiskasvatuslaissa (540/2018).

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys kokouksessa 3/2022: Pitäisikö päätös tuen tarpeesta määritellä? -> Meillä on tulossa käsite "päätös annettavasta tuesta". Tämä on varmaan riittävä, jos se jää sanastoon. Muutettu huomautuksessa "Tuen hallintopäätös" päätökseksi annettavasta tuesta.

331

<varhaiskasvatuksessa>

tuen vaikuttavuuden arviointi

sv utvärdering av effekten av stödet

määritelmä

lapselle *varhaiskasvatuksessa annettun tuen* riittävyyden ja tarkoituksenmukaisuuden(?) arviointi

huomautus

Tuen vaikuttavuuden arvioinnin perusteella päivitetään suunnitelma varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta ja mahdollisista tehostetuista tai uusista tukitoimista.

Tuen vaikuttavuuden arviointi kirjataan *lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan*.

Luokka: <varhaskasvatus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa annettava tuki*

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys: pitäisikö olla tarkempi termi?

Kysymys: Arvioidaanko todella vain, miksi tukitoimet eivät ole olleet riittäviä? Eikä arvioida toteutettujen vaikuttavuutta positiivisessa mielessä?

OKM 2021:13: Tuen vaikuttavuuden ja toteutettujen tukitoimien arviointi pitää sisällään: tiiviin kuvauksen niistä lapsen tuen tarpeista, joiden vuoksi tukea tehostetaan tai erityinen tuki aloitetaan; kuvauksen jo toteutetuista pedagogisista, rakenteellisista ja hoidollisista tukitoimista, erityisopettajan palveluista sekä yhteistyöstä; arvion, miksi kyseiset tukitoimet eivät ole olleet riittäviä sekä suunnitelman siitä, millaisilla pedagogisilla, hoidollisilla ja rakenteellisilla tukitoimilla lasta tuetaan tehostamisen tai erityisen tuen aloittamisen jälkeen sekä kuvauksen erityisopettajan palveluiden ja yhteistyön toteuttamisesta.

Kokous 3/2022: Tämä jäi kokouksessa kesken ja osa muutoksista on luonnosasteella. Sanaa tarkoituksenmukaisuus jäätettiin miettimään.

332

päätös annettavasta tuesta

sv beslut n om stöd

määritelmä

kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hallintopäätös (vai varhaiskasvatuksen järjestämistä vastaavassa olevan kunnan päätös?) *varhaiskasvatuksessa annettavasta tuesta*

Luokka: <varhaskasvatus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa annettava tuki*

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys: pitäisikö olla tarkempi termi? Tukipäätöksiä tehdään myös muilla asteilla. Niiden päätöksiä ei ole sanastossa, vaan päätös on mainittu tuen käsitteen kohdalla.

Kysymys: Suluissa oleva määritelmän alku on ehdotuksesta ja ensimmäinen aloitus on vastaava kuin varhaiskasvatuspäätöksessä. Kumpi on parempi?

333

tuen päätöksen muutoksenhaku

huomautus

Ks. [muutoksenhaku](#)

Luokka: <varhaskasvatus>

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kysymys: pitäisikö olla tarkempi termi? Onko tarpeen?

Kysymys: Riittäisikö tässä yleisempi muutoksenhaku-termi, joka on jo tässä sanastossa?

Muutoksenhaku kuitenkin näissä kaikissa perustuu hallintolakiin. Siihen voisi liittää VAKAn huomautuksen, jos on tarpeen.

Ehdotus: VAKAa koskeva huomautus voisi olla: Varhaiskasvatuksessa varhaiskasvatusta koskevaan päätökseen voi hakea oikaisua kunnan monijäseniseltä toimielimeltä. Lapsen varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea koskevaan päätökseen haetaan oikaisua aluehallintovirastolta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen voi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeudelle.

334

varhaiskasvatuksen tukipalvelut; tukipalvelut

sv stödjtjänster

määritelmä

eri viranomaisten tarjoamat, [varhaiskasvatusta](#) tukevat palvelut

huomautus

Varhaiskasvatuksen tukipalveluista säädetään varhaiskasvatuslaissa (540/2018). Tukipalveluita voivat olla esimerkiksi [varhaiskasvatuksen erityisopettajan](#) antama konsultaatio ja [opetus \(1\)](#), tulkitsemis- ja avustamispalvelut sekä apuvälineet.

Varhaiskasvatuksen tukipalveluita voivat järjestää esimerkiksi [varhaiskasvatuksen järjestäjä](#) tai sosiaali- ja terveydenhuolto.

Luokka: <varhaskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kommentti: Verrattava muihin tukipalvelukäsitteisiin. Ehdotettu tarkempaa termiä ja karsintaa. Tukipalveluja on esimerkiksi sosiaalihuollossa.

Vertaa opiskelun tukipalvelut: koulutusorganisaation tarjoamat, varsinaista opiskelua tukevat palvelut

Kysymys: Kuka tarjoaa tai antaa ja mitä tukee?

Vastaus: HE 15c: Lapselle annettavat tukipalvelut Lapsella on hänen tuen tarpeensa sitä edellyttäessä oikeus saada varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja opetusta, sekä varhaiskasvatukseen osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustamispalveluja ja apuvälineitä. → näitä tarjoavat eri viranomaiset.. järjestäjä, terveydenhuolto/sote

335

varhaiskasvatuksen tuen muoto; tukimuoto

sv stödform

määritelmä

varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen liittyvä tuen tukitoimi (tai järjestely tai ratkaisu), joka toteuttaa *lapsen* etua ja vastaa hänen tuen tarvettaan

huomautus

Varhaiskasvatuksen tuen muotoja ovat pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset toimenpiteet (sanamuoto riippuu vaihtavista termeistä).

Luokka: <varhaskasvatus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa annettava tuki*

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kommentti: Myös muiden koulutusasteiden tukia on määritelty tukimuodon kautta. Tämä pitää määritellä pää-OKSAssa tai rajata vain varhaiskasvatukseen. Riittäisikö apukäsite, kun muuallakaan ei ole nähty tarpeelliseksi?

Kommentti: Koska Liisi Hakaliston sähköpostissa 8.4. merkitty tärkeäksi, tehty luonnos varhaiskasvatuksen tukimuodosta. Tämän sisältö jää lähteissä epäselväksi.

Tämä jää (VAKA-kokous 1/2022): On pedagogisten jne.. yläkäsite. Palattava ehkä elokuussa?

Termi muutettu 2/2022: Oli varhaiskasvatukisen tukimuoto

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet: Varhaiskasvatuksen tuen muodot tarkoittavat lapsen tarvitsemia pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia tukitoimia. Tuen eri muotoja käytetään kaikilla tuen tasoilla lapsen tuen tarpeen mukaisesti¹²⁴. Tuen muotoja voi toteuttaa samanaikaisesti heti tuen tarpeen ilmettyä osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Varhaiskasvatuksen työtapoja ja oppimisympäristöjä muunnellaan lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tukitoimet suunnitellaan pedagogisesti niin, että lapsen osallisuus, oikeus oppia ja toimia osana vertaisryhmää toteutuvat lapsen edun mukaisesti. Lapsen tuki voi sisältää pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia tuen muotoja.

Hallituksen esitys: Edellä kuvatut listaukset tuen muodoista ei olisi katsottava tyhjentäväksi, vaan tuen käytännön toteuttamistapa jäisi paikalliseen ja tapauskohtaiseen harkintaan siten, että ratkaisu toteuttaa lapsen etua ja tuen tarvetta.

Kaavio: Tarvitaanko kaaviossa olevaa tukitoimenpiteet-apukäsitettä mihinkään?

336

pedagogiset toimenpiteet; pedagogiset järjestelyt; pedagogiset ratkaisut

sv pedagogiska arrangemang

määritelmä

varhaiskasvatuksen tuen muoto, joka vastaa *lapsen* tarpeisiin niiden edellyttämällä yhteisillä pedagogisilla ja erityispedagogisilla toimintatavoilla ja -menetelmillä

huomautus

Pedagogisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi *varhaiskasvatuksen* toistuvien toimintojen ja struktuurin luominen lapsen päivän rakenteeseen ja sensitiiviset ja saavutettavat vuorovaikutus- ja kommunikointitavat, kuten puhetta korvaavat kommunikaatiomenetelmät. Pedagogisiin toimenpiteisiin kuuluvat myös toiminnan suunnittelu, havainnointi, dokumentointi ja arviointi.

Pedagogisia toimenpiteitä voivat olla myös *varhaiskasvatuksen erityisopettajan* antama konsultaatio ja *opetus (1)*.

Luokka: <varhaskasvatus>

Käsittekaavio: *Varhaiskasvatuksessa annettava tuki*

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kommentti: Lähteissä ei juuri kerrota mitä nämä kolme muotoa pitävät sisällään, mutta veikkaisin niiden osin viittaavan varhaiskasvatuksen "kolmijakoon". Määritelmä on siis osin arvaus ja perustuu osin lakiesitykseen. Esimerkit on jaettu eri käsitteisiin lakiesityksen mukaan.

VAKA-kokous 3/2022: Jätetään kaikki synonyymit ja palataan syksyllä. Mietitään niitä tukityöryhmän raportin jälkeen.

337

rakenteelliset toimenpiteet; rakenteelliset järjestelyt; rakenteelliset ratkaisut

sv strukturella arrangemang

määritelmä

varhaiskasvatuksen tuen muoto, joka vastaa *lapsen* tarpeisiin henkilöstön osaamisen tai määrän tai ryhmäkoon sekä tulkitsemis- ja avustamispalveluiden ja apuvälineiden avulla

huomautus

Rakenteellisia toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi lapsen tuen tarpeen havaitsemiseen ja sen toteuttamiseen liittyvän osaamisen ja erityispedagogisen osaamisen lisääminen esimerkiksi täydennyskoulutuksen avulla, tarvittavan henkilöstön lisääminen lapsiryhmään tai henkilöstörakenteen tarkastelu ja muuttaminen lapsen tuen tarpeen mukaan.

Luokka: <varhaskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kommentti: Lähteissä ei juuri kerrota mitä nämä kolme muotoa pitävät sisällään, mutta veikkaisin niiden osin viittaavan varhaiskasvatuksen "kolmijakoon". Määritelmä on siis osin arvaus ja perustuu osin lakiesitykseen. Esimerkit on jaettu eri käsitteisiin lakiesityksen mukaan.

Kysymys: Kumpaan apuvälineet kuuluvat, rakenteellisiin vai hoidollisiin toimenpiteisiin, vaiko molempiin? -> voi kuulua molempiin apuvälineestä j tilanteesta riippuen.

VAKA-kokous 3/2022: Jätetään kaikki synonyymit ja palataan syksyllä. Mietitään niitä tukityöryhmän raportin jälkeen.

338

hoidolliset toimenpiteet; hoidolliset järjestelyt; hoidolliset ratkaisut

sv vårdinriktade arrangemang

määritelmä

varhaiskasvatuksen tuen muoto, joka vastaa *lapsen* perushoittoon, hoivaan sekä avustamiseen ja tarvittaessa myös lapsen terveydenhoidollisiin tarpeisiin

huomautus

Hoidolliset toimenpiteet voivat olla esimerkiksi pitkäaikaissairauksien hoitoon, lääkitykseen, ruokavalioon ja liikkumiseen liittyviä avustamisen tarpeita ja apuvälineitä.

Luokka: <varhaskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Kommentti: Lähteissä ei juuri kerrota mitä nämä kolme muotoa pitävät sisällään, mutta veikkaisin niiden osin viittaavan varhaiskasvatuksen "kolmijakoon". Määritelmä on siis osin arvaus ja perustuu osin lakiesitykseen. Esimerkit on jaettu eri käsitteisiin lakiesityksen mukaan.

Kysymys: Kumpaan apuvälineet kuuluvat, rakenteellisiin vai hoidollisiin toimenpiteisiin, vaiko molempiin? -> voi kuulua molempiin apuvälineestä ja tilanteesta riippuen.

VAKA-kokous 3/2022: Jätetään kaikki synonyymit ja palataan syksyllä. Mietitään niitä tukityöryhmän raportin jälkeen. HUOM! Huomautus muutettu ja tarkistettu hallituksen esityksen mukaiseksi.

339

<varhaiskasvatus>

moniammatillinen yhteistyö; monialainen yhteistyö

määritelmä

yhteistyö eri koulutuksen omaavien ja eri ammattiryhmiin kuuluvien *varhaiskasvatuksen työntekijöiden* (vai *varhaiskasvatushenkilöstön* jäsenten?) välillä, jonka tavoitteena on ratkaista sellaisia varhaiskasvatuksen kysymyksiä, jotka voivat olla liian haastavia yksittäisen ammattiryhmän näkökulmasta tai erillisesti työskennellen

Luokka: <varhaiskasvatus>

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Karsintaehdotus

Seija: Moniammatillisia ryhmiä on monilla eri osa-alueilla. Ryhmät itsessään ovat tärkeitä, mutta onko sellaisen määrittelyllä ja vain varhaiskasvatukseen merkitystä? Käsitettä ei ole määritelty sote:ssa eikä muilla koulutusasteilla.

340

pedagoginen dokumentointi

Luokka: <varhaiskasvatus>

<vaka2022>

Mahdollinen uusi VAKA-käsite

Karsintaehdotus

341

yleinen tuki varhaiskasvatuksessa; yleinen tuki (2)

sv allmänt stöd *n* inom småbarnspedagogik

määritelmä

varhaiskasvatuksessa annettavan tuen toteutus, jossa *lapsi* tarvitsee yleensä lyhytkestoista tai yksittäisiä *varhaiskasvatuksen tukimuotoja* sisältävää ja intensiteetiltään matalaa tukea ja saa sitä osana *varhaiskasvatuksen* perustoimintaa

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Käsitelty VAKA-kokouksessa 1/2022 ja 3/2022

Kolmitasoinen tuki poistettu

342

tehostettu tuki varhaiskasvatuksessa; tehostettu tuki (2)

sv intensifierat stöd inom småbarnspedagogik

en intensified support

määritelmä

varhaiskasvatuksessa annettavan tuen toteutus, jossa *lapsi* tarvitsee ja saa tukea, kun *yleinen tuki* ei riitä vastaamaan hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsitekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite. Verrattava yleisiin tukikäsitteisiin.

Käsitelty VAKA-kokouksessa 1/2022 ja 3/2022

Kolmitasoinen tuki poistettu

343

<varhaiskasvatus>

erityinen tuki varhaiskasvatuksessa; erityinen tuki (2)

sv särskilt stöd inom småbarnspedagogik

en intensive (special) support

määritelmä

varhaiskasvatuksessa annettavan tuen vahvin toteutus, jossa *lapsi* tarvitsee ja saa pitkäkestoista, jatkuvaa, kokoaikaista ja yleensä erityispedagogista osaamista ja useita tuen muotoja sisältävää tukea vastaamaan hänen yksilöllisiin tarpeisiinsa

huomautus

Erityisessä tuessa lapsi tarvitsee tukea vammasta tai sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai muusta lapsen *oppimisen* ja kehityksen tuen tarpeesta johtuen.

Luokka: <varhaiskasvatus>.

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite. Verrattava yleisiin tukikäsitteisiin.

Käsitelty VAKA-kokouksessa 1/2022 ja 3/2022

Kolmitasoinen tuki poistettu

344

<varhaiskasvatus>

vaativa tuki varhaiskasvatuksessa; vaativa tuki

sv krävande stöd?

en highly intensive (special) support

määritelmä

erityinen tuki varhaiskasvatuksessa, jossa *lapsi* tarvitsee yksilöllisesti suunniteltua tukea vammasta tai sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai muusta lapsen *oppimisen* ja kehityksen tuen tarpeesta johtuen

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksessa annettava tuki](#)

<vaka2022>

Mahdollinen uusi käsite. Verrattava yleisiin tukikäsitteisiin.

Kysymys: Tämä on selvästi erityisen tuen alakäsite, mutta ovatko kaikki mainitut kohdat vain vaativaa erityistä tukea kuvaavia?

Vastaus: Eivät, palataan tähän, kun tuen työryhmä on pidemmällä. Korostuuko monialaisuus? Kysy työryhmän tuloksia ennen seuraavaa kokousta. Edellyttää vahvaa monialaista yhteistyötä ja resursseja.

Kokous 3/2022: Tämä ei ehkä olekaan erityisen tuen alakäsite, vaan voi toimia kaikilla "tasoilla". Tarkistettava syksyllä. Tarvitaan Kirsin mielipide!

345

yleinen tuki

sv allmänt stöd *n*

en general support

määritelmä

kaiken *kasvatuksen* ja *opetuksen (1)* osana *opettajan* arvioinnin (2) perusteella annettava tuki, jonka tehtävänä on tukea *oppijaa* tavoitteiden saavuttamisessa

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan yleinen tuki on ensimmäinen keino vastata *oppilaan* tuen tarpeeseen. Tämä tarkoittaa yleensä yksittäisiä pedagogisia ratkaisuja sekä ohjaus- ja tukitoimia, joilla tilanteeseen vaikutetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa osana *peruskoulun (1)* arkea. Perusopetuslain (628/1998, 30 §) mukaan *oppimisen* ja koulunkäynnin tukea annetaan heti tuen tarpeen ilmetessä, eikä tuen aloittaminen edellytä erityisiä tutkimuksia tai päätöksiä.

Yleisen tuen aikana voidaan käyttää kaikkia tukimuotoja lukuun ottamatta *erityisen tuen (1)* päätökseen perustuvaa *erityisopetusta*. Tuen tarpeen kasvaessa ja oppilaan tarvitessa suunnitelmallista tukea hänen tulee saada *tehostettua tukea*.

Käsitteen tunnus: c510

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<vaka2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (allmänt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (general support)

346

tehostettu tuki

sv intensifierat stöd *n*

en intensified support

määritelmä

tuki, jota annetaan [oppijalle](#), joka tarvitsee [yleistä tukea](#) voimakkaampaa, säännöllisempää ja suunnitelmallista tukea

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 16a §) mukaan [oppilaalle](#), joka tarvitsee [oppimisessaan](#) tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on annettava tehostettua tukea hänelle tehdyn [oppimissuunnitelman](#) mukaisesti.

Tehostettu tuki sisältää erityisesti [tukiopetusta](#) ja [osa-aikaista erityisopetusta](#), [opetukseen \(1\)](#) osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustajapalveluita, muita opetuspalveluita, erityisiä apuvälineitä, [oppilashuollon](#) palveluita sekä tarvittavia pedagogisia järjestelyjä. Tehostetun tuen ja oppimissuunnitelman keskeisestä sisällöstä määrätään [opetussuunnitelman perusteissa](#).

Käsitteen tunnus: c511

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsitekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<vaka2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (intensifierat stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (intensified support)

Riinan kommentti perusopetuksen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 22.3.2022: Jos olen ymmärtänyt oikein, varhaiskasvatukseen voisi tulla neljä tukikäsitettä: yleinen tuki, tehostettu tuki, erityinen tuki ja vaativa erityinen tuki varhaiskasvatuksessa (?). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa on käsitteet erityinen tuki (2) ja vaativa erityinen tuki. Vakan, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen tukikäsitteiden ruotsin ja englannin vastineet kannattaisi tietysti sovittaa yhteen, mikäli mahdollista. Vakan tukikäsitteitä määritellään kuitenkin vasta kevään 2022 aikana.

347

<esiopetus, perusopetus>

erityinen tuki (1)

hakusana: erityisen tuen päätös

sv särskilt stöd *n*

en special support

määritelmä

tuki, jota annetaan *esiopetuksen* ja *perusopetuksen oppijalle*, jonka kasvun, kehityksen tai *oppimisen* tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi *tehostetun tuen* avulla

huomautus

Perusopetuksessa peruste sille, että *oppilas* kuuluu erityisen tuen (1) piiriin, voi olla esimerkiksi vammaisuus, sairaus, kehityksessä viivästyminen tai tunne-elämän häiriö.

Perusopetuslain (628/1998, 17 §) mukaan erityinen tuki (1) muodostuu *erityisopetuksesta (1)* ja muusta *oppilaan* tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.

Erityisen tuen (1) antamiseksi *opetuksen järjestäjän* tulee tehdä kirjallinen päätös.

Erityisopetus (1) ja oppilaan saama muu tuki muodostavat järjestelmällisen kokonaisuuden.

Käytettävissä ovat kaikki perusopetuslain mukaiset tukimuodot. Erityinen tuki (1) järjestetään joko yleisen *oppivelvollisuuden* tai *pidennetyin oppivelvollisuuden* piirissä. Erityistä tukea saava oppilas opiskelee joko oppiaineittain tai toiminta-alueittain. Mikäli oppilas opiskelee *oppiaineittain*, hän opiskelee eri oppiaineissa joko yleisen tai yksilöllistetyn *oppimäärän* mukaisesti.

Perusopetuksen erityistä tukea varten oppilaasta tehdään *pedagoginen selvitys*, minkä jälkeen tehdään erityistä tukea koskeva hallintopäätös.

Perusopetuksen oppilaalle laaditaan *henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma*, josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen *opetuksen (1)* ja muun tuen antaminen.

Käsitteen tunnus: c512

Luokka: <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<vaka2022>

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys perusopetuksen englannin kielityöryhmälle 28.1.2019: Ammatillisen koulutuksen puolella erityinen tuki -käsitteen englanninkielinen vastine-ehdotus näyttää olevan "special needs support" (en tiedä, jääkö tämä lopulliseksi). Mutta onko perusteltua, että perusopetuksen erityinen tuki -käsitteellä ja ammatillisen koulutuksen erityinen tuki -käsitteellä on eri vastineet englanniksi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (särskilt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special support)

Riinan kommentti perusopetuksen ruotsin ja englannin kielityöryhmille 22.3.2022: Jos olen ymmärtänyt oikein, varhaiskasvatukseen voisi tulla neljä tukikäsitettä: yleinen tuki, tehostettu tuki, erityinen tuki ja vaativa erityinen tuki varhaiskasvatuksessa (?). Lisäksi ammatillisessa koulutuksessa on käsitteet erityinen tuki (2) ja vaativa erityinen tuki. Vakan, perusopetuksen ja ammatillisen koulutuksen tukikäsitteiden ruotsin ja englannin vastineet kannattaisi tietysti sovittaa yhteen, mikäli mahdollista. Vakan tukikäsitteitä määritellään kuitenkin vasta kevään 2022 aikana.

348

pedagoginen arvio tehostettua tukea varten

sv pedagogisk bedömning för intensifierat stöd

en pedagogical evaluation

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *yleisestä tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *tehostetun tuen* tarpeesta

huomautus

Tehostetun tuen aloittaminen ja käsittely moniammatillisessa oppilashuoltotyössä perustuu kirjalliseen pedagogiseen arvioon. Arvion laativat *oppilaan opettaja* tai opettajat yhdessä, ja tarvittaessa muut asiantuntijat yhteistyössä oppilaan ja *huoltajan* kanssa. Pedagogisessa arviossa kuvattavat asiat, kuten oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena, oppilaan saaman *yleisen tuen* vaikutukset sekä arvio tarvittavista tukijärjestelyistä, sisältyvät *opetussuunnitelman perusteisiin*.

Käsitteen tunnus: c513

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

Ruotsi: Terminologi 30.12.2012: Ruotsin termi on terminologin (lähteiden perusteella) muodostama, pitäisi natiivin tarkistaa!

349

pedagoginen selvitys erityistä tukea varten

sv pedagogisk utredning för särskilt stöd

en pedagogical investigation for the type of support to be provided for the pupil

määritelmä

asiakirja, joka sisältää kuvauksen *oppijan oppimisen* ja koulunkäynnin tilanteesta, oppimisvalmiuksista ja erityistarpeista, hänen saamastaan *tehostetusta tuesta* sekä arvion tarvittavista tukijärjestelyistä ja *erityisen tuen (1)* tarpeesta

huomautus

Pedagogisessa selvityksessä arvioidaan *oppilaan* erityisen tuen (1) tarvetta. Pedagoginen selvitys tehdään ennen erityistä tukea koskevaa päätöstä.

Käsitteen tunnus: c515

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

350

perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä

sv individualiserad lärokurs i den grundläggande utbildningen
en individualised curriculum

määritelmä

oppimäärä, joka on määritelty *erityistä tukea (1)* saavan *oppilaan* tavoitetasolle hänen omien edellytystensä mukaiseksi

huomautus

Käsitteen tunnus: c516

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Ruotsi: Terminologiharjoittelija 30.12.2012: Ruotsin termi on terminologin (lähteiden perusteella) muodostama, pitäisi natiivin tarkistaa!

351

pidennetty oppivelvollisuus

sv förlängd läroplikt
en extended compulsory education

määritelmä

oppivelvollisuus, joka alkaa vuotta säädettyä aiemmin

huomautus

Jos *perusopetukselle* säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ilmeisesti ole mahdollista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona *lapsi* täyttää kuusi vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset ja sairaat lapset. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään aina myös päätös *erityisestä tuesta (1)*.

Käsitteen tunnus: c517

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

352

toiminta-alueittain järjestetty opetus

sv undervisning enligt verksamhetsområde

määritelmä

oppiainejaon sijasta käytettävä *perusopetuksen* järjestämistapa, jota voidaan käyttää vammaisen tai vakavasti sairaan *oppilaan* kohdalla ja josta tehdään päätös *erityisen tuen (1)* päätöksessä

huomautus

Vaikeimmin kehitysvammaisten *oppilaiden opetus (1)* voidaan järjestää oppiainejaon sijasta *koulutuksen järjestäjän* toiminta-alueittain. Myös muulla tavoin vammaisen tai vakavasti sairaan oppilaan opetus (1) voi olla perusteltua järjestää toiminta-alueittain. Perusopetuksen *opetussuunnitelmaan (1)* kuuluvat toiminta-alueet ovat motoriset taidot, kieli ja kommunikaatio, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot ja kognitiiviset taidot.

Käsitteen tunnus: c518

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

353

erityiset opetusjärjestelyt <perusopetus>; erityiset opetus- ja opiskelijajärjestelyt <ammattillinen koulutus>

sv särskilda undervisningsarrangemang

määritelmä

hallintopäätökseen perustuva [opetuksen \(1\)](#) järjestäminen toisin kuin laissa ja sen nojalla säädetään tai määrätään

huomautus

[Perusopetuksessa](#) erityisiä opetusjärjestelyitä voidaan käyttää, kun kyse on [erityistä tukea \(1\)](#) saavasta [oppilaasta](#). Tällaisen oppilaan erityisistä opetusjärjestelyistä määrätään erityisen tuen päätöksessä.

Erityisiä opetusjärjestelyjä voidaan käyttää myös tietyissä muissa perusopetuslain (628/1998) mukaisissa tilanteissa, kuten jos oppilaalla katsotaan joltakin osin ennestään olevan perusopetuksen [oppimäärää](#) vastaavat tiedot ja taidot, jos perusopetuksen oppimäärän suorittaminen olisi oppilaalle joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä. Erityisistä opetusjärjestelyistä tehdään hallintopäätös, minkä jälkeen oppilaalle laaditaan [oppimissuunnitelma](#).

[Ammatillisessa koulutuksessa](#) erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä voidaan käyttää, kun on kyse erityisopetuksessa olevasta [opiskelijasta](#).

Erityisiä opetus- ja opiskelijajärjestelyitä voidaan käyttää myös tietyissä muissa ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaisissa tilanteissa, kuten jos [opiskelijalla](#) katsotaan joltakin osin ennestään olevan tutkinnon sisältämiä opintoja vastaavat tiedot ja taidot, jos tutkinnon sisältämien opintojen suorittaminen olisi opiskelijalle olosuhteet ja aikaisemmat opinnot huomioon ottaen joltakin osin kohtuutonta tai jos järjestelyt ovat perusteltuja opiskelijan terveydentilaan liittyvistä syistä.

Ammatillisessa koulutuksessa erityisten opetus- ja opiskelijajärjestelyiden käyttämisen tavoitteena on, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon tai [koulutuksen \(2\)](#), vaikka hän joiltakin osin ei voi saavuttaa [tutkinnon perusteiden](#) tai koulutuksen (2) perusteiden mukaisia ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita (2). Ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) voidaan poiketa vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c519

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>

Käsitteekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys 29.12.2020: Tulisiko OKSAan lisätä erityisopetus ammatillisen koulutuksen käsitteenä? Tai vähintään tarkistaa, sopiiko OKSAssa oleva erityisopetus (1) (joka on perusopetuksen käsite) tai erityisopetus (2) (joka on lukion käsite) myös ammatilliselle koulutukselle (ehkä jotenkin muokattuna). Erityisopetukseen viitataan mm. käsitteen "erityisopetuksena järjestettävä ammatillinen koulutus" määritelmässä ja huomautuksessa sekä käsitteen "erityiset opetusjärjestelyt" huomautuksessa. Nyt viittaukset poistettu, sillä johtivat perusopetuksen kannalta määriteltyyn erityisopetus-käsitteeseen.

354

<amatillinen koulutus>

erityinen tuki (2); amatillisen koulutuksen erityinen tuki

sv särskilt stöd *n* (2)

en special needs support

määritelmä

tuki ja siihen liittyvät erityiset opetus- ja opiskelijajärjestelyt, jota annetaan *amatillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hän tarvitsee pitkäaikaista tai säännöllistä *oppimisen* ja *opiskelun* tukea oppimisvaikeuksien, vamman, sairauden tai muun syyn vuoksi

huomautus

Erityinen tuki (2) on opiskelijan tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista ja pedagogista tukea.

Käsitteen tunnus: c1306

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, amatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys amatillisen koulutuksen englannin kielityöryhmälle 28.1.2019:

Perusopetuksen puolella erityinen tuki -käsitteen englanninkielinen termiehdotus näyttää olevan "special support" (en tiedä, jääkö tämä lopulliseksi). Mutta onko perusteltua, että perusopetuksen erityinen tuki -käsitteellä ja amatillisen koulutuksen erityinen tuki -käsitteellä on eri vastineet englanniksi?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (särskilt stöd)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (special support)

355

<amatillinen koulutus>

vaativa erityinen tuki

sv krävande särskilt stöd *n*

en intensive special needs support

määritelmä

erityinen tuki (2), jota annetaan *amatillisen koulutuksen opiskelijalle* silloin, kun hänellä on vaikea vamma tai sairaus, joiden vuoksi hän tarvitsee yksilöllistä, laaja-alaista ja monipuolista tukea

huomautus

Vaativaa erityistä tukea voivat antaa vain vaativan erityisen tuen tehtävän saaneet *koulutuksen järjestäjät*.

Käsitteen tunnus: c1307

Luokka: <amatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, amatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin amatillinen>

<amatillinen ruotsi kesken>

356

osaamisen arvioinnin mukauttaminen

sv anpassning av bedömningen av kunnandet

en adjustment of competence assessment

määritelmä

järjestely, jossa *erityistä tukea (2)* saavan *opiskelijan* ammatillisen perustutkinnon *perusteiden* mukaista osaamisen arviointia (2) muutetaan laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2), jossa otetaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa erityisen tuen (2) tavoitteena on, että opiskelija voi saavuttaa *tutkinnon perusteiden* tai *koulutuksen (2)* perusteiden mukaiset ammattitaitovaatimukset ja osaamistavoitteet (2). Erityistä tukea (2) saavan opiskelijan osalta ammatillisen perustutkinnon perusteiden mukaista osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa laatimalla opiskelijalle yksilöllinen osaamisen arviointi (2). Osaamisen arviointia (2) voidaan mukauttaa vain siinä määrin, kuin se on opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja valmiudet huomioon ottaen välttämätöntä.

Käsitteen tunnus: c881

Luokka: <ammatillinen koulutus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin ammatillinen>

<ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 21.1.2020: Kääntäjät pohtivat tätä. Adjust vai adapt?

357

oppimisen tuki

en support for learning

määritelmä

tuki, jonka tarkoituksena on tukea lukio-opintojen suorittamisessa *lukiokoulutuksen opiskelijaa*, jolla on oppimisvaikeuksien vuoksi haasteita suoriutua opinnoistaan

huomautus

Yksi lukiokoulutuksessa käytetty oppimisen tuen muoto on *erityisopetus (2)*. Muita tuen muotoja ovat esimerkiksi *aineenopettajan* antama pedagoginen tuki, erilaiset opetusjärjestelyt ja *ylioppilaskokeen* suorittamiseen annettava lisäaika.

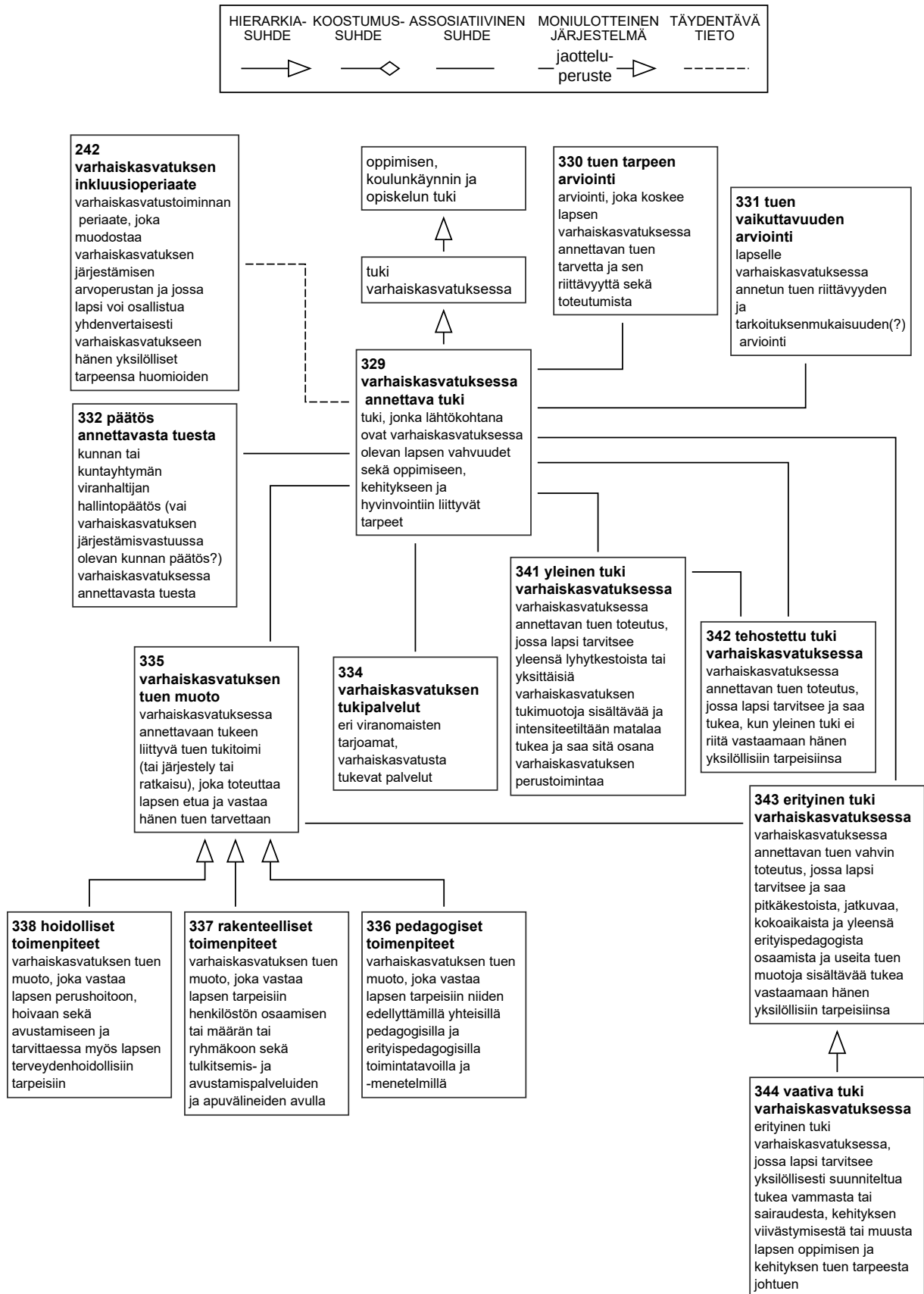
Käsitteen tunnus: c1686

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: [Oppimisen, koulunkäynnin ja opiskelun tuki perusopetuksessa, ammatillisessa koulutuksessa ja lukiokoulutuksessa](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

Käsitekaavio 30. Varhaiskasvatuksessa annettava tuki.

6.6 Varhaiskasvatukseen, opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut

358

varhaiskasvatuksen asiakasmaksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik; kundavgift för småbarnspedagogik

en early childhood education and care client fee; client fee for early childhood education and care; ECEC client fee

määritelmä

[varhaiskasvatuksesta](#) perittävä asiakasmaksu

huomautus

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on aina lapsikohtainen ja kunta tekee siitä maksupäätöksen tai [yksityinen varhaiskasvatuksen palveluntuottaja](#) sopimuksen.

Laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016) säädetään kunnan järjestämässä [päiväkotitoiminnassa](#) ja [perhepäivähoidossa](#) perittävistä asiakasmaksuista. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esimerkiksi [avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta](#) kunta voi periä päättämänsä asiakasmaksun.

Käsitteen tunnus: c1602

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021>

359

kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik på heltid; kundavgift för småbarnspedagogik på heltid

en client fee for full-time early childhood education and care; full-time ECEC client fee

määritelmä

[kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta](#) perittävä [varhaiskasvatuksen asiakasmaksu](#)

huomautus

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaissa (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1603

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

360

osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu

sv klientavgift för småbarnspedagogik på deltid; kundavgift för småbarnspedagogik på deltid

en client fee for part-time early childhood education and care; part-time ECEC client fee

määritelmä

[osa-aikaisesta varhaiskasvatuksesta](#) perittävä [varhaiskasvatuksen asiakasmaksu](#)

huomautus

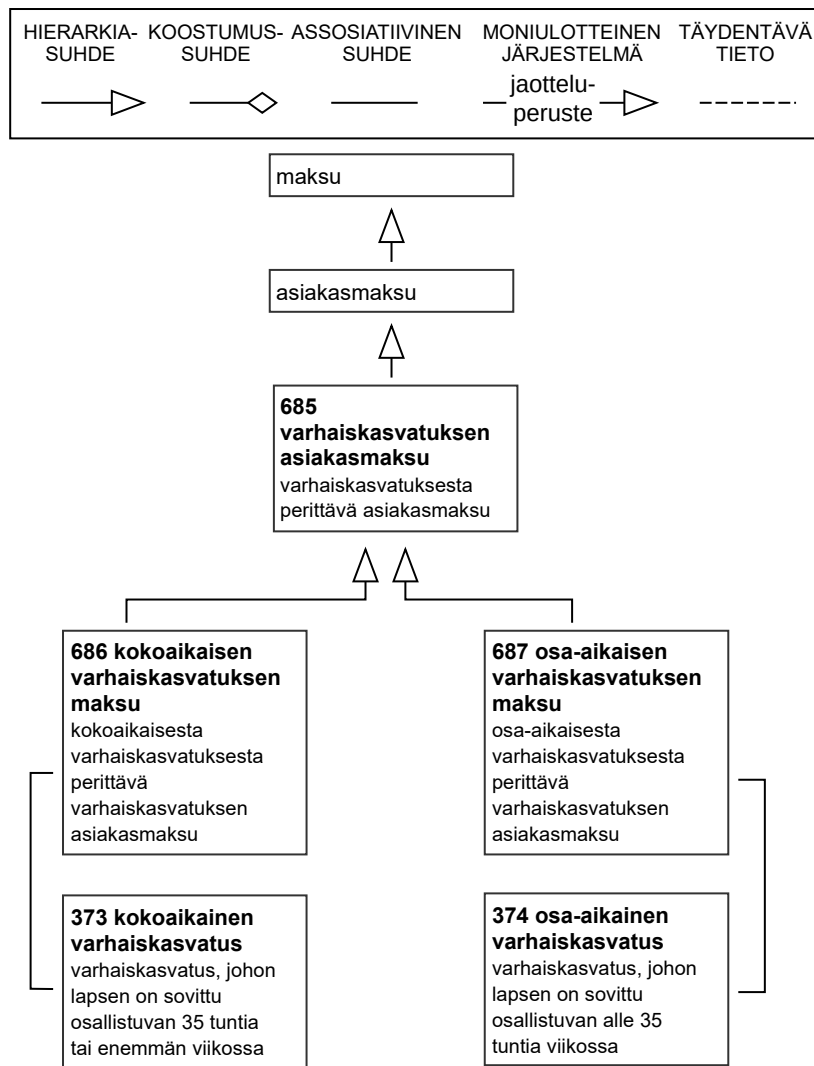
Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksusta on säädetty varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 6 §:ssä (1503/2016).

Käsitteen tunnus: c1604

Luokka: <varhaiskasvatus>

Käsittekaavio: [Varhaiskasvatuksen maksut](#)

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

Käsitekaavio 32. Varhaiskasvatuksen maksut.

361

opiskelumaksu; opintomaksu; opiskelijamaksu; maksu opetukseen osallistumisesta <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu>; **opetuksesta perittävä maksu** <korkeakoulut>; ~ **materiaalimaksu**

hakusana: kurssimaksu

sv studieavgift

en > course fee <esim. aikuisten lukiokoulutuksessa aineopiskelijalta perittävä maksu opetukseen osallistumisesta>; > education and training fee <ammattillinen koulutus>; ~ materials fee <materiaalimaksu>

määritelmä

koulutukseen (1) osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Toisen asteen koulutukseen (*lukiokoulutus* ja *ammattillinen koulutus*) liittyvä *opetus (1)* ja *ohjaus* on maksutonta, mutta *opiskelijoilta* voidaan periä esimerkiksi materiaalimaksuja.

Ammattitutkintokoulutuksessa, erikoisammattitutkintokoulutuksessa ja muussa ammatillisessa koulutuksessa *koulutuksen järjestäjä* voi periä opiskelijalta kohtuullisen opiskelumaksun, jolla katetaan osittain *koulutuksen (2)* järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Aikuisten *lukiokoulutuksessa* yksittäisen *oppiaineen* opiskelijalta (nk. aineopiskelija) voidaan periä maksu opetukseen osallistumisesta.

Vapaan sivistystyön lainsäädännössä käytetään termiä opiskelumaksu, mutta yleiskielessä vapaan sivistystyön opiskelumaksuista käytetään nimityksiä kurssimaksu, *lukukausimaksu* ja lukuvuosimaksu. Vapaan sivistystyön koulutuksessa voi olla myös materiaalimaksuja.

Ammattikorkeakoulujen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1440/2014) mukaan *ammattikorkeakoulu* voi periä maksuja avoimista ammattikorkeakouluopinnoista ja erillisellä opiskeluoikeudella suoritettavista opinnoista.

Yliopistojen toiminnassa perittävistä maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1082/2009) mukaan *yliopisto* voi periä maksuja avoimista yliopisto-opinnoista ja erillisellä opiskeluoikeudella suoritettavista opinnoista.

Korkeakouluissa (1) voidaan edellä mainittujen opetuksesta perittävien maksujen lisäksi periä myös mm. materiaalimaksuja.

Käsitteen tunnus: c634

Luokka: <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin korkeakoulut>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 10.1.2017: Onko tämä sellainen käsite, joka tulisi ottaa korkeakoulujen kielityöryhmien kieliversioitavaksi? Vai mille asteelle kuuluu (nyt merkitty lukio, ammatillinen, vapaa sivistystyö, vai onko kaikille yhteinen? Onko määritelmä ok?

OKSA-jaos 28.8.2020: Palataan tähän, sillä käsite menee osin uusiksi oppivelvollisuuden laajentamisen vuoksi. Joko syksyllä 2020 tai viimeistään vuoden 2021 alussa.

362

lukukausimaksu; ~ lukuvuosimaksu

sv termsavgift; ~ årsavgift <lukuvuosimaksu>
 en tuition fee /GB/; ~ annual tuition fee <lukuvuosimaksu>
 rather than: tuition (2) /US/

määritelmä

koulutuksesta (1) lukukautta kohti perittävä *opiskelumaksu*

huomautus

Termillä lukuvuosimaksu viitataan lukuvuotta kohti perittävään opiskelumaksuun.

Lainsäädännössä termi lukuvuosimaksu (tai lukukausimaksu) on käytössä ainoastaan *korkeakoulujen* (1) osalta. Kuitenkin myös muilla *koulutusasteilla* (esim. *perusopetuksessa erityisen koulutustehtävän* saaneilla *oppilaitoksilla* sekä *vapaassa sivistystyössä*) perittäviä maksuja voidaan nimittää lukukausi- tai lukuvuosimaksuiksi.

Suomen *korkeakouluissa* (1) lukukausimaksu on käytössä EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tuleville *opiskelijoille vieraskielisessä koulutuksessa*.

Englannin sana tuition viittaa *opettamiseen*. Amerikanenglannissa termi tuition viittaa myös *opetukseen* (1) liittyvään maksuun, kuten lukukausimaksuun; brittienglannissa tuition-sanan perään on lisättävä 'fee'. On suositettavampaa käyttää sanaa tuition *opettamisesta* ja tuition fee opetukseen liittyvästä maksusta, jotta käsitteiden välille saadaan tehtyä ero.

Käsitteen tunnus: c630

Luokka: <perusopetus>, <korkeakoulut>, <vapaa sivistystyö>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

363

lukuvuosimaksuvelvollisuus

määritelmä

opiskelijan velvollisuus suorittaa lukuvuosimaksu

huomautus

Lukuvuosimaksulla tarkoitetaan *koulutuksesta* (1) lukuvuotta kohti perittävää *opiskelumaksua*, ks. *lukukausimaksu*.

Suomen *korkeakouluissa* (1) lukuvuosimaksu ja lukuvuosimaksuvelvollisuus liittyy *koulutukseen* (1), joka on muun kuin suomen- tai ruotsinkielistä, johtaa alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon eikä ole tilauskoulutusta. Esimerkki tällaisesta koulutuksesta (1) on vieraskielinen perustutkintokoulutus, kuten englanninkielisen maisteriohjelman *koulutus* (2).

Yliopistolain (558/2009) ja ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan opiskelijalla ei ole lukuvuosimaksuvelvollisuutta, mikäli hän on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalainen tai mikäli hänet Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden muun sopimuspuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaan rinnastetaan Euroopan unionin kansalaiseen, tai mikäli hän on edellä mainittujen perheenjäsen. Lukuvuosimaksuvelvollisuutta ei ole myöskään opiskelijalla, jolla on ulkomaalaislaissa tarkoitettu Euroopan unionin sininen kortti, jatkuva tai pysyvä oleskelulupa tai pitkään oleskelleen kolmannen maan kansalaisen EU-oleskelulupa tai jos hän on edellä mainittujen perheenjäsen.

Käsitteen tunnus: c1541

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: [Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut](#)

tarkistettava / käsittelyyn krk 2019

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

364

lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija

määritelmä

opiskelija, jolla on *lukuvuosimaksuvelvollisuus*

huomautus

Lukuvuosimaksuvelvollisia ovat *korkeakoulujen (1) tutkinto-opiskelijat*, joilta korkeakoulu (1) lain mukaisesti perii *opiskelusta* lukuvuosimaksun.

Yliopistolain (558/2009) mukaan *yliopiston* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan *koulutukseen (2)* hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu lukuvuodessa.

Ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaan *ammattikorkeakoulun* on perittävä muuhun kuin suomen- tai ruotsinkieliseen ammattikorkeakoulututkintoon tai ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaan *koulutukseen (2)* hyväksytyltä opiskelijalta vähintään 1 500 euron suuruinen maksu lukuvuodessa.

Ks. myös *lukukausimaksu*.

Käsitteen tunnus: c1542

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut ruotsi kesken> <korkeakoulut englanti kesken>

365

tutkintomaksu

sv examensavgift

en qualification fee

määritelmä

tutkintoon osallistumisesta perittävä maksu

huomautus

Esimerkiksi ylioppilastutkintoon osallistuvalla tutkintomaksu peritään tutkintoon ilmoittautumisen yhteydessä.

Käsitteen tunnus: c631

Luokka: <lukiokoulutus>

Käsittekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken> <lukiokoulutus englanti kesken>

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (examensavgift)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (qualification fee)

366

ylioppilaskunnan jäsenmaksu

sv studentkårens medlemsavgift; studentkårsavgift

en student union membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *ylioppilaskunnan* jäsenyydestä

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenmaksu on *yliopistojen perustutkinto-opiskelijoille* pakollinen.

Käsitteen tunnus: c632

Luokka: <korkeakoulut>

Käsittekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

367

opiskelijakunnan jäsenmaksu

sv studerandekårens medlemsavgift; studerandekårsavgift
en student association membership fee

määritelmä

maksu, joka peritään *opiskelijakunnan (1)* jäsenyydestä

huomautus

Käsitteen tunnus: c1051

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<korkeakoulut englanti kesken> <korkeakoulut ruotsi kesken>

Terminologin kysymys korkeakoulujen englannin työryhmälle 25.6.2018: Onko ehdotettu englannin vastine ok?

Terminologin kysymys korkeakoulujen ruotsin työryhmälle 25.6.2018: Ovatko em. ruotsinkieliset vastineet ok; ovat terminologin "itse kehittämiä?"

368

YTHS-maksu; Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu

sv SHVS-avgift; avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse
en Finnish Student Health Service fee
rather than: FSHS fee

määritelmä

terveydenhuoltopalveluista *korkeakoulun (1) lukukausi-ilmoittautumisen* yhteydessä perittävä maksu

huomautus

YTHS-maksu on *opiskelijalle* pakollinen, jos hän ilmoittautuu läsnä olevaksi.

Käsitteen tunnus: c633

Luokka: <korkeakoulut>

Käsitekaavio: *Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut*

<kieliversiointiin korkeakoulut>

369

(vanhentunut)

maksu tutkinnon järjestämisestä

sv avgift för examensarrangemangen

määritelmä

maksu, joka voidaan periä ammattitutkintoon tai erikoisammattitutkintoon osallistuvalta, joka suorittaa tutkinnon osallistumatta tutkintoon valmistavaan *koulutukseen (2)*

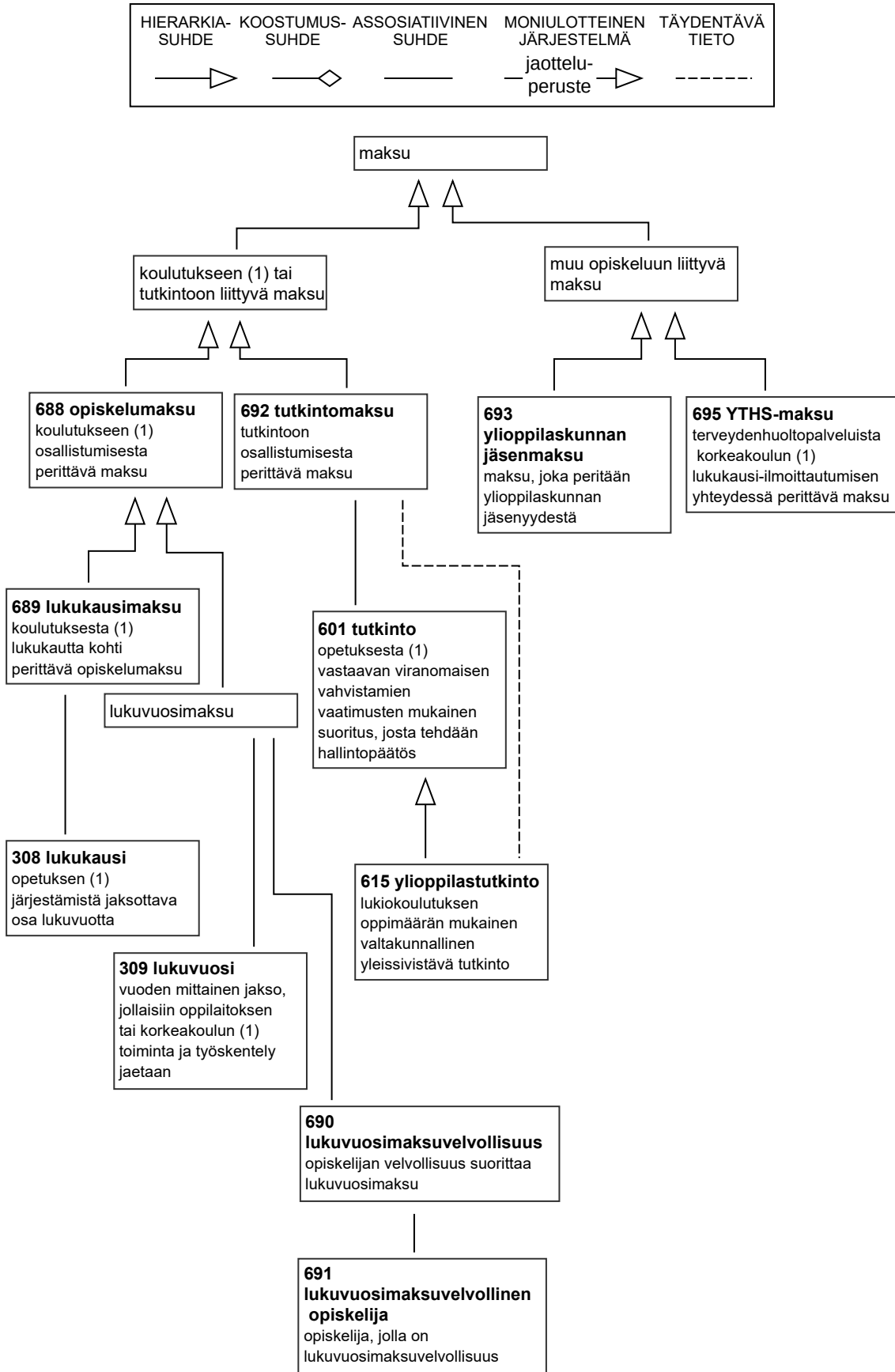
huomautus

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) voimaantulon myötä vanhentunut käsite; tarkista mahdollinen siirtymäaika.

Käsitteen tunnus: c635

Luokka: <amatillinen koulutus>

<kieliversiointiin amatillinen> <amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

Käsitekaavio 33. Opiskeluun ja tutkinnon suorittamiseen liittyvät maksut.

6.7 Muita koulutuksen toteuttamiseen/läpivientiin ja opintoprosesseihin liittyviä käsitteitä

370

aamu- ja iltapäivätoiminta

hakusana: aamupäivätoiminta; iltapäivätoiminta

sv morgon- och eftermiddagsverksamhet

en morning and afternoon activities

määritelmä

perusopetuksen oppilaille ennen koulupäivää tai sen jälkeen järjestettävä vapaaehtoinen toiminta

huomautus

Aamu- ja iltapäivätoiminta on tarkoitettu 1- ja 2-luokkalaisille sekä niille muiden *vuosiluokkien* oppilaille, jotka saavat *erityistä tukea (1)*.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä on säädetty perusopetuslaissa (628/1998).

Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteista.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa ovat esimerkiksi *koulun kerhotoiminta* ja *taiteen perusopetus*.

Toiminnan järjestäjinä voivat olla esimerkiksi *peruskoulut (1)*, kunnan nuorisopalvelut, järjestöt tai seurakunnat.

Käsitteen tunnus: c454

Käsittekaavio: [Muu koulutuksen henkilöstö](#)

371

koulun kerhotoiminta

hakusana: kerhotoiminta

sv skolans klubbverksamhet

määritelmä

perusopetuksen oppilaille järjestetty vapaa-ajan toiminta, jonka lähtökohtana ovat *peruskoulun (1)* kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet

huomautus

Perusopetuslain (628/1998, 47 §) mukaan perusopetuksen yhteydessä voidaan oppilaille järjestää kirjastotoimintaa, kerhotoimintaa ja muuta *opetukseen (1)* läheisesti liittyvää toimintaa.

Koulun kerhotoimintaa järjestetään *perusopetuksen* yhteydessä oppituntien ulkopuolella.

Kerhotoiminnan tavoitteena on olla monipuolista, lasten ja nuorten kasvua tukevaa toimintaa, joka vakiintuu osaksi lasten ja nuorten iltapäivää.

Käsitteen tunnus: c876

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

372

varhaiskasvatuksen ruokailu

sv måltider inom småbarnspedagogik

en meals *pl* in early childhood education and care; ECEC meals *pl*

määritelmä

varhaiskasvatuksessa olevalle *lapselle* järjestetty tarkoituksenmukainen ja ohjattu ruokailu

huomautus

Vertaa *kouluateria*.

Käsitteen tunnus: c976

Luokka: <varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<vaka2021> ruotsi päivitetty

373

kouluateria <perusopetus>; **maksuton ateria** <ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus>; ~ **kouluruokailu** <perusopetus>; ~ **maksuton ruokailu** <ammattillinen koulutus ja lukiokoulutus>

sv skolmåltid

en school meal

määritelmä

*oppilaitoksen oppilaille*en tai *opiskelijoille*en maksutta tarjoama ateria

huomautus

Aterian järjestämisestä vastaa *opetuksen järjestäjä* tai *koulutuksen järjestäjä*, mutta käytännössä aterian tarjoaa oppilaitos.

Esiopetuksessa ja *perusopetuksessa* opetuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää oppilaille maksuton ateria työpäivittäin. Oikeus kouluateriaan koskee perusopetukseen valmistavan *opetuksen (1)* oppilaita, perusopetuksen ja perusopetuksen lisäopetuksen oppilaita sekä oppivelvollisuusikä ylittäneitä perusopetuksen opiskelijoita.

Lukiokoulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria päätoimisille opiskelijoille työpäivittäin. Velvollisuus järjestää maksuton ateria liittyy nuorten lukiokoulutukseen sekä toisaalta sisäoppilaitosmuotoisesti järjestettävään lukiokoulutukseen. Ks. tarkemmin lukiolaki 714/2018, 35 §.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjällä on velvollisuus järjestää maksuton ateria muun muassa päätoimisille ammatillisen perustutkintokoulutuksen ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen opiskelijoille sellaisina päivinä, joina opiskelijan on oltava läsnä koulutuksen järjestäjän osoittamassa koulutuspaikassa. *Oppivelvollisella* opiskelijalla on oikeus maksuttomaan ateriaan myös päätoimisessa ammattitutkintokoulutuksessa. Ks. tarkemmin laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, 100 §.

Ammatillisessa koulutuksessa oikeus maksuttomaan ruokailuun ei kuitenkaan koske oppisopimuskoulutuksen, työvoimakoulutuksen eikä henkilöstökoulutuksen opiskelijoita.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan *peruskoulu (1)* määrittelee omassa *opetuksen järjestäjän opetussuunnitelmassaan* kouluruokailun keskeiset periaatteet sekä kuvaa järjestämisessä huomioon otettavat terveys-, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet.

Vrt. *varhaiskasvatuksen ruokailu*.

Käsitteen tunnus: c637

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammattillinen ruotsi kesken>

<ammattillinen englanti kesken>

Terminologin kysymys oppivelvollisuuden laajentuminen -pikkusanastotyöryhmälle 11.12.2021:

Huomautuksessa mainitaan perusopetuksen lisäopetus. Pitäisikö korvata esim. käsitteellä tutkintokoulutukseen valmentava koulutus? Vai poistetaanko vain kokonaan?

374

koulumatka

sv skolväg <koulumatka etäisyytenä tai konkreettinen tie tai reitti>; skolresa <koulumatka siirtymisenä paikasta toiseen>

en distance between home and school; distance between a student's home and school
not: school travel

määritelmä

oppilaan tai *opiskelijan* matka asuinpaikasta *oppilaitokseen*

huomautus

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen, jos matka kodin ja koulupaikkakoulun välillä on yli viisi kilometriä tai jos matka on oppilaalle esimerkiksi liian vaarallinen.

Oppilas tai opiskelija voi koulumatkatukilain (48/1997) mukaan olla oikeutettu koulumatkatukeen (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä [Kelan sanastosta](#)).

Käsitteen tunnus: c638

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

375

koulumatkaetu

sv skolreseförmån (??); skolskjutsförmån

en school transport (?)

määritelmä

perusopetuksen oppilaalle koulumatkan pituuden, vaikeuden, rasittavuuden tai vaarallisuuden perusteella myönnetty etu

huomautus

Koulumatkaetu voidaan myöntää, jos *oppilaan* koulumatka on yli viisi kilometriä tai jos koulumatka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Koulumatkaetu voi olla maksuton kuljetus tai oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä avustus.

Lukiokoulutuksessa perusopetuksen koulumatkaetua vastaa Kelan maksama koulumatkatuki (katso koulumatkatuki-käsitteen määritelmä [Kelan sanastosta](#)).

Käsitteen tunnus: c639

Luokka: <perusopetus>

Käsittekaavio: [Opintososiaaliset edut ja opintososiaaliset palvelut](#)

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: Perusopetuslaissa (628/1998) käytetään termiä ”koulumatkaetu”, onko se kuljetusedun synonyymi? Pitäisikö koulumatkaetu lisätä suomenkieliseksi termiksi?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: suomen termiä kuljetusetu ei löydy säädöksistä. Perusopetuslaissa ”koulumatkaetu” on käännetty ”stöd för skolresor”.

OKSA-jaoksen kommentti lukion ruotsin työryhmälle 14.6.2019: Suomen termimuoto ”kuljetusetu” oli virheellinen, tarkoitus on olla perusopetuslain mukainen termi ”koulumatkaetu”.

Anu Halvari / OPH: koulukuljetus: school transport. Check Leo

376

kuljetuspäätös

sv beslut *n* om skolskjuts

määritelmä

koulumatkaedun myöntämistä koskeva päätös

huomautus

Kuljetuspäätös tehdään oppijakohtaisesti. Kuljetuspäätös tehdään myös väliaikaisesta kuljetusedusta, jollainen voi tulla kyseeseen esimerkiksi loukkaantumistapauksessa.

Käsitteen tunnus: c641

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Anu Halvari / OPH: koulukuljetus: school transport. Check Leo

377

kodin ja koulun yhteistyö <perusopetus>; **kodin ja oppilaitoksen yhteistyö** <lukiokoulutus>

sv samarbete *n* mellan hem och skola <perusopetus>; samarbete *n* mellan hem och läroanstalt <lukiokoulutus>

en cooperation between home and school <perusopetus, lukiokoulutus>; home-school cooperation <perusopetus, lukiokoulutus>; ~ homes and schools working together

määritelmä

toiminta, jossa *huoltajilla* on mahdollisuus yhdessä *opettajan* ja *oppilaiden* kanssa osallistua *oppilaitoksen* opetus- ja kasvatustyön suunnitteluun ja *arviointiin (1)*

huomautus

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (1) mukaan huoltajille tulee antaa tietoa *opetussuunnitelmasta (1)*, *opetuksen (1)* järjestämisestä, *oppilashuollosta* ja mahdollisuudesta osallistua kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

Käsitteen tunnus: c514

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

7 Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi

7.1 Arvioinnin peruskäsitteitä

378

arviointi (1)

sv utvärdering (1); evaluering (1)

en evaluation (1); > assessment (2) <oppijan, oppimisen tai opintosuorituksen arviointi>

määritelmä

tarkastelun kohdetta koskevan tiedon analysointi ja tulkitseminen ja niiden pohjalta tehtävä kohteen arvottaminen

huomautus

Arviointi (1) tehdään arviointikriteerien tai tavoiteasetannan perusteella.

Arviointi (1) voi kohdistua esimerkiksi toiminnan tai sen tulosten laatuun tai tehokkuuteen.

Opetustoimen alueella tehtävää arviointia (1) ovat mm. opintosuoritusten arviointi (ks. arviointi (2)) ja *koulutuksen arviointi*.

utvärdering / bedömning: Ruotsin kielessä terminkäyttö poikkeaa suomen kielestä. Tässä määrittelystä yläkäsitteestä arviointi (1) sekä käsitteestä koulutuksen arviointi käytetään termiä utvärdering, kun taas mm. käsitteistä oppilaan arviointi, opiskelijan arviointi ja opintosuorituksen arviointi (ks. arviointi (2)) käytetään termiä bedömning.

assessment (2): Englannin termi assessment (2) viittaa ennen kaikkea mittausten perusteella tehtävään tavoitteen ja tuloksen vertailuun, ja suomeksi assessment käännetään usein sanalla mittaaminen. Termiä assessment käytetään myös käsitteen oppilaan arviointi / opiskelijan arviointi / opintosuorituksen arviointi (ks. arviointi (2)) englanninkielisenä vastineena.

Ks. myös arviointikriteeri.

Käsitteen tunnus: c750

Luokka: <yhteinen/yleinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaaviot: [Arviointi](#), [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin korkeakoulut>

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin voidaan jättää pois

Terminologien (Riina Kosunen ja Seija Suonuuti) kommentti 16.8.2016: käsite arviointi (1) tarvitaan monen muun käsitteen yläkäsitteenä, ei suositella jätettäväksi pois. Sen sijaan auditointi ja seuranta voidaan sanastotyön kannalta tarvittaessa jättää pois (jollei ole esim. vaarana, että alan kielenkäytössä käsitteet arviointi (1), auditointi ja seuranta sekoittuvat keskenään ja tarvitaan selvennystä).

Terminologin kommentti (Seija): siirretty tähän arviointisanastotyön ajaksi. Voidaan tarvittaessa siirtää takaisin kohtaan Oppilaan arviointi.

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 7.5.2020

379

seuranta

sv uppföljning

en monitoring (?); follow-up (?)

määritelmä

tiedonkeruun perusteella tehtävä kohteen järjestelmällinen havainnointi

huomautus

Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä *oppijoiden oppiminen*, osaaminen ja oppimistulokset ja toisaalta *opetukseen (1)* ja *koulutukseen (1)* liittyvä toiminta ja järjestelmät.

Seuranta ei ole luonteeltaan arvottavaa, vrt. *arviointi (1)*.

Käsitteen tunnus: c752

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Varhaiskasvatuksen sanastoryhmä 9.3.2016: tämä on ok myös varhaiskasvatuksen näkökulmasta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: termiä tarvitsee tarkentaa, tai sitten jätetään käsite kokonaan pois vakan osalta

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tero varmistaa vakan puolelta, tarvitaanko näitä (arviointi, auditointi, seuranta), mutta jos ei, niin jätetään pois

Englannin kielityöryhmän kommentti 31.5.2016: Merja selvittää, mitä Karvi käyttää, tarvitaan varmaan useita synonyymeja

Englannin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaostolle 31.5.2016: Määritelmässä "kohteen" on hyvin epämääräinen, kohdehan voi olla vaikka yksittäinen lapsi. Mitä tällä tarkemmin tarkoitetaan?

OKSA-jaoksen kommentti korkeakoulujen englannin kielityöryhmälle 26.1.2018: Seurannan kohteet ovat samat kuin arvioinnin (1) kohteet. Asiasta on kirjoitettu täsmentävä huomautus: "Opetus- ja koulutussektorilla seurannan kohteena voivat olla yhtäältä oppijoiden oppiminen, osaaminen ja oppimistulokset ja toisaalta opetukseen (1) ja koulutukseen (1) liittyvä toiminta ja järjestelmät."

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti 2.2.2018: Käsitteen esiintymiskontekstiin kaivataan täsmennystä, jotta englannin vastineet voidaan valita.

Korkeakoulujen englannin kielityöryhmän kommentti 2.2.2018: 'Student tracking' saa osumia UK:ssa. En tiedä, onko sama asia.

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 7.5.2020.

380

kehittävä arviointi

sv utvecklande utvärdering
en enhancement-led evaluation

määritelmä

[arviointin \(1\)](#) toimintaperiaate, jossa kehitetään toimintaa sitomalla yhteen arviointi (1) ja aktiivinen kehittäminen

huomautus

Kehittävä arviointi on osallistavaa ja sen perustana on arvioinnin (1) toteuttajan ja arviointiin osallistuvan välinen luottamus ja [koulutusorganisaation](#) vastuu toimintansa kehittämisestä.

Kehittävän arvioinnin menetelmät voidaan räätälöidä tapauskohtaisesti tukemaan [arviointien vaikuttavuutta](#) ja toiminnan kehittämistä jo arviointiprosessin aikana.

Kehittävän arvioinnin tuloksena osallistujat saavat palautetta toimintansa kehittämiskohteista, hyvistä käytänteistä ja vahvuuksista.

Käsitteen tunnus: c1742

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

381

kansallinen arviointi; kansallisen tason arviointi

sv nationell utvärdering
en national evaluation

määritelmä

[arviointi \(1\)](#), joka tehdään valtakunnallisesti samoilla yhteisillä periaatteilla

huomautus

[Kansallinen koulutuksen arviointikeskus](#) (Karvi) vastaa [varhaiskasvatuksen](#), [opetuksen \(1\)](#) ja [koulutuksen \(1\)](#) kansallisesta arvioinnista.

Kansallinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi [koulutustoimijoihin](#) tai oppilas- tai opiskelijaryhmiin. Kansallinen arviointi voi olla myös esimerkiksi [teema-arviointia](#).

Kansallinen arviointi on [ulkoista arviointia](#).

Käsitteen tunnus: c1744

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

382

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus; Karvi

sv Nationella centret för utbildningsutvärdering
en Finnish Education Evaluation Centre; FINEEC

määritelmä

[koulutuksen \(1\)](#) ja [varhaiskasvatuksen ulkoisen arvioinnin](#) riippumaton asiantuntijaorganisaatio, jonka tehtävät määritellään laissa

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus tuottaa [arviointiin \(1\)](#) perustuvaa tietoa koulutuspoliittista päätöksentekoa ja koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen kehittämistä varten.

Arviointikeskuksen päätehtävänä on toteuttaa koulutukseen (1) ja varhaiskasvatukseen sekä [varhaiskasvatuksen](#), [opetuksen](#) ja [koulutuksen järjestäjien](#) ja [korkeakoulujen \(1\)](#) toimintaan sekä [vapaaseen sivistystyöhön](#) liittyviä arviointeja (1), tehdä [arviointisuunnitelman](#) mukaisia [oppimistulosten arviointeja](#), tukea [varhaiskasvatuksen](#), [opetuksen](#) ja [koulutuksen järjestäjiä](#) sekä korkeakouluja (1) arviointia (1) ja [laadunhallintaa](#) koskeissa asioissa sekä kehittää koulutuksen (1) ja varhaiskasvatuksen arviointia (1).

Arviointikeskuksesta on säädetty laissa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (2013/1295).

Käsitteen tunnus: c1745

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Hyväksytty Arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu Karvissa.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (Nationella centret för utbildningsutvärdering)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (Finnish Education Evaluation Centre)

383

arviointineuvosto

sv utvärderingsrådet
en Evaluation Council

määritelmä

valtioneuvoston nimittämä asiantuntijaelin, joka seuraa ja kehittää [Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen](#) toimintaa ja laatii toiminnan strategiset linjaukset sekä vastaa kansallisesta koulutuksen [arviointisuunnitelman](#) laatimisesta

huomautus

Arviointineuvostoilla on keskeinen rooli kansallisten arviointikohteiden määrittämisessä.

Arviointineuvoston kokoonpanosta, tehtävistä ja päätösvaltaisuudesta säädetään asetuksessa Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta (1317/2013).

Käsitteen tunnus: c1746

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty Arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu Karvissa.

384

paikallinen arviointi; paikallisen tason arviointi

määritelmä

arviointi (1), joka tehdään alueellisesti tai yhden toimijan alueella

huomautus

Paikallinen arviointi voi olla esimerkiksi yhden *koulutuksen* tai *varhaiskasvatuksen järjestäjän* tai *palveluntuottajan* tekemä arviointi (1).

Käsitteen tunnus: c1747

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

385

toiminnan tasolla tehtävä arviointi; yksikössä tehtävä arviointi

määritelmä

paikallinen arviointi, joka tehdään yhden toimijan alueella tai *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *koulutusorganisaation toimipisteessä*

huomautus

Toiminnan tasolla tehtävä arviointi on *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1748

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty kokouksessa 7.5.2020

386

<varhaiskasvatus>

pedagogisen toiminnan arviointi

sv utvärdering av den pedagogiska verksamheten

en evaluation of pedagogical activity

määritelmä

toiminnan tasolla tehtävä arviointi, joka tehdään *varhaiskasvatuksen toimipaikassa* tai *lapsiryhmässä*

huomautus

Pedagogisen toiminnan tasolla *arvioinnin (1)* kohteena on *varhaiskasvatushenkilöstön* toiminta ja *lapsen* kohtaama *varhaiskasvatuksen* laatu. Arvioinnin kohteena eivät ole lasten ominaisuudet, kehitys tai *oppiminen*.

Pedagogisen toiminnan arviointi on pääasiassa *itsearviointia (1)*.

Käsitteen tunnus: c1749

Luokka: varhaiskasvatus

Luokka: arviointi

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

Kirsi Alila 22.1.2021: Minusta pedagogisen toiminnan arviointi pitäisi ehdottomasti koskea muutakin [=muutakin koulutusasteita] kuin varhaiskasvatusta, mutta te osaatte sanoa, voinko sen vielä lisätä muille ja keskusteluttaa sen lisäämisestä tässä vaiheessa vai vasta myöhemmin. Yksi vaihtoehto toki on, että jos keskustelu tästä käsitteestä käydään muiden tahojen osalta myöhemmin, myös vakan osalta se käydään silloin samaan aikaan, eli jäisi nyt kokonaan pois. Minulle käy kuinka vaan.

387

ulkoinen arviointi; ulkopuolinen arviointi

sv extern utvärdering

en external evaluation; extern evaluation

määritelmä

arviointi (1), jonka tekee kohteen ulkopuolinen arvioija

huomautus

Varhaiskasvatus- ja **koulutustoimijoita** on laeissa velvoitettu osallistumaan ulkoiseen arviointiin, esimerkiksi varhaiskasvatuslaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014, ja yliopistolaki 558/2009.

Kansallista koulutusta koskeva ulkoisen arviointi on laissa (2013/1295) säädetty **Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen** (Karvi) tehtäväksi.

Vertaa **itsearviointi (1)**.

Käsitteen tunnus: c1479

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <ammatillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: **Arviointi**

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

388

itsearviointi (1)

sv självbedömning; självvärdering (1); självvärdering (1); intern utvärdering
en self-evaluation

määritelmä

arvioinnin (1) kohteen itse tekemä *arviointi (1)*

huomautus

Itsearviointin (1) kautta tuotetaan tietoa toiminnasta, *toimintakulttuurista* sekä vallitsevista arvoista ensisijaisesti toimijan sisäiseen käyttöön. Itsearviointi (1) auttaa tunnistamaan kehittämiskohteita sekä olemassa olevia vahvuuksia, joita voidaan edelleen hyödyntää systemaattisen kehittämisen tukena.

Itsearviointi (1) on keskeisessä asemassa laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Itsearviointi (1) on osa *formatiivista arviointia*.

Esimerkiksi varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja perusopetuslaki (628/1998) velvoittavat *koulutuksen järjestäjiä* oman toiminnan arviointiin (1).

Itsearviointi (1) on käytössä *oppilaiden* ja *opiskelijoiden* arvioinnissa. Vrt. itsearviointi (2)

Vertaa *ulkoinen arviointi*.

Käsitteen tunnus: c1029

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaavio: [Arviointi](#)

<arviointi ruotsi kesken>

<arviointi englanti kesken>

Terminologin kommentti 6.5.2016: OKSAn puolella on käsitteet arviointi (1), arviointi (2) ja arviointi (3):

arviointi (1) on yleinen arviointi-käsite (arviointi (2):n ja arviointi (3):n yläkäsite)

; opiskelijan/opintosuorituksen arviointi = oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvon määrittäminen (c594)

arviointi (3); koulutuksen arviointi = toiminta, jossa selvitetään, missä määrin opetus (1) tai koulutus (1) on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa (c642)

Terminologin kysymys Karville 14.8.2018: Tulisiko käsitteen *vertaisarviointi* (ID1094) olla tässä luvussa, jossa on yleisiä arviointikäsitteitä (kuten tekijän mukaan itsearviointi ja ulkopuolinen arviointi)? Onko vertaisarviointi sekä oppilaan/opiskelijan arvioinnin että koulutuksen arvioinnin muoto?

Seija 22.4.2020: Nyt esimerkeissä on vain varhaiskasvatus. Niitä voidaan joko muokata yleisemmiksi tai lisätä esimerkkejä muilta koulutusasteilta.

Seija 15.5.2020: Onko lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden itsearviointi oikeasti aikaisemmin määriteltyä itsearviointi (2):sta? 28.5.2020: Todettiin, että lapset voi jättää pois itsearviointin yhteydessä.

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020

389

vertaisarviointi (1)

sv kamratbedömning; kollegial bedömning; referentgranskning

en peer evaluation; peer assessment

määritelmä

arviointi (1), jossa arvioitavat arvioivat toisiaan tai jossa arvioinnin (1) tekevät arvioitavia vastaavassa ryhmässä toimivat ulkoiset arvioijat

huomautus

Esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* tekemä toisen oppilaan tai opiskelijan *oppimisen*, osaamisen tai työskentelyn vertaisarviointi (1).

Vertaisarvioinnin (1) tavoite oppilaan ja opiskelijan työskentelyssä on myös kehittää arviointitaitoja.

Vertaisarviointia (1) voidaan käyttää myös *varhaiskasvatus-* tai *koulutustoimijoiden* arvioinnissa.

Vrt. tieteellisen julkaisun vertaisarviointi ja vertaispalaute.

Käsitteen tunnus: c1094

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Ruotsin kielityöryhmä 6.2.2017: Ehdotus OKSA-sanastoon/ kysymys OKSA-sanastojaostolle: pitäisikö sanastoon lisätä kamratbedömning / kollegial bedömning / referentgranskning ?

OKSA-jaoston kokous 22.4.2016: Tämä käsite mahdollisesti lisättävä arviointikäsitteisiin (itsearviointi, ulkopuolinen arviointi, vertaisarviointi...)

OKSA-jaos 15.6.2018: arviointikäsitteet yleensäkin kaipaavat Karvin osallistumista

OKSA-jaos 15.6.2018: pyydetään Karvia kommentoimaan OKSAn arviointikäsitelukuja ja ehdottamaan lisäysehdotuksia

OKSA-jaos 15.6.2018: Riina tekee arviointikäsitteisiin liittyvistä kysymyksistä Excel-taulukon joka lähetetään Karviin

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Tulisiko vertaisarviointi-käsite olla sanastossa määritelty oppilaan/opiskelijan arvioinnin muotona vai koulutuksen arvioinnin muotona vai kenties sekä että?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Pidetäänkö vertaisarviointia ulkopuolisen arvioinnin muotona vai jaotellaanko erikseen itsearviointi, ulkopuolinen/ulkoinen arviointi ja vertaisarviointi?

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle ja Karville 14.8.2018: Pitäisikö määritellä myös ulkopuolinen/ulkoinen arviointi -käsite?

OKSA-jaos 24.8.2018: Käsite on käytössä korkeakouluilla käytössä sekä tässä määritellyssä merkityksessä että liittyen tieteellisten artikkeleiden arvioimiseen julkaisua varten. Kun määritelmä on selvillä, näkee, tarvitaanko tieteellisten artikkeleiden tapaus määritellä eri käsitteenä.

Totti Tuhkanen 24.9.2018: Korkeakouluissa tieteelliseen julkaisemiseen liittyvä vertaisarviointi määritellään usein julkaisusarjakohtaisesti, kuten <https://aikakauskirjalahde.wordpress.com/vertaisarviointi/>, tai yliopisto/laitostasolla vahvistettuna tutkimuksen laadunvarmistusperiaatteena. Tieteellisten Seurain Valtuuskunta kuvaa va-toiminnan tiivistetysti: <https://www.tsv.fi/fi/palvelut/tunnus/lisatietoa-vertaisarvioinnista>

Seija 12.5.2020: Käsite on jaettu kahtia kokouksen 7.5.2020 päätöksen mukaisesti. Korkeakoulujen vertaisoppiminen on toistaiseksi jätetty pois, koska oppimiskäsitteet eivät kuulu arviointityöryhmän työn rajaukseen.

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 15.6.2020. Tarkistettu 17.8.2020.

390

systemaattinen arviointi

sv systematisk utvärdering

en systematic evaluation

määritelmä

[arviointi \(1\)](#), jossa kohteesta kerätään tietoa suunnitelmallisesti eri tavoin ja menetelmin ja tietoa verrataan ennalta asetettuihin ominaisuuksiin ja tavoitteisiin

huomautus

Systemaattiseen arviointiin liittyy myös ajallinen suunnitelmallisuus ja toistettavuus.

Määriteltyjä tavoitteita voidaan kuvailla tarkemmin [laatuindikaattorien](#) avulla.

Systemaattisen arviointitiedon kerääminen edellyttää, että indikaattorit käsitteellistetään vielä arviointiperusteiksi, arviointikriteereiksi.

Käsitteen tunnus: c1750

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 7.5.2020.

391

diagnostinen arviointi

sv diagnostisk bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; diagnostisk utvärdering
en diagnostic assessment

määritelmä

etukäteen tehtävä *arviointi (1)*, jonka tarkoitus on selvittää *oppilaan* tai *opiskelijan* lähtötaso

huomautus

Diagnostisen arvioinnin tarkoitus on kartoittaa oppimisedellytyksiä ja sitä, miten oppilas tai opiskelija hallitsee arvioitavia tietoja ja taitoja.

Diagnostinen arviointi on tyypillistä myös oppimisvaikeuksien seulonnassa.

Diagnostiseen arviointiin voi liittyä *seurantaa*.

Käsitteen tunnus: c1041

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa

Seija 30.4.2020: mukana on myös aikaisemmin kirjattu termi koulutuksen diagnostinen arviointi, mutta jos koulutuksen arvioinnilla arvioidaan tavoitteiden saavuttamista, voidaanko sitä tehdä lähtötason selvittämiseksi etukäteen?

Hyväksytty arviointityöryhmässä 28.5.2020

Riina-terminologin kysymys 23.2.2022: Määritelmässä puhutaan oppilaan tai opiskelijan lähtötasosta, ja tämän vuoksi tulee mieleen, että käsitteen yläkäsite olisi (= arviointi (1), jonka tavoitteena on oppilaan tai opiskelijan oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvottaminen), mutta yläkäsitteeksi on kuitenkin valittu arviointi (1). Varmistus: onhan tämä harkittu ratkaisu? Jos diagnostinen arviointi liittyy oppijan (osaamisen?) lähtötasoon, niin silloinko se ei ole arviointi (2):a? Pohdin käsitteen diagnostinen arviointi ruotsin ja englannin vastineita: oppijan osaamisen tai oppimisen arvioinnista käytetään ruotsiksi bedömning ja englanniksi assessment; yleisemmästä (esim. koulutuksen) arvioinnista käytettäisiin utvärdering ja evaluation. Tarvitaanko diagnostisen arvioinnin vastineiksi ruotsiksi sekä utvärdering että bedömning ja englanniksi sekä evaluation että assessment, vai miten?

Riina-terminologin kysymys 23.2.2022: Näin maallikon/terminologin näkökulmasta diagnostinen ja formatiivinen arviointi kuulostavat nykymääritelmiensä perusteella arviointi (2):n alakäsitteiltä, mutta *summatiivisen arvioinnin* määritelmä on kirjoitettu yleisemmin, niin että se selvästi sopii arviointi (1):n alakäsitteeksi (ja sen erikoistapauksena on oppijan summatiivinen arviointi).

392

formatiivinen arviointi; ohjaava arviointi

sv formativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; formativ utvärdering; formativ utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

en formative assessment

määritelmä

oppimisprosessin aikainen arviointi (1), jonka tarkoitus on ohjata ja tukea *oppilaan* tai *opiskelijan oppimisen* edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin

huomautus

Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta tai opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiiivinen arviointi on osa *opetusta (1)*.

Itsearviointi (1) ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia.

Käsitteen tunnus: c1043

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä, kun käsitellään muutakin ammatillista

Hyväksytty kokouksessa 28.5.2020

Riina-terminologin kysymys 23.2.2022: Määritelmän mukaan tämän on ”tarkoitus ohjata ja tukea oppilaan tai opiskelijan oppimisen edistymistä”, ja tämän vuoksi tulee mieleen, että käsitteen yläkäsite olisi (= arviointi (1), jonka tavoitteena on oppilaan tai opiskelijan oppimisen, osaamisen tai oppimistulosten arvottaminen). Yläkäsitteeksi on kuitenkin valittu arviointi (1). Varmistus: onhan tämä harkittu ratkaisu? Jos formatiivinen arviointi liittyy oppijan oppimisen edistämiseen, niin silloinko se ei ole arviointi (2):a? Pohdin käsitteen formatiivinen arviointi ruotsin ja englannin vastineita: oppijan osaamisen tai oppimisen arvioinnista käytetään ruotsiksi bedömning ja englanniksi assessment; yleisemmästä (esim. koulutuksen) arvioinnista käytettäisiin utvärdering ja evaluation. Tarvitaanko formatiivisen arvioinnin vastineiksi ruotsiksi sekä utvärdering että bedömning ja englanniksi sekä evaluation että assessment, vai miten?

393

prognostinen arviointi; koulutuksen prognostinen arviointi

sv prognostisk utvärdering; prognostisk utvärdering av utbildning <koulutuksen arviointi>

määritelmä

arviointi (1), joka pyrkii ennustamaan nykytilan perusteella tulevaa

huomautus

Suomalaisessa *koulutusjärjestelmässä* esimerkiksi ylioppilastutkinnolla ja valintakokeilla on prognostinen tehtävä.

Käsitteen tunnus: c1042

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta "Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi" ja siirretään ehdolle lukuun "Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi"

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä 2016, kun käsitellään muutakin ammatillista

Terminologin kysymys 26.5.2016: Tarvitaanko siis luoda sanastoon mm. käsitteet *prognostinen arviointi (1)*, joka on opiskelijan/opintosuorituksen arviointia, ja *prognostinen arviointi (2)*, joka on koulutuksen arviointia? Eli luodaanko kaikista näistä käsitteistä kaksi homonyymista versiota?

Arviointisanastoryhmä 28.5.2020: Tämä ei ryhmän mielestä kuulu sen rajauksessa oleviin arviointikäsitteisiin. Pitäisi käsitellä ammatillisen koulutuksen puolella. Kahta käsitettä ei meistä tarvita ja määritelmäehdotuksesta on tehty yleinen. Samoin on tehty arviointisanastoryhmässä tässä yhteydessä oleville muille arviointikäsitteille.

Riina- ja Seija-terminologit 5.6.2020: Tämän kohdalta on poistettu CLAS <arviointi>, jotta Riinan ei tarvitse varoa muokkaamasta tietuetta. Mutta kuuluu siis toisen asteen koulutuksen ja korkeakoulujen arviointikäsitteistöön.

394

summatiivinen arviointi

sv summativ bedömning <oppilaan tai opiskelijan arviointi>; summativ utvärdering <koulutuksen arviointi>
en summative assessment

määritelmä

tarkastelujakson lopussa tehtävä *arviointi (1)*, jonka tarkoitus on selvittää, saavutettiin asetetut tavoitteet

huomautus

Summatiivinen arviointi voi kohdistua esimerkiksi *oppilaan* tai *opiskelijan* osaamiseen. Summatiivista arviointia käytetään esimerkiksi kuvaamaan, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas tai opiskelija on saavuttanut *opetussuunnitelmassa (2)* asetetut tavoitteet.

Esimerkiksi perusopetusasetus (852/1998) velvoittaa antamaan kunkin lukuvuoden päättyessä oppilaalle lukuvuositodistuksen, joka perustuu summatiiviseen arviointiin. Myös opintojen päättyessä annettu päättötodistus perustuu summatiiviseen arviointiin.

Koulutuksen (1) summatiivisesta arvioinnista käytetään ruotsin termiä summativ utvärdering av utbildning.

Käsitteen tunnus: c1044

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<arviointi ruotsi kesken>

OKSA-jaosto 22.4.2016: poistetaan diagnostinen, prognostinen, formatiivinen ja summatiivinen arviointi luvusta ”Oppilaan, opiskelijan tai tutkinnon suorittajan suorituksen arviointi” ja siirretään ehdolle lukuun ”Varhaiskasvatus- ja koulutusjärjestelmän, oppimistulosten ja osaamisen arviointi”

OKSA-jaosto 20.5.2016 / Tomi Kytölä: näitä käytetään ammatillisella puolella myös opiskelijan/opintosuorituksen arvioinnissa -> käsitellään tämä syksyllä, kun käsitellään muutakin ammatillista

Hyväksytty kokouksessa 28.5.2020, tarkistettu vielä 17.8.2020

395

koulutuksen arviointi; < arviointi (3)

sv utvärdering av utbildning; evaluering av utbildning

en evaluation of education; < evaluation (3)

määritelmä

arviointi (1), jossa selvitetään, missä määrin *opetus (1)* tai *koulutus (1)* on saavuttanut lainsäädännön mukaiset tavoitteensa

huomautus

Koulutuksen arviointi koskee kaikkia *koulutusasteita*. Koulutuksen arvioinnilla pyritään tukemaan *koulutuksen (1)* toteuttamista ja kehittämistä ja parantamaan *oppimisen* edellytyksiä.

Koulutuksen järjestäjällä voi olla velvollisuus arvioida järjestämänsä koulutusta (1) itse (ks. *itsearviointi (1)*) ja osallistua ulkopuolisen tahon tekemään koulutuksen arviointiin (1) (nk. *ulkoinen arviointi*).

Käsitteen tunnus: c642

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiolaki>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammatillinen ruotsi kesken> <ammatillinen englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

396

oppimistulosten arviointi

sv utvärdering av lärresultat; utvärdering av inlärningsresultat

en learning outcome evaluation; assessment of learning outcomes (??)

määritelmä

opetussuunnitelman (1) tavoitteiden saavuttamisen, *oppiaineen* osaamisen tason sekä *koulutuksen (2)* tasa-arvon toteutumisen *arviointi (1)*

huomautus

Oppimistulosten arviointi koostuu yleensä tehtäväsarjasta, joka voi kohdistua osaamisen eri osa-alueille.

Esi- ja *perusopetuksessa* kansallinen oppimistulosten arviointi kohdistuu *opetussuunnitelman perusteiden* tavoitteiden saavuttamiseen ja on yleensä *otantaperustaista arviointia*, jonka tulokset voidaan yleistää koskemaan koko ikäluokkaa.

PISA (Programme for International Student Assessment) on esimerkki kansainvälisestä oppimistulosten arvioinnista. PISA on OECD:n jäsenmaiden yhteinen tutkimusohjelma, joka tuottaa tietoa *koulutuksen (2)* tilasta ja tuloksista kansainvälisessä vertailukehyksessä. Muita esimerkkejä kansainvälisistä arvioinneista ovat TIMMS (Trends in International Mathematics and Science Study) ja PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study).

Käsitteen tunnus: c1752

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <esiopetus>, <perusopetus>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020, lisätty huomautus 24.9.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (utvärdering av inlärningsresultat)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (assessment of learning outcomes)

397

otantaperustainen arviointi

hakusana: otos

määritelmä

arviointi (1), jossa tarkastellaan vain osaa kohteista ja otoksen perusteella tehdään päätelmiä kokonaisuudesta

huomautus

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus arvioi oppimistuloksia otantaperustaisesti. Kansalliset *oppimistulosten arvioinnit* eivät ensisijaisesti arvioi yksittäisiä kouluja, *oppilaita* tai *opiskelijoita*, vaan ne arvioivat *koulutusjärjestelmää*.

Otos on varsinaisen kohderyhmän osa, joka valitaan joko satunnaisotannalla tai systemaattisella otannalla. Otoksen edustavuus ratkaisee, kuinka tarkasti tulokset kuvaavat koko kohderyhmää.

Käsitteen tunnus: c1754

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

398

kriteeriperustainen arviointi; kriteeriperusteinen arviointi

sv ; > kriterielrelaterad bedömning <oppilaan arviointi>

en ; > criterion-referenced assessment <oppilaan arviointi>

määritelmä

arviointi (1), jossa kohdetta verrataan ennalta määritelyihin arviointikriteereihin

huomautus

Esimerkiksi **varhaiskasvatuksessa arvioinnin (1)** kohteena olevaa toimintaa verrataan arviointikriteereihin ja sen perusteella päätellään, miten toiminta toteutuu.

Perusopetuksessa yhteisten oppiaineiden päättöarvioinnin kriteerit on määritelty perusopetuksen **opetussuunnitelman perusteissa**.

Oppilaan tai **opiskelijan** arvioinnissa (2) arviointikriteerit määrittelevät eri arvosanoihin vaadittavan osaamisen tason

Toiminnan laatua ja tuloksia verrataan yleensä yhdessä sovittuihin arviointikriteereihin.

Käsitteen tunnus: c1756

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>, <perusopetus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

<po sv 2022>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Seija 28.4.2020: Tästä puuttuvat muut koulutusasteet, koska ne ovat tällä hetkellä arviointikäsitteistön rajauksen ulkopuolella.

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kriterielrelaterad bedömning)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (criterion-referenced assessment)

399

teema-arviointi

sv temautvärdering

määritelmä

arviointi (1), joka kohdistuu johonkin sisällölliseen kokonaisuuteen tai aihepiiriin

huomautus

Teema-arviointi voi kohdistua **koulutusta (1)** tai **varhaiskasvatusta** käsitteleviin, yhteiskunnallisesti ajankohtaisiin ja kriittisiin teemoihin tai **koulutusjärjestelmän** osaan tai tilaan.

Käsitteen tunnus: c1758

Luokka: <yleinen/yhteinen>

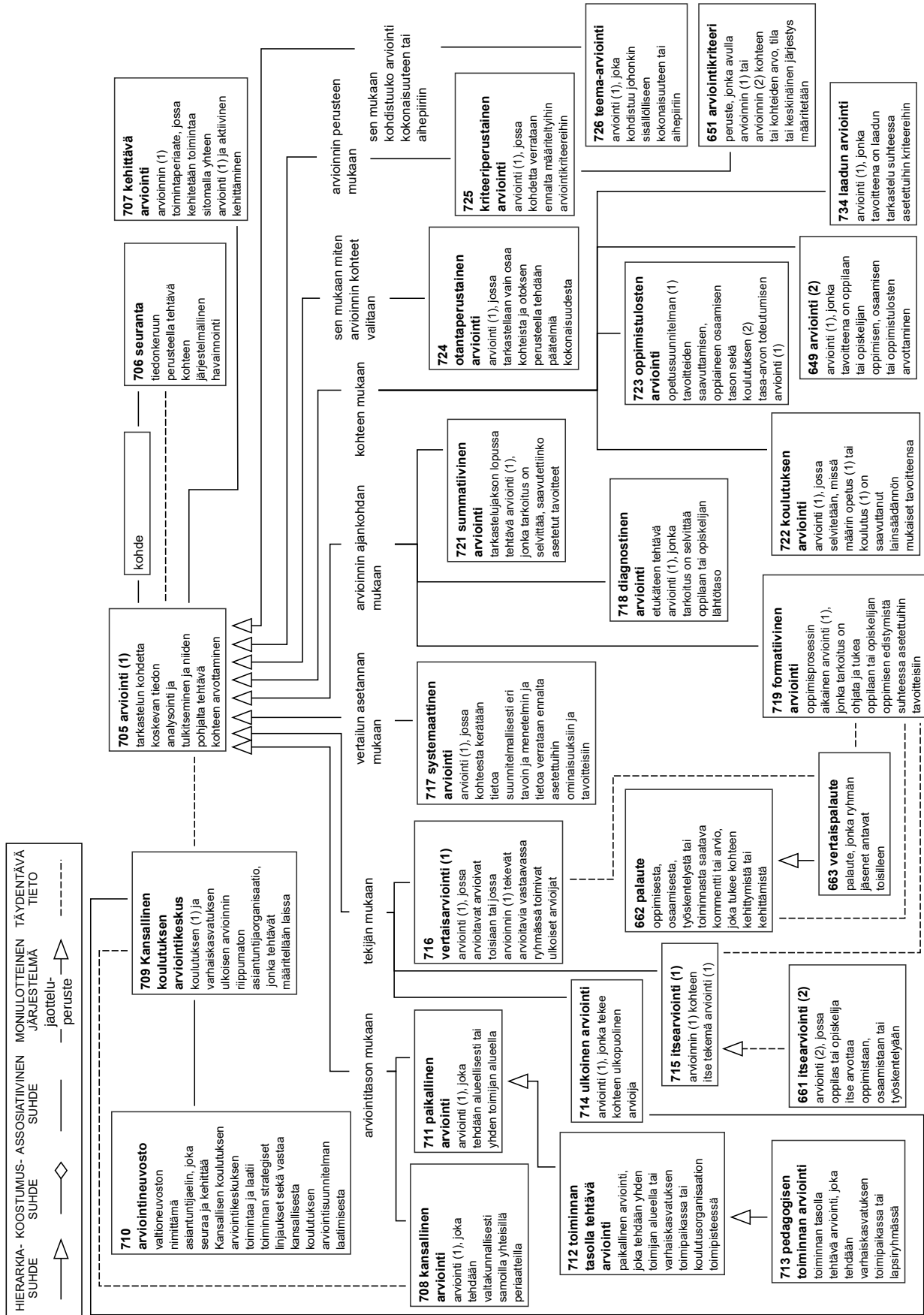
Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointi](#)

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (temautvärdering)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (thematic review)

Käsitekaavio 34. Arviointi.

400

arvioinnin vaikuttavuus

sv effekt

en impact; effectiveness

määritelmä

arviointitiedon hyödyntämisen aikaansaama ensi- tai toissijainen muutos

huomautus

Arvioinnilla (1) haetaan ensisijaisesti positiivista vaikuttavuutta. Vaikuttavuus voi olla suoraa tai epäsuoraa.

Arvioinnin vaikuttavuus voi ilmetä tietyllä aikajänteellä sekä *arvioinnin (1)* kohteille että päätöksenteossa ja kehittämisessä *koulutusjärjestelmän* eri tasoilla.

Esimerkki epäsuorasta vaikuttavuudesta on ylioppilastutkinnon kielikoetyyppien heijastuminen *oppimateriaaleihin* ja koetyyppien käyttö lukio-opetuksessa.

Arvioinnin vaikuttavuus on esimerkiksi myös yksi *Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen* strategisista tavoitteista.

Käsitteen tunnus: c1759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<arviointi englanti kesken>

<arviointi ruotsi kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (effekt)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (effectiveness)

401

arvioinnin viitekehys

sv referensram

en framework of reference

määritelmä

arvioinnin (1) runkona toimivat ja sitä ohjaavat osaamisen ja laadun määrittelyt

huomautus

Arvioinnin viitekehys voi arvottaa eri osaamisen tasoja ja tavoitteita. Sen voivat muodostaa esimerkiksi laatustandardit, erilaisten osaamiskokonaisuuksien määrittelyt tai arviointi- tai laatukriteerit.

Tutkintojen viitekehystä säädetään tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehystä annetussa laissa (93/2017) sekä tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehystä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (120/2017). Viitekehys perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehystä (European Qualifications Framework, EQF).

Muita arvioinneissa (1) käytettäviä viitekehysiä ovat esimerkiksi perusopetuksen laatukriteerit ja Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset (Karvi 24:2018) sekä esimerkiksi myös kansainväliset varhaiskasvatuksen laadun teoreettinen viitekehys (European Quality Framework for Early Childhood and Care 2014) ja kielenopetuksessa käytettävä Eurooppalainen viitekehys (Common European Framework of Reference, CEFR).

Käsitteen tunnus: c1760

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

402

arviointisuunnitelma

hakusana: kansallinen arviointisuunnitelma

sv utvärderingsplan

en evaluation plan

määritelmä

suunnitelma, joka sisältää *arvioinnin (1)* kohteet ja arviointien (1) aikataulun

huomautus

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toimintaa ohjaa koulutuksen arviointisuunnitelma, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö vahvistaa.

Varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen järjestäjillä* tai palveluntuottajilla voi olla organisaatio- tai kuntakohtainen arviointisuunnitelma

Käsitteen tunnus: c1761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmän kokouksessa 24.9.2020.

403

arviointiraportti

hakusana: kansallinen arviointiraportti

sv utvärderingsrapport

en evaluation report

määritelmä

arvioinnista (1) ja sen tuloksista kirjoitettu raportti

huomautus

Arviointiraportit voivat olla paikallisesti, kansallisesti tai kansainvälisesti julkaistavia. Paikallisia raportteja julkaisevat esimerkiksi *varhaiskasvatuksen* ja *koulutuksen järjestäjät*. Kansallisia arviointiraportteja julkaisee esimerkiksi *Kansallinen koulutuksen arviointikeskus*.

Käsitteen tunnus: c1762

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 24.9.2020.

404

arviointimenetelmä (1); arviointimetodi

hakusana: arviointityökalu

määritelmä

menettelyiden ja menetelmien kokonaisuus, joiden avulla tuotetaan tietoa [arviointia \(1\)](#) tai arviointia (2) varten

huomautus

Eri arviointimenetelmiä (1) voidaan käyttää esimerkiksi [varhaiskasvatuksen](#), [koulutuksen \(2\)](#) tai [opetuksen \(1\)](#) toteuttamisen arviointiin (1) tai [oppilaan](#) tai [opiskelijan oppimisen](#) ja osaamisen arviointiin (2).

Arviointimenetelmien (1) käyttöön liittyviin kokonaisuuksiin, esimerkiksi arviointikriteeristöihin (ks. arviointikriteeri) tai [itsearviointiin \(1\)](#) kyselylomakkeisiin, voidaan joissain yhteyksissä viitata termillä arviointityökalu.

Vrt. arviointimenetelmä (2)

Käsitteen tunnus: c1763

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Arviointi](#) ja [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi>

<arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmän kokouksessa 2.9.2020

405

arviointijärjestelmä (1)

hakusana: laadunarviointijärjestelmä

määritelmä

tietojärjestelmä, jonka avulla kerätään arviointitietoja ja tuotetaan [arviointiin \(1\)](#) tai arviointiin (2) perustuvaa tietoa

huomautus

Esimerkki arviointijärjestelmästä (1) on [varhaiskasvatuksen](#) laadunarviointijärjestelmä.

Käsitteen tunnus: c1769

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointisanastoryhmän kokouksessa 28.5.2020.

406

arviointijärjestelmä (2); kansallinen laadun arviointijärjestelmä

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla [arviointeja \(1\)](#) toteutetaan ja arviointitietoa kerätään

huomautus

Yhtenäisellä arviointijärjestelmällä (2) pyritään suunnitelmalliseen ja kumuloituvaan arviointi- ja seurantatiedon tuotantoon. Kansallisella laadun arviointijärjestelmällä pyritään myös arviointien (1) luotettavuuden lisäämiseen.

Käsitteen tunnus: c1770

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaaviot: [Arviointeihin liittyviä käsitteitä](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Seija 13.5.2020: Jaettu kahdeksi käsitteeksi kokouksen 7.5.2020 päätöksellä.

Hyväksytty arviointisanastotyöryhmässä 24.9.2020 ja tarkistettu laatukäsitteiden yhteydessä 24.9.2020

7.2 Laatu

407

laadun arviointi

sv utvärdering av kvaliteten

en quality evaluation

määritelmä

arviointi (1), jonka tavoitteena on laadun tarkastelu suhteessa asetettuihin kriteereihin

huomautus

Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien tulee arvioida toimintaansa (esimerkiksi varhaiskasvatuslaki 540/2018, perusopetuslaki 628/1998, lukiolaki 714/2018, laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, ammattikorkeakoululaki 932/2014 ja yliopistolaki 558/2009). **Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen** tehtävänä on tukea varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä sekä **korkeakouluja (1)** arviointia (1) ja **laadunhallintaa** koskevilla asioilla (1295/2013, § 2).

Laatukriteeri on ominaisuus, joka on valittu laadun määrittämisen perusteeksi. Ks. myös arviointikriteeri.

Käsitteen tunnus: c1773

Luokka: <arviointi>

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Käsittekaaviot: [Arviointi](#) ja [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 24.9.2020

408

laadunarviointimalli

määritelmä

arviointimalli, jonka tukee **laadunhallintaa** ja laadun kehittämistä

huomautus

Laadunarviointimalli voi kohdistua esimerkiksi järjestäjätasolle tai pedagogiseen toimintaan esimerkiksi **varhaiskasvatuksessa**.

Esimerkki yleisesti käytetystä järjestäjätason laadunarviointimallista on CAF-arviointimalli (Common Assessment Framework, European Public Administration Network).

Käsitteen tunnus: c1774

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointityöryhmän kokouksessa

409

laatuindikaattori

sv kvalitetsindikator

en quality indicator

määritelmä

laatulausuma, jolla kuvataan millaista toimintaa, tulosta tai laatutasoa tavoitellaan

huomautus

Laatuindikaattorit muunnetaan systemaattisen arviointitiedon keräämiseksi arviointikriteereiksi.

Varhaiskasvatuksessa laatuindikaattori on kuvaus laadukkaan varhaiskasvatuksen olennaisista ja tavoiteltavista ominaisuuksista. Varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit kuvaavat tavoitetason ja ne luovat pohjan kansallisesti yhtenäisille toimintatavoille ja periaatteille, joiden mukaisesti varhaiskasvatuksen *arviointia (1)* ja kehittämistä voidaan toteuttaa.

Käsitteen tunnus: c1775

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty arviointityöryhmässä 2.9.2020

410

laadunhallinta

sv kvalitetsledning; kvalitetssäkring

en quality management

määritelmä

toimenpiteet, joilla pyritään määrittämään ja saavuttamaan organisaation laatutavoitteet

huomautus

Laadunhallinta sisältää johtamista, suunnittelua, *arviointia (1)* ja toiminnan kehittämistä.

Laadunhallinta kattaa laadun suunnittelun ja ohjauksen, laadunvarmistuksen ja laadun parantamisen tai kehittämisen. Laadunhallinta on laadukasta organisaation johtamista, eikä sitä voi toteuttaa organisaation johtamisjärjestelmästä erillisenä.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen tehtävänä on tukea *varhaiskasvatuksen, opetuksen* ja *koulutuksen järjestäjiä* sekä *korkeakouluja (1) arviointia (1)* ja laadunhallintaa koskevissa asioissa (1295/2013, § 2).

Käsitteen tunnus: c1776

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsittekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointityöryhmän kokouksessa

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kvalitetssäkring)

411

laadunhallintajärjestelmä; laatu järjestelmä; laadunvarmistusjärjestelmä

sv kvalitetsstyrningssystem; kvalitetssystem

en quality management system

määritelmä

kokonaisuus, jonka avulla laatua hallitaan ja *laadunhallintaan* liittyvää tietoa kerätään ja käsitellään

huomautus

Laadunhallintajärjestelmä kattaa yleensä ainakin laadunhallinnan organisaatiosta, vastuunjaosta, menettelytavoista ja resursseista muodostuvan kokonaisuuden.

Vrt. *arviointijärjestelmä (2)*

Käsitteen tunnus: c1777

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

<kieliversiointiin arviointi> <arviointi ruotsi kesken> <arviointi englanti kesken>

Hyväksytty 24.9.2020 arviointityöryhmän kokouksessa

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (kvalitetssystem)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (quality management system)

412

laatutekijä; laadun tekijä

sv kvalitetsfaktor

en factor of quality

määritelmä

tekijä, joka kuvaa laatua tietyistä näkökulmista

huomautus

Käsitteen tunnus: c1778

Luokka: <yleinen/yhteinen>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointisatsatöryhmässä 19.10.2020

413

laadun rakennetekijä

sv strukturell kvalitetsfaktor

en structural factor of quality

määritelmä

varhaiskasvatuksen tai *koulutuksen (2)* järjestämiseen liittyvä *laatutekijä*, jota määrää lainsäädäntö tai muu sääätely

huomautus

Laadun rakennetekijöitä voidaan säädellä esimerkiksi laeissa, asetuksissa tai muissa valtakunnallisissa asiakirjoissa, esimerkiksi *opetussuunnitelmissa (1)*.

Esimerkiksi *varhaiskasvatuksessa* laadun rakennetekijät liittyvät toiminnan puitteisiin, kuten varhaiskasvatuksen järjestämiseen, toimintamuotoihin, tiloihin ja turvallisuuteen, *varhaiskasvatushenkilöstön* ja *lasten* suhdelukuihin, *kelpoisuuksiin* ja henkilöstörakenteeseen.

Laadun rakennetekijät ovat suhteellisen pysyviä ja ne luovat reunaehdot pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli *laadun prosessitekijöille*.

Käsitteen tunnus: c1780

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsitekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointisatsatöryhmässä 26.10.2020

414

laadun prosessitekijä

sv process-relaterad kvalitetsfaktor

en process-related factor of quality

määritelmä

laatutekijä, joka kuvaa miten toiminnalle asetettuja tavoitteita ja sisältöjä toteutetaan

huomautus

Esimerkiksi **varhaiskasvatuksessa** laadun prosessitekijät ovat pedagogiikan ydintoimintoja ja yksikön pedagogista **toimintakulttuuria** kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys **lapsen** kokemuksiin.

Esimerkiksi **varhaiskasvatuksessa** laadun prosessitekijät ovat pedagogista toimintakulttuuria, kuten vuorovaikutusta, pedagogista prosessia tai toiminnan sisältöjä kuvaavia tekijöitä, joilla on suora yhteys **lapsen** kokemuksiin, **oppimiseen**, kehitykseen ja hyvinvointiin.

Laadun rakennetekijät luovat reunaehdoja pedagogisen toiminnan toteuttamiselle eli laadun prosessitekijöille.

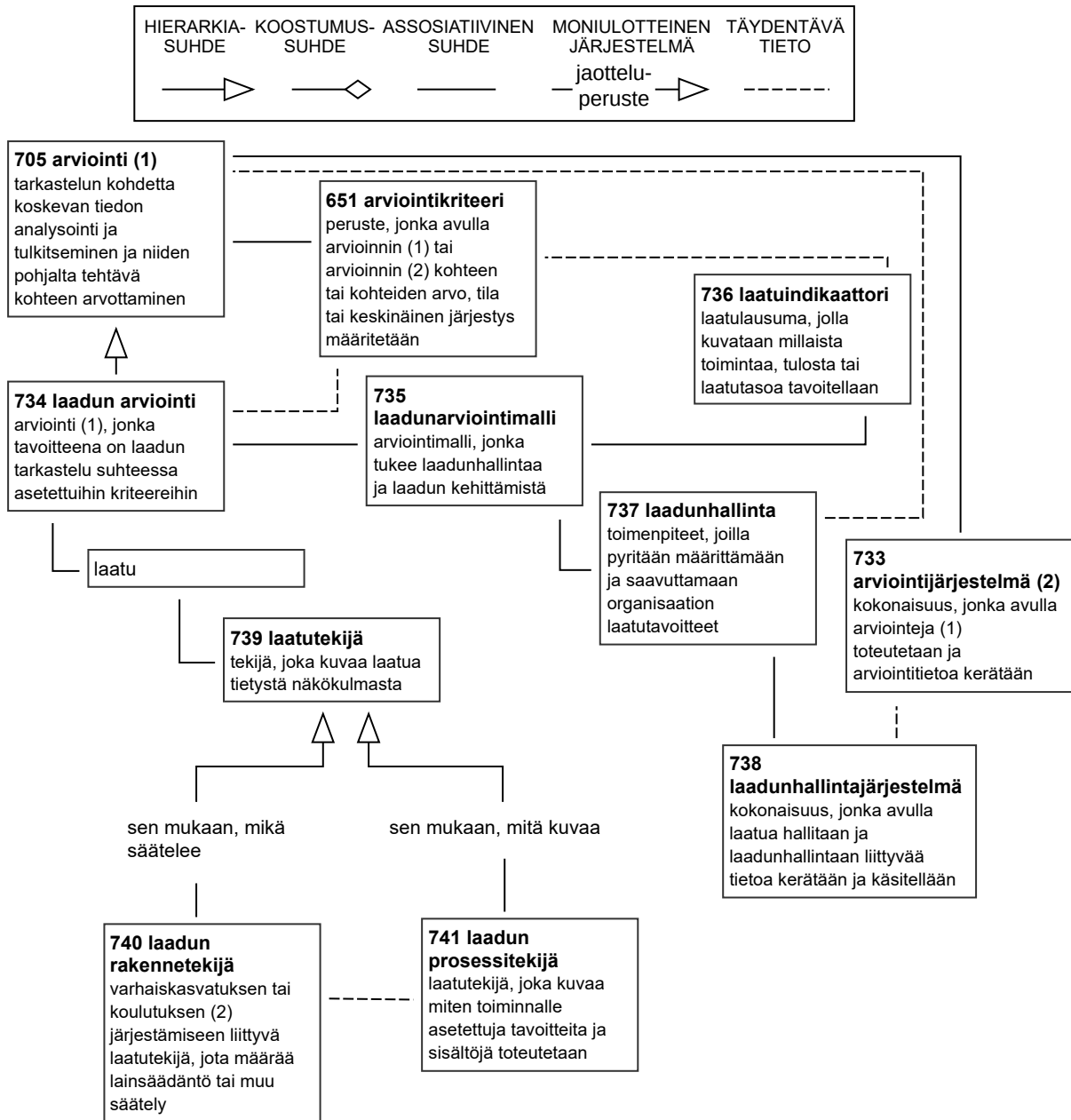
Käsitteen tunnus: c1782

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <varhaiskasvatus>

Luokka: <arviointi>

Käsitteekaavio: [Laatukäsitteitä](#)

Hyväksytty arviointisansatotyöryhmässä 26.10.2020

Käsitekaavio 36. Laatukäsitteitä.

8 Muutoksenhaku

415

muutoksenhaku

sv ändringssökande

en request for a review; review procedure; ~ appeal (1)

määritelmä

toimenpide, jolla tuomioistuimelta tai muulta muutoksenhakuviranomaiselta pyritään saamaan muutos hallintoviranomaisen tai tuomioistuimen ratkaisuun

huomautus

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan hallinto-oikeudelle, jos se koskee *opiskelijalle* annettavaa kirjallista varoitusta, opiskelijan määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista, opiskeluoikeuden pidättämistä tai säädettyjä etuja ja oikeuksia.

Ammatillisessa koulutuksessa muutoksenhaku osoitetaan opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalle, jos se koskee opiskeluoikeuden peruuttamista tai opiskeluoikeuden palauttamista.

Käsitteen tunnus: c1320

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 24.1.2020: Onko tarpeen pitää OKSAssa muutoksenhakuun liittyviä käsitteitä? Jos on, tarvitsisiko niitä olla muitakin kuin vain muutoksenhaku ja oikaisuvaatimus? Kannattaisiko käsitteet erottaa omaksi muutoksenhaku-luvukseen OKSAn sisällä? Ovatko muutoksenhakukäsitteet yhteisiä kaikille koulutusasteille (tai ainakin perusopetus, lukio, ammatillinen, korkeakoulutus) vai onko näiden välillä eroja? -- **OKSA-jaos 24.4.2020:** Jos OKSAn muodostettaisiin "Muutoksenhaku"-luku, niin sen käsitteitä olisivat muutoksenhaku ja sen "alakäsitteet" oikaisuvaatimus ja valitus. Ja lisäksi kantelu. Näistä käsitteistä kaivataan myös kaaviota. Riina valmistelee.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 24.1.2020: Vrt. esim. Kelan sanasto, jossa on erillinen luku muutoksenhakukäsitteille. Tosin Kelakin on ollut sitä mieltä, etteivät käsitteet ole mitenkään Kela-spesifejä ja että oikeastaan ne kuuluisivat jonkun muun tehtäväksi (julkisen hallinnon yhteinen Ydinsanastoryhmä tmv.) hallinnonalojenvälisesti.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 24.1.2020: Muutoksenhaun määritelmä Kelan sanastossa: "menettely, jossa viranomaisen tai tuomioistuimen päätökseen haetaan muutosta". Onko OKM:n hallinnonalalla kuitenkin olennaista, että muutosta haetaan nimenomaan ja aina "tuomioistuimelta tai muulta muutoksenhakuviranomaiselta"?

OKSA-jaos 24.4.2020: Jos OKSAn muodostettaisiin "Muutoksenhaku"-luku, niin sen käsitteitä olisivat muutoksenhaku ja sen "alakäsitteet" oikaisuvaatimus ja valitus. Ja lisäksi kantelu. Näistä käsitteistä kaivataan myös kaaviota. Riina valmistelee.

416

oikaisuvaatimus

sv begäran om omprövning; rättelseyrkan; rättelseyrkande *n*
 en request for an administrative review
 not: claim for a revised decision

määritelmä

oikaisukeino, jossa hallintoviranomaiselle tehdään kirjallinen pyyntö viranomaisen päätöksen muuttamiseksi

huomautus

Hallintolain (434/2003) mukaan oikaisua saa vaatia laissa säädettyihin päätöksiin. Opetustoimen alalla päätöksistä, joihin saa vaatia oikaisua, on säädetty eri *koulutusasteita* koskevista laeissa.

Varhaiskasvatuksessa saa vaatia oikaisua *lapsen* varhaiskasvatusta koskevaan päätökseen kunnan toimielimeltä (varhaiskasvatuslaki 540/2018).

Perusopetuksessa saa vaatia oikaisua perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun päätökseen, joka koskee oppilaaksi ottamista, oikeutta saada uskonnon ja elämäkatsomustiedon *opetusta (1)*, *erityisen tuen (1)* järjestämistä, *erityisiä opetusjärjestelyjä, pidennettyä oppivelvollisuutta* tai perusopetuksen poikkeavaa aloittamisajankohtaa. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Ammatillisessa koulutuksessa saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee opiskelijaksi ottamista, *opiskelijalle* annettavaa *erityistä tukea (2)* tai *osaamisen arvioinnin mukauttamista*, ammattitaitovaatimuksista ja osaamistavoitteista (2) poikkeamista, työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen suoritusajankohdasta, opiskelijan *eronneeksi katsomista* tai huumausainetestiä koskevan todistuksen esittämisvelvollisuutta. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa saa vaatia oikaisua esimerkiksi päätökseen, joka koskee opiskelijaksi ottamista, lisäajan myöntämistä opintoihin, opiskeluoikeuden päättymistä, suoritettujen opintosuoritusten hyväksilukemista, *opiskelun* poikkeavaa järjestämistä tai oikeutta saada uskonnon tai elämäkatsomustiedon opetusta (1). Edellä mainittuja päätöksiä koskevat oikaisuvaatimukset tehdään aluehallintovirastolle.

Lukiokoulutuksessa oikaisuvaatimus voi koskea myös *ylioppilastutkintolautakunnan* tekemää päätöstä.

Korkeakouluissa (1) saa vaatia oikaisua päätökseen, joka koskee opintosuorituksen arvostelua tai opiskelijavalintaa. Oikaisuvaatimus tehdään korkeakoululle (1) itselleen.

Vrt. käsite arvioinnin oikaisuvaatimus; arvioinnin oikaisuvaatimus.

Käsitteen tunnus: c1321

Luokka: <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulutus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

OKSA-jaos 24.4.2020: Näistä [muutoksenhakuun liittyivistä] käsitteistä kaivataan kaaviota.

9 Muita opetustoimeen liittyviä käsitteitä

417

ammattiala

sv yrkesområde *n*; fackområde; bransch
en vocational field (?)

määritelmä

luokka, jollaisiin ammatit jaotellaan sen perusteella, miten ne sijoittuvat yhteiskunnan tai työelämän aloille

huomautus

Ammattialoja ovat esimerkiksi elektroniikka, sähköteollisuus ja kauneudenhoitoala.

Käsitteen tunnus: c754

Luokka: <yleinen/yhteinen> <amatillinen koulutus>

<amm sv 2022>

<kieliversiointiin amatillinen> <amatillinen ruotsi kesken> <amatillinen englanti kesken>

tarkistettava / käsittelyyn yht 2019 (kieliversiointi)

Merja Flemingin kommentti 14.12.2016: Termi "vocational field" on suppeampi kuin määritelmä. Mikä termi käytössä Tilastokeskuksessa?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (yrkesområde; bransch)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (vocational field)

418

<koulutus, työnhaku>

kelpoisuus

sv behörighet
en eligibility (2); qualification (2); competence; ~ meet the requirements *verb*

määritelmä

ominaisuus, joka ilmentää sitä, että henkilö täyttää *koulutukseen (2)* tai työtehtävään valituksi tulemisen edellytykset

huomautus

Koulutukseen (2) liittyvien edellytysten täyttämiseen viitataan täsmällisemmin termillä hakukelpoisuus.

Työtehtävään liittyvien edellytysten täyttämässä voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet kelpoisuus ja *pätevyys*.

Ks. myös pääsyaatimukset.

Käsitteen tunnus: c755

<kieliversiointiin korkeakoulut>

419

kokelasnumero

en matriculation examination candidate ID

määritelmä

tunnus, joka annetaan ylioppilastutkintoon osallistuvalla henkilöllä kunkin tutkintokerran yksilöimistä varten

huomautus

Vrt. *oppijanumero*, *opiskelijanumero*.

Käsitteen tunnus: c1683

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

420

koulunkäyntihistoria

en student education record; education record

määritelmä

tieto *oppilaitoksista*, joissa *oppilas* on opiskellut

huomautus

Koulunkäyntihistoria on usein opintohallintojärjestelmään liittyvä, ja historiatietoja kerätään esimerkiksi koulunvaihtotilanteissa.

Käsitteen tunnus: c756

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

421

lähtökoulu

määritelmä

peruskoulu (1), josta *oppilas* siirtyy kesken *oppivelvollisuuden* suorittamisen toiseen peruskouluun (1) tai *perusopetuksen* päätyttyä jatko-opintoihin

huomautus

Käsitteen tunnus: c757

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

<perusopetus ruotsi kesken>

Harjoittelija Riikka Suursalmi-Seppälä, TSK, kommentti perusopetuksen ruotsin

kielityöryhmälle (kesä 2018): edu.fi-sivustolla perusopetuksen oppilaan arviointia käsittelevän otsikon alla olevassa "erotodistus"-kohdassa puhutaan suomeksi lähtökoulusta, mutta ruotsinkielisessä vastaavassa tekstissä käytetään nimitystä "gammal skola". Ks.

https://www.edu.fi/perusopetus/oppilaan_arviointi/ops2004/erotodistus &

https://www.edu.fi/planera/grundlaggande_utbildning/elevbedomningen/skiljebetyg. Herää kysymys, pitääkö termi luoda itse, mikäli "den gamla skolan" on liian yleiskielinen.

422

mukautettu arviointi

sv anpassad bedömning /SE/

huomautus

Käsitteen tunnus: c895

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: mukautettu arviointi, mukautetut osaamistavoitteet, yms... nyt OKSAsta löytyy vain käsite *ammattillisen koulutuksen mukauttaminen* ja siinä viitataan näihin ja muihinkin mukautuskäsitteisiin. Näistä voisi ainakin keskustella, että lisätäänkö.

423

mukautetut osaamistavoitteet

sv anpassade krav pl på yrkesskicklighet

huomautus

Käsitteen tunnus: c896

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: mukautettu arviointi, mukautetut osaamistavoitteet, yms... nyt OKSAsta löytyy vain käsite *ammattillisen koulutuksen mukauttaminen* ja siinä viitataan näihin ja muihinkin mukautuskäsitteisiin. Näistä voisi ainakin keskustella, että lisätäänkö.

424

opetustila

sv undervisningslokal
hellre än: undervisningsutrymme
en teaching facilities; education facilities; > classroom <luokkahuone>; > lecture room <luentosali>
search term: luokkahuone; luentosali

määritelmä

fyysinen tila, jossa *opetusta (1)* järjestetään

huomautus

Opetustiloja ovat esimerkiksi luokkahuone, luentosali ja auditorio.

Opetustila ja *opiskelutila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c758

Luokka: <yleinen/yhteinen>, <perusopetus>, <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

425

opiskelutila

sv studierum *n*
en study facilities *pl*; learning facilities *pl*

määritelmä

fyysinen tila, joka on tarkoitettu *oppijan* itsenäiseen *opiskeluun*

huomautus

Esimerkkejä opiskelutiloista ovat ryhmätyöskentelytila ja mikroluokka.

Opiskelutila ja *opetustila* on tässä sanastossa määritelty fyysisiksi tiloiksi. Muut kuin fyysiset tilat kattava käsite on *oppimisympäristö*.

Käsitteen tunnus: c759

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

426

opiskelijakunta (1)

sv studerandekår (1)
en student association
rather than: student body (2); student union (2)

määritelmä

ammattikorkeakoulun opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan kuulumisen on vapaaehtoista; vrt. *yliopiston ylioppilaskunta*.

student body (2), student union (2): Opiskelijakunnan vastineina käytetään joskus myös termejä student body ja student union, mutta niiden käyttöä ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan (1) englanninkielisenä vastineena ei suositella. Student body -termi viittaa *oppilaitoksen* kaikkien opiskelijoiden muodostamaan kokonaisuuteen, ja sitä käytetään perusasteen *oppilaskunnista* ja *toisen asteen oppilaitosten opiskelijakunnista (2)*. Student union puolestaan on *yliopistojen* vastaavan käsitteen, *ylioppilaskunnan*, englanninkielinen vastine.

Vrt. *oppilaskunta*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c774

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

427

opiskelijanumero

sv elevnummer *n*; studienummer *n*; studentnummer *n* (1) <korkeakoulut>; studerandenummer *n* <lukiokoulutus, korkeakoulut>; ~ matrikelnummer <korkeakoulut juhlavissa yhteyksissä>
inte: inlärandenummer (1)

en student number

määritelmä

koulutusorganisaation sisäisessä käytössä oleva **opiskelijan** yksilöivä tunnus

huomautus

Toisen asteen oppilaitoksissa käytäntö vaihtelee: joissakin **oppilaitoksissa** on oppilaitoksen sisäisessä käytössä oleva opiskelijanumero, toisissa ei.

studentnummer (1), studerandenummer, matrikelnummer: Joissakin **yliopistoissa** termi matrikelnummer on täysi synonyymi termeille studentnummer (1) ja studerandenummer. Toisissa yliopistoissa matrikelnummer on puolestaan lähinnä historiallinen ja juhlavissa yhteyksissä käytettävä termi. Joissakin yliopistoissa studerandenummer- ja matrikelnummer-nimiset tunnukset muodostetaan keskenään eri tavalla.

Vrt. **oppijanumero**.

Käsitteen tunnus: c897

Luokka: <ammattillinen koulutus>, <lukiokoulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<lukiokoulutus ruotsi kesken>

<ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

Lukion sanastotyöryhmän kommentti lukion ruotsin kielityöryhmälle 21.5.2019: YTL:ssä kokelailla on numerot (8 merkkiä pitkät), mutta YTL:n numero ei tietysti käsitteenä ole sama kuin koulutusorganisaation oma opiskelijanumero... Oppilaitoksilla lienee kyllä omissa järjestelmissään (esim. Vilmassa) oppilaitoskohtaiset numerot.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 14.2.2020: Onko niin, että perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa ei ole tällaista oppilaitoskohtaista numeroa (oppilasnumero tai opiskelijanumero)? Voidaanko OKSAan merkitä, että tämä käsite on käytössä vain korkeakouluissa? Muilla koulutusasteilla käytetään valtakunnallista ID:tä?

OKSA-jaos 28.2.2020: Toisella asteella käytäntö vaihtelee oppilaitoksittain, joissakin oppilaitoksissa opiskelijanumero on, toisissa ei. Pidetään tästä huolimatta käsite myös lukion ja ammatillisen alalla käytössä olevana.

Lukion ruotsin kielityöryhmän kysymys OKSA-jaokselle 1.3.2019: Missä tätä termiä käytetään (lukioyhteyksissä)? Mistä lähteistä ruotsin vastinetermejä kannattaa hakea tai kysyä? Oppilaitoksista?

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: elevnummer: ei kuulosta sopivalta lukioon

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studienummer: kuulostaa oudolta

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studentnummer: olisi virheellinen lukioon

Lukion ruotsin kielityöryhmä 1.3.2019: studerandenummer: kuulostaa sopivimmalta/oikeimmalta lukioon; eri asia on, käytetäänkö tätä missään!

Terminologin kysymys lukion ja ammatillisen sv-kielityöryhmille 27.11.2020: Merkitäänkö, että elevnummer on käytössä lukiossa/ammattillisessa koulutuksessa? Entä studienummer?

428

opiskelijapalautte

sv studentrespons
en student feedback

määritelmä

toiminta, jossa *opetukseen (1)* tai *koulutuksen toteutukseen* osallistunut *oppija* antaa tietoa niitä koskevista näkemyksistään huomioonotettavaksi opetuksen (1) tai *koulutuksen (2)* arvioimisessa, suunnittelussa ja kehittämisessä, tai tällaisen toiminnan tulos

huomautus

Opetukseen (1) tai koulutuksen toteutukseen osallistunut *opiskelija* voi olla velvoitettu tai oikeutettu antamaan siitä palautetta.

Käsitteen tunnus: c623

<kieliversiointiin korkeakoulut>

429

oppijanumero

sv studentnummer *n (2)* <lain 1058/1998 mukainen termi kaikille koulutusasteille>; nationellt elevnummer *n*
inte: inlärandenummer *n (2)*
en national learner ID

määritelmä

oppijan yksilöivä valtakunnallinen tunnus

huomautus

Oppijanumeroa voidaan käyttää yksilöintiin ja indeksointiin, ja sitä voivat käyttää niin *koulutuksen* ja *opetuksen järjestäjät* kuin viranomaisetkin.

Henkilölle luodaan oppijanumero, kun hän asioi ensimmäistä kertaa Opintopolku-palvelussa.

Oppijanumero on valtakunnallisesti yksikäsitteinen, joten sitä voidaan käyttää korvaamaan *koulutusorganisaatioiden* paikalliset *opiskelijanumerot* ja -tunnukset. Oppijanumero on 11 numeroa pitkä luku, jonka viimeinen numero on tarkistusmerkki. Teknisesti oppijanumero rakentuu osaksi JHS 159:n ohjeistamaa ISO OID -yksilöintitunnusta (International Standard Organization: Object Identifier). ISO OID -koodi on puurakenteinen hierarkia, jonka haara 1.2.246.562.24 on varattu oppijanumerolle.

studentnummer (2), nationellt elevnummer: Laissa 1058/1998 (laki opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja ylioppilastutkintorekisteristä) oppijanumeron ruotsinkielisenä vastineena käytetään termiä studentnummer *koulutusasteesta* riippumatta. Tämän termin sijaan voi käyttää termiä nationellt elevnummer niissä yhteyksissä, joihin termi studentnummer ei konnotaatioidensa vuoksi sovi (ruotsin sana 'student' viittaa *ylioppilaaseen* ja korkeakouluopiskelijaan).

Käsitteen tunnus: c760

Luokka: <varhaiskasvatus>, <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammattillinen koulutus>, <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

<kieliversiointiin perusopetus>

<kieliversiointiin varhaiskasvatus>

<kieliversiointiin ammatillinen> <ammattillinen ruotsi kesken> <ammattillinen englanti kesken>

OKSA-jaos 21.5.2021: Oppijanumeron kuvausta tulee tarkistaa, mutta ei tehdä sitä nyt.

Terminologin kysymys OKSA-jaokselle 4.6.2021: Mihin tarkistustarve liittyy, liittyikö se jotenkin koulutusjärjestelmän laajentamiseen lakisäätteisestä? Syyn voisi kirjoittaa muistiin tulevaa käsittelyä varten.

OKSA-jaos 11.6.2021: Tämän käsitteen käytön laajentamista suunnitellaan nk. KOSKI-HE:ssa. Määritelmä voisi muuttua kattamaan oppijan lisäksi henkilökunnan jäsenet. Palataan kysymykseen vuodenvaihteen 2021-2022 jälkeen.

430

oppilaskunta <perusopetus>; **opiskelijakunta (2)** <lukiokoulutus, ammatillinen>

hakusana: oppilaskunnan hallitus; opiskelijakunnan hallitus

sv elevkår <perusopetus>; studerandekår (2) <lukiokoulutus>

en student body (1) <perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus>

määritelmä

perusopetusta antavan *oppilaitoksen oppilaista* tai *toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoista* muodostuva yhteisö

huomautus

Perusopetuksessa oppilaskunta voi muodostua yhden *peruskoulun (1)* oppilaista tai olla useamman koulun yhteinen. Perusopetuslain (628/1998) mukaan oppilaskunnan tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää oppilaiden ja *opetuksen järjestäjän* välistä yhteistyötä.

Ammatillisessa koulutuksessa koulutuksen järjestäjän oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta (2). Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä.

Lukiokoulutuksessa jokaisella oppilaitoksella tulee olla opiskelijakunta (2). Koulutuksen järjestäjän eri oppilaitoksilla voi olla myös yhteinen opiskelijakunta. Lukiolain (714/2018) mukaan opiskelijakunnan (2) tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunnat myös osaltaan valmistavat opiskelijoita aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen.

Oppilas- tai opiskelijakunta voi keskuudestaan valita hallituksen. Käsitteet oppilaskunta ja oppilaskunnan hallitus (*toisen asteen oppilaitoksissa* opiskelijakunta (2) ja opiskelijakunnan hallitus) sekaantuvat toisinaan keskenään.

Vrt. *opiskelijakunta (1)*, *ylioppilaskunta*.

Käsitteen tunnus: c773

Luokka: <perusopetus>, <lukiokoulutus>, <ammatillinen koulutus>

<kieliversiointiin perusopetus> <kieliversiointiin lukiokoulutus> <kieliversiointiin ammatillinen>

<perusopetus ruotsi kesken> <perusopetus englanti kesken> <ammatillinen ruotsi kesken>

Lukion englannin kielityöryhmän kysymys perusopetuksen englannin työryhmälle 1.4.2019:

Onko perusopetuksessa ”pupil and student association” vai pelkkä ”student association”?

OKSA-jaos 24.5.2019: voisi kirjoittaa huomautukset, joissa kuvataan, mihin tarkoitukseen oppilaskunta/opiskelijakunta on. Riina luonnostelee huomautukset. Palataan tarkistamaan ne.

Terminologin kysymys lukiolle 4.6.2019: Ovatko terminologin luonnostelemat huomautukset oman koulutusasteenne osalta ok?

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (student association)

431

koulutusmateriaali; > kurssimateriaali

sv utbildningsmaterial

en educational material; > course material <erityisesti korkeakoulut; kurssimateriaalista>

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* tai *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä

huomautus

Käsite koulutusmateriaali kattaa oppijan käyttämän *oppimateriaalin* ja opettajan käyttämän *opetusmateriaalin* (esim. tehtävien ratkaisut).

Termillä kurssimateriaali viitataan esim. *korkeakoulun (1)* opintojaksolla käytettävään koulutusmateriaaliin.

Käsitteen tunnus: c1072

<kieliversiointiin korkeakoulut>

432

opetusmateriaali

sv undervisningsmaterial; ~ lärarens material

en teaching material; instructional material

määritelmä

aineisto, jota *opettaja* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *opettaminen* tapahtuu

huomautus

Opettajan käyttämä opetusmateriaali voi poiketa *oppijan* käyttämästä *oppimateriaalista* esim. siten, että edellinen sisältää tehtävien ratkaisut.

Käsitteen tunnus: c1073

<kieliversiointiin korkeakoulut>

433

oppimateriaali

hakusana: kurssin kirjallisuus

sv studiematerial; ~ elevens material

en learning material; study material

määritelmä

aineisto, jota *oppija* käyttää *opetuksen (1)* yhteydessä tai jonka avulla *oppiminen* tapahtuu

huomautus

Oppimateriaaleja voivat olla kirjat ja muut painotuotteet, audiovisuaaliset aineistot kuten televisio-ohjelmat sekä mm. erilaiset sähköiset aineistot.

Kullakin opintojaksolla käytettävä oppimateriaali voidaan mainita opetustarjontatietojen yhteydessä (kohdassa "kurssin kirjallisuus").

Käsitteen tunnus: c761

Luokka: <yleinen/yhteinen>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

434

<työnhaku>

pätevyys; ammattipätevyys

sv behörighet; kompetens

en professional competence; occupational competence; vocational competence; vocational skill

määritelmä

se, että henkilö täyttää työtehtävään liittyvät vaatimukset

huomautus

Työtehtävään liittyvien vaatimusten täyttämiseksi voidaan joissakin tapauksissa erottaa toisistaan lähikäsitteet *pätevyys* ja *kelpoisuus*.

Käsitteen tunnus: c763

<kieliversiointiin ammatillinen>

<amatillinen englanti kesken> <amatillinen ruotsi kesken>

Terminologin kysymys ammatillisen englannin kielityöryhmälle 10.1.2020: Sovittu, että lain 531/2017 käännöksessä käytetään "ammattipätevyyden tunnustamisesta" vastineetta "recognition of professional qualifications". Pitäisikö tämä "professional qualification" ottaa mukaan myös tämän *pätevyys; ammattipätevyys* -käsitteen englannin vastineisiin?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: Jos "professional" on pakko olla lain 531/2017 englannin käännöksessä, niin silloin olisi mielestäni syytä lisätä "ammattipätevyys" -termin yhdeksi vastineeksi tuo professional...

Jatkuvan oppimisen sanastotyöryhmän ja terminologin kysymys OKSA-jaokselle 11.10.2021: Jatkuvan oppimisen sanastossa käsite on määritelty eri tavalla, tulisiko OKSAn määritelmää muokata vastaavaan suuntaan?

435

todennettu osaaminen

sv intygande av yrkeskompetens

en ~ validation of learning

huomautus

Käsitteen tunnus: c898

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitteitä, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: todennettu osaaminen: Mietittiin tätä siitä näkökulmasta, että pitäisi määritellä mitä tarkoittaa todennettu osaaminen. Todennettu osaaminen sisältää luvanvaraisen ja viranomaisen tunnustaman tutkinto- ja suoritustiedon. Ehkä se voisi maallikolle olla hyvä tarkenne kun esimerkiksi tutkinto-käsitteestä ei ehkä aukene kunnolla? Tästäkin voidaan keskustella, että tarvitaanko lisää.

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: validation of learning -> validation of competence (ammatillinen osaaminen)? learning olisi kai lähinnä todennettu oppiminen?

Merjan kysymys ammatillisen koulutuksen englannin työryhmälle 2.3.2020: vrt. esim. kansallinen todennetun osaamisen rekisteri – national register of verified competence

436

tutkimus- ja kehittämistoiminta; t&k-toiminta

sv forsknings- och utvecklingsverksamhet; FoU

määritelmä

järjestelmällinen / suunnitelmallinen toiminta tiedon lisäämiseksi ja uusien sovellusten löytämiseksi tietoa käyttämällä

huomautus

Käsitteen tunnus: c768

Luokka: <korkeakoulut>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn krk 2019

Työryhmä 12.4.2013: Otetaanko mukaan? Vrt. ammatillisessa koulutuksessa työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta. Ammattikorkeakouluilla on kaikilla t&k-toimintaa (eli ei ole sidottu mihinkään erikseen määriteltyyn tehtävään, kuten toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa).

OKSA-jaosto 20.5.2016: Suvi R. välittää tämän TUHA-verkoston pohdittavaksi.

KK valmisteluryhmä 9.9.2016: Pitäisikö olla tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta?

Terminologin kysymys 9.9.2016: Onko Outi Tasalalla tietoa, onko TUHA-verkosto saanut tämän pohdittavakseen ja ovatko kommentoineet jotain käsitteen tarpeellisuudesta sanastossa?

Outi Tasala 12.9.2016: ”tutkimus- ja kehittämistoiminta”-termin osalta sain seuraavan tiedon TUHA-ryhmän koordinaattorilta. Termi löytyy heiltä ja määrittely kuulemma tarketunee vielä:

järjestelmällistä / suunnitelmallista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja uusien sovellusten löytämiseksi tietoa käyttämällä. Kriteeri on, että tavoitteena on oltava jotain olennaisesti uutta. T & K toimintaa sisältyy tavallisesti perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämissyö

OKSA-jaosto 23.9.2016: Käsitteellä on kuvaus TUHA-verkoston sanastossa. Ei sisällytetä tätä käsitettä ainakaan OKSAn ensimmäiseen julkaisuversioon.

437

tutkinnon vahvistuspäivämäärä

huomautus

Käsitteen tunnus: c899

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Todennetun osaamisen rekisterin kehittämisen tiimoilta on noussut muutamia käsitetarpeita, jotka voin tässä luetella.

Katarina Repo / OPH 21.12.2015: Mietittiin, että [tutkinnon vahvistuspäivämäärä] pitäisi laittaa käsitteeksi ja määritellä, mitä oikeasti tarkoittaa vahvistuspäivämäärä. Esim. ammatillisella puolella pitäisi olla oppilaitoksen rehtorin allekirjoitus ja tutkintotoimikunnan puheenjohtajan allekirjoitus. Eli onko vahvistuspäivämäärä esimerkiksi sellainen päivä, jolloin allekirjoitukset on tehty tai tutkintosuoritus on sähköisesti hyväksytty.

438

työkokemus

sv arbetserfarenhet

määritelmä

taitojen ja tietojen kokonaisuus, jonka työssäolo ja ammatillinen toiminta tuottaa

huomautus

Käsitteen tunnus: c748

439

viittomakieli

sv teckenspråk *n*

en sign language

määritelmä

kuurojen käyttämä luonnollinen kieli, joka on käsien ja kehon sekä ilmeiden avulla osoitettujen merkkien järjestelmä

huomautus

Perusopetuksessa viittomakieli on äidinkieli ja kirjallisuus -*oppiaineen oppimäärä* sekä mahdollinen *koulutusorganisaation opetuskieli*.

Käsitteen tunnus: c749

Luokka: <perusopetus>

<kieliversiointiin perusopetus>

odottaa käsittelyä / käsittelyyn yht 2019

UA 5.6.2012: perusopetus: äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä, mahdollinen opetuskieli

UA 5.6.2012: lukio: viittomakieltä käyttävä syntymäkuuro, varhaislapsuudessa kuuroutunut tai kuuroilta vanhemmilta äidinkielenään viittomakielen oppinut henkilö

Terminologi 8.6.2012: sijoitetaanko käsite julkishallinnon käsitteisiin (käsitettä ei ole JHSmetassa) vai esim. koulutustarjontaan? Vai käsitteen opetuskieli yhteyteen?

Ophall_sanasto_sv_tarkistettava (teckenspråk)

Ophall_sanasto_en_tarkistettava (sign language)

440

ylioppilaskoe; ylioppilastutkinnon koe

sv studentexamensprov *n*; prov *n* i studentexamen

en matriculation examination test; test

määritelmä

ylioppilastutkinnon myöntämisen edellytyksenä oleva koe

huomautus

Lukiolain (714/2018) mukaan ylioppilaskokeita järjestetään äidinkielessä ja kirjallisuudessa, toisessa kotimaisessa kielessä, vieraissa kielissä, matematiikassa ja reaaliaineissa. Jokainen ylioppilaskoe arvostellaan erikseen. Mikäli kokelas saa vähintään neljässä ylioppilaskokeessa hyväksytyin arvosanan tietyin lisäehdoin, hänelle myönnetään ylioppilastutkinto.

matriculation examination test: Esimerkiksi käsitteen ”äidinkielen (suomi) ylioppilaskoe” vastine englanniksi on ”matriculation examination test in Finnish language and literature”.

Käsitteen tunnus: c770

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

441

ylioppilastutkintolautakunta

sv studentexamensnämnden

en Matriculation Examination Board

määritelmä

opetus- ja kulttuuriministeriön alainen virasto, joka vastaa ylioppilastutkinnon johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta sekä ylioppilastutkinnon hallinnosta

huomautus

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimittää ylioppilastutkintolautakunnan jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnalla on oikeus ottaa apujäseniä.

Käsitteen tunnus: c771

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

442

ylioppilastutkinnon suoritusvuosi

sv år *n* då studentexamen har avlagts

en year of completion of the matriculation examination

määritelmä

vuosi, jona henkilölle on myönnetty ylioppilastutkinto

huomautus

Käsitteen tunnus: c772

Luokka: <lukiokoulutus>

<kieliversiointiin lukiokoulutus>

443

ylioppilaskunnan jäsen

sv studentkårsmedlem

en student union member

huomautus

Ylioppilaskunnan jäsenyyden saa maksamalla jäsenmaksun. Jäsenyys oikeuttaa tiettyihin sosiaalipalveluihin ja taloudellisiin etuihin. Kaikkien **yliopistojen** ylempää korkeakoulututkintoa ja alemmää korkeakoulututkintoa suorittavien tulee maksaa **ylioppilaskuntien jäsenmaksu** ilmoittautuessaan läsnä olevaksi **opiskelijaksi**. Jatkotutkintoa suorittaville maksun suorittaminen on vapaaehtoista.

Käsitteen tunnus: c776

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

444

ylioppilaskunta

sv studentkår

en student union (1)

määritelmä

yliopiston opiskelijoiden julkisoikeudellinen yhteisö

huomautus

Yliopistolain (558/2009) mukaan ylioppilaskuntaan kuuluvat kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otettu opiskelijoiksi alempaan korkeakoulututkintoon tai ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin, lukuun ottamatta tilauskoulutukseen osallistuvia opiskelijoita.

Ylioppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita yliopiston opiskelijoita, esimerkiksi *jatko-opiskelijoita*.

Vrt. *oppilaskunta*, *opiskelijakunta (1)*.

Käsitteen tunnus: c775

Luokka: <korkeakoulut>

<kieliversiointiin korkeakoulut>

Englanninkielinen hakemisto

Numbers in the index refer to the term record numbers.

24/7 early childhood education and care	266	class	287
24/7 ECEC	266	class supervisor	135
academic advice	324	class teacher	135
academic staff	105	class teacher	136
academy	93	class teaching	271
acquiring competence	7	classroom	424
acquisition of competence	7	classroom assistant	117
adjustment of competence assessment	356	classroom teacher	136
administrative decision on the admission to early childhood education and care	237	client fee for early childhood education and care	358
admitted student (2)	150	client fee for full-time early childhood education and care	359
adult education and training	313	client fee for part-time early childhood education and care	360
adult education centre	84	college	92
adult student	162	commissioned education student	166
alumna	177	common subject	208
alumnae	177	communication language	227
alumni	177	competence	418
alumnus	177	comprehensive education	303
annual plan for the implementation of the local curriculum	216	comprehensive school	72
annual registration	320	comprehensive school education	303
annual tuition fee	362	compulsory education	191
appeal (1)	415	compulsory schooling	191
applicant for early childhood education and care .	236	computer-aided teaching	280
application procedure for early childhood education . 235		continuous learning	15
applying for early childhood education	235	contract for arranging competence-based qualifications	48
apprenticeship training coordinator	185	cooperation between home and school	377
area of study	29	coordinating teacher	139
around-the-clock early childhood education and care	266	core curriculum	200
assessment (2)	378	course (3)	190
assessment of learning outcomes (??)	396	course catalogue	221
assessor of competence	187	course coordinator	139
assistant (ECEC)	130	course fee	361
assistant in early childhood education and care .	130	course material	431
authorisation to award a qualification and to provide VET	46	criterion-referenced assessment	398
authorisation to provide education	46	cross-institutional student	174
authority	107	curriculum	214
basic education	303	custodian	152
basic education in arts	309	daily early childhood education and care	262
basic education syllabus	190	daily ECEC	262
bilingual education	283	day in early childhood education and care	263
bilingual educational institution	80	day in ECEC	263
bilingual instruction	283	daycare	299
business and industry committee	98	daycare centre	38
campus	57	decision on the admission to early childhood education and care	237
candidate	162	decision on the organisation of early childhood education and care	237
care	3	deem to have discontinued studies	161
careers adviser	141	deem to have dropped out	161
caregiver	152	deem to have resigned	161
centre-based early education activities	244	deferral of the start of studies	318
child	151	degree programme (1)	9
child's individual early childhood education and care plan	199	degree programme (2)	10
childcarer (ECEC)	128	degree requirements	217
childcarer in early childhood education and care .	128	degree student	163
childminder in family daycare	129	degree system	30
claim for a revised decision	416	deputy head of early education centre	122
		designated person	107

Numbers in the index refer to the term record numbers.

development and service activities for working life 63	education facilities 424
diagnostic assessment 391	education institution (2) 56
director of early childhood education and care 120	education licence 46
distance between a student's home and school . .374	education programme (1) 9
distance between home and school 374	education programme (2) 10
distribution of lesson hours 189	education provided by universities of applied sciences 307
distribution of study hours 189	education provided in a foreign language 234
dropout 160	education provider (1) 43
e-teaching 280	education provider (2) 44
early childhood education and care 299	education provider offering comprehensive education 43
early childhood education and care activities 241	education provider offering general upper secondary education 44
early childhood education and care centre 38	education provider-specific curriculum 215
early childhood education and care client fee 358	education record 420
early childhood education and care day 263	education system 16
early childhood education and care environment .292	educational establishment (1) 55
early childhood education and care personnel 101	educational establishment (2) 56
early childhood education and care place 238	educational institute (1) 55
early childhood education and care service 240	educational institute (2) 56
early childhood education and care service organiser 32	educational institution (1) 55
early childhood education and care service provider . 33	educational institution (2) 56
early childhood education and care site 34	educational level 27
early childhood education and care staff 101	educational material 431
early childhood education and care unit 34	educational organisation 55
early childhood education decision 237	educational premises 57
early childhood education premises 34	educator in early childhood Steiner education 131
early childhood educator (1) 125	educator in early childhood Steiner education and care 131
early childhood educator (2) 128	effectiveness 400
early childhood educator (3) 127	elementary school 58
early education centre 38	eligibility (2) 418
early education centre activities 244	enhancement-led evaluation 380
early education setting 34	enrolment 317
early years education 299	entrant 150
early years teacher; see teacher in early childhood education and care.....125	entry into the student register 319
ECEC 299	European School 78
ECEC activities 241	European Schooling 78
ECEC applicant 236	evaluation (1) 378
ECEC centre 38	evaluation (3) 395
ECEC client fee 358	Evaluation Council 383
ECEC day 263	evaluation of education 395
ECEC director 120	evaluation of pedagogical activity 386
ECEC employee 103	evaluation plan 402
ECEC environment 292	evaluation report 403
ECEC intake (tilastoissa) 239	evening care in early childhood education and care .. 268
ECEC meals 372	evening care in ECEC 268
ECEC personnel 101	extended compulsory education 351
ECEC place 238	extended hours in ECEC (1) 265
ECEC service 240	extended hours in ECEC (2) 268
ECEC service organiser 32	extern evaluation 387
ECEC service provider 33	external evaluation 387
ECEC services which operate 24/7 266	facilitation 4
ECEC staff 101	factor of quality 412
ECEC staff member 103	faculty (1) 93
ECEC unit 34	faculty (2) 105
ECEC working term 256	family daycare (1) 245
ECEC working year 255	family daycare (2) 40
education (1) 1	family daycare childminder 129
education (2) 2	family daycare premises 40
education (3) 8	family-based daycare 245
education and training fee 361	fee-paid teacher 144
education assistant 117	

fee-paying service	70	head of family daycare	123
field of education (1)	28	head of family-based daycare	123
field of education (2)	29	high school	75
field of study (1)	28	higher education	306
field of study (2)	29	higher education institution	89
field of vocational education and training	28	highly intensive (special) support	344
FINEEC	382	home-school cooperation	377
Finnish Education Evaluation Centre	382	homeroom group	287
Finnish Student Health Service fee	368	homeroom teacher	135
flexible basic education	279	homes and schools working together	377
flexible comprehensive education	279	hospital education	315
flexibly scheduled early childhood education and care	265	hourly-paid teacher	144
flexibly scheduled ECEC	265	IEP	223
folk high school	82	impact	400
follow-up (?)	379	inclusiveness	242
foreign language educational institution	79	individual early childhood education and care plan for a child	199
form in which early childhood education and care is organised	249	individual ECEC plan	199
form of education (1)	52	individual educational plan	223
form of education (2)	53	individual plan for completing competence-based qualification	224
form of education (3)	50	individual study and training plan	225
form of vocational education and training; see form of education (3).....	50	individual study plan	219
form teacher	135	individual study programme	220
formative assessment	392	individualised curriculum	223
framework of reference	401	individualised curriculum	350
freshmer	150	institute-specific curriculum	215
freshman	150	instruction (1)	2
FSHS fee	368	instruction (2)	4
full-day early childhood education and care	259	instruction given in the form of lectures	273
full-day ECEC	259	instructional material	432
full-time early childhood education and care	257	instructor	117
full-time early childhood education and care	259	instructor	132
full-time ECEC	257	intensified support	342
full-time ECEC client fee	359	intensified support	346
full-time teacher	133	intensive (special) support	343
general education	296	intensive special needs support	355
general support	345	key competences for lifelong learning	14
general upper secondary education	305	kindergarten (1)	299
general upper secondary education syllabus	190	kindergarten (2)	38
general upper secondary school	75	kindergarten special teacher	126
geographical area of operation of a vocational education and training provider	67	kindergarten teacher	125
grade (1)	286	language immersion	284
group	287	language of instruction (1)	229
group family daycare (1)	246	language of instruction (2)	230
group family daycare (2)	41	language of instruction and degrees	229
group family daycare premises	41	language of instruction and examination	229
group in early childhood education and care	35	language of instruction, examinations and degrees ... 229	229
group in ECEC	35	language of learning	232
group supervisor	135	language of qualification	232
group tutor	135	language programme	213
guardian	152	language shower	285
guidance	5	language used in early childhood education and care	228
guidance counselling	324	language used in ECEC	228
guidance counsellor (1)	140	learner	148
guidance counsellor (2)	141	learning	12
guidance for studies (1)	324	learning environment	293
guidance for studies (2)	5	learning facilities	425
half-day early childhood education and care	260	learning material	433
half-day ECEC	260	learning opportunity (1)	9
head of early childhood education and care	120	learning opportunity (2)	10
head of early education centre	121	learning opportunity (3)	11

learning opportunity instance	10	obligation to arrange pre-primary education	194
learning opportunity specification	9	occupational competence	434
learning outcome evaluation	396	online teaching	280
learning plan	218	open activities in early childhood education and care	247
lecture	273	open activities in ECEC	247
lecture room	424	open centre-based early education activities	248
lecturer	133	open early childhood education and care activities	247
lectures	273	open ECEC activities	247
legal entity for early childhood education and care	31	open higher education studies	310
legal entity for education	42	open polytechnic education	312
level of education	27	open UAS studies	312
liberal adult education	298	open university of applied sciences studies	312
liberal adult education institution	81	open university studies	311
liberal adult education teacher	147	operating culture	295
licence to award a qualification and to provide VET	46	operating day of the early childhood education and care unit	264
licence to provide education	46	operating licence	46
lifelong learning	13	operational unit	61
lifewide learning	13	optional subject	209
local curriculum	215	organisation of studies	10
local curriculum for early childhood education and care	198	organiser of competence test	47
local curriculum for ECEC	198	organiser of competence-based qualification	47
LOI; see organisation of studies	10	organiser of early childhood education and care	32
LOS; see studies (1)	9	parent	152
lower secondary school	59	parent and carer	152
luentosali; see teaching facilities	424	parent or guardian	152
luokkahuone; see teaching facilities	424	parent or other person who has custody of a student	152
maintainer of liberal adult education institution	45	part-day early childhood education and care	260
materials fee	361	part-day ECEC	260
Matriculation Examination Board	441	part-time early childhood education and care	258
matriculation examination candidate ID	419	part-time ECEC	258
matriculation examination test	440	part-time ECEC client fee	360
meals in early childhood education and care	372	part-time special needs education	275
meet the requirements	418	part-time teacher	144
mentor	181	part-weekly early childhood education and care	261
method of vocational education and training (2)	51	part-weekly ECEC	261
migrant student	173	partner institution for open university instruction	95
monitoring (?)	379	PCDP instructor	186
morning and afternoon activities	370	pedagogical evaluation	348
morning and afternoon activities instructor	109	pedagogical investigation for the type of support to be provided for the pupil	349
multi-grade class	287	peer assessment	389
multi-member governing body of the education provider	66	peer evaluation	389
national core curriculum	200	person having custody	152
national core curriculum for early childhood education and care	197	person in charge	107
national core curriculum for ECEC	197	person in charge in early childhood education and care	124
national core curriculum for preparatory education for general upper secondary education	201	person of compulsory school age	192
national curriculum guidelines on early childhood education and care	197	person participating in commissioned education	166
national education and training committee	96	person responsible for training agreement	182
national evaluation	381	person who has custody of a child	152
national learner ID	429	person within the scope of compulsory education	192
national qualification requirements	202	personal competence development plan	222
non-attending student	156	personal early childhood education and care plan	199
non-degree student	169	personal ECEC plan	199
non-standard hour early childhood education and care	265	personal study plan	219
non-standard hour ECEC	265	personalisation documentation	226
number of ECEC places	239	personalised early childhood education and care plan	199
number of ECEC places available	239		

personalised ECEC plan	199	request for a review	415
personalised educational plan (?)	223	request for an administrative review	416
personalised study plan	219	requirements for preparatory education and training .	206
personnel	100	requirements of competence-based qualification .	203
place in early childhood education and care	238	review procedure	415
place in ECEC	238	right to early childhood education and care	188
place of activity	61	school (1)	56
plan for arranging competence tests	49	school (2)	93
playschool (1)	299	school culture	295
playschool (2)	38	school doctor	119
playschool special teacher	126	school dropout	160
playschool teacher	125	school ethos	295
polytechnic	90	school head	106
polytechnic education	307	school health care	327
postgraduate student	165	school health service	327
postponement of the start of studies	318	school meal	373
potential applicant	149	school nurse	118
pre-primary education	302	school psychologist	115
pre-primary teacher	134	school social worker	116
preparatory education student	168	school transport (?)	375
preschool (1)	299	school travel	374
preschool (2)	38	school values, practices and procedures	295
preschool (3)	302	school-specific annual plan	216
preschool education obligation	193	scope of syllabus	190
preschool special teacher	126	secondary education establishment	74
preschool teacher (1)	125	secondary education institution	74
preschool teacher (2)	134	secondary educational establishment	74
president	106	secondary school graduate	179
primary and lower secondary education	303	self-evaluation	388
primary school	58	SEN teacher	138
principal	106	senior high school	75
principal lecturer	146	service and production supporting instruction	71
principal workplace instructor	180	service and production supporting tuition	71
private daycare	250	shift care in early childhood education and care ..	265
private early childhood education and care	250	shift care in ECEC	265
private ECEC	250	sign language	439
privately run early childhood education and care ..	250	site of early childhood education and care	34
process-related factor of quality	414	sixth form	75
procurement of education	69	social benefit for students	325
professional competence	434	social pedagogue (ECEC)	127
professor	114	social pedagogue in early childhood education and	care .....
PSP	219	care	127
public health nurse	118	special early childhood educator	126
pupil	153	special education teacher	138
pupil and student welfare	326	special education teacher (ECEC)	126
pupil in compulsory education	192	special education teacher in early childhood	education and care .....
pupil with special needs	178	education and care	126
qualification (2)	418	special educational mission	62
qualification committee	97	special educational needs teacher	138
qualification fee	365	special group	36
qualification structure (2)	30	special needs assistant	117
quality evaluation	407	special needs class	289
quality indicator	409	special needs early childhood educator	126
quality management	410	special needs early education teacher	126
quality management system	411	special needs education (1)	276
rector	106	special needs education (2)	277
register as non-attending	322	special needs school	88
registration (2)	317	special needs support	354
registration for the academic term	321	special needs teacher	138
registration for the academic year	320	special needs teacher in ECEC	126
registration status for the academic term	323	special school	88
registration status for the academic year	323	special support	347
religion and worldview studies	212	specialised vocational institution	87
remedial teaching	274		

specific educational mission	62	subject of common unit	207
sports institute	86	subject selection	210
staff	100	subject student	167
staff members taken into account in the staff-child ratio	102	subject syllabus	190
start class	278	subject teacher	137
start comprehensive school education one year earlier than enacted	195	subject teaching	281
start comprehensive school education one year later than enacted	196	summative assessment	394
statutory duty to arrange pre-primary education ..	194	summer university	83
structural factor of quality	413	supplementary early childhood education and care ... 300	
student	153	supplementary ECEC	300
student	154	support for learning	357
student advice	324	support provided in early childhood education and care	329
student advisor	108	support provided in ECEC	329
student association	426	syllabus	190
student association membership fee	367	syllabus student	167
student body (1)	430	systematic evaluation	390
student body (2)	426	target language	231
student care services	326	teacher	132
student counsellor	141	teacher (ECEC)	125
student education record	420	teacher in early childhood education and care ...	125
student entitled to special needs education	178	teacher in pre-primary education	134
student entitled to special needs support (?)	178	teacher of common studies	143
student feedback	428	teacher-in-charge	139
student health care	328	teacher's aide	117
student health service	328	teaching (1)	2
student in compulsory education	192	teaching (2)	4
student number	427	teaching aide	117
student studying for an upper secondary qualification	163	teaching and research staff	105
student taking part in a program leading to an upper secondary qualification	163	teaching and research staff on the 1st level of their career path	110
student union (1)	444	teaching and research staff on the 2nd level of their career path	111
student union (2)	426	teaching and research staff on the 3rd level of their career path	112
student union member	443	teaching and research staff on the 4th level of their career path	113
student union membership fee	366	teaching and research staff on the first level of their career path	110
student welfare	326	teaching and research staff on the fourth level of their career path	113
student welfare body	326	teaching and research staff on the second level of their career path	111
student who has discontinued studies	160	teaching and research staff on the third level of their career path	112
student who has forfeited the right to study	160	teaching assistant	117
student who has relinquished the right to study ...	159	teaching facilities	424
student who has resigned	159	teaching group	288
student who has waived the right to study	159	teaching group size	290
student with special needs	178	teaching material	432
student year group	291	teaching premises	60
students who begin their studies in the same year ... 291		teaching provided in a foreign language	233
studies (1)	9	teaching staff	104
studies (2)	10	team study	270
study (4)	6	technical vocational education and training	297
study centre	85	tertiary education	306
study counsellor	141	tertiary-level institution for occupational teacher training	91
study facilities	425	test	440
study group	288	training	8
study guidance	324	training staff	104
study material	433	transfer student	173
study programme	221	transition	294
study programme (1)	9		
study programme (2)	10		
subfield	29		
subject	207		
subject group	211		

transition phase	294	vocational competence	434
tuition (1)	4	vocational education and training	297
tuition (2)	362	vocational education and training provider	44
tuition fee	362	vocational field (?)	417
tutor	135	vocational institution	76
tutor group	287	vocational school	76
TVET	297	vocational school teacher	142
type of ECEC activity	243	vocational skill	434
type of ownership	54	vocational special education institution	77
UAS	90	vocational studies teacher	142
undergraduate student	164	vocational teacher	142
unit (1)	61	vocational teacher training institution	91
university	92	vocational upper secondary education and training ...	297
university consortium	94	web-based teaching	280
university education	308	weekend care in early childhood education and care	
university of applied sciences	90	.....	267
university of applied sciences education	307	weekend care in ECEC	267
untentured teacher	144	weighted-curriculum	314
upbringing	1	working term in early childhood education and care ..	256
upper secondary education	304	working term in ECEC	256
upper secondary general education	305	working year in early childhood education and care ..	255
upper secondary general school	75	working year in ECEC	255
upper secondary school (1)	74	workplace instructor	180
upper secondary school (2)	75	year	286
upper secondary school teacher	145	year of completion of the matriculation examination ..	442
upper secondary vocational education	297		
validation of learning	435		
VET	297		
VET provider	44		

Ruotsinkielinen hakemisto

Numren i registret anger termpostnumren.

1–6-skola	58	barngrupp inom småbarnspedagogik	35
7–9-skola	59	barnskötare	128
akademi	93	barnskötare inom småbarnspedagogik	128
aktör inom läroavtalsutbildning	99	barnträdgårdslärare	125
aktör inom småbarnspedagogik	31	bedömare av kunnandet	187
allmänbildande utbildning	296	bedömning av stödbehovet	330
allmänt stöd	345	begäran om omprövning	416
allmänt stöd inom småbarnspedagogik	341	behörighet	418
alumn	177	behörighet	434
anmäla sig som frånvarande	322	beslut om anordnande av småbarnspedagogik	237
anmälan om bedrivande av privat familje-dagvård	253	beslut om skolskjuts	376
anmälning (1)	316	beslut om stöd	332
anmälning (2)	317	betonad undervisning	314
anordnare av fristående examen	47	biträdande daghemschef	122
anordnare av gymnasieutbildning	44	biträdande daghemsföreståndare	122
anordnare av småbarnspedagogik	32	biträde inom småbarnspedagogik	130
anordnare av utbildning (1)	43	bransch	417
anordnare av utbildning (2)	44	campus	57
anordnare av yrkesutbildning	44	dag inom småbarnspedagogik	263
anpassad bedömning	422	daghem	38
anpassade krav på yrkesskicklighet	423	daghemschef	121
anpassning av bedömningen av kunnandet	356	daghemsföreståndare	121
anses ha avgått	161	daghemsverksamhet	244
anskaffning av utbildning	69	dagvård	299
anställd inom småbarnspedagogik	103	dagvårdsplats	238
anställda	100	dagvårdsservice	240
anställda inom småbarnspedagogik	101	deltidsspecialundervisning	275
ansvarig arbetsplatshandledare	180	den grundläggande utbildningens lärokurs	190
ansvarig handledare	184	den som anses ha avgått	160
ansvarig lärare (1)	139	den som avgått	159
ansvarig lärare (2)	107	den som avstått	159
ansvarig lärare (3)	184	den som har förlorat sin studierätt	160
ansvarig person för familjedagvård	124	diagnostisk bedömning	391
ansvarig person inom småbarnspedagogik	124	diagnostisk utvärdering	391
ansvarsperson	107	direktör för småbarnspedagogik	120
ansvarsperson för läroavtal	182	dokument om personlig tillämpning	226
ansvarsperson för utbildning som ordnas på en	182	dygnetruntvård	266
arbetsplats	182	e-kurs	280
ansvarsperson för utbildningsavtal	182	effekt	400
ansvarsperson inom småbarnspedagogik	124	egna daghem	39
ansökan till småbarnspedagogik	235	elev	153
antal platser inom småbarnspedagogik	239	elev i behov av särskilt stöd	178
arbetserfarenhet	438	elev med särskilda behov	178
arbetslivskommission	98	elevens material	433
arbetsplatshandledare	180	elevhandledare	140
arbetsplatsutbildare	180	elevhandledning	324
arbetstagare inom småbarnspedagogik	103	elevhälsa	326
assistent inom småbarnspedagogik	130	elevkår	430
avdelning	61	elevnummer	427
avgift för examensarrangemangen	369	elevvård	326
avgift för studenternas hälsovårdsstiftelse	368	ersättande undervisning	282
avgiftsbelagd serviceverksamhet	70	etappmål	294
avtal om anordnande av fristående examen	48	Europaskola	78
avtalsansvarig för anskaffning av utbildning	183	evaluering (1)	378
barn	151	evaluering av utbildning	395
barn som ska börja skolan	176	examensarrangör	47
barnets individuella plan för småbarnspedagogik	199	examensavgift	365
barnets plan för småbarnspedagogik	199	examensfordringar	217
		examensgrunder	202
		examenskommission	97

examenssystem	30	högskola (1)	89
examinand	162	högskola (2)	93
examinator	107	högskoleutbildning	306
extern utvärdering	387	högstadium; se 7–9-skola	59
fackområde	417	idrottsutbildningscenter	86
fakultet	93	individualiserad lärokurs i den grundläggande utbildningen	350
familjedaghem	40	individuell plan för fristående examen	224
familjedagvård	245	individuell plan för hur undervisning skall ordnas	223
familjedagvårdare	129	individuell studie- och träningsplan	225
familjedagvårdschef	123	individuell studieplan	219
familjedagvårdsföreståndare	123	individuell undervisning	272
familjedagvårdsledare	123	inkludering	242
flexibel grundläggande utbildning	279	inlärandenummer (1)	427
folkhögskola	82	inlärandenummer (2)	429
form för anordnandet av småbarnspedagogik	249	inlärare	148
form för ordnande av utbildning	50	inläring	12
form i vilken utbildningen ordnas	50	inläringssmiljö	293
formativ bedömning	392	inskrivning (1)	317
formativ utvärdering	392	inskrivning (2)	319
formativ utvärdering av utbildning	392	inskrivning i matrikeln	319
forskarstuderande	165	integrerad specialgrupp	37
forsknings- och utvecklingsverksamhet	436	intensifierat stöd	346
fostran	1	intensifierat stöd inom småbarnspedagogik	342
FoU	436	intern utvärdering	388
fristående studerande	169	intygande av yrkeskompetens	435
fritt bildningsarbete	298	IP	223
frånvaroanmäld studerande	156	ISP	219
föreläsning	273	kamratbedömning	389
föreläsningundervisning	273	klass	287
förlängd läroplikt	351	klassföreståndare	135
förskola	299	klasslärare	136
förskoleundervisning	302	klassundervisning	271
försörjare	152	klientavgift för småbarnspedagogik	358
förvärvande av kunskande	7	klientavgift för småbarnspedagogik på deltid	360
gemensamt ämne	208	klientavgift för småbarnspedagogik på heltid	359
grunderna för examen	202	kollegial bedömning	389
grunderna för fristående examen	203	kollegialt organ hos utbildningsanordnaren	66
grunderna för förberedande utbildning	206	kommunikationsspråk	227
grunderna för gymnasieförberedande utbildning	201	kompetens	434
grunderna för handledande utbildning	206	kompletterande småbarnspedagogik	300
grunderna för läroplanen	200	kontaktspråk	227
grunderna för planen för småbarnspedagogik	197	kontinuerligt lärande	15
grunderna för utbildning som förbereder för gymnasieutbildning	201	kontor	61
grundexamensstuderande	164	kriterielaterad bedömning	398
grundläggande konstundervisning	309	krävande stöd?	344
grundläggande utbildning	303	krävande särskilt stöd	355
grundskola (1)	72	kundavgift för småbarnspedagogik	358
grundskola (2)	303	kundavgift för småbarnspedagogik på deltid	360
grupp inom småbarnspedagogik	35	kundavgift för småbarnspedagogik på heltid	359
gruppfamiljedaghem	41	kurator	116
gruppfamiljedagvård	246	kurs via Internet	280
grupphandledare	135	kvalitetsfaktor	412
gruppundervisning	270	kvalitetsindikator	409
gymnasiets lärokurs	190	kvalitetsledning	410
gymnasieutbildning	305	kvalitetsstyrningssystem	411
gymnasium	75	kvalitetssystem	411
halvdagsverksamhet inom småbarnspedagogik	260	kvalitetssäkring	410
halvdagsvård	260	kvällsvård	268
handledande lärare	184	kvällsvård inom småbarnspedagogik	268
handledning	5	ledare inom morgon- och eftermiddagsverksamhet ... 109	
heldagsverksamhet inom småbarnspedagogik	259	lektor	133
heldagsvård	259	livslång inläring	15
huvudman för läroanstalt för fritt bildningsarbete	45		

livslångt lärande	13	personlig studieprogram	219
livslångt lärande	15	personlig utvecklingsplan för kunnandet	222
lokal läroplan	215	personligt studieprogram	220
lokal plan för småbarnspedagogik	198	plan för anordnande av fristående examen	49
lågstadium; se 1–6-skola	58	plan för elevens lärande	218
läkare inom studerandehälsövård	119	plats inom småbarnspedagogik	238
lära sig	12	plikt att delta i förskoleundervisningen	193
lära ut	4	privat småbarnspedagogik	250
lärande	12	privat småbarnspedagogisk verksamhet	250
lärandemiljö	293	process-relaterad kvalitetsfaktor	414
lärare	132	professor	114
lärare i fritt bildningsarbete	147	prognostisk utvärdering	393
lärare i gemensamma ämnen	143	prognostisk utvärdering av utbildning	393
lärare i yrkesämnena	142	prov i studentexamen	440
lärare inom förskoleundervisning	134	psykolog	115
lärare inom småbarnspedagogik	125	PUK	222
lärare på andra stadiet	145	PUK-handledare	186
lärarens material	432	referensram	401
lärmiljö	293	referentgranskning	389
läroanstalt	56	rektor	106
läroanstalt för fritt bildningsarbete	81	religion och livsåskådningkunskap	212
läroanstalt med undervisning på främmande språk ... 79		rätt till småbarnspedagogik	188
läroanstalt på andra stadiet	74	rättelseyrkan	416
läroanstaltens verksamhetsplan för läsåret	216	rättelseyrkande	416
läroavtalsexpert	185	sakkunnig inom läroavtalsutbildning	185
läroavtalskoordinator	185	samarbete mellan hem och läroanstalt	377
läroinrättning	56	samarbete mellan hem och skola	377
lärokurs	190	samarbetsläroanstalt för ordnandet av öppen universitetsundervisning	95
läroplan	214	sammansatt klass	287
läroplansgrunderna	200	senareläggande av inledandet av skolgången	196
läroplikt	191	service- och produktionsverksamhet som stöder undervisningen	71
läropliktig	192	serviceproducent av småbarnspedagogik	33
läroämne	207	SHVS-avgift	368
läroämnesgrupp	211	sjukhusundervisning	315
läsårsanmälan	320	självbedömning	388
läsårsavgift	362	självevaluering (1)	388
läsårsplan	216	självvärdering (1)	388
matrikelnummer	427	skiftesvård	265
medborgarinstitut	84	skiftesvård inom småbarnspedagogik	265
mentor	181	skiftomsorg	265
morgon- och eftermiddagsverksamhet	370	skiftomsorg inom småbarnspedagogik	265
målsman	152	skjuta upp studiestarten	318
målspråk	231	skolans klubbverksamhet	371
måltider inom småbarnspedagogik	372	skolgångsbiträde	117
nationell utvärdering	381	skolhålsvård	327
Nationella centret för utbildningsutvärdering	382	skolhålsvårdare	118
nationellt elevnummer	429	skolkurator	116
nyckelkompetenser för livslångt lärande	14	skolläkare	119
nätbaserad undervisning	280	skolmåltid	373
nätundervisning	280	skolning	8
omfattning av lärokurs	190	skolplikt	191
organ som svarar för planeringen och genomförandet av yrkesprov	65	skolpliktig	192
pedagogisk bedömning för intensifierat stöd	348	skolpsykolog	115
pedagogisk utredning för särskilt stöd	349	skolresa	374
pedagogiska arrangemang	336	skolreseförmån (??)	375
person som börjat studera	150	skolskjutsförmån	375
person som inlett studier	150	skolväg	374
person som påbörjat studier	150	skyldighet att ordna förskoleundervisning	194
personal	100	småbarnspedagogik	299
personal i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter	102	småbarnspedagogik på deltid	258
personal inom småbarnspedagogik	101	småbarnspedagogik på heltid	257
		småbarnspedagogik som ordnas dagligen	262

småbarnspedagogik under en del av veckan	261	studiehandledning	324
småbarnspedagogik under veckoslut	267	studiematerial	433
småbarnspedagogisk dag	263	studienummer	427
småbarnspedagogisk miljö	292	studieområde	29
småbarnspedagogisk service	240	studieprogram	221
småbarnspedagogisk verksamhet (1)	299	studiepsykolog	115
småbarnspedagogisk verksamhet (2)	241	studier	6
småbarnspedagogisk verksamhet dygnetrunt	266	studierum	425
småbarnspedagogisk verksamhet på sjukhus	269	studierådgivare	108
småbarnspedagogiska tjänster	240	studierådgivning	324
socionom inom småbarnspedagogik	127	studiesocial förmån	325
sommaruniversitet	83	studiespråk	232
specialbarntädgårdslärare	126	stöd inom småbarnspedagogik	329
specialelev	178	stödf orm	335
specialgrupp	36	stödtjänster	334
specialklass	289	stödundervisning	274
speciallärare	138	summativ bedömning	394
speciallärare inom småbarnspedagogik	126	summativ utvärdering	394
specialskola	88	systematisk utvärdering	390
specialstuderande	178	särskild utbildningsuppgift	62
specialundervisning (1)	276	särskild yrkesläroanstalt	87
specialundervisning (2)	277	särskilda undervisningsarrangemang	353
specialundervisning på deltid	275	särskilt stöd	347
specialyrkesläroanstalt	77	särskilt stöd (2)	354
språk inom småbarnspedagogik	228	särskilt stöd inom småbarnspedagogik	343
språkbad	284	sättet på vilket yrkesutbildningen ordnas	51
språkduch	285	sökande (2)	149
språkprogram	213	sökande (3)	148
språkval	210	sökande till småbarnspedagogik	236
startklass	278	teckenspråk	439
status för terminsanmälan	323	temautvärdering	399
steinerpedagog inom småbarnspedagogik	131	tentator	139
strukturell kvalitetsfaktor	413	terminsanmälan	321
strukturella arrangemang	337	terminsavgift	362
student (1)	154	tidigareläggande av inledandet av skolgången	195
student (2)	179	tillstånd att bedriva daghemsverksamhet	252
studentexamensnämnden	441	tillstånd att driva läroanstalt	46
studentexamensprov	440	tillstånd att ordna undervisning	46
studenthälsovård	328	tillstånd att ordna utbildning	46
studentkår	444	tillståndsmyndighet inom småbarnspedagogik	251
studentkårens medlemsavgift	366	tillvalsämne	209
studentkårsavgift	366	timfördelning	189
studentkårsmedlem	443	timlärare	144
studentnummer (1)	427	tjänster inom småbarnspedagogik	240
studentnummer (2)	429	tvåspråkig läroanstalt	80
studentrespons	428	tvåspråkig undervisning	283
studerande	154	undervisning (1)	2
studerande i examensutbildning	163	undervisning (2)	4
studerande i utbildning som handleder för yrkesutbildning	168	undervisning enligt verksamhetsområde	352
studerande i öppen högskoleundervisning	170	undervisning på främmande språk	233
studerande som deltar i examensutbildning	163	undervisning på två språk	283
studerande som deltar i uppdragsutbildning	166	undervisnings- och examensspråk	229
studerande som har tillfälligt avbrutit studierna	156	undervisnings- och forskningspersonal	105
studerandehälsovård	328	undervisnings- och forskningspersonal på andra nivån	111
studerandekår (1)	426	undervisnings- och forskningspersonal på andra steget	111
studerandekår (2)	430	undervisnings- och forskningspersonal på fjärde nivån	113
studerandekårens medlemsavgift	367	undervisnings- och forskningspersonal på fjärde steget	113
studerandekårsavgift	367	undervisnings- och forskningspersonal på första nivån	110
studerandenummer	427	undervisnings- och forskningspersonal på första nivån	110
studerandevård	326		
studieavgift	361		
studiecentral	85		
studiehandledare	141		

steget	110	utvärdering (1)	378
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 1	110	utvärdering av den pedagogiska verksamheten ..	386
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 2	111	utvärdering av effekten av stödet	331
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 3	112	utvärdering av inlärningsresultat	396
undervisnings- och forskningspersonal på nivå 4	113	utvärdering av kvaliteten	407
undervisnings- och forskningspersonal på nivå ett	110	utvärdering av läresultat	396
undervisnings- och forskningspersonal på nivå fyra ..	113	utvärdering av utbildning	395
undervisnings- och forskningspersonal på nivå tre	112	utvärderingsplan	402
undervisnings- och forskningspersonal på nivå två ...	111	utvärderingsrapport	403
undervisnings- och forskningspersonal på tredje		utvärderingsrådet	383
nivån	112	valbart ämne	209
undervisnings- och forskningspersonal på tredje		valfritt ämne	209
steget	112	verksamhet inom småbarnspedagogik	241
undervisningsgrupp	288	verksamhetsdag inom småbarnspedagogik	264
undervisningsgruppens storlek	290	verksamhetsenhet	57
undervisningslokal	424	verksamhetsform inom småbarnspedagogik	243
undervisningsmaterial	432	verksamhetskultur	295
undervisningspersonal	104	verksamhetsperiod inom småbarnspedagogik ...	256
undervisningsplan	215	verksamhetspunkt	57
undervisningsspråk (1)	229	verksamhetsspråk inom småbarnspedagogik	228
undervisningsspråk (2)	230	verksamhetsställe (1)	57
undervisningsställe	60	verksamhetsställe (2)	61
undervisningsutrymme	424	verksamhetsställe inom småbarnspedagogik	34
universitet	92	verksamhetsår inom småbarnspedagogik	255
universitetscenter	94	vice daghemschef	122
universitetsutbildning	308	vice daghemsföreståndare	122
uppdragsutbildningsstuderande	166	vuxenutbildning	313
uppföljning	379	vård	3
utbildning (1)	8	vård under veckoslut	267
utbildning (2)	9	vårdinriktade arrangemang	338
utbildning (3)	10	vårdnadshavare	152
utbildning på andra stadiet	304	webbaserad undervisning	280
utbildning på främmande språk	234	webbkurs	280
utbildning på högskolenivå	306	yrkeshögskola	90
utbildningsaktör	42	yrkeshögskoleutbildning	307
utbildningsanordnare (1)	43	yrkesläroanstalt	76
utbildningsanordnare (2)	44	yrkesområde	417
utbildningsanordnarens läroplan	215	yrkespedagogisk lärarhögskola	91
utbildningsanordnarens verksamhetsområde	67	yrkesutbildning	297
utbildningsform	50	yrkesutbildningsanordnare	44
utbildningsform	52	år då studentexamen har avlagts	442
utbildningsform	53	årskurs (1)	286
utbildningsinstitution	55	årskurs (2)	291
utbildningskommission	96	ägartyp	54
utbildningsmaterial	431	ämne	207
utbildningsmöjlighet	11	ämnesgrupp	211
utbildningsnivå	27	ämneshelhet (1)	211
utbildningsområde	28	ämneslärare	137
utbildningsorganisation	55	ämneslärokurs	190
utbildningsstadium	27	ämnesstuderande	167
utbildningssystem	16	ämnesundervisning	281
utbildningstillfälle	10	ämnesval	210
utvecklande utvärdering	380	ändringssökande	415
utvecklings- och serviceuppgift för arbetslivet	64	öppen daghemsverksamhet	248
utvecklings- och serviceverksamhet för arbetslivet ...	63	öppen högskoleundervisning	310
utvidgad uppgift att ordna läroavtalsutbildning	68	öppen småbarnspedagogisk verksamhet	247
		öppen universitetsundervisning	311
		öppen yrkeshögskoleundervisning	312
		överflyttande studerande	173
		övergångsperiod (?)	294
		övergångsskede	294
		överlärare	146
		övrig personal; se undervisnings- och	
		forskningspersonal.....	105

övrig småbarnspedagogik; se öppen

småbarnspedagogisk verksamhet.....247

Suomenkielinen hakemisto

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

1. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	110	avoin päiväkotitoiminta (1)	248
2. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	111	avoin päiväkotitoiminta (2)	247
3. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	112	avoin varhaiskasvatustoiminta	247
4. portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	113	avoin yliopisto-opetus	311
aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja	109	diagnostinen arviointi	391
aamu- ja iltapäivätoiminta	370	elinikäinen oppiminen	13
aamupäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta.....	370	elinikäisen oppimisen avaintaidot	14
aikuiskoulutus	313	elämänlevyinen oppiminen (?)	13
aineenopettaja	137	ensimmäisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö .	110
aineenopetus	281	erikoisluokka; ks. painotettu opetus.....	314
ainekokonaisuus	211	erillisopiskelija	169
aineopiskelija	167	erityinen koulutustehtävä	62
aineryhmä	211	erityinen tuki (1)	347
ainevalinta	210	erityinen tuki (2)	343
akatemia	93	erityinen tuki (2)	354
ala-aste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6		erityinen tuki varhaiskasvatuksessa	343
koulu.....	58	erityiseen tukeen oikeutettu opiskelija	178
alakoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 1–6		erityisen tuen päätöksen saanut oppilas	178
koulu.....	58	erityisen tuen päätös; ks. erityinen tuki (1).....	347
alumni	177	erityiset opetus- ja opiskelujärjestelyt	353
ammattillinen erikoisoppilaitos	87	erityiset opetusjärjestelyt	353
ammattillinen erityisoppilaitos	77	erityiskoulu	88
ammattillinen koulutus	297	erityislastentarhanopettaja	126
ammattillinen opettajakorkeakoulu	91	erityisluokka	289
ammattillinen oppilaitos	76	erityisopettaja	138
ammattillisen koulutuksen erityinen tuki	354	erityisopetukseen oikeutettu opiskelija	178
ammattillisen koulutuksen järjestäjä	44	erityisopetus (1)	276
ammattillisen koulutuksen järjestämistapa	51	erityisopetus (2)	277
ammattillisen koulutuksen opetuskieli	229	erityisopetus varhaiskasvatuksessa	301
ammattillisen koulutuksen tutkintokieli	232	erityisopiskelija	178
ammattillisen koulutuksen tutkintorakenne	30	erityisoppilas	178
ammattillisten opintojen opettaja	142	erityisryhmä	36
ammattiala	417	erityisvarhaiskasvatus	301
ammattikorkeakoulu	90	eroamisesta ilmoittanut	159
ammattikorkeakoulun toimilupa	46	eronneeksi katsominen	161
ammattikorkeakoulutus	307	eronneeksi katsottu	160
ammattikoulutus	297	eronneeksi katsottu oppivelvollinen	157
ammattiosaamisen näyttöjen toimielin	65	eronneet	159
ammattipätevyys	434	esikouluopetus	302
arvioinnin vaikuttavuus	400	esiopetuksen opettaja	134
arvioinnin viitekehys	401	esiopetus	302
arviointi (1)	378	esiopetusvelvollisuus (1)	193
arviointi (3)	395	esiopetusvelvollisuus (2)	194
arviointijärjestelmä (1)	405	Eurooppa-koulu	78
arviointijärjestelmä (2)	406	formatiivinen arviointi	392
arviointimenetelmä (1)	404	hakeutuja	149
arviointimethodi	404	henkilökohtainen näyttösuunnitelma	224
arviointineuvosto	383	henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva	
arviointiraportti	403	suunnitelma	223
arviointisuunnitelma	402	henkilökohtainen opinto- ja valmennussuunnitelma ...	225
arviointityökalu; ks. arviointimenetelmä (1).....	404	henkilökohtainen opintosuunnitelma	219
asiointikieli	227	henkilökohtainen opiskeluohjelma	220
avoimen korkeakoulutuksen opiskelija	170	henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma .	222
avoimen yliopisto-opetuksen järjestämisen		henkilökohtaistamista koskeva asiakirja	226
yhteistyöoppilaitos	95	henkilöstö	100
avoin ammattikorkeakouluopetus	312	henkilöstömitoitukseen laskettava henkilöstö	102
avoin HOPS; ks. henkilökohtainen opintosuunnitelma		HENSU	224
.....	219		
avoin korkeakouluopetus	310		

Hakemiston numerot viittaavat termittietuenumeroihin.

hoidolliset järjestelyt	338	korkeakoulu (1)	89
hoidolliset ratkaisut	338	korkeakoulu (2)	93
hoidolliset toimenpiteet	338	korkeakoulun opetus- ja tutkintokieli	229
hoito	3	korkeakoulutus	306
HOJKS	223	korvaava opetus	282
HOKS	222	koulu	72
HOKS-ohjaaja	186	kouluateria	373
hoksaaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	186	koulujärjestelmä; ks. koulutusjärjestelmä.....	16
hoksaajaopettaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	186	koulukuraattori	116
HOPS	219	koululainen	153
HOVS	225	koululykkäys	196
huoltaja	152	koululääkäri	119
Ilmoitus yksityisen perhepäivähoidon harjoittamisesta	253	koulumatka	374
iltahoito	268	koulumatkaetu	375
iltapäivätoiminta; ks. aamu- ja iltapäivätoiminta.....	370	koulumuoto	52
inklusiivisuus	242	koulun kerhotoiminta	371
integroitu erityisryhmä	37	koulun opetuskieli	229
itsearviointi (1)	388	koulunkäynnin aloittamisen lykkääminen	196
jatko-opiskelija	165	koulunkäynnin aloittamisen varhentaminen	195
jatkuva oppiminen	15	koulunkäyntiavustaja	117
joustava perusopetus	279	koulunkäyntihistoria	420
järjestämislupa; ks. opetuksen järjestämislupa.....	46	koulupsykologi	115
kaksikielinen opetus	283	kouluruokailu	373
kaksikielinen oppilaitos	80	kouluterveydenhoitaja	118
kansalaisopisto	84	kouluterveydenhuollon lääkäri	119
kansallinen arviointi	381	kouluterveydenhuolto	327
kansallinen arviointiraportti; ks. arviointiraportti.....	403	koulutuksen arviointi	395
kansallinen arviointisuunnitelma; ks. arviointisuunnitelma.....	402	koulutuksen hankinta	69
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus	382	koulutuksen hankintasopimusvastaava	183
kansallinen laadun arviointijärjestelmä	406	koulutuksen järjestäjä	44
kansallisen tason arviointi	381	koulutuksen järjestäjän monijäseninen toimielin	66
kansanopisto	82	koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma	215
Karvi	382	koulutuksen järjestäjän toiminta-alue	67
kasvatus	1	koulutuksen järjestämislupa	46
kasvatus- ja hoitovastuullinen henkilöstö	102	koulutuksen järjestämismuoto	50
kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö	102	koulutuksen järjestämistapa; ks. ammatillisen koulutuksen järjestämistapa.....	51
kasvatus-, opetus- ja hoitovastuullinen henkilöstö	102	koulutuksen prognostinen arviointi	393
katsomusaine	212	koulutuksen toteutus	10
kaupallinen koulutustoiminta(?)	26	koulutulokas	176
kehittävä arviointi	380	koulutus (1)	8
kelpoisuus	418	koulutus (2)	9
kerhotoiminta; ks. koulun kerhotoiminta.....	371	koulutus (3)	10
keskeyttänyt	156	koulutus (4)	11
kesäyliopisto	83	koulutusala	28
kielikylpy	284	koulutusaste	27
kieliohjelma	213	koulutusjärjestelmä	16
kielisuihku	285	koulutuslainsäädännössä säädetty koulutustoiminta . 20	
kielivalinta	210	koulutuslainsäädäntö	21
kirjoilletulo	319	koulutusmahdollisuus	11
kirjoittautuminen	317	koulutusmateriaali	431
kodin ja koulun yhteistyö	377	koulutusmuoto (1)	52
kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	377	koulutusmuoto (2)	53
kohdekieli	231	koulutusorganisaatio	55
kokelasnumero	419	koulutusorganisaation opetuskieli	229
kokoaikainen varhaiskasvatus	257	koulutusorganisaation toimipiste	57
kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu	359	koulutusorganisaation toimipiste	57
kokopäivähoito	259	koulutussopimusvastaava	182
kokopäiväinen varhaiskasvatus	259	koulutusta markkinahintaan myymällä rahoitettava koulutustoiminta	26
kolmannen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö		koulutustoimija	42
	112	koulutustoimikunta	96
		koulutustoiminta	17
		koulutustoiminta, josta ei säädetä	

koulutuslainsäädännössä	19	lykkääminen; ks. koulunkäynnin aloittamisen	
kriteeriperustainen arviointi	398	lykkääminen.....	196
kriteeriperusteinen arviointi	398	lähiohjausryhmä	287
kuljetuspäätös	376	lähipäiväkoti	39
kuraattori	116	lähtökoulu	421
kurssimaksu; ks. opiskelumaksu.....	361	läsnäoloilmoittautuminen (1)	320
kurssimateriaali	431	läsnäoloilmoittautuminen (2)	321
kurssin kirjallisuus; ks. oppimateriaali.....	433	lääkäri	119
laadun arviointi	407	maksu opetukseen osallistumisesta	361
laadun prosessitekijä	414	maksu tutkinnon järjestämisestä	369
laadun rakennetekijä	413	maksullinen palvelutoiminta	70
laadun tekijä	412	maksuton ateria	373
laadunarviointijärjestelmä; ks. arviointijärjestelmä (1).	405	maksuton ruokailu	373
laadunarviointimalli	408	materiaalimaksu	361
laadunhallinta	410	mentori	181
laadunhallintajärjestelmä	411	monialainen yhteistyö	339
laadunvarmistusjärjestelmä	411	moniammatillinen yhteistyö	339
laajennettu oppisopimuskoulutuksen		mukautettu arviointi	422
järjestämistehtävä	68	mukautetut osaamistavoitteet	423
laatuindikaattori	409	muu henkilöstö; ks. opetus- ja tutkimushenkilöstö.....	105
laaturjärjestelmä	411	muu varhaiskasvatus	247
laatutekijä	412	muun hallinnonalan kuin opetushallinnon	
lapsen henkilökohtainen		koulutuslainsäädännössä säädetty	
varhaiskasvatussuunnitelma	199	koulutustoiminta	23
lapsen kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks.		muutoksenhaku	415
perhepäivähoitaja.....	129	Määräys puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien	
lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	199	poistamisesta	254
lapsi	151	neljännen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö .	113
lapsikohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen		nivelvaihe	294
avustaja.....	130	näyttötutkinnon järjestäjä	47
lastenhoitaja	128	näyttötutkinnon järjestämissopimus	48
lastentarhanopettaja	125	näyttötutkinnon järjestämissuunnitelma	49
lehtori	133	näyttötutkinnon perusteet	203
liikunnan koulutuskeskus	86	ohjaava arviointi	392
luento-opetus	273	ohjaava opettaja; ks. oppilaitosohjaaja.....	184
lukio (1)	75	ohjaus	5
lukio (2)	305	ohjausosaaminen; ks. työpaikkaohjaaja.....	180
lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen		oikaisuvaatimus	416
perusteet	201	oikeus varhaiskasvatukseen	188
lukiokoulutuksen järjestäjä	44	oma opinto-ohjelma	219
lukiokoulutuksen oppimäärä	190	oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu	159
lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyvät opinnot	189	oman ilmoituksen perusteella eronneeksi katsottu	
lukiokoulutus	305	oppivelvollinen	157
lukukausi-ilmoittautuminen	321	omaopettaja; ks. HOKS-ohjaaja.....	186
lukukausi-ilmoittautumisen tila	323	omassa kodissa toimiva perhepäivähoitaja; ks.	
lukukausimaksu	362	perhepäivähoitaja.....	129
lukuvuosi-ilmoittautuminen	320	omistajatyypit	54
lukuvuosi-ilmoittautumisen tila	323	opettaja	132
lukuvuosimaksu	362	opettaminen	4
lukuvuosimaksuvelvollinen opiskelija	364	opetuksen järjestäjä	43
lukuvuosimaksuvelvollisuus	363	opetuksen järjestäjän opetussuunnitelma	215
lukuvuosisuunnitelma	216	opetuksen järjestämislupa	46
luokanohjaaja	135	opetuksen järjestämismuoto	50
luokanopettaja	136	opetuksesta perittävä maksu	361
luokanvalvoja	135	opetus (1)	2
luokka	287	opetus (2)	4
luokkaopetus	271	opetus- ja tutkimushenkilöstö	105
luopunut	159	opetus- ja tutkintokieli; ks. koulutusorganisaation	
lupa harjoittaa päiväkotitoimintaa	252	opetuskieli.....	229
Lupa yksityisen päiväkotitoiminnan harjoittamiseksi ..	252	opetushallinnon alan koulutuslainsäädännössä	
lupaviranomainen	251	säädetty koulutustoiminta	22
		opetushenkilöstö	104

opetuskieli (1)	229	oppilaitoksen työsuunnitelma	216
opetuskieli (2)	230	oppilaitoksen ylläpitämislupa	46
opetusmateriaali	432	oppilaitos	56
opetusohjelma	216	oppilaitosohjaaja	184
opetuspiste	60	oppilas	153
opetusryhmä (1)	287	oppilashuolto	326
opetusryhmä (2)	288	oppilaskunnan hallitus; ks. oppilaskunta.....	430
opetusryhmäkoko	290	oppilaskunta	430
opetussuunnitelma (1)	214	oppimaan oppiminen; ks. oppiminen.....	12
opetussuunnitelma (2)	215	oppimateriaali	433
opetussuunnitelman perusteet	200	oppiminen	12
opetusta tukeva palvelu- ja tuotantotoiminta	71	oppimisen tuki	357
opetustila	424	oppimissuunnitelma	218
opinto-ohjaaja	141	oppimistulosten arviointi	396
opinto-ohjaus (1)	324	oppimisympäristö	293
opinto-ohjaus (2)	324	oppimäärä	190
opinto-ohjelma	221	oppimäärän laajuus (1)	190
opintoala	29	oppisopimusasiantuntija	185
opintoetuus; ks. opintososiaalinen etu.....	325	oppisopimuskoordinoija	185
opintojen ohjaus	5	oppisopimustoimija	99
opintokeskus	85	oppisopimusvastaava	182
opintomaksu	361	oppivelvollinen	192
opintoneuvoja	108	oppivelvollisen eronneeksi katsominen	158
opintoneuvonta	324	oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttänyt	155
opintopsykologi	115	oppivelvollisuus	191
opintososiaalinen etu	325	osa-aikainen erityisopetus	275
opintososiaalinen etuus	325	osa-aikainen varhaiskasvatus	258
opintososiaalinen palvelu	325	osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu	360
opintosuorituksen kieli	232	osaamisen arvioija	187
opiskelija	154	osaamisen arvioinnin mukauttaminen	356
opiskelijahuolto	326	osaamisen hankkiminen	7
opiskelijaksi ilmoittautuminen (1)	317	osakunnan kuraattori; ks. koulukuraattori.....	116
opiskelijakunnan hallitus; ks. oppilaskunta.....	430	osapäivähoito	260
opiskelijakunnan jäsenmaksu	367	osapäiväinen varhaiskasvatus	260
opiskelijakunta (1)	426	osaviikkoinen varhaiskasvatus	261
opiskelijakunta (2)	430	otantaperustainen arviointi	397
opiskelijamaksu	361	otos; ks. otantaperustainen arviointi.....	397
opiskelijaneuvonta	324	paikallinen arviointi	384
opiskelijanumero	427	paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma	198
opiskelijapalaute	428	paikallisen tason arviointi	384
opiskelijaryhmä	287	painotettu opetus	314
opiskelijaterveydenhuolto	328	palveluntuottajakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	198
opiskelu	6	pedagoginen arvio tehostettua tukea varten	348
opiskeluhoito	326	pedagoginen dokumentointi	340
opiskelumaksu	361	pedagoginen selvitys erityistä tukea varten	349
opiskelun alkamisen siirtäminen	318	pedagogisen toiminnan arviointi	386
opiskelun aloittaja	150	pedagogiset järjestelyt	336
opiskeluoikeuden menettänyt	160	pedagogiset ratkaisut	336
opiskeluoikeudesta luopunut	159	pedagogiset toimenpiteet	336
opiskeluterveydenhuollon lääkäri	119	perhepäivähoidon johtaja	123
opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja	118	perhepäivähoidon ohjaaja	123
opiskeluterveydenhuolto	328	perhepäivähoidon vastuuhenkilö	124
opiskelutila	425	perhepäivähoitaja	129
opiskeluympäristö	293	perhepäivähoito	245
oppiaine	207	perhepäiväkoti	40
oppiaineen oppimäärä	190	peruskoulu (1)	72
oppiainekokonaisuus	211	peruskoulu (2)	303
oppiaineryhmä	211	perusopetuksen oppimäärä	190
oppija	148	perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 koulu	58
oppijanumero	429	perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu	59
oppilaaksi ilmoittautuminen	316	perusopetuksen yksilöllistetty oppimäärä	350
oppilaanohjaaja	140	perusopetus	303
oppilaanohjaus	324		
oppilaitoksen opetuskieli	229		

perusopetuslain mukainen opetuskieli	229	terveydenhoitaja	118
perustutkinto-opiskelija	164	tiedekunta	93
pidennetty oppivelvollisuus	351	tilauskoulutusopiskelija	166
poissaoleva opiskelija	156	todennettu osaaminen	435
poissaolevaksi ilmoittautuminen	322	toiminnan tasolla tehtävä arviointi	385
professori	114	toiminta-alue	67
prognostinen arviointi	393	toiminta-alueittain järjestetty opetus	352
psykologi	115	toimintakulttuuri	295
psykologi- ja kuraattoripalvelut; ks. oppilashuolto.	326	toimintamuotokohtainen	
puuttuva osaaminen; ks. osaamisen hankkiminen. . .	7	varhaiskasvatussuunnitelma; ks. paikallinen	
puuttuvan osaamisen hankkiminen; ks. osaamisen		varhaiskasvatussuunnitelma.....	198
hankkiminen.....	7	toimipaikka	61
päivittäinen varhaiskasvatus	262	toimipiste; ks. koulutusorganisaation toimipiste.....	57
päivähoito (2)	240	toisen asteen koulutus	304
päivähoito (2)	299	toisen asteen opettaja	145
päivähoitopaikka	238	toisen asteen oppilaitos	74
päivähoitopalvelun tuottaja	33	toisen portaan opetus- ja tutkimushenkilöstö	111
päiväkodin johtaja	121	tuen päätöksen muutoksenhaku	333
päiväkodin varajohtaja	122	tuen tarpeen arviointi	330
päiväkoti	38	tuen vaikuttavuuden arviointi	331
päiväkotitoiminta	244	tukimuoto	335
pätevyys	434	tukiopetus	274
päätös annettavasta tuesta	332	tukipalvelut	334
päätös päivähoitosta	237	tuntijako	189
rajattu HOPS; ks. henkilökohtainen		tuntiopettaja	144
opintosuunnitelma.....	219	tutkimus- ja kehittämistoiminta	436
rakenteelliset järjestelyt	337	tutkinnon järjestäjä	47
rakenteelliset ratkaisut	337	tutkinnon perusteet	202
rakenteelliset toimenpiteet	337	tutkinnon suorittaja	162
rehtori	106	tutkinnon vahvistuspäivämäärä	437
ristiinopiskelija	174	tutkinto-opiskelija	163
ryhmä	287	tutkintojen ja koulutuksen järjestämislupa	46
ryhmäkohtainen avustaja; ks. varhaiskasvatuksen		tutkintojärjestelmä	30
avustaja.....	130	tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen	
ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks.		perusteet	204
paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	198	tutkintokoulutuksen opiskelija	163
ryhmänohjaaja	135	tutkintomaksu	365
ryhmänohjausryhmä	287	tutkintorakenne (2)	30
ryhmäopetus	270	tutkintotoimikunta	97
ryhmäperhepäivähoitaja; ks. perhepäivähoitaja....	129	tutkintovaatimukset	217
ryhmäperhepäivähoito	246	työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä	64
ryhmäperhepäiväkoti	41	työelämän kehittämis- ja palvelutoiminta	63
ryhmässä toimiva päiväkodin johtaja; ks. päiväkodin		työelämätoimikunta	98
johtaja.....	121	työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan	
sairaalaopetus	315	koulutuksen perusteet	205
sairaalassa olevan lapsen varhaiskasvatus?	269	työkokemus	438
sairaalarvarhaiskasvatus	269	työpaikalla järjestettävän koulutuksen	
seuranta	379	sopimusvastaava	182
siirto-opiskelija	173	työpaikkakouluttaja	180
siirtymävaihe	294	työpaikkaohjaaja	180
starttiluokka	278	työväenopisto	84
starttiopetus	278	täydennyskoulutuksen opiskelija	172
steinerpedagoginen varhaiskasvattaja	131	täydennysopiskelija	171
summatiivinen arviointi	394	täydentävä varhaiskasvatus	300
systemaattinen arviointi	390	ulkoisen arviointi	387
säädosperustainen koulutuksen hankkiminen	18	ulkopuolinen arviointi	387
säädosperustaisesti julkisesti rahoitettu		vaativa erityinen tuki	355
koulutustoiminta	24	vaativa tuki	344
t&k-toiminta	436	vaativa tuki varhaiskasvatuksessa	344
taiteen perusopetus	309	valinnainen aine	209
teema-arviointi	399	valmentavan koulutuksen opiskelija	168
tehostettu tuki	346	valmentavan koulutuksen perusteet	206
tehostettu tuki (2)	342	valtionosuusrahoitettu koulutustoiminta	25
tehostettu tuki varhaiskasvatuksessa	342	vapaa sivistystyö	298

vapaan sivistystyön koulutus	298	vastuopettaja (2); ks. HOKS-ohjaaja.....	186
vapaan sivistystyön opettaja	147	velvollisuus osallistua esiopetukseen; ks.	
vapaan sivistystyön oppilaitoksen ylläpitäjä	45	esiopetusvelvollisuus (1).....	193
vapaan sivistystyön oppilaitos	81	verkko-opetus	280
vapaarahoitteinen koulutustoiminta(?)	26	vertaisarviointi (1)	389
varhaiserityiskasvatusta	301	vertaisohjaus; ks. ohjaus.....	5
varhaiskasvattaja (1)	125	vieraskielinen koulutus	234
varhaiskasvattaja (2)	128	vieraskielinen opetus	233
varhaiskasvattaja (3)	127	vieraskielinen oppilaitos	79
varhaiskasvattajat	101	viikonloppuhoito	267
varhaiskasvatukseen hakeminen	235	viittomakieli	439
varhaiskasvatukseen hakija	236	vuorohoito	265
varhaiskasvatuksen asiakasmaksu	358	vuoropäivähoito	265
varhaiskasvatuksen avustaja	130	vuosikurssi (1)	286
varhaiskasvatuksen erityisopettaja	126	vuosikurssi (2)	291
varhaiskasvatuksen iltahoito	268	vuosiluokka	286
varhaiskasvatuksen inkluusioperiaate	242	vuosisuunnitelma	216
varhaiskasvatuksen järjestäjä	32	vuositaso	286
varhaiskasvatuksen järjestämisuoto	249	vuositainen laadittava opetussuunnitelmaan perustuva	
varhaiskasvatuksen laajennettu aukio	268	suunnitelma	216
varhaiskasvatuksen lapsiryhmä	35	väliaikaisesti keskeyttänyt	156
varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	128	väyläopiskelija	175
varhaiskasvatuksen lupaviranomainen	251	yhdysluokka; ks. luokka.....	287
varhaiskasvatuksen lähipalvelu	39	yhteinen oppiaine	208
varhaiskasvatuksen opettaja	125	yhteisen tutkinnon osan osa-alue	207
varhaiskasvatuksen palveluntuottaja	33	yhteisten opintojen opettaja	143
varhaiskasvatuksen ruokailu	372	yhteistyöoppilaitos; ks. avoimen yliopisto-opetuksen	
varhaiskasvatuksen ryhmä	35	järjestämisen yhteistyöoppilaitos.....	95
varhaiskasvatuksen sosionomi	127	yksikkökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma; ks.	
varhaiskasvatuksen toimintakausi	256	paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma.....	198
varhaiskasvatuksen toimintakieli	228	yksikössä tehtävä arviointi	385
varhaiskasvatuksen toimintamuoto	243	yksilöopetus	272
varhaiskasvatuksen toimintapäivä	264	yksityinen varhaiskasvatus	250
varhaiskasvatuksen toimintavuosi	255	yleinen tuki	345
varhaiskasvatuksen toimipaikka	34	yleinen tuki (2)	341
varhaiskasvatuksen tuen muoto	335	yleinen tuki varhaiskasvatuksessa	341
varhaiskasvatuksen tukipalvelut	334	yleissivistävä koulutus	296
varhaiskasvatuksen työntekijä	103	yliopettaja	146
varhaiskasvatuksen vastuuhenkilö	124	yliopisto	92
varhaiskasvatuksen viikonloppuhoito	267	yliopistokeskus	94
varhaiskasvatuksen vuorohoito	265	yliopistokoulutus	308
varhaiskasvatuksessa annettava tuki	329	Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön maksu	368
varhaiskasvatus	299	ylioppilas	179
varhaiskasvatushenkilöstö	101	ylioppilaskoe	440
varhaiskasvatusjohtaja	120	ylioppilaskunnan jäsen	443
varhaiskasvatusoikeus	188	ylioppilaskunnan jäsenmaksu	366
varhaiskasvatusta	238	ylioppilaskunta	444
varhaiskasvatuspaikkojen määrä	239	ylioppilastutkinnon koe	440
varhaiskasvatuspalvelu	240	ylioppilastutkinnon suoritusvuosi	442
varhaiskasvatuspäivä	263	ylioppilastutkintolautakunta	441
varhaiskasvatuspäätös	237	yläaste; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 koulu	
varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	197	.....	59
varhaiskasvatustoimija	31	yläkoulu; ks. perusopetuksen vuosiluokkien 7–9	
varhaiskasvatustoiminta	241	koulu.....	59
varhaiskasvatusympäristö	292	ympäri vuorokautinen hoito	266
vastuuhenkilö (1)	107	ympäri vuorokautinen päivähoito	266
vastuuhenkilö (2)	124	ympäri vuorokautinen varhaiskasvatus	266
vastuullinen työpaikkaohjaaja	180	YTHS-maksu	368
vastuopettaja	139	YTO	207
vastuopettaja (1); ks. oppilaitosohjaaja.....	184		